United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

International Institute
for Central Asian Studies (IICAS)
under the auspices of UNESCO

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ИНСТИТУТ
ЦЕНТРАЛЬНОАЗИАТСКИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

ТУРЕЦКОЕ
ОБЩЕСТВО
АРХИВИСТОВ

ИСТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ В ОСМАНСКИХ ДОКУМЕНТАХ

Том I

Политические и дипломатические отношения

Самарканд
2011

История Центральной Азии в османских документах. Том I. Политические и дипломатические отношения. Самарканд: МИЦАИ, ТОА. 2011. 310 с.

Научные редакторы:
Шаин Мустафаев, Мустафа Серин

Обработка и транслитерация документов:
Кемаль Гурулкан, Мурат Билгин, Недим Пакирдаг

Перевод на русский язык:
Гусамеддин Мамедов

Перевод на английский язык:
Али Эфендиев

Настоящее издание представляет собой публикацию османских документов из Башбаканлык Аршиви (Стамбул, Турция), отражающих политические и дипломатические отношения Центральной Азии и Османской империи в XVIII-XIX вв.
Издание осуществляется в рамках совместного международного научного проекта, который реализуется со стороны Международного Института Центральноазиатских исследований (институт ЮНЕСКО) и Турецкого общества архивистов.
Большая часть документов публикуется впервые.

© Международный Институт Центральноазиатских исследований, 2011
© Турецкое общество архивистов, 2011

ISBN 978-9943-357-23-5

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

International Institute
for Central Asian Studies (IICAS)
under the auspices of UNESCO

INTERNATIONAL INSTITUTE
FOR CENTRAL ASIAN STUDIES

SOCIETY OF
TURKISH ARCHIVISTS

HISTORY OF CENTRAL ASIA IN OTTOMAN DOCUMENTS

Volume I

Political and diplomatic relations

Samarkand
2011

History of Central Asia in Ottoman Documents. Volume I. Political and diplomatic relations. Samarkand: IICAS, STA. 2011. 310 p.

Scientific editors:
Shahin Mustafayev, Mustafa Serin

Versions and transliteration of documents:
Kemal Gurulkan, Murat Bilgin, Nedim Pakirdağ

Translation into Russian:
Husamaddin Mammadov

Translation into English:
Ali Efendiyev

The present edition is a publication of the Ottoman documents from Başbakanlık Arşivi (Istanbul, Turkey) that reproduces political and diplomatic relations of the Central Asia and the Ottoman Empire in the 18-19 centuries.
The edition is carried out within the framework of international scientific project which is being implemented by the International Institute of Central Asian Studies (UNESCO Institute) and the Society of Turkish Archivists.
A greater part of documents is published for the first time.

ISBN 978-9943-357-23-5

© International Institute for Central Asian Studies, 2011
© Society of Turkish Archivists, 2011

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

International Institute
for Central Asian Studies (IICAS)
under the auspices of UNESCO

ULUSLARARASI MERKEZİ ASYA
ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

TÜRK
ARŞIVCİLER DERNEĞİ

OSMANLI BELGELERİNDE MERKEZİ ASYA TARİHİ

Cilt I

Siyasi ve Diplomatik İlişkiler

Semerkand
2011

Osmanlı Belgelerinde Merkezi Asya Tarihi. Cilt 1. Politik ve Diplomatik İlişkiler. Semerkand. IICAS, TAD. 2011.310 s.

Bilimsel Editörler:
Shahin MUSTAFAYEV, Mustafa SERİN

Belgelerin çevirisi ve edisyonu:
Kemal GURULKAN, Murat BİLGİN, Nedim PAKIRDAĞ

Rusca Tercüme:
Hüsameddin MEMMEDOV

İngilizce Tercüme:
Ali EFENDIYEV

Mevcut baskı, Başbakanlık Arşivi (İstanbul, TÜRKİYE) tarafından araştırmaya açılan Osmanlı belgelerindeki 18-19. yüzyıllarda Orta Asya ve Osmanlı İmparatorluğu arasındaki politik ve diplomatik ilişkileri içermektedir.
Bu baskı, Uluslararası Merkezi Asya Araştırmaları Enstitüsü (UNESCO Enstitüsü) ve Türk Arşivciler Derneği tarafından yürütülmekte olan uluslararası bilimsel proje çerçevesinde yürütülmektedir.
Belgelerin büyük bir kısmı ilk kez yayınlanmıştır.

ISBN 978-9943-357-23-5

© Uluslararası Merkezi Asya Araştırmaları Enstitüsü, 2011
© Türk Arşivciler Derneği, 2011

От редактора

История взаимоотношений между Османским государством и странами Центральной Азии имеет глубокие корни. Эти отношения развивались непрерывно с XIV в. до начала XX-го столетия и охватывали политические, дипломатические, культурные, научные, религиозные сферы.

Будучи одним из могущественных государств средневековья Османская империя в эпоху наивысшего расцвета включала в свой состав обширные территории на трех континентах – Азии, Европе и Африке. Интересы ее простирались далеко за пределы империи и охватывали многие регионы, включая и страны Центральной Азии. Об этом свидетельствуют многочисленные исторические источники.

Военно-политические и дипломатические отношения Османской империи и государств Центральной Азии в XV-XVI столетиях довольно хорошо известны благодаря историческим хроникам и документам той эпохи. Однако более слабоизученными до сих пор остаются взаимоотношения последующего периода, особенно XVIII-начала XX веков. Это связано с несколькими важными историческими обстоятельствами.

Прежде всего, образование в начале XVI столетия Сефевидского государства, которое приняло в качестве официального вероисповедания шиитское направление ислама и тем самым противопоставило себя своим суннитским соседям – Османской империи на западе и государству Шейбанидов на востоке – в значительной степени затруднило контакты и способствовало ослаблению активных связей между Малой и Центральной Азией.

Кроме того, в XVII-XIX веках происходят дальнейший упадок мусульманской цивилизации, активная экспансия европейского колониализма во всем мире, проникновение западного и русского оружия на восток. В это время многие страны мусульманского мира, включая ханства Центральной Азии, попадают в колониальную зависимость от Европы и России. Естественно, в этих обстоятельствах сложно говорить об активных политико-дипломатических и иных отношениях между Османской империей и Центральной Азией.

Тем не менее, как свидетельствуют архивные материалы, связи не были прерваны окончательно, и имеется значительный пласт османских документов, публикация которых по-

зволит историкам по-новому взглянуть и более объективно оценить историю отношений между Османской империей и странами Центральной Азии.

Одну из первых попыток в этом направлении предприняла Дирекция Государственных Архивов при Кабинете Министров Турецкой Республики, которая в 2004 г. издала 76 документов XVI-начала XX вв. из Османского архива в Стамбуле*. В то же время архивы Турции содержат богатейшую коллекцию источников по данной теме, которые ждут своих исследователей.

Именно с этой целью Международный Институт Центральноазиатских исследований (МИЦАИ) и Турецкое Общество Архивистов (ТОА) инициировали совместный проект по вводу в научный оборот около 300 новых османских документов, касающихся отношений Османской империи и Центральной Азии в XVIII-XX веках.

Предполагается осуществление издания в трех томах. Первый том будет освещать политические и дипломатические отношения, второй том будет посвящен вопросам хаджа и религиозных связей, в третьем томе намечается публикация документов разного характера, не вошедших в первые два тома. Публикации будут содержать факсимиле и транслитерацию документов, а также их краткое резюме на русском, английском и современном турецком языках.

Надеемся, что данное издание вызовет интерес не только у профессиональных историков и специалистов, но и у широкого круга читателей, интересующихся историей Востока.

Шаин Мустафаев
Директор МИЦАИ

Мустафа Серин
Вице-президент ТОА

* Belgelerle Osmanlı-Türkistan ilişkileri (XVI-XX. Yüzyıllar). Ankara: 2004.

From editor

The history of relations between the Ottoman state and the Central Asian states has deep roots. These relations developed incessantly from the 14th century to the beginning of the 20th century and covered political, diplomatic, cultural, scientific and religious spheres.

As one of the powerful states of the Middle Ages the Ottoman Empire included at its height vast territories in three continents - Asia, Europe and Africa. Its interests stretched far beyond the borders of the empire across many regions including Cenrla Aisa. An eloquent testimony to this is numerous historical sources.

It should be noted that military-political and diplomatic relations between the Ottoman Empire and the Central Asian states in the 15th-16th centuries are well-known due to historical chronicles and documents of the reviewed period. However, poorly explored remain to be relations of subsequent period, especially18th-earlier 20th centuries. This is explained as being due to some historical circumstances.

First of all, the point is about the formation of the Safavid state in the beginning of the 16th century. This state adopted Shia trend of Islam as official religion and thus opposed itself to Sunni neighbors - the Ottoman Empire in the west and the state of Sheybanides in the east; as a consequence, contacts between Minor and Central Asia weakened.

Besides, the 17th-19th centuries saw further decadence in the Moslem civilization, on the one hand, and the active expansion of the European colonialism worldwide, penetration of Western and Russian weapons eastwards, on the other. In the period under consideration many states of the Moslem world, including khanates of the Central Asia became dependent upon Europe and Russia. Under these circumstances no active political and diplomatic relations could have developed between the Ottoman Empire and the Central Asia.

Nevertheless, archival materials are illustrative that relations had not been ruptured completely, so there is a great quantity of Ottoman documents, whose publication will enable researchers to look in a new way and impartially assess the history of relations between the Ottoman Empire and the Central Asian states.

One of the first attempts on this track was made by the

Directorate of State Archives under the Cabinet of Ministers of the Republic of Turkey that issued 76 documents of the 16th- earlier 20th centuries in 2004 from the Ottoman Archives in Istanbul*. Also, the Turkish archives provide the richest collection of sources on the subject to be explored properly.

With that end in view, the International Institute of Central Asian Studies (IICAS) and the Society of Turkish Archivists (TSA) initiated a joint project to introduce about 300 new Ottoman documents concerning relations between the Ottoman Empire and the Central Asia in the 18th-20th centuries into scientific circulation.

The publication is going to be issued in three volumes. The first volume will be devoted to political and diplomatic relations; the second volume will deal with Hajj and religious ties; the third volume includes publications of various documents not referred to in the first two volumes. The publications will provide facsimile and transliteration of documents, as well as their brief abstracts in the Russian, English and modern Turkish languages.

Hopefully, the given publication will be of interest not only for professional historians and specialists but broader public that show interest in the history of the Orient as well.

Shahin Mustafayev
Director of IICAS

Mustafa Serin
Vice-President of STA

* Belgelerle Osmanlı-Türkistan ilişkileri (XVI-XX. Yüzyıllar). Ankara: 2004.

EDİTÖRDEN

Osmanlı Devleti ve Orta Asya arasındaki ilişkilerin geçmişi eski çağlara dayanmaktadır. Bu ilişkiler 14. yüzyıldan 20. yüzyıl başlarına kadar politik, diplomatik, kültürel, bilimsel ve dinî alanları kapsayan aralıksız bir gelişme göstermiştir.

Orta Cağ'ın güçlü devletlerinden biri olarak, Osmanlı İmparatorluğu üç kıtada – Asya, Avrupa ve Afrika – çok geniş topraklara hakim olmuştur. Bu duruma sayısız tarihi kaynak tanıklık etmektedir.

15. ve 16. yüzyıllardaki Osmanlı İmparatorluğu ve Orta Asya arasında askeri, politik ve diplomatik ilişkilerinin dönemin tarihi kronikleri ve dokümanlarından dolayı iyi bilindiği belirtilmelidir. Fakat sonraki dönemlerdeki ilişkiler, özellikle 18.-20. yüzyilları kapsayan devir nisbeten az ögrenilmiş kalmakdadır. Bazı tarihi koşullar bu durumun gerekçesi olarak tanımlanmaktadır. Bunlardan ilki 16. yüzyıl baslarında Safevi Devleti'nin tarih sahnesine çıkmasıdır. Bu devlet resmi din olarak İslam'ın Şii eğilimini benimsemiş ve böylece kendisini Sünni komşularının karşısına koymuştur – batı'da Osmanlı İmparatorluğu, doğuda Şeybani devleti – ve sonuç olarak Küçük ve Orta Asya arasındaki ilişkiler zayıflamıştır.

17. ve 19. yüzyıllar arasında bir yandan Müslüman uygarlık duraklamaya başlamış, diğer yandan Batı'da ve Rusya'da, doğuya doğru genişleyen sömürgecilik ve dünyaya hakim olma anlayışı gittikçe artmıştır. Asya'nın merkezinde bulunan hanlıklar dahil olmak üzere Müslüman dünyasında birçok devlet Avrupa'ya ve Rusya'ya bağımlı olarak siyasi varlığını devam ettirmiştir. Bu koşullar altında Osmanlı İmparatorluğu ile Orta Asya devletleri arasında aktif bir politik ve diplomatik ilişki kurulamamıştır. Fakat yine de arşiv belgeleri bize bu ilişkilerin tamamen yok olmadığına dair deliller sunmaktadır. Bu konu ile ilgili olarak Türkiye'de bulunan Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde birçok belge bulunmaktadır. Bu belgelerin yayınlanması, araştırmacılara Osmanlı İmparatorluğu ile Orta Asya arasındaki ilişkilerin anlaşılması açısından yeni bir bakış açısı getirecektir.

Konu ile ilgili olarak ilk çalışmalardan biri, Türkiye'de Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı tarafından yapılmıştır. İstanbul'da bulunan Osmanlı Arşivi'nden 16. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar olan dönemi kapsayan 76 belge 2004

yılında "Belgelerle Osmanlı-Türkistan İlişkileri" adıyla İstanbul'da kitap halinde yayınlanmıştır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, Osmanlı Arşivleri, keşfedilmesi gereken birçok konuyla ilgili zengin belge koleksiyonlarını araştırmacıların hizmetine sunmaktadır.

Konu ile ilgili bilgi ve belgelerin ortaya çıkması amacıyla, Uluslararası Merkezi Asya Araştırmaları Enstitüsü (IICAS) ile Türk Arşivciler Derneği (ARŞİV-DER), 18. ve 20. yüzyıllar arasında Osmanlı Devleti ve Orta Asya arasındaki ilişkileri tanıtan 300 adet belgeyi yayınlamak amacıyla ortak bir proje başlatmıştır.

Proje kapsamında yapılacak yayın, üç cilt olacaktır. İlk cilt politik ve diplomatik ilişkileri içerecektir. İkinci ciltte hac ve dinî bağlar ele alınacak, üçüncü cilt ise ilk iki cildin içermediği belgeleri kapsayan bir kaynak olacaktır. Bu yayınlarda, ilgili arşiv belgelerinin kopyaları ve tercümeleri yer alacak, ayrıca Rusça, İngilizce ve Türkçe belge özetleri bulunacaktır.

Umuyoruz ki, bu yayın sadece profesyonel tarihçilerin ve araştırmacıların değil, Orta Asya tarihi ile ilgilenen herkesin ilgisini çekecektir.

Şahin MUSTAFAYEV
IICAS Başkanı

Mustafa SERİN
Türk Arşivciler Derneği Bşk. Yrd.

ДОКУМЕНТЫ

DOCUMENTS

BELGELER

(1)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 20/928
Дата : 29 зульхиджа 1200 г.х. (23 октября 1786 г.)
Указ (хатт) султана Абдулхамида I о выдаче пособия на дорожные расходы Мухаммед Закиру, вернувшемуся из паломничества в Хиджаз, куда он направился через Стамбул, а также вручении ему письма в ответ на то, которое он привез от везира бухарского хана Мухаммед Даниел бека.

Code of document : HAT
File/document No : 20/928
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1200 (23 October 1786)
A decree (hatt) of Sultan Abdulhamid I on granting traveling expenses to Mohammad Zakir who returned from his pilgrimage to Hidjaz, where he took to via Istanbul, as well as on handing him a letter in reply to the one from vizier of Bukhara khan Mohammad Daniel bey.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 20/928
Tarihi : 29 Zilhicce 1200 (23 Ekim 1786)
Hac görevini ifa etmek üzere Hicaz'a gitmek için İstanbul'a gelen Muhammed Zakir'in hacdan döndüğü ve kendisine harcırah verilip Buhara Hanının Veziri Muhammed Danyel Bey'den getirdiği mektubun cevabının da kendisine verildiği hakkında Birinci Abdülhamid'in hattı.

Benim vezîrim işbu sûret-i müsvedde tamâm münâsib olmağla işbu sûret üzre yazılup nizâm verile.

Şevketlü kerâmetlü muhâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım;

Bundan akdem Buhara tarafından edâ-yı farîza-i hac içün cânib-i Hicâz'a âzimen Der‘aliyye'ye vürûd eden Muhammed Zakir nâm bendeleri bu def‘a Sürre-i Hümâyûn emîni ile Şam-ı şerîf'e azîmet ve andan Haremeyn-i Muhteremeyn'e varup edâ-yı farîza-i hac ve Ravza-i Mutahhara-i hazret-i Resûl-i kibriyâ aleyhi efdalü't-tahâyâya olan teberrükü ta‘lîk eyledikden sonra ol tarafdan yine Buhara cânibine mu‘âvedet niyyetinde olduğuna binâ’en mûmâ-ileyhe ve tevâbi‘ine diğer takrîr-i âcizânem ile lede'l-istîzân şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnları üzre inâyet buyurulan harc-ı râh dahi i‘tâ olunup ancak mûmâ-ileyh bendeleri mukaddemâ Buhara hânının vezîri Muhammed Danyal Bey tarafından ma‘rûzât ile der-bâr-ı atûfet-karârlarına gelmek hasebiyle bu def‘a cevâb mütâlebesinde olmağla taraf-ı çâkerîden Danyal Bey dâ‘îlerinin ma‘rûzâtına cevâb olarak bir mektûb müsveddesi kaleme aldırılup manzûr-ı hümâyûnları buyurulmak içün atebe-i ulyâ-yı dâverânelerine arz olunduğu ve Danyal Bey ma‘rûzâtında taraf-ı Devlet-i Aliyye'den bir fermân ısdârını iltimâs etmiş olmağla iltimâsı üzre ol tarafda mutavattın Cercub keferesiyle muhârebeyi muhtevî fermân sudûru münâsib olmadığından ol maddeye ba‘zı mukaddemât ile hakîmâne cevâb derc olunduğu ma‘lûm-ı âlîleri buyuruldukda her hâlde emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT. 20/928

HAT. 0020

(2)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 256/14620
Дата : 5 шавваля 1203 г.х. (29 июня 1789 г.)
О вручении османскому султану Священного Корана, переводов письма правителя Бухары Мухаммед Масум хана и письма, адресованного великому везиру, которые были доставлены посланником бухарского правителя Мухаммед Беди ханом.

Code of document : HAT
File/document No : 256/14620
Date : 5 Shawwal 1203 (29 June 1789)
On presenting the Ottoman Sultan with Holy Koran and a translations of the letter of Mohammad Masum khan, ruler of Bukhara, as well as a letter addressed to the great vizier that were delivered by Mohammad Bedi khan, envoy of the ruler of Bukhara.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 256/14620
Tarihi : 5 Şevval 1203 (29 Haziran 1789)
Buhara Hakimi Muhammed Masum Han'ın elçisi Muhammed Bedi Han vasıtasıyla bir Mushaf-ı Şerîf ile beraber bir nâme ve sadrazama yazdığı bir mektubun tercüme edilerek padişaha takdim edildiği.

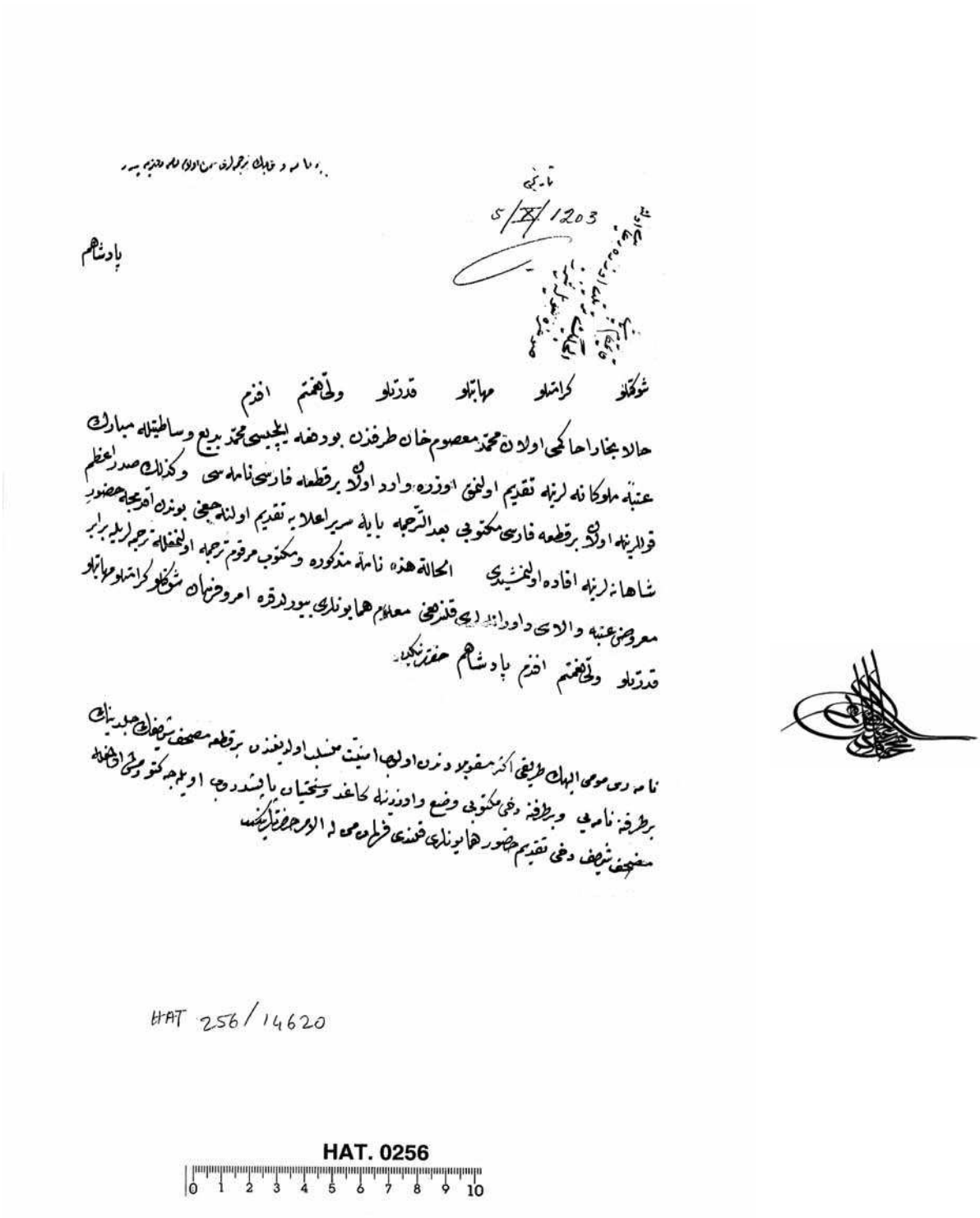
Târîhi: 5/x/1203

Kâ'immakâm paşa, elçilik tertîb üzre ri'âyet oluna sonra söyleşiriz.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Hâlâ Buhara hâkimi olan Muhammed Masum Hân tarafından bu def'a elçisi Muhammed Bedi' vesâtatıyla mübârek atebe-i mülûkânelerine takdîm olunmak üzre vârid olan bir kıt'a Farisî nâmesi ve kezâlik sadr-ı a'zam kullarına olan bir kıt'a Farisî mektûbu ba'de't-tercüme pâye-i serîr-i a'lâya takdîm olunacağı bundan akdemce huzûr-ı şâhânelerine ifâde olunmuşidi el-hâletü hâzihi nâme-i mezkûre ve mektûb-ı merkûm tercüme olunmağla tercümeleriyle beraber ma'rûz-ı atebe-i vâlâ-yı dâverâneleri kılındığı ma'lûm-ı hümâyûnları buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

Nâme ress-i mûmâ-ileyhin tarîki ekser Moskov bilâdından olup emniyyet mensülib olduğundan bir kıt'a mushaf-ı şerîfin cildinin bir tarafına nâmeyi ve bir tarafına dahi mektûbu vaz' ve üzerine kâğıd ve sahtiyân yapışdırup öylece getürmüş olmağla mushaf-ı şerîf dahi takdîm-i huzûr-ı hümâyûnları kılındı fermân men-lehü'l-emr hazretlerinindir.

HAT 256/14620

HAT. 0256

(3)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 253/14399
Дата : 1 зулькада 1203 г.х. (24 июля 1789 г.)
Августейший указ о подготовке и отправке через губернатора Багдада Августейшего послания правителю Бухары, который сообщал, что обратился с воззванием к кыргызским и другим племенам и организовал их набеги во внутренние области России.

Code of document : HAT
File/document No : 253/14399
Date : 1 Dhu'l-Qa'dah 1203 (24 July 1789)
A decree on preparation and forwarding of a message to the ruler of Bukhara via governor of Baghdad who informed that he had appealed to Kyrgyz and other tribes and arranged their raids onto internal regions of Russia.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 253/14399
Tarihi : 1 Zilkade 1203 (24 Temmuz 1789)
Buhara hakiminin o civarda bulunan Kırgız ve diğer kabilelere haberler göndererek Rusya içlerine akınlar düzenlediğini bildirmesi üzerine Buhara hakimine bir nâme-i hümâyûn yazılarak Bağdad valisi vasıtasıyla gönderilmesine dair hatt-ı hümayun.

Hân-ı müşârun-ileyhin nâme ve mektûbu kalemde olan nâme defterine kayd olunmuşdur deyü işâret oluna.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım;

Sefer-i hümâyûn vukû‘unda mansûriyet-i asâkir-i İslâm içün du‘âya muvâzabet ve Buhara ve havâlîsinde kâ’in asâkir-i İslâm ve kabâ’il dahi bir tarafdan Moskovlu diyârına akınlar ederek emr-i gazâ ve cihâdı îfâya mübâderet eylemeleriyçün tergîben ve teşvîkan nebâhetlü Buhara hânı dâ‘îlerine nâme-i hümâyûn ısdâr ve tesyâr olunmuş olduğuna binâ’en nâme-i hümâyûn tarafına lede'l-vusûl derhâl Kırgız halkına vesâ’ir iktizâ edenlere haberler gönderüp cihâd ve gazâya tergîb etmekle anlar dahi küffâr ile muhârebeye şürû‘ etmiş olduklarını hân-ı müşârun-ileyh mahsûs nâmesiyle tahrîr ve Devlet-i Aliyye'ye sefîr dahi tesyîr etmeğin vârid olan nâmesi tercüme etdirilüp bundan akdemce huzûr-ı şâhânelerine arz olunmuş olmağla ma‘lûm-ı hümâyûnlarıdır bu makûle sefîr vürûdunda [merâsim-i] şenlik resm-i kadîm olmağla geçen gece sefir-i mûmâ-ileyh re’îs efendi kullarının hânesine da‘vet olunup re’îs efendi bendeleriyle mülâkâtda takrîri kaleme alınmakla manzûr-ı hümâyûnları buyurulmak içün kaleme alınan takrîri ma‘rûz-ı huzûr-ı hümâyûnları kılındı takrîr-i mezkûrun me’âl-i muhassılı hân-ı müşârun-ileyhin tahrîkiyle Kırgız halkı (silik) düşmandan ahz-ı intikâm olunmak esbâbının istihsâlinde iktizâ eden tedâbîri irâde-i Devlet-i Aliyye'ye tatbîk ederek icrâ etmek içün bu tarafın ahvâli irâde-i Saltanat-ı Seniyye Buhara hânı müşârun-ileyhe bildirilmek lâzımeden olmağla ol bâbda ucâleten nâme-i hümâyûn ısdâr ve söz anlar ve hân-ı müşârun-ileyh ile

müzâkereye muktedir taraf-ı Devlet-i Aliyye'den bir sefîr dahi ta‘yîn ve tesyâr buyurulur ise hân-ı müşârun-ileyhin vesîle-i memnûniyyeti olacağına binâ’en küffârdan ahz-ı intikâma gereği gibi şedd-i nitâk-ı gayret edeceğini beyândan ibâret idüği ve selâtîn-i mâziyye vakitlerinde aralık aralık Buhara hânlarına nâme ve tahrîrât irsâl ve ba‘zan adam dahi gönderilür iken bu‘diyyet ciheti ve tarîklerinin ihtilâl ve mesdûdiyyeti hasebiyle bir müddet bu kâ‘ideye ri‘âyet olunamayup altı yedi sene mukaddem Buhara hânı tarafından Devlet-i Aliyye'ye mahsûs elçi vürûd etmekle ol vakitden berü gâhîce tarafeynden irsâl-i mürâselâta ri‘âyet olunmakda olup bu esnâda hân-ı müşârun-ileyh Kırgız halkını ve sâ’ir iktizâ edenleri Moskov üzerine tahrîk ile gazâya niyyet etmekle el-hâletü hâzihi Devlet-i Aliyye ile muhâbere ve mükâtebe kâ‘idesine ri‘âyet etmeğe mecbûr olduğunu dahi elçi-i mûmâ-ileyh ihbâr eylediği ma‘lûm-ı âlîleri buyuruldukda her ne vechile irâde buyurulur ise emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

Hân-ı müşârun-ileyhe nâme-i hümâyûn ısdârı ve adam irsâli irâde buyurulduğu hâlde evvelâ yolları gereği gibi tashîh olunmak ve ordu-yı hümâyûna yazılup nâme-i hümâyûn sâbıklarına tatbîk ile tahrîr etdirilüp celb olunmak husûslarına mütevakkıf idüği ve şimdilik adam gönderilmeyüp yalnız nâme-i hümâyûn irsâliyle iktifâ buyurulduğu sûretde nâme-i hümâyûn Bağdad vâlîsine gönderilüp sâbıkı gibi bir mu‘temed adam ile gönderilmesi tavsiye ve tenbîh olunmak mümkün idüği ma‘lûm-ı âlîleri buyuruldukda fermân men-lehü'l-emr hazretlerinindir.

HAT 253/14399

HAT. 0253

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

(4)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 181/8225
Дата : 29 зульхиджа 1203 г.х. (20 сентября 1789 г.)
Письмо правителя Бухары, написанное в ответ на Августейшее послание османского султана и отправленное через губернатора Багдада Сулейман пашу с извещением о продолжении войны с Россией, и изъявлении желания о включении их (Бухарского хана) в качестве стороны договора в случае его подписания между Османской империей и Россией.

Code of document : HAT
File/document No : 181/8225
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1203 (20 September 1789)
A letter of the ruler of Bukhara written in reply to a message of the Ottoman Sultan and forwarded via the Governor of Baghdad Suleyman pasha that notified about the continuation of war against Russia, expressed his willingness to participate (Bukhara khan's) as party to the agreement in case of latter's being signed between the Ottoman Empire and Russia.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 181/8225
Tarihi : 29 Zilhicce 1203 (20 Eylül 1789)
Bağdad Valisi Süleyman Paşa vasıtasıyla Buhara hakimine gönderilen nâme-i hümâyûna cevaben gelen mektupta Buhara hakiminin Rusya ile muharebeye devam ettiği, Osmanlı Devleti'nin Rusya ile ne zaman anlaşma yaparsa bu anlaşmaya kendilerinin de dahil edilmesini talep ettiği.

Kâ'immakâm, muktezâsınca tanzîm edesin.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Bu def'a Bağdad Vâlîsi Süleyman Paşa kulları tarafından vârid olan tahrîrâtda bundan akdem müşârun-ileyh vesâtatıyla Buhara hâkimine irsâl olunan nâme-i hümâyûnu mahalline îsâl ve vârid olan cevâbını dahi Dersa'âdet'e tesyîr etdiği ve ba'zı mevâdd-ı sâ'ire beyân olunmuş olmağla hülâsa etdirilüp ve maddeleri bâlâlarına iktizâları sürhla işâret olunup tahrîrât-ı merkûme ile ma'rûz-ı atebe-i şâhâneleri kılındığı ve hâkim-i müşârun-ileyhin geçenlerde mahsûs elçisiyle gelen nâmesinden başka mukaddemâ Bağdad vâlîsi kulları vesâtatıyla gönderilen nâme-i hümâyûna cevâb olmak üzre paşa-yı müşârun-ileyhe irsâl ve ol dahi sâlifü'z-zikr tahrîrâtıyla beraber bu def'a Dersa'âdet'e ib'âs eylediği bir kıt'a nâme ve mektûbunda hâkim-i müşârun-ileyh Devlet-i aliyyelerinin muhlis du'âcısı olup bi'l-cümle ol taraflarda olan ehl-i İslâmla Devlet-i Aliyye'nin du'âsında idükleri ve hâkim-i müşârun-ileyhin ba'zı Özbekiye tâ'ifesi hilâfında olmağla bu ihtilât olmasa bi'n-nefs kendü dahi düşmandan ahz-ı intikâm niyyet-i hâlisasıyla gazâya gitmeğe hâhiş-ger idüği ve ol taraflarda olan ehl-i İslâm hâkim-i müşârun-ileyhin emr ve tenbîhiyle Moskovlu ile fesh-i musâlaha idüp muhârebe üzre olmalarıyla hasbe'l-iktizâ Devlet-i Aliyye Moskovlu ile ne zaman

akd-i musâlaha eder ise ol taraflarda olan ehl-i İslâmı dahi musâlahaya idhâl etmeleri recâsında idiği ve buna dâ'ir ba'zı husûs derc ve beyân olunmuş olmağla mârru'z-zikr nâme ve mektûb dahi tercüme etdirilüp tercümeleriyle ma'an merfû'-ı atebe-i ulyâları kılındığı ma'lûm-ı âlîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

پادشاهم

شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی نعمتم افندم

بودفعه بغداد والیسی سلیمان پاشا قولاری طرفدن وارد اولدن تحریراتده بونلرن اقدم مشارالیه وسالفه‌الذکر بغداد حاکمی اولسالاولتان نامه‌ای همایونی محتوای ایصال ووارد اولدن جوابنی وحتی درسعادتدن تسییر اینکی وبعض مواد سائره بیان اولنمش اولمغله خلاصه اینبربلوب ومادّه لری بالاولزباه اقتضاسنجه سرعلم اشارت اولنوب تحریرات مرقومه‌ایله معروض عتبه شاهانه لری قلنجقدر وحاکم مشارالیهات کخیاسنده مخصوص المجیسیله کلان نامه‌سنده بغداد والیسی قولاری وسالفه‌الذکر کونردیکلری نامه همایونه جواب اولمق اوزره پاشای مشارالیه اوسان واولدخی سالف‌الذکر تحریراتلرینه برابر بودفعه درسعادته ایصال ایدیکی برقطعه نامه ومکتوبنده حاکم مشارالیه دولت علیه‌لرینه مخلص وعاجیسی اولوب بالجمله اولطرفلرده اولان اهل اسلامه دولت علیه‌نک وعاسنده ایدکاری وحاکم مشارالیهات بعضی اوزیکه طائفه خلافتپناهی اولسه بالنفس کندوسی وحتی دشمندن اخذ انتقام نیت خالصه‌سیله غزایه کتملری خواهش ایدیکی واولطرفلرده اولان اهل اسلام حاکم مشارالیهات امروتنبیهیله مسقولو ایله فیمابین مصالحه ایدوب محاربه اوزره اولملریچون حسب‌الاقتضا دولت علیه مسقولو ایله زمان عقد مصالحه ایدرایسه اولطرفلرده اولان اهل اسلامی وحتی مصالحه یاخود ایتملری وجهاسنده ایدیکی وبوکاداٸر بعض خصوص ودرج وبیان اولنمش اولمغله مارالذکر نامه ومکتوبنجی ترجمه اینبربلوب ترجمه‌لریله معاً مرفوع عتبه علیه‌لری قلنجقدر عالیلری بیوردقده امروفرمان شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی نعمتم افندم پادشاهم حضرتلریندر

HAT 181/8225

HAT. 0181

(5)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1385/54919
Дата : 29 зульхиджа 1204 г.х. (9 сентября 1790 г.)
Сообщение о том, что Мирза Мухаммед Беди, посланник бухарского правителя Шах Мурад бека, гостит в доме административного секретаря Государственного совета Мустафы эфенди, и об этом будет доложено султану после изучения содержания доставленного им письма.

Code of document : HAT
File/document No : 1385/54919
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1204 (9 September 1790)
A report saying that Mirza Mohammad Bedi, envoy of the Bukhara ruler Shah Murad bey, was on a visit to the administrative secretary of the Council of State, Mustafa efendi, and that the Sultan would be informed about it after the letter had been thoroughly thrashed out.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1385/54919
Tarihi : 29 Zilhicce 1204 (9 Eylül 1790)
Buhara Hakimi Şah Murad Bey tarafından gönderilen elçisi Mirza Muhammed Bedi'in Divan-ı Hümayun Çavuşlar Katibi Mustafa Efendi'nin evinde misafir edildiği ve getirdiği mektubun içeriği tahkik edildikten sonra padişaha arz edileceği.

Tanzîm oluna.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım;

Buhara hâkimi nebâhetlü Şâh Murad Bey dâ‘îleri tarafından sefâret ve nâme ve silk ile me’mûren hâkim-i müşârun-ileyhin musâhib-i evveli olup vezîrinin damâdı olan Mirza Muhammed Bedi‘ bu def‘a on nefer etbâ‘ıyla der-bâr-ı atûfet-karâr-ı mülûkânelerine tevârüd etmekle öteden berü bu makûle sefîrlere mihmândâr ta‘yîn olunagelen hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'dan Çavuşlar Kâtibi Mustafa Efendi kulları sefîr-i mûmâ-ileyhe mihmândâr ta‘yîn olunmakdan nâşî doğru hânesine müsâfir verilüp merâsim-i mihmân-nüvâzîye ri‘âyet olunduğu ve sefîr-i mûmâ-ileyhin getürdüği nâmenin mazmûnu ne ise ba‘de't-tebeyyün bundan sonra huzûr-ı şâhânelerine arz olunacağı ma‘lûm-ı âlîleri buyuruldukda fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی‌النعم افندم

بخارا حاکمی بولنان شاه مراد بك داعیلری طرفندن سفارت و نامه رسالت ایله مأمور اولا حاکم مشارالیهك مصاحبتی اولدوغی
وزیر بك و امرای اردون عبدالمحمد بیغ بولوندقده اون نفر اتباعیله دربار عظمتمدار ملوکانه لرینه تواردلرنده اوتوردقلری یره
بومقوله سفیدره مهاذیر یغیلوب اولنکلون خواجگان دیوان همایونون جلوسلرکاتی مقتضی اوزره قولری سفید موی الیه مهاذیر
نیغیلوب اولنقدن صکره طوغری خانه سنه صاغ و یرباشی و ساعی مهاذیرلری رعایت اولنوب یغی وسفید موی الیهك کندوسنه
نامه نك مضمونی نرایسه بعد التبیض بوزون صکره حضرت پادشاهلرینه عرضه اولنوب معنی معلوم عالیلری بیورلدقده وقیات

شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی‌النعم افندم پادشاهم حضرتلرینه

HAT 1385/54919

HAT. 1385

(6)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1407/57055
Дата : 29 зульхиджа 1204 г.х. (9 сентября 1790 г.)
Указ о подготовке подобающего текста для ответа губернатору Багдада Сулейман паше, через которого были отправлены Августейшие послания правителю Бухары и который доставил в Стамбул ответные письма бухарского эмира, врученные султану и содержащие сведения о Бухаре и прилегающих краях.

Code of document : HAT
File/document No : 1407/57055
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1204 (9 September 1790)
A decree on preparation of an appropriate message to respond to the Governor of Baghdad Suleyman pasha, through whom messages of the ruler of Bukhara were forwarded to and who brought reply letters of the Bukhara emir to Istanbul that were handed to the Sultan and provided information about Bukhara and adjoining areas.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1407/57055
Tarihi : 29 Zilhicce 1204 (9 Eylül 1790)
Buhara hakimine gönderilen nâme-i hümâyûnların Buhara'ya Bağdad Valisi Süleyman Paşa tarafından ulaştırıldığı ve gelen cevapların İstanbul'a gönderdiği ve Buhara ve havalisi hakkında bazı malumatı hâvî gönderdiği mektubun padişaha takdim edildiğinden uygun bir cevap yazılmasına dair hatt-ı hümayun.

Manzûrum olmuşdur.
Münâsib vechile cevâbı yazıla.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Hâlâ Bağdad Vâlîsi Süleyman Paşa kulları tarafından bu def'a tevârüd eden tahrîrâtda müşârun-ileyh vesâtatıyla Buhara hâkimi tarafına bundan akdem irsâl olunan nâme-i hümâyûnları mahsûs tarafından başka başka adamlar ile mahalline tesyîr edüp ikisinin cevâbı vârid olmağla gelen cevâbları Dersa'âdet'e takdîm etdiğin ve ol taraf ahâlîsiyle Moskovlunun ba'zı mu'âmelâtını ve Acem taraflarının ba'zı gûne ihtilâlini ve ne sûret kesb ederse yine Der'aliyye'ye tahrîr edeceğini ve Millü Timur nâm şakînin ve mezheb-i cedîd ihdâsıyla ibâdullâhı ızrâr dâ'iyesinde olan Suud oğlu nâm hâricînin def'-i fesâd ve izâle-i vücûd-ı habâset-i'tiyâdları tedbîrâtına dâ'ir ve sâ'ir ba'zı mevâdda mütedâ'ir husûs derc ve beyân olunmuş olmağla tahrîrât-ı merkûme hülâsa etdirilüp hülâsasıyla beraber ma'rûz-ı atebe-i ulyâları kılınmışdır manzûr-ı hümâyûnları buyuruldukda fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

پادشاهم

شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی نعمتم افندم

حالا بغداد والیسی سلیمان پاشا قولاری طرفدن بودفعه نوادر ایدن تحریر انده مشار الیه وساطتیله بخارا حالکی طرفنه بونرن اقدم اوسال اولنان نامه همایونلری مخصوص طرفدن بشقه بشقه آدملر ایله محلنه تسییر ایدوب الحینک هوایی وادی المغل کالوب جوابلری درسعادته تقدیم ایتکین واولطرف اهالیسیله مسقولونان بعض معاملات تخی وعجم طرفلرینک بعض کونه اختلالاتی ونه صورت کسب ایدرسه بنا ه دوعلیه بتحریر ایده جکمی وبیلاو تمور نام شقینک مذهب جدید اهدا ئیله عباد اللهی اضرار واغیه سنده اولمق سعود اوغلی نام خارجینک دفع فساد وازالهٔ وجود خبیثانه اعتماد تدبیر اتنه واثر وسائر بعض موادّه متذکر حضوصی درج وبیان والحق اولطرف تحریرات مرقومه خلاصه ایدیلوب خلاصه سنکم تابر معروضی عتبهٔ علیالری قلمنه در منظور همایونلری بیوردقده فرمان شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی نعمتم افندم پادشاهم حضرتلریندر

HAT 1407/57055

HAT. 1407

(7)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1400/56315
Дата : 29 зульхиджа 1206 г.х. (18 августа 1792 г.)
Августейший указ о выделении дополнительных денежных средств гонцу ввиду перерасхода суммы, выданной на дорожные затраты, в результате длительного пребывания в Бухаре, куда он был направлен для доставки письма султана.

Code of document : HAT
File/document No : 1400/56315
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1206 (18 August 1792)
A decree on allocation of additional funds to the envoy due to over-expenditure of traveling expenses following a long stay in Bukhara where arrived for delivery of a letter of the Sultan.

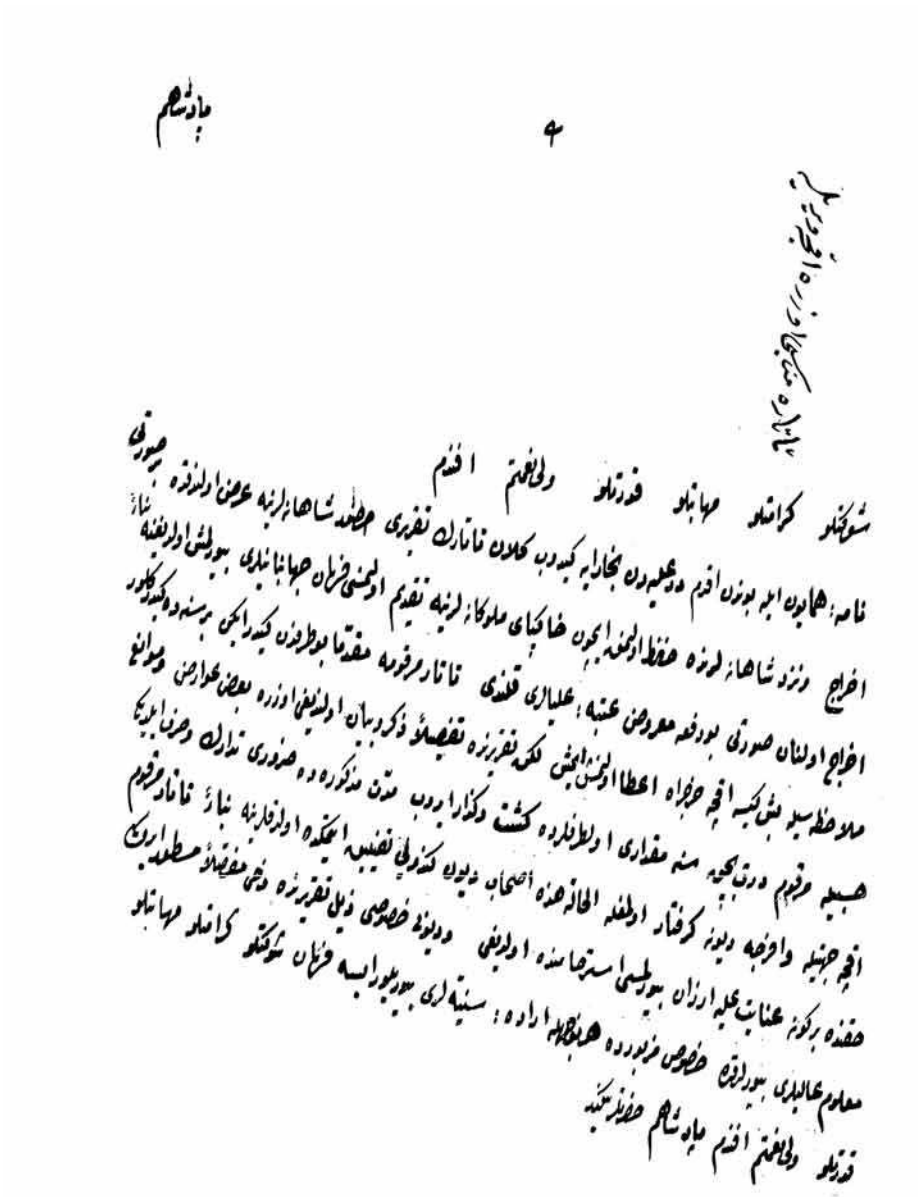
Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1400/56315
Tarihi : 29 Zilhicce 1206 (18 Ağustos 1792)
Daha önce padişahın mektubunu Buhara'ya götüren tatarın uzun süre oralarda kaldığı ve kendisine verilen harçlığın yetersiz olduğundan borca girdiğini bildirmesi üzerine kendisine yeterli miktarda para verilmesine dair hatt-ı hümayun.

Tatara münâsibi üzre akçe verile.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım;

Nâme-i hümâyûn ile bundan akdem Der‘aliyye'den Buhara'ya gidüp gelen tatarın takrîri huzûr-ı şâhânelerine arz olundukda bir sûreti ihrâc ve nezd-i şâhânelerinde hıfz olunmak içün hâk-i pây-ı mülûkânelerine takdîm olunması fermân-ı cihân-bânîleri buyurulmuş olduğuna binâ’en ihrâc olunan sûreti bu def‘a ma‘rûz-ı atebe-i ulyâları kılındı tatar-ı merkûmun mukaddemâ bu tarafdan gider iken bir senede gider gelür mülâhazasıyla beş kîse akçe harc-ı râh i‘tâ olunmuş imiş lâkin takrîrinde tafsîlen zikr u beyân olunduğu üzre ba‘zı avârız ve mevâni‘ hasebiyle merkûm dört buçuk sene mikdârı ol taraflarda geşt ü güzâr edüp müddet-i mezkûrede zarûrî tedârik ve sarf eylediği akçe cihetiyle vâfirce duyûna giriftâr olmakla el-hâletü hâzihi ashâb-ı duyûn kendüyi tazyîk etmekde olduklarına binâ’en tatar-ı merkûm hakkında bir gûne inâyet-i aliyye erzân buyurulması istirhâmında olduğu ve duyûnu husûsu zeyl-i takrîrinde dahi mufassalan mastûr idüği ma‘lûm-ı âlîleri buyuruldukda husûs-ı mezbûrda her ne vechile irâde-i seniyyeleri buyurulur ise fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT 1400/56375

HAT. 1400

(8)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1409/57218
Дата : 29 зульхиджа 1206 г.х. (18 августа 1792 г.)
Сообщение о том, что гонец, на которого была возложена доставка Августейшего послания, адресованного эмиру Бухары, воюющему с Россией, доставил его, и что тот же гонец привез в правительство ответ бухарского эмира и других высокопоставленных лиц, а также письмо губернатора Багдада, у которого гонец был на обратном пути.

Code of document : HAT
File/document No : 1409/57218
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1206 (18 August 1792)
A report saying that an envoy entrusted with delivering a decree addressed to the Emir of Bukhara who was at war with Russia, had brought it, and that the same envoy brought a reply of the Bukhara Emir and other top officials, as well as a letter of the governor of Baghdad he paid a visit to on his way back.

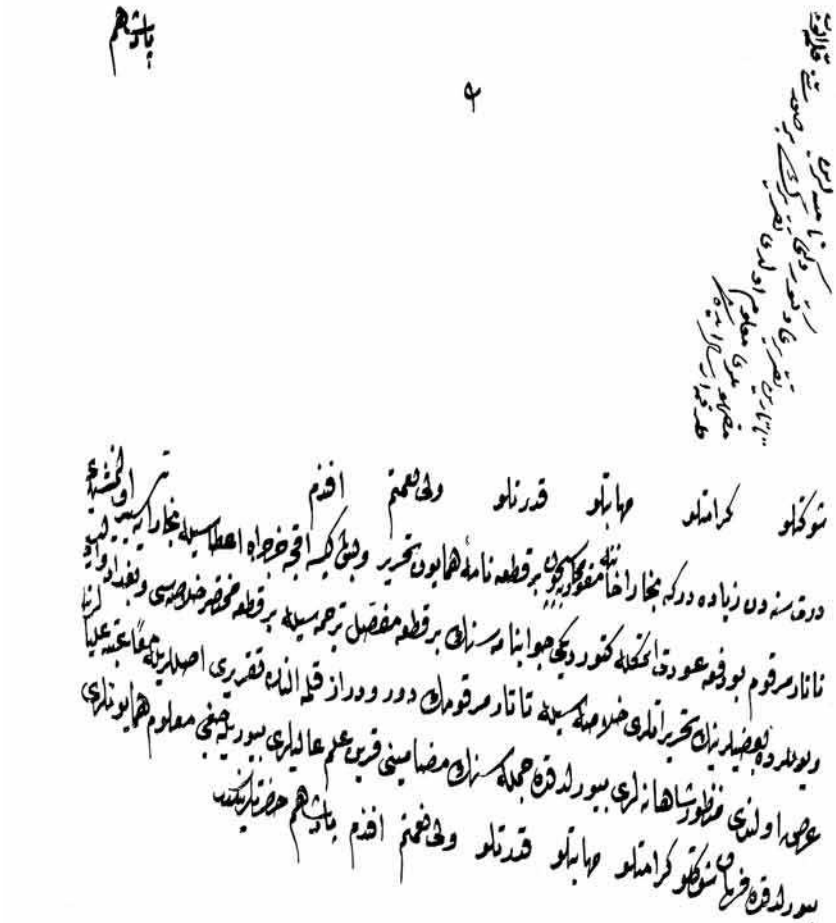
Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1409/57218
Tarihi : 29 Zilhicce 1206 (18 Ağustos 1792)
Rusya ile muharebe etmekte olan Buhara hanına yazılan nâme i hümâyûnun görevlendirilen tatar tarafından Buhara'ya ulaştırıldığı ve yazılan cevap ile yolda Bağdad valisi ve diğer üst düzey görevlilerin yazmış oldukları yazıların tatar tarafından Sadaret'e takdim edildiği.

Tatarın takrîri ve getürdüği nâmelerin mefhûmları ma'lûm oldu takrîrin bir sûretini kaleme alup tarafıma irsâl edesin.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Dört seneden ziyâdedir ki Buhara hânına Moskov muhârebesiyçün bir kıt'a nâme-i hümâyûn tahrîr ve beş kîse akçe harc-ı râh i'tâsıyla Buhara'ya tesyîr olunmuşidi tatar-ı merkûm bu def'a avdet etmekle getürdüği cevâbnâmesinin bir kıt'a mufassal tercümesiyle bir kıt'a muhtasar hülâsası ve Bağdad vâlîsi ve yollarda ba'zılarının tahrîrâtları hülâsasıyla tatar-ı merkûmun devr ve dırâz kaleme alınan takrîri asıllarıyla ma'an atebe-i ulyâlarına arz olundu manzûr-ı şâhâneleri buyuruldukda cümlesinin mezâmîni karîn-i ilm-i âlîleri buyurulacağı ma'lûm-ı hümâyûnları buyuruldukda fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT 1409/57218

HAT. 1409

(9)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1413/57627
Дата : 29 зульхиджа 1206 г.х. (18 августа 1792 г.)
Указ о доставке губернатору Багдада Сулейман паше с целью дальнейшей пересылки Августейшего послания и письма великого везира, подготовленных бухарскому правителю и написанных в связи с кончиной в Стамбуле посланника, прибывшего с письмом от бухарского правителя.

Code of document : HAT
File/document No : 1413/57627
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1206 (18 August 1792)
A decree on delivery of a message and a letter to the governor of Baghdad Suleyman pasha having been prepared for the ruler of Bukhara and written on the occasion of the death of the envoy in Istanbul who had arrived with a letter from the ruler of Bukhara.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1413/57627
Tarihi : 29 Zilhicce 1206 (18 Ağustos 1792)
Daha önce Buhara hakiminden mektup getiren elçinin İstanbul'da vefat etmesi üzerine gönderilecek nâme-i hümâyûn ile sadrazam mektubunun Buhara hakimine ulaştırılmak üzere Bağdad Valisi Süleyman Paşa'ya gönderilmesine dair hatt-ı hümayun.

Kâ'immakâm paşa;
Bağdad vâlîsine gönderesin.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Bundan akdem Buhara hâkimi tarafından tevârüd eden nâme ve mektûbunun cevâbı olmak üzre taraf-ı şâhânelerinden iktizâ eden nâme-i hümâyûnları ve mektûb-ı sadr-ı a'zamî bu def'a ordu-yı hümâyûndan vârid olup ancak hâkim-i müşârun-ileyhin zikr olunan nâme ve mektûbunu getüren sefîri bundan akdemce Dersa'âdet'de müsâfireten mukîm iken vefât etmiş olmağla gönderilecek nâme-i hümâyûnla mektûb-ı sadr-ı âlî hâlâ Bağdad Vâlîsi Süleyman Paşa kulları tarafına irsâl olunup andan dahi hâkim-i müşârun-ileyhe gönderilmekde suhûlet olduğu ve sâlifü'z-zikr nâme-i hümâyûnla mektûb-ı sadr-ı a'zamî manzûr-ı hümâyûnları buyurulmak içün ma'rûz-ı atebe-i ulyâları kılındığı ma'lûm-ı âlîleri buyuruldukda ba'de'n-nazar vech-i mezkûr üzre mahalline îsâlleri husûsu muvâfık-ı re'y-i sâmîleri ise emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

پادشاهم

سوکمانلو کرامتلو مهربانلو قدرتلو ولی نعمتم افندم

بوندن اقدم بخاری حاکمی طرفندن تواردایدن نامه ومکتوبلرک جوابی اولمق اوزره طرف شاهانه لرندن اقتضا ایدن
نامهٔ همایونلری ومکتوب صدر اعظمی بودفعه اردوی همایونده واردوب اولوب ایمدی حاکم مشارالیهه ذکر اولنان
نامه ومکتوبی کتوردن سفیری بوندن اقدمجه دوسعادتده مسافرت مقیم ایکن وفات ایتمش المغفله کوندریلمه جک نامهٔ
همایونلر مکتوب صدر عالی حالا بغداد والیسی سلیمان پاشا قولری طرفنه ارسال اولنوب اندن صکره حاکم مشارالیهه
کوندیلمکده سهولت اولدیغی وسالف الذکر نامهٔ همایونلر مکتوب صدر اعظمی منضم همایونلری بیورلمق ایجون معروض
عتبهٔ علیلری قلنمغی معلوم عالیلری بیورلدقده بعد النظر وجهه مذکور اوزره محلنه ایصالی حضوصی موافق رای
سامیلری ایسه امر وفرمان سوکمانلو کرامتلو مهربانلو قدرتلو ولی نعمتم افندم پادشاهم حضرتلرنکدر

HAT 1413/57627

HAT. 1413

(10)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 175/7616
Дата : 29 зульхиджа 1217 г.х. (22 апреля 1803 г.)
Августейший указ о том, чтобы не употреблять в отношении правителя Бухары титул "падишах Туркестана и земель Турана", как просил об этом в своем письме правитель Бухары, ввиду возможности ухудшения дружественных отношений между Османской империей и Россией, вручении посланнику бухарского правителя подарков и денег для покрытия дорожных расходов и отправке его на родину.

Code of document : HAT
File/document No : 175/7616
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1217 (22 April 1803)
A decree that instructed to avoid using a title "the Padishah of Turkestan and lands of Turan" conformably to the ruler of Bukhara, as the ruler of Bukhara asked about in his letter due to the risk of aggravating friendly relations between the Ottoman Empire and Russia; on granting money and gifts to an envoy to defray his traveling expenses to return home.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 175/7616
Tarihi : 29 Zilhicce 1217 (22 Nisan 1803)
Buhara hakiminden gelen mektupta kendisine Türkistan ve Turan Zemini Padişahlığı ünvanıyla hitap edilmesi talep edilmişse de böyle bir durum Osmanlı Devleti'nin Rusya Devleti ile dostane münasebetlerinin bozulması ihtimaline yol açacağından böyle bir ünvanın kullanılmaması ve gelen elçiye hediyeler ve yol harçlığı verilerek memleketine gönderilmesine dair hatt-ı hümayun.

Hediyye tertîb olunsun ve elçiye harclık verilsün gerçi şân-ı devletdir lâkin bilmem nerden verilecek.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım;

Buhara elçisi dâ‘îleri Buhara hâkimi tarafından der-bâr-ı Saltanat-ı Seniyye'ye me’mûr-ı ifâdesi olduğu iltimâsını bir kıt‘a takrîre derc ile arz eylediğinden başka el-hâletü hâzihi eyyâm-ı şitânın takarrübü beyânıyla avdetine ruhsat-ı seniyye erzânî kılınmasını Bâb-ı Âlî'ye ihbâr etmekle takrîr-i mezkûr ma‘rûz-ı huzûr-ı şâhâneleri kılındı hâkim-i müşârun-ileyhin müsûlü Rusyalu ile hem-hudûd olduklarından ne vechile mu‘âmele eylemesini Saltanat-ı Seniyye'den istifsâr ve istifsâ ve yazılacak nâme-i hümâyûnda Türkistan ve Turan zemîn-i pâdişâhlığı elkâbı tahrîr kılınmasını istid‘âdan ibâret olup cihet-i câmi‘a-i İslâmiyeye ve hâkim-i müşârun-ileyhin meşvârî-i sülâle-i Cengiziyyeyi ez-ser-nev ol havâlîde iştihâd-yâfte-i gâlibiyet etmek vâdîsinde olduğuna nazaran melce-i kayâsıre-i zaman olan südde-i seniyye-i pâdişâhîlerine bu vechile arz-ı ihtisâs eylemesi ve be-tahsîs Maveraünnehr'de de’b-i şevket-simât-ı mülûkânelerine tereddüd ve mensûbiyet ile müftehir olması şân ve şöhret-i Devlet-i Aliyye'lerine mûcib-i ferr u şükûh olacak me’ser-i hayriyyeden ve mümkünü'l-is‘âf olan müsûlüne müsâ‘ade-i şîme-i

kerîme-i Saltanat-ı Seniyye'lerinden olup ancak iltimâsı üzre nâme-i şâhânelerinin elkâbına pâdişâhlık unvânı yazılsa Rusyalu ile hem-hudûd olduğundan şâyed hâkim-i müşârun-ileyh ile Rusyalu beynine bir nev‘ şikâk hulûl etmek lâzım gelse cihet-i câmi‘a-i İslâmiye'den fazla taraf-ı Devlet-i Aliyye'den rütbe verilmiş olması cihetiyle Devlet-i Aliyye'nin şânına îrâs-ı şeyni mûcib olmak hâtırası mütebâdir olduğuna mebnî unvân-ı mezkûrdan sarf-ı nazar olunarak sâbıkda yazıldığı vechile Türkistan ve Turan-ı zemîn hâkimi deyü tastîr ve nâme-i hümâyûnlarının sebk ve ibâresi iltifât ve i‘tibârı şâmil ve nevâzişli olarak tezyîn ve taraf-ı abîdânemden dahi kezâlik taltîfi müştemil cevâbnâme tahrîr olunup hâkim-i müşârun-ileyhin celb ve tatyîbine ibtidâr kılınacağı ve Rusyalu ile ne vechile mu‘âmele eylemesini su’âl ederek Devlet-i Aliyye'ye ilticâ etmiş olduğuna mübtenî hâkim-i müşârun-ileyh Rusya Devleti'yle hem-hudûd ve cihet-i câmi‘a-i İslâmiye ile taraf-ı pâdişâhîye mütereddid olduğuna ve Rusya Devleti Devlet-i Aliyye'nin müttefiki idüğüne binâ’en hâkim-i müşârun-ileyh hakkında lâzıme-i hem-civârî ve hürmetin icrâsını Devlet-i Aliyye Rusya Devleti'nden dostâne olarak iltimâs eder yollu ahkâm çıkmayacak vechile re’îs efendi kulları tarafından Rusya elçisine dostâne ve nâzikâne işrâb ve inhâ ve bu vechile Rusya elçisine inhâ olunduğu sefîr-i mûmâ-ileyhe dahi beyân ve inbâ olunacağı ve müşârun-ileyh iki def‘a der-bâr-ı saltanatlarına sefîr ib‘âsı ve atebe-i seniyyelerine ve vükelâya hediye isrâsıyla arz-ı ihtisâsa mübâderet eylemiş olmağla taraf-ı eşref-i cihân-dârîlerinden dahi mukâbele olunmak şi‘âr-ı eltâf-ı şâmiletü'l-eknâf-ı hüsrevânelerinden olmak hasebiyle iki aded esb ve bir aded bârgîr takımı ve Memâlik-i Mahrûseleri emti‘asından müretteb bir boğça gibi bir nev‘ hediye-i hümâyûn irsâli hâtır-güzâr olmuş ise dahi hediye gönderilüp gönderilmemesi ve irsâli takdîrinde keyfiyyet-i tertîbi mütevakkıf-ı irâde-i seniyyeleri idüği ve sefîr-i mûmâ-ileyhin hîn-i vürûdunda taraf-ı Devlet-i Aliyye'lerinden ikrâm ve iltifât olunarak taltîf olunmuş olduğundan vücûhla müteşekkir olup istid‘â-yı inâyet ma‘razında izhâr-ı acz misillü bir gûne mu‘âmele hiss olunmamış ise de Buhara'dan çıkalı müddet-i vâfire olup bu‘d mesâfe cihetiyle masârıf-ı külliyeye giriftâr olmuş ve hattâ bu tarafda istidâne eylemiş olduğundan mâ‘adâ hîn-i hareketinde masârıf-ı râh içün Rusya bâzergânlarından istidâneye mecbûr olacağı karâ’in-i hâliyeden müstebân ve der-bâr-ı saltanata gelmiş bir sefîrin ecnebî düvel teb‘asından istidâne ederek avdeti mihmân-nüvâzlık ve i‘tibâr-ı levâzımî icrâ olunmuş olup yine Rusya diyârından avdet edeceğine nazaran mekârim ve ihsân-ı şâhânelerine mazhariyeti şîme-i kerîme-i Saltanat-ı Seniyye'lerinden olacağı vâreste-i kayd-ı beyân olmağla sefîr-i mûmâ-ileyhe münâsib atiyye i‘tâsı dahi menût-ı emr u fermân-ı şehriyârîleri olduğu ma‘lûm-ı âlîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT. 0175

(11)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 175/7618
Дата : 29 зульхиджа 1217 г.х. (22 апреля 1803 г.)
Августейший указ о подготовке аудиенции у султана и оказании достойных почестей посланнику правителя Бухары Хайдар хана, прибывшему в Стамбул из Крыма.

Code of document : HAT
File/document No : 175/7618
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1217 (22 April 1803)
A decree on preparing for an audience with the Sultan and rendering homage to an envoy of the ruler of Bukhara Haydar khan who arrived in Istanbul from Crimea.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 175/7618
Tarihi : 29 Zilhicce 1217 (22 Nisan 1803)
Buhara Hakimi Haydar Han'ın elçisinin Kırım'dan gemi ile İstanbul'e geldiği, kendisinin padişahın huzuruna kabul edilip gerekli iltifatın yapılacağına dair hatt-ı hümayun.

Manzûrum olmuşdur.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım;

Buhara Hâkimi Haydar Şah tarafından bundan akdemce Südde-i mekârim-adde-i şâhânelerine musâdakat-nâme teblîğine me’mûren Kırım'dan sefîne ile der-bâr-ı saltanata bast-ı kâliçe-i sefâret eden elçi el-hâletü hâzihi düstûr-ı havâset-avd ve insırâf olmakdan nâşî yine geldiği tarîkden avdet etmek üzre rükûbiyçün iktizâ eden sefîne Rusya elçisi ma‘rifetiyle istîcâr ve sâ’ir esbâb-ı azîmeti tehyi’e ve istihzâr olunduğundan mâ‘adâ taraf-ı eşref-i hüsrevânelerinden şâh-ı müşârun-ileyh dâ‘îlerine cevâb olarak sudûru lâzım gelen nâme-i hümâyûn-ı mülâtafet-makrûn-ı cihân-dârîleri dahi kaleme aldırılup mecma‘-ı sunûf-ı hüner ve avârıf olan Saltanat-ı Seniyye'lerinin dîrine-i ma‘ârif-şenşenesi üzre tebyîz etdirilmeğin ta‘alluk-ı nazar-ı iksîr-eser bende-i perverîleri tâziyâne-i şevk ve kemâl-i erbâb-ı isti‘dâd olmak içün nâme-i nâmî-i cihân-bânîleri aynen ma‘rûz-ı huzûr-ı re’fet-gencûr-ı şâhâneleri kılındı muktezâ-yı cerîde-i teşrîfât üzre merâsim-i vedâ‘ı icrâ zımnında elçi-i mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlî'ye celb olunup mufâvaza-i iltifât-ifâza-i mülûkâneleri yed-i ibcâl ve ta‘zîm ile kendüye teslîm ve îfâ-yı merâsim-i mu‘tâde ile taltîf kılınacağı ma‘lûm-ı âlîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

بادشاهم

HAT-175/7618

HAT. 0175

(12)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 170/7280
Дата : 30 джумада аль-авваля 1219 г.х. (6 сентября 1804 г.)

Официальное оповещение консула в России о следовании через Богдан лиц, уполномоченных доставить подарки бухарского хана в Стамбул, о назначении для них сопроводителя, удовлетворении их нужд по пути следования и обеспечении их благополучного возвращения на родину.

Code of document : HAT
File/document No : 170/7280
Date : 30 Jumada al-awwal 1219 (6 September 1804)

An official notification of the consul in Russia about traveling through Bogdan's assistance of persons authorized to deliver gifts of the Bukhara khan to Istanbul; about a mehmandar to accompany them, meet their needs throughout the journey and ensure their safe return home.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 170/7280
Tarihi : 30 Cemaziyelevvel 1219 (6 Eylül 1804)

Buhara hanı tarafından gönderilen hediyeleri İstanbul'a getirecek olan görevlilerin Boğdan'dan geçeceklerini Rusya konsolosu resmen haber verdiğinden, kendilerine mihmandar tayin edilerek ihtiyaçlarının karşılanması ve emniyet içinde memleketlerine dönmelerinin temin edilmesi.

Boğdan voyvodası kullarının şukkasıdır.

Veliyyü'n-ni'amâ;

Buhara Hânı tarafından hedâyâyı hâmil olarak Der'aliyye'ye rû-mâle me'mûr ba'zı meb'ûsların memleket-i Boğdan'dan mürûr edeceklerini bu tarafda Rusya konsolosu resmen ihbâr etmekle hîn-i mürûrlarında icrâ-yı levâzım-ı mihmân-nüvâzîye mübâderet olunmak üzre mahsûs mihmândâr ta'yîn olunup bu tarafa vusûllerinde dahi malzemeleri görülerek müreffehen memleketden ihrâclarına kıyâm olunacağı muhât-ı ilm-i âlîleri buyurulmak içün işâretine mücâseret olundu emr u ihsân veliyyü'n-ni'am efendimindir.

Fî [30] Ca. sene [1]219

HAT 170/ 7280

HAT. 0170

(13)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 175/7622-A
Дата : 1 рамадана 1219 г.х. (4 декабря 1804 г.)
Письмо воеводы Богдана о подготовке и благополучной отправке через Бухарест и Рущук посланника бухарского правителя, следовавшего в Стамбул с известием о восхождении на трон эмира Хайдар хана. В письме также сообщалось, что посланник бухарского правителя перед выездом в Османскую империю находился с визитом в Петербурге в течение восьми месяцев для установления дружественных отношений с Россией.

Code of document : HAT
File/document № : 175/7622-A
Date : 1 Ramadan 1219 (4 December 1804)
A letter of voevoda of Bogdan on preparation and Bukhara ruler's envoy safe departure via Bucharest and Ruschuk to make his way for Istanbul to inform about Emir Haydar khan's enthronement. The letter added that the envoy of the ruler of Bukhara before departure to the Ottoman Empire had been paying a visit to Petersburg for eight months to establish friendly relations with Russia.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 175/7622-A
Tarihi : 1 Ramazan 1219 (4 Aralik 1804)
Buhara Hakimi Emir Haydar Han'ın tahta geçişini bildirmek üzere gönderdiği elçinin Osmanlı Devleti'nden önce Rusya ile dostluk münasebeti kurmak amacıyla Petersburg'a gittiği, orada sekiz ay kaldıktan sonra Bükreş ve Rusçuk üzerinden İstanbul'a emniyetli bir şekilde yolcu edileceğine dair Boğdan voyvodasının yazısı.

Boğdan voyvodası kullarının kâ'imesidir.

Ma'rûz-ı abd-i ahkarlarıdır ki;

Buhara iklîminin dört seneden berü sandal-nişîn-i hükûmeti olan Emir Haydar nâm hânın korucubaşısı hâmil-i unvân-ı sefâret olarak atebe-i ulyâ-yı şâhâneye rû-mâle me'mûren Rusya cânibinden Ṣa'bânü'l-mu'azzamın evâsıtında ser-hudûda vâsıl olmağla şân-ı şevket-nişân-ı sahtanat-ı seniyyeye şâyân olan merâsim-i mihmân-nüvâzî hakk-ı mûmâ-ileyhde icrâ olunarak müreffehen ve mükerremen kasaba-i Yaş'a îsâl olunup takrîrine göre verâsından vürûduna muntazır olduğu ba'zı hedâyânın vusûlünde bundan Bükreş ve andan Rusçuk tarafına sevk olunarak Âsitâne-i Aliyye'ye âminen ve sâlimen îsâli Tersenekli-zâde İsmail Ağa kullarına tahrîr ve tavsiye olunmak musammem ise dahi taraf-ı eşref-i veliyyü'n-ni'amîlerinden emr ve tenbîh buyurulması menût-ı irâde-i âlî idüği ve sefîr-i mûmâ-ileyhin hân-ı Buhara'nın sandalî-i hükûmete ku'ûdunu i'lân ve işâ'at ve Rusya Devleti'yle te'kîd-i revâbıt-ı dostî ve musâfâta me'mûren evvel be-evvel Petersburg tarafına azîmet ve anda sekiz ay kadar ikâmet eylediği takrîrinden müstefâd olmağın ma'lûm-ı âlî buyurulmak içün işârete ictisâr olundu emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî gurre-i N. sene [1]219.

HAT. 175/7622-A

HAT. 0175

(14)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 175/7617
Дата : 29 зульхиджа 1225 г.х. (25 января 1811 г.)
Августейший указ о продаже имущества бывшего губернатора Шама Абдуллах паши для компенсации средств, отобранных последним у Мирзы Хаджи Сабира, посланника правителя Бухары Хайдар хана, на обратном пути его следования из паломничества.

Code of document : HAT
File/document No : 175/7617
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1225 (25 January 1811)
A decree on sales of property owned by former governor of Sham Abdullah pasha to compensate for funds withdrawn by the latter from Mirza Haji Sabir, envoy of the ruler of Bukhara Haydar khan on his way back from the pilgrimage.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 175/7617
Tarihi : 29 Zilhicce 1225 (25 Ocak 1811)
Buhara Hakimi Haydar Han'ın elçisi Mirza Hacı Sabir'in, Hac dönüşünde Şam eski Valisi Abdullah Paşa tarafından bir miktar parasının gasbedildiğinden Abdullah Paşa'nın Şam'da olan mallarından bu paranın tahsil edilerek kendisine teslim edilmesine dair hatt-ı hümayun.

Manzûrum olmuşdur.

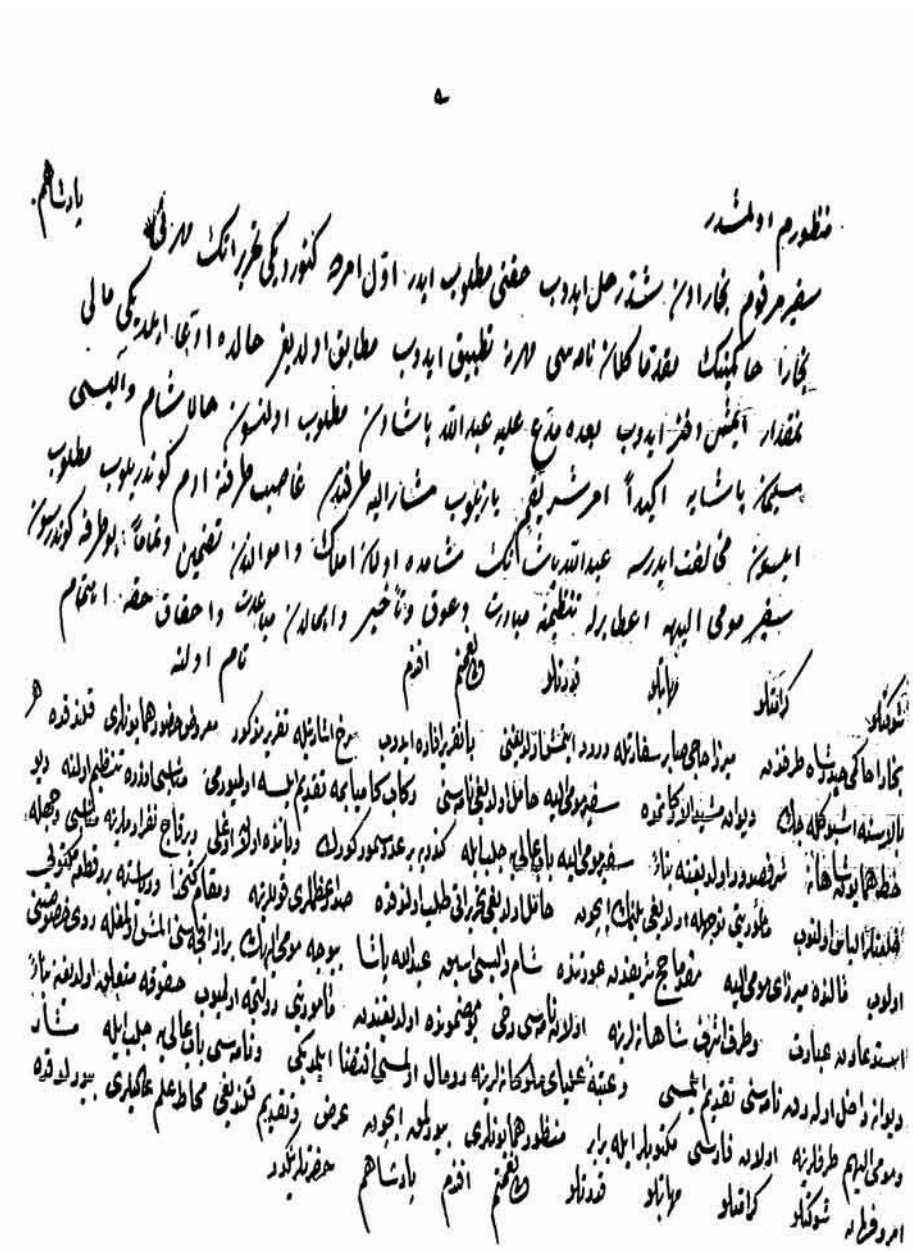
Sefîr-i merkûm Buhara'dan şedd-i raht edüp hakkını matlûb eder evvel-i emrde getürdiği tahrîrâtın mührünü Buhara hâkiminin mukaddemâ gelen nâmesi mührüne tatbîk edüp mutâbık olduğu hâlde iddi'â eylediği mâlı ne mikdâr imiş defter edüp ba'dehû müdde'un-aleyh Abdullah Paşa'dan matlûb olunsun hâlâ Şam Vâlîsi Süleyman Paşa'ya ekîden emr-i şerîfüm yazılup müşârun-ileyh tarafından gâsıb tarafına adam gönderilüp matlûb eylesün muhâlefet ederse Abdullah Paşa'nın Şam'da olan emlâk ve emvâlinden tazmîn ve tamâmen bu tarafa göndersün sefîr-i mûmâ-ileyhe i'tâ birle tanzîmine mübâderet ve avk u te'hîr ve ihmâlden mübâ'adet ve ihkâk-ı hakka ihtimâm-ı tâm oluna.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Buhara Hâkimi Haydar Şah tarafından Mirza Hacı Sabir sefâretle vürûd etmiş olduğunu bâ-takrîr ifâde edüp sürh işâretiyle takrîr-i mezkûr ma'rûz-ı huzûr-ı hümâyûnları kılındıkda bâlâsına işbu gelecek dîvân-ı müşeyyidü'l-erkânımda sefîr-i mûmâ-ileyh hâmil olduğu nâmesini rikâb-ı kâm-yâbıma takdîm eylese olmuyor mu münâsibi üzre tanzîm oluna deyü hatt-ı hümâyûn-ı şâhâne şeref-sudûr olduğuna binâ'en sefîr-i mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlî'ye celb ile kendüye bir aded semmûr kürk ve yanında olan oğlu ve birkaç nefer adamlarına münâsibi vechile hil'atlar ilbâs olunup me'mûriyyeti ne vechile olduğu bilinmek içün hâmil olduğu tahrîrâtı taleb olundukda sadr-ı a'zamları kullarına ve

makâm-ı kethüdâ ve riyâsete birer kıt‘a mektûbu olup me’âlinde mirza-i mûmâ-ileyh mukaddemâ hacc-ı şerîfden avdetinde Şam vâlîsi esbak Abdullah Paşa bî-vech mûmâ-ileyhin biraz akçesini almış olmağla reddi husûsunu istid‘âdan ibâret ve taraf-ı eşref-i şâhânelerine olan nâmesi dahi bu mazmûnda olduğundan me’mûriyyeti devletce olmayup hukûka müte‘allık olduğuna binâ’en dîvâna dâhil olarak nâmesini takdîm eylemesi ve atebe-i ulyâ-yı mülûkânelerine rû-mâl olması iktizâ eylemediği ve nâmesi Bâb-ı Âlî'ye celb ile müşâr ve mûmâ-ileyhim taraflarına olan Farisî mektûblar ile beraber manzûr-ı hümâyûnları buyurulmak içün arz ve takdîm kılındığı muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT. 175/7617

HAT. 0175

(15)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1417/57968
Дата : 15 джумада аль-ахыра 1226 г.х. (7 июля 1811 г.)
Перевод письма эмира Бухары Мирза Султан Хайдара, написанного на персидском языке, в котором он просил отобрать и переслать в Бухару присвоенные бывшим губернатором Шама Абдуллах пашой и несколькими должностными лицами золото и имущество одного из товарищей Хаджа Мирза Сабира, племянника бухарского посланника эмира Назара, скончавшегося при возвращении из паломничества.

Code of document : HAT
File/document No : 1417/57968
Date : 15 Jumada al-thani 1226 (7 July 1811)
A translation of the letter of emir of Bukhara Mirza Sultan Haydar written in Persian that asked to withdraw and re-send to Bukhara the gold and property misappropriated by former governor of Sham Abdullah pasha and some top officials, but owned by the friend of Haji Mirza Sabir, nephew of Bukhara envoy who died upon his return from the pilgrimage.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1417/57968
Tarihi : 15 Cemaziyelahir 1226 (7 Temmuz 1811)
Buhara Hakimi Mirza Haydar Han'dan gelen Farisi mektubun tercümesi olup hacca giden Buhara elçisi Emir Nazar'ın kardeşinin oğlu Hacı Mirza Sabir'in arkadaşlarından birisinin hac dönüşünde vefat etmesi üzerine bir hayli altınının eski Şam Valisi Abdullah Paşa ile birkaç ağa tarafından gasp edildiğinden altın ve mallarının geri alınıp Buhara'ya gönderilmesine dair Buhara Hanı Mirza Sultan Haydar'ın mektubu.

Buhara Hânı Mirza Sultân Haydar tarafından tevârüd eden Farisiyyü'l-ibâre mektûbun tercümesidir.
Fî 15 C. sene [1]226
Mukaddemâ Buhara tarafından Der‘aliyye'ye sefâretle vürûd eden Emir Nazar nâm sefîrin birâder-zâdesi Buhara eşrâfından Hacı Mirza Sabir nâm kimesne hacc-ı şerîfe azîmet ve ba‘de edâ-yı hac Medîne-i Münevvere'den mürâca‘atı hengâmında rüfekâsından biri esnâ-yı tarîkde vefât etmiş olmağın müteveffâ-yı mezbûrun emvâl ve eşyâsı beytü'l-mâl-ı müslimîn tarafına râci‘dir diyerek Şam vâlîsi esbak Abdullah Paşa mirza-yı mûmâ-ileyhin kendü mâlı olarak kâmilü'l-ayâr iki yüz yirmi aded ve seksen aded yaldız altununu bi-gayri hakkın cebren ve kahren ahz etmiş olduğundan başka müşârun-ileyhin delîlbaşısı Genç Yusuf Ağa ve diğer delîlbaşısı Arab Abdullah Ağa ve tüfenkçibaşısı ve silahdârı ve altmış üç aded yaldız altununu ve üç aded zer-i mahbûb ile seksen guruş akçesini gasben ve zulmen ahz etmiş oldukları ve mirza-yı mûmâ-ileyh bu vechile ma‘dûru'l-hâl ve perîşân-ı ahvâl vilâyeti cânibine vürûd etmiş idüği beyânıyla mirza-yı mûmâ-ileyhin üzerinden mehâsin-i enzâr lütf ve merhamet-i aliyye bî-dirîğ buyurularak emvâl-i mağsûbesinin istihsâli husûsuna himem-i seniyye erzânî buyurulması husûsu hân-ı

mûmâ-ileyhin rikâb-ı kamer-tâb-ı hüsrevânî ve taraf-ı hazret-i serdâr-ı ekremîye olarak birer kıt‘a ve Buhara müftîsinin dahi cânib-i kethüdâyî ve makâm-ı riyâset-penâhîye olarak kezâlik birer kıt‘a Farisiyyü'l-ibâre mektûblarında muharer ve mastûrdur.

HAT 1417/57968

HAT. 1417

(16)

Код документа : НАТ
Дело/документ № : 1274/49436
Дата : 29 зульхиджа 1230 г.х. (2 декабря 1815 г.)
Сообщение о том, что посланнику бухарского правителя эмира Хайдара дано разрешение вручить султану подарки и письма на следующем заседании Государственного Совета.

Code of document : HAT
File/document No : 1274/49436
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1230 (2 December 1815)
A report saying that the envoy of the ruler of Bukhara Emir Haydar was allowed to hand gifts and letters to the Sultan at a regular session of the State Council.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1274/49436
Tarihi : 29 Zilhicce 1230 (2 Aralık 1815)
Buhara Hakimi Haydar Şah tarafından gelen elçinin hediyelerini ve mektuplarını padişaha takdim etmesine gelecek divan toplantısında izin verildiği.

Manzûrum olmuşdur.

İşbu gelecek dîvân-ı müşeyyidü'l-erkânımda sefîr-i mûmâ-ileyh hâmil olduğu nâmesini rikâb-ı kâm-yâbuma takdîm eylese olmuyor mu münâsibi üzre tanzîm ola.

Bu def‘a Buhara hâkimi tarafından bir nefer sefîr vürûd etmiş ve Üsküdar'da cizye başbâkîkulu Abdurrahman Ağa kullarının hânesine müsâfir verilüp mukaddem gelen Buhara elçilerine nazaran hafîfü'l-me’ûne olup iktizâ eden ta‘yînâtı tertîb ile hakkında levâzım-ı mihmân-nüvâzî icrâ olunmuş olmağla vusûlünü ve nâmesinin takdîmi istîzânını mübeyyin işbu takrîri takdîm etmekle manzûr-ı şâhâneleri buyurulmak içün ma‘rûz-ı huzûr-ı hümâyûnları kılındı sûret-i me’mûriyyeti istifsâr olundukda hâkim-i müşârun-ileyhin taraf-ı eşref-i şâhânelerine hulûs ve muhabbeti ber-kemâl ve Moskovlu’dan dil-gîr olduğundan ibrâz-ı hizmet ve ihtisâs dâ‘iyesinde olduğunu ve hâmil olduğu nâmesi hülûs ve husûsiyyeti şâmil ve zât-ı şevket-simât-ı zıllu'llâhîlerine nâcîz olarak hediyesi olup takdîm edeceğini ve İranlu ile beynleri mübâyenet üzre olduğundan tüccâr şâyi‘asıyla İran'dan mürûr ve Bağdad tarîkiyle gelmiş idüğini ifâde etmekle nâme ve hediyesinin takdîmi zımnında ne vechile teşrîfât icrâsı iktizâ eder ise âna göre hareket olunacağı muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Bu dâ‘îleri Buhara hâkimi devletlü Haydar Şâh efendimiz hazretlerinin taraflarından Devlet-i Aliyye-i ebediyyü'd-devâma elçilik unvânıyla nasb ve ta‘yîn olunmuş olduğuma binâ’en cânib-i Buhara'dan hurûc ve Devlet-i Aliyye-i ebed-kıyâma on üç mâhda resîde olduğumu bundan üç beş gün mukaddem ihbâr eylediğimde hâlâ cizye başbâkîkulu vekîli Abdurrahman Ağa bendelerinin hânesine bu dâ‘îleri müsâfir verilüp çend rûz ikâmet ve şâhım tarafından bu dâ‘îlerine teslîm olunup atebe-i ulyâ-yı hazret-i tâc-dârîye takdîm olunacak nâmeyi ve sadr-ı a‘zam tarafına

takdîm olunacak nâme ve sâ’ir tahrîrâtların teslîmi husûsu kangı güne irâde-i aliyyeleri erzân buyurulur ise her hâlde emr hazret-i men-lehü'l-emrindir.

HAT. 1274/49436

HAT. 1274

(17)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 961/41191
Дата : 3 раби аль-ахыра 1231 г.х. (3 марта 1816 г.)
Письмо воеводы Богдана о том, что Мирза Мухаммед Юсуф бек, отправленный бухарским правителем эмиром Хайдаром в Стамбул в качестве посланника, прибыл в Томбасар через территорию России и после оказания подобающих почестей в Богдане будет отправлен в Стамбул.

Code of document : HAT
File/document No : 961/41191
Date : 3 Rabi'-al–thani 1231 (3 March 1816)
A letter of voevoda Bogdan that Mirza Mohammad Yusuf bey sent by the Bukhara Emir Haydar to Istanbul as the envoy, arrived in Tombasar via the territory of Russia and after respects by Bogdan would be sent to Istanbul.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 961/41191
Tarihi : 3 Rebiulahir 1231 (3 Mart 1816)
Buhara Hakimi Haydar Şah tarafından Dersaadet'e elçi olarak gönderilen Mirza Muhammed Yusuf Bey'in Rusya arazisinden geçerek Tombasar'a geldiği ve Boğdan'da kendisinin misafir edildikten sonra İstanbul'a gönderileceğine dair Boğdan voyvodasının yazısı.

Boğdan voyvodası kullarının vârid olan arîzasıdır.

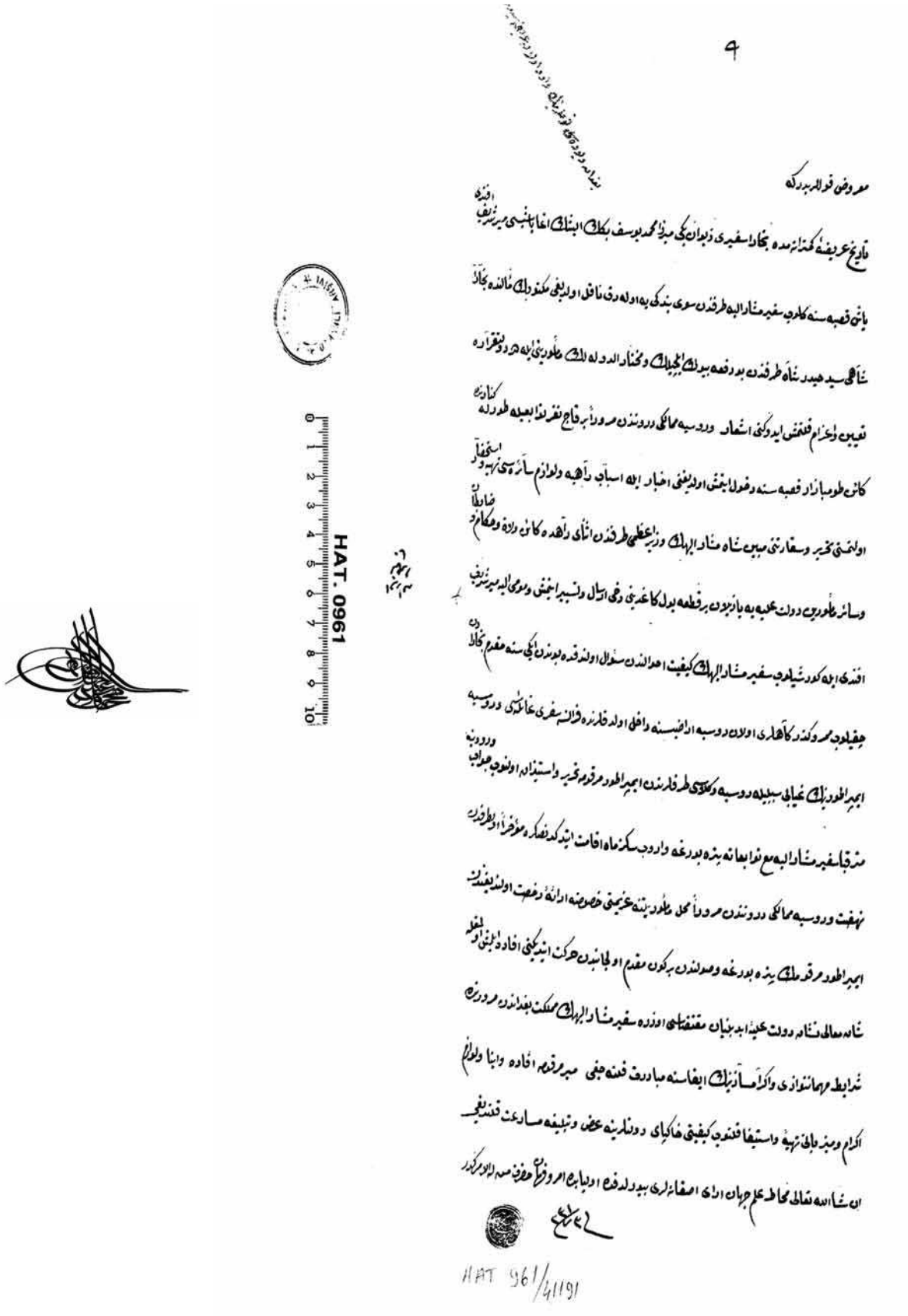
Ma'rûz-ı kullarıdır ki;

Târîh-i arîza-i kemterânemde Buhara Sefîri Zivan Beyi Mirza Muhammed Yusuf Bey'in eşik ağabaşısı Mîr Şerif Efendi Yaş kasabasına gelüp sefîr-i müşârun-ileyh tarafından sûy-ı bendegîye olarak nâkil olduğu mektûbun me'âlinde Buhara Şâhı Seyyid Haydar Şâh tarafından bu def'a büyükelçilik ve muhtâru'd-devlelik me'mûriyyeti ile der-i devlet-karâra ta'yîn ve i'zâm kılınmış idüğini iş'âr ve Rusya memâliki derûnundan mürûren birkaç nefer tevâbi'iyle Turla kenârında kâ'in Tombazar kasabasına duhûl etmiş olduğunu ihbâr ile esbâb-ı râhiyye ve levâzım-ı sâ'iresi tehyi'e ve istihzâr olunmasını tahrîr ve sefâretini mübeyyin şâh-ı müşârun-ileyhin vezîr-i a'zamı tarafından esnâ-yı râhda kâ'in vülât ve hükkâm ve zâbitân ve sâ'ir me'mûrîn-i Devlet-i Aliyye'ye yazılan bir kıt'a yol kağıdını dahi irsâl ve tesyîr etmiş ve mûmâ-ileyh Mîr Şerif Efendi ile görüşülüp sefîr-i müşârun-ileyhin keyfiyyet-i ahvâlinden su'âl olundukda bundan iki sene mukaddem Buhara'dan çıkılup memerr ve güzergâhları olan Rusya arâzîsine dâhil olduklarında Fransa sefîri gâ'ilesi ve Rusya imparatorunun gıyâbı sebebiyle Rusya vükelâsı taraflarından imparator-ı merkûma tahrîr ve istîzân olunup cevâb vürûduna müterakkıben sefîr-i müşârun-ileyh ma'a tevâbi'ât Petersburg'a varup sekiz mâh ikâmet etdikden sonra mu'ahharan ol tarafdan nühüft ve Rusya memâliki derûnundan mürûran mahall-i me'mûriyyetine azîmeti husûsuna irâ'e-i ruhsat olunduğundan imparator-ı merkûmun Petersburg'a vusûlünden bir gün mukaddem ol

cânibinden hareket etdiğini ifâde eylemiş olmağla şân-ı ma‘âlî-nişân-ı Devlet-i Aliyye-i ebed-bünyân muktezâsı üzre sefîr-i müşârun-ileyhin memleket-i Boğdan'dan mürûrunda şerâ’it-i mihmân-nüvâzî ve ikrâm-sâzînin îfâsına mübâderet kılınacağı mîr-i merkûma ifâde ve inbâ ve levâzım-ı ikrâm ve mîzbânî tehyi’e ve istîfâ kılınup keyfiyyeti hâk-i pây-ı devletlerine arz ve teblîğe müsâra‘at kılındığı inşâ’allâhu te‘âlâ muhât-ı ilm-i cihân-ârâ-yı âsafâneleri buyuruldukda ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 3 R. sene [1]231

HAT 961/41191

(18)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1319/51425
Дата : 29 зульхиджа 1232 г.х. (9 ноября 1817 г.)
Августейший указ об оказании почестей бухарскому посланнику в соответствии с церемониями в честь предыдущих посланников, прибывших в Стамбул и выделении 6 тысяч курушей на карманные расходы, а также 15 тысяч курушей на дорожные затраты при возвращении на родину.

Code of document : HAT
File/document No : 1319/51425
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1232 (9 November 1817)
A decree on doing homage to the Bukhara envoy in accordance with ceremonies performed in honor of previous envoys arriving in Istanbul, and on allocation of 6,000 kurushes as minor expenses, as well as 15,000 kurushes as traveling expenses to return home.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1319/51425
Tarihi : 29 Zilhicce 1232 (9 Kasim 1817)
İstanbul'a gelen Buhara elçisinin daha önce gelen elçilere yapılan merasimler üzere ağırlanması ve kendisine harçlık olarak altı bin kuruş, dönüşünde de on beş bin kuruş harcırah verilmesine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim;

Sefîr-i mûmâ-ileyhin avdetinde münâsibi vechile taraf-ı hümâyûnumdan hediye tertîb ve mûmâ-ileyhe teslîmen irsâl olunur çünkü mûmâ-ileyh ehl-i İslâm'dan bir hükümdârın elçisi bulunmuş mu'tâd olan erbâb-ı menâsıb birer kerre da'vet ve ziyâfet etmeleri münâsibdir lâkin pek tumturak ile elçi ziyâfeti sûretine girmesün zîrâ sirâyet mahzûru hâtıra gelür ve münâsibi vechile hafîfçe birer hediye dahi takdîm olunsa münâsib olur idi.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Buhara elçisi içün tertîb olunan dîvân-ı mu'allâ-erkân-ı mülûkânelerinde hâk-i pây-ı kimyâ-sâ-yı cihân-dârîlerine rû-sâ olduğumda taraf-ı Devlet-i Aliyyelerinden Buhara hâkimine mukaddemlerde hedâyâ tertîb ve i'tâ olunmuş ve Azmi Efendi kullarının hedâyâ-yı seniyye ile sefâret me'mûriyyeti sebkat etmiş olduğu ve elçi-i mûmâ-ileyhe dahi ziyâfet tertîbiyle taltîf kılındığı keyfiyyetleri su'âli şifâhen emr u fermân buyurulmuş olduğuna binâ'en sâbıkları keyfiyyeti lede't-tetebbu' mûmâ-ileyh Azmi Efendi kulları iki yüz bir târîhinde nâme ve hedâyâ ile Fas hâkimi tarafına irsâl olunmuş olduğu ve iki yüz yirmi târîhinde vürûd eden Buhara elçisinin avdetinde taraf-ı şâhâneden Buhara hâkimine akmişe-i mütenevvi'a ve esb ve bârgîr takımlarından ibâret olarak tertîb olunan hedâyâ-yı seniyye elçi-i mûmâ-ileyhe teslîmen gönderilmiş ve kendüsüne dahi Âsitâne'de ikâmetinde harçlık olarak hademesiyle beraber altı bin guruş ve avdetinde harc-ı râh nâmıyla on beş

bin guruş verilmiş ve taltîfine irâde-i aliyye ta‘allukuyla ol vakt mesned-i Sadâret'de bulunan kulları ve kethüdâ bey ve yeniçeri ağası ve defterdâr efendi ve re’îs efendi ve çavuşbaşı ağa ve kapudân paşa ve bulunmadığı vakit vekîli olan Tersâne emîni efendi bendeleri taraflarından başka başka ziyâfetler tertîb ve elçi-i mûmâ-ileyh da‘vet birle taltîf kılınmış olduğu Başmuhâsebe'den ve cerîde-i Teşrîfât'dan bir kıt‘a varakaya ihrâc etdirilmekle manzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı şâhâneleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılındı bu def‘a dahi taraf-ı eşref-i mülûkânelerinden Buhara hâkimi müşârun-ileyhe hedâyâ irsâli husûsuna irâde-i seniyye-i hüsrevâneleri müte‘allık olur ise elçi-i mûmâ-ileyhin hîn-i avdetinde tanzîm birle mûmâ-ileyh vâsıtasıyla irsâl olunacağı ve elçi-i mûmâ-ileyhin ibtidâ-yı vürûdunda ber-mu‘tâd harçlık ve etbâ‘ına elbise bahâsı i‘tâ olunmuş olup hîn-i avdetinde mukayyed olan harc-ı râhının dahi i‘tâsına mübâderet kılınacağı ve el-hâletü hâzihi mevsimin güzerânı takrîbiyle hâricden ziyâfet tertîbinden sarf-ı nazar ile taraf-ı çâkerîde bir gün tahsîsi ile elçi-i mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlî'ye da‘vet ve canbâz ve saz ve rakkâs misillü la‘abda-bâz celb ve ziyâfet tertîbiyle elçi-i mûmâ-ileyhin taltîfine mübâderet kılınması ve sâbık vechile sâ’ir mu‘tâd olan bendeleri cânibinden dahi elçi-i mûmâ-ileyh hânelerine da‘vet ve saz ve ba‘zı la‘abda-bâz celbiyle resm-i ziyâfetin icrâsıyla taltîfine ibtidâr olunması muvâfık-ı irâde-i seniyye-i mülûkâneleri buyurulur ise ol vechile icrâsına mübâderet olunacağı muhât-ı ilm-i kîtî-i şümûl-i şâhâneleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT. 1319/51425

HAT. 1319

(19)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36552
Дата : 29 зульхиджа 1235 г.х. (7 октября 1820 г.)
Августейший указ о вручении султану писем бухарского эмира Хайдара, написанных на персидском языке, и подарков доставленных его посланником Мухаммед Шериф беком, а также об обсуждении в присутствии муфтия содержащегося в письме правителя Бухары вопроса о подданстве и комплектации книг, запрошенных эмиром.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36552
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1235 (7 October 1820)
A decree on presenting the Sultan with letters of Bukhara Emir Haydar written in Persian, as well as gifts brought by his envoy Mohammad Sharif bey and on debating over a letter-provided naturalization question and acquisition of books as requested by the Emir.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36552
Tarihi : 29 Zilhicce 1235 (7 Ekim 1820)
Buhara Şahı Haydar Şah'ın gönderdiği elçisi Muhammed Şerif Bey'in getirdiği Farsça mektuplar ile çeşitli hediyelerin takdim edildiği; mektupta Haydar Şah'ın padişaha biat talebinde bulunduğundan konunun müftünün nezaretinde görüşülmesi ve şahın istediği kitapların tedarik edilmesine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim;

Takrîrin ve evrâk-ı sâ'ire manzûr-ı hümâyûnum olmuşdur. Şâh-ı müşârun-ileyhin iltimâs eylediği kitâblar tedârik ve sefîri avdet eyledikde irsâl olunsun ve sefîr-i mûmâ-ileyh nâmesini teslîm etmek içün Bâb-ı Âlî'ye celb olunup bî'at maddesi dahi bir gûne tahsîs olunarak müftî-i dâ'îmizin hânesinde müzâkere oluna.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Bu esnâda Buhara Hâkimi Haydar Şâh tarafından Dersa'âdet'e nâme ve tahrîrât ile sefîr ta'yîn olunmuş olan Hacı Muhammed Şerif Bey'in Bağdad'a vürûduyla Bağdad Vâlîsi Davud Paşa kulları tarafından ma'iyyetine tatar terfîk ve Dersa'âdet'e i'zâm olunduğunu mübeyyin vâlî-i müşârun-ileyhin mukaddemce vürûd birle takdîm-i atebe-i ulyâ-yı mülûkâneleri kılınan kâ'imesi bâlâsına şeref-efzâ-yı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şâhânelerinde sefîr-i mûmâ-ileyh Dersa'âdet'e takarrubunda bu tarafdan mihmândâr ta'yîn olunması husûsu emr u fermân buyurulmuş ve ba'dehû sefîr-i mûmâ-ileyhin yakîn mahalle vürûdu istihbâr ile Dersa'âdet'e celbiyçün zu'amâdan bir münâsib kulları mihmândâr ta'yîn olunarak ol vechile Dâru's-saltanat-ı seniyyelerine vürûdunda sâbık Buhara elçisinin sâkin olduğu Meydancık'da kâ'in konağa tenzîl ve iskân ve hakkında iktizâ eden levâzım-ı mihmân-nüvâzînin icrâsına ibtidâr olunarak sûret-i me'mûriyyeti istifsâr olundukda hâkim-i müşârun-ileyh

tarafından cânib-i celîlü'l-cevânib-i şehen-şâhîlerine olarak hâmil olduğu bir kıt‘a Farisiyyü'l-ibâre nâmenin sûretiyle şâh-ı müşârun-ileyhin ve Vezîr Muhammed Hân'ın taraf-ı çâkerîye muharrer mektûblarını Bâb-ı Âlîlerine irsâl ve takdîm edüp lede't-tercüme me’âlleri Buhara sefîri sâbık müteveffâ Yusuf Mirza'nın gönderilen terekesinin ve taraf-ı eşref-i cihân-bânîlerinden alâ-tarîki'l-hediyye irsâl buyurulan kitâbların vusûlünden ve cânib-i şevket-menâkıb-ı hilâfet-penâhîlerine olarak bir kıt‘a Mushaf-ı Şerîf ile bir aded kâse-i çini ve dokuz aded lenger-i çini ihdâ olunmuş olduğundan bahisle ol tarafın ahvâli sefîr-i mûmâ-ileyhin takrîrinden ma‘lûm-ı âlî buyurulacağını mutazammın olmak mülâbesesiyle sefîr-i mûmâ-ileyhin me’mûr-ı teblîği olduğu ifâdâtı dahi kendüsünden su’âl olunarak ol bâbda takdîm eylediği bir kıt‘a takrîri dahi tercüme etdirilüp me’âli şâh-ı müşârun-ileyh zât-ı şevket-simât-ı hilâfet-penâhîlerine bî‘at ile ribka-i inkiyâd-ı şehen-şâhîlerini hamâyil-dûş-ı itâ‘at eylediğini ve kendüsünün düşman ve muhâlif-i dîni bir cihetle Acem ve bir cihetle Rusyalu ve Özbek tâ’ifesinden ba‘zıları olmak cihetiyle eltâf-ı bî-nihâye-i şehen-şâhîden hakkında beyne'l-e‘âdî ser-efrâz olacağı mu‘âmele-i seniyye erzân ve gönderdiği defter mûcebince ol havâlîde bulunmayan ba‘zı kütüb-i şerîfe ihsân ve irsâl buyurulması niyâz ve müsted‘âsı idüğini beyândan ibâret olduğundan zikr olunan tercümeler evvelki gün ber-mu‘tâd akd olunan Encümen-i Şûrâ'da lede'l-kırâ’e şâh-ı müşârun-ileyhin ber-mûceb-i defter istid‘â eylediği kitâbların tedârik ve irsâli muktezâ-yı şân-ı ma‘âlî-nişân-ı hazret-i hilâfet-penâhîden olmak mülâbesesiyle bu sûret muvâfık-ı irâde-i seniyye-i şehriyârî buyurulur ise defter-i mezkûrun bir sûreti defterdâr efendi kullarına verilerek müteveffâ Şakir Paşa'nın henüz fürûht olunmayan kitâbları içinde bulununları var ise ifrâz etdirilüp bulunmayanları dahi Pesenci-zâde Efendi dâ‘îleri ma‘rifetiyle iştirâ ve tedârik etdirilerek sefîr-i mûmâ-ileyhin avdetinde gönderilmek üzre tehyi’e etdirilmesi ve sefîr-i mûmâ-ileyhin takrîri me’âlinden münfehim olan şâh-ı müşârun-ileyh sefîr-i sâbık müteveffâ ile mukaddem gönderdiği nâmesinde dahi telmîh ve iltimâs etmiş olduğu vechile kendüsü zât-ı hilâfet-simât-ı zıllu'llâhîlerine bî‘at ile beyne'l-e‘âdî mûcib-i imtiyâzı olmak içün taraf-ı zâhirü'ş-şeref-i mülûkânelerinden kendüsüne menşûr-ı hümâyûn ısdâr ve i‘tâ buyurulması sûreti olup bu husûs ise vakt ü hâle göre ya‘ni Buhara memleketi hudûd-ı Devlet-i Aliyye'ye mülâsık olmayarak Rusyalunun verâsında kâ’in ve Rusyalu ile sûret-i mu‘âmeleleri mechûl olduğuna nazaran etrâfıyla düşünülecek mevâdd-ı cesîmeden olmak mülâbesesiyle husûs-ı mezkûr bir gün tahsîsiyle Bâb-ı Fetvâ-penâhî'de sudûr-ı ulemâdan ba‘zıları dahi hâzır olduğu hâlde meclis bir mikdâr ta‘mîm olarak müzâkere ve vakt ü hâle göre nîk ü bedi etrâfıyla mülâhaza ve mütâla‘a olunarak ba‘dehû sûret-i karârı hâk-i pây-ı hümâyûn-ı cihân-bânîye arz ve istîzân olunması sûretleri beyne'l-huzzâr tezekkür olunmuş ve evrâk-ı mezkûre manzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı mülûkâneleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılınmış idüği ve şâh-ı müşârun-ileyhin atebe-i ulyâ-yı mülûkânelerine olan nâmesini dahi ber-mu‘tâd Bâb-ı Âlîlerine i‘tâ ve teslîm etmek üzre bir gün tahsîsiyle sefîr-i mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlîlerine celb olunarak hakkında sâbıkı vechile lâzım gelen merâsim-i mu‘tâdenin icrâsına ibtidâr olunacağı muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda

emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

تاريخي
(1235)

HAT 781/36552

HAT. 0781

(20)

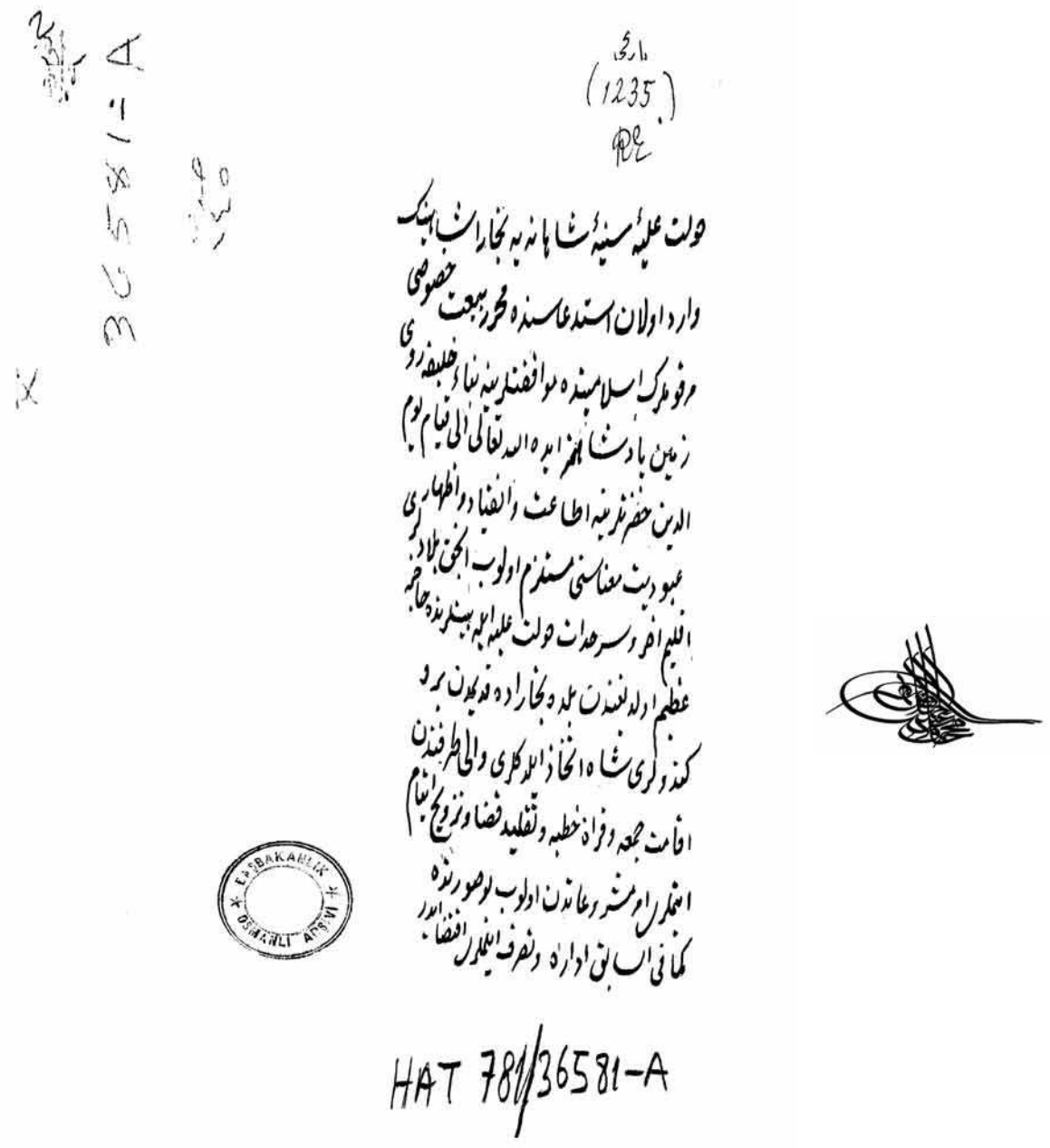
Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36581-A
Дата : 29 зульхиджа 1235 г.х. (7 октября 1820 г.)
Докладная записка от Управления шейхульислама о том, что, несмотря на желание бухарского правителя принять подданство Османского государства, необходимости в этом нет, ввиду отдаленности Бухары от пределов Османской империи.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36581-A
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1235 (7 October 1820)
A memorandum of the Sheikhulislam's department that, despite the ruler of Bukhara's desire to adopt a citizenship of the Ottoman Empire, there is no need in this action due to Bukhara's remoteness from the Ottoman Empire.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36581-A
Tarihi : 29 Zilhicce 1235 (7 Ekim 1820)
Buhara hakiminin Osmanlı padişahına biat etmek istediğini bildirmişse de Buhara'nın Osmanlı hududuna uzak olduğundan biata ihtiyaç olmadığına dair Meşihat'ten yazılan yazı.

Devlet-i Aliyye-i Seniyye-i Şâhâne'ye Buhara şâhının vârid olan istid'âsında muharrer bî'at husûsu merkûmların İslâmiyet'de muvâfakatlarına binâ'en halîfe-i rûy-ı zemîn pâdişâhımız eyyeda'llâhu te'âlâ ilâ-kıyâmı yevmi'd-dîn hazretlerine itâ'at ve inkıyâd ve ızhâr-ı ubûdiyyet ma'nâsını müstelzim olup ancak bilâdları iklîm-i âhar ve serhaddât-ı Devlet-i Aliyye ile beynlerinde hâcime-i azîm olduğundan belde-i Buhara'da kadîmden berü kendüleri şâh ittihâz eyledikleri vâlî tarafından ikâmet-i Cuma ve kırâ'et-i hutbe ve taklîd-i kazâ ve tezvîc-i eytâm etmeleri emr-i meşrû'âtdan olup bu sûretde kemâ-fi's-sâbık idâre ve tasarruf eylemeleri iktizâ eder.

HAT 781/36581-A

HAT. 0781

(21)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36551
Дата : 29 зульхиджа 1235 г.х. (7 октября 1820 г.)
Августейший указ об отклонении содержащейся в письме бухарского правителя эмира Хайдара, направленном султану через своего посланника, просьбы принять его в свое подданство, ввиду того, что это могло бы послужить поводом для ухудшения дружественных отношений с Россией, и об отправке требуемых бухарским эмиром книг.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36551
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1235 (7 October 1820)
A decree on refusing a request contained in a letter of the ruler of Bukhara Emir Haydar having been sent to the Sultan through his envoy concerning his naturalization. The refusal was owing to the fact that this could result in worsening friendly relations with Russia; on forwarding books as requested by the emir of Bukhara.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36551
Tarihi : 29 Zilhicce 1235 (7 Ekim 1820)
Buhara Hakimi Haydar Şah tarafından gönderilen elçinin takdim edilen nâmesinde padişaha biat talebinde bulunmuşsa da Rusya ile dostane ilişkilerin bozulmasına vesile olacağından bu talebin kabul edilmediği ancak istediği kitapların gönderilmesine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim;

İşbu takrîrin ve taraf-ı şer‘den verilen müzekkere me’âli ma‘lûm-ı hümâyûnum olmuşdur. Şâh-ı müşârun-ileyhin bu istid‘âsı zannıma göre etrâfında olan düşmanlarından bî-huzûr olup isti‘ânet içün olmak gerek bu sûretde ba‘zı gavâ’ili da‘vet kabîlinden olacak adem-i kabûlüne şer‘-i şerîf cevâz verdikden sonra bî‘at maddesinden sarf-ı nazar olunarak takrîr ve beyân eylediğin vechile cevâb yazıla.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım;

Bu def‘a Dersa‘âdet'e vürûd eden Buhara elçisinin Buhara Hâkimi Haydar Şâh tarafından me’mûr-ı ifâdesi olduğu ba‘zı husûsâtı beyân zımnında Bâb-ı Âlî'lerine takdîm eylediği takrîrinde şâh-ı müşârun-ileyh zât-ı şevket-simât-ı hilâfet-penâhîlerine bî‘at ile ribka-i inkiyâd-ı şehen-şâhîlerini hamâ’il-i reviş-i itâ‘at eylediğini ve kendüsünün düşman ve muhâlif-i dîni bir cihetle Acem ve bir cihetle Rusyalu ve Özbek tâ’ifesinden ba‘zıları olmak cihetiyle eltâf-ı behiyye-i mülûkânelerinden hakkında beyne'l-e‘âdî ser-efrâz olacağı mu‘âmele-i seniyye erzân buyurulması müsted‘âsı idüğini inhâ etmiş ve keyfiyyet mukaddemce meclisde lede'l-müzâkere siyâk-ı hâlden anlaşıldığına göre şâh-ı müşârun-ileyhin müsted‘âsı zât-ı hilâfet-simât-ı zıllu'llâhîlerine bî‘at ile beyne'l-e‘âdî mûcib-i imtiyâzî olmak içün taraf-ı zâhirü'ş-şeref-i mülûkânelerinden kendüsüne menşûr-ı hümâyûn ısdâr ve i‘tâ

buyurulması sûreti olup bu husûs ise vakt ü hâle göre ya‘ni Buhara memleketi hudûd-ı Devlet-i Aliyye'ye mülâsık olmayarak Rusyalu'nun verâsında kâ’in ve Rusyalu ile sûret-i mu‘âmeleleri mecbûl olduğuna nazaran etrâfıyla düşünülecek mevâddan olmak mülâbesesiyle erbâb-ı şûrâ kullarından mâ‘adâ sudûr-ı ulemâ ve ricâlden ba‘zıları dahi hâzır oldukları hâlde husûs-ı mezkûr Bâb-ı Fetvâ-penâhî'de meclis akdiyle müzâkere ve nîk ü bedi mütâla‘a ve mülâhaza olunarak ba‘dehû sûret-i karârı hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerine arz ve istîzân olunmak lâzım geldiği meclisde müzâkere olunduğunu mutazammın takdîm-i atebe-i ulyâ-yı cihân-bânîleri kılınan takrîr-i abîdânem bâlâsına şeref-efzâ-yı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şehriyârîlerinde zikr olunan bî‘at maddesi bir gün tahsîs olunarak müşârun-ileyh dâ‘îlerinin hânesinde müzâkere olunması husûsu emr u fermân buyurulmuş ve mûcebince geçen Pazartesi günü çâker-i kemîneleri müşârun-ileyh dâ‘îlerinin hânesine azîmet ile sudûr-ı ulemâdan Rumeli ve Anadolu kâdî‘askeri efendiler dâ‘îleri ve ricâlden Tahsin Efendi ve zahîre nâzırı efendi bendeleri celb ve erbâb-ı şûrâ kulları bi'l-cümle hâzır olduğu hâlde sefîr-i mûmâ-ileyhin takrîri tercümesi ve zikr olunan takrîr-i çâkerî ve bâlâsına şeref-efzâ-yı sudûr olan hatt-ı şerîf-i kerâmet-redîf-i şâhâneleri kırâ’et ve müzâkeresine mübâderet olundukda ba‘zı kulları tarafından bu bâbda muktezâ-yı irâde-i seniyye-i şâhâne üzre müzâkeresi îcâb eden bî‘at maddesinde ya‘ni Buhara hâkimi müşârun-ileyhin iltimâsı vechile cânib-i celîlü'l-cevânib-i zıllu'llâhîye arz etmiş olduğu bî‘atın kabûlüyle hâkim-i müşârun-ileyhe menşûr-ı hümâyûn ısdârı sûretinde Devlet-i Aliyye'ye â’id olacak zarar ve nef‘ her ne ise evvel-i emrde buraları beyân olunup âna göre iktizâsı tezekkür olunması lede'l-ityân diğer bendeleri cânibinden şâh-ı müşârun-ileyhin zât-ı şevket-simât-ı cenâb-ı hilâfet-penâhîye bî‘at eylemesinde beyne'd-düvel ve'l-milel Saltanat-ı Seniyye'ye bir nev‘ şânı mûcib olmasından gayri bir fâ’ide ve menfa‘at görünmeyüp ancak bî‘ati kabûl olunduğu hâlde Rusyalu ile beynlerinde bir gûne cidâl vukû‘unda taraf-ı Devlet-i Aliyye'den isti‘âne edecekleri ve Memâlik-i Turan Rusyalu'nun verâsında olduğundan taraf-ı Devlet-i Aliyye'den her ne kadar i‘ânet hayyiz-i imkânda olmaz ise de Rusyalu'nun ta‘arruzât-ı vâkı‘asının def‘ine teşebbüs lâzım gelerek bir takım gâ’ileyi müstenbi‘ olmak ve Acem Devleti dahi Hind tarafında ve mahâll-i sâ’ireden dolayı muzâyakası cihetiyle Devlet-i İslâmiye'den olduğundan ol dahi bî‘ate hâhiş-ker olur ise anı dahi buna kıyâsen kabûl lâzım gelmek misillü nice nice mehâzîr mütebâdir-i hâtır olduğu ityân olundukda ba‘zı kulları tarafından fi'l-hakîka bu mehâzîr vâriddir bundan mâ‘adâ şâh-ı müşârun-ileyhin bundan böyle taraf-ı Devlet-i Aliyye'den kendüsüne her ne gûne hizmet teklîf buyurulur ise uhdesinden gelmeğe sa‘y edeceğini sefîri inhâ etmiş ise de Buhara Memleketi mesâfesinin bu‘diyyetine ve semtsizliğine nazaran Devlet-i Aliyye'nin Buhara'ya teklîf edecek hizmeti olamayacağından başka bi'l-farz öyle bir şey iktizâ edüp hizmet teklîf olunmak lâzım gelse ol vakt şâh-ı müşârun-ileyhe ba‘zı teklîfât-ı su‘biyyeye ibtidâr ederek bî‘atinde hiçbir fâ’ide rû-nümûn olmayup mazarratı derkâr olduğundan kabûlünde zarûret-i şer‘iyye olmadığı hâlde bî‘at maddesinden sarf-ı nazar olunmak evlâ görünüyor zîrâ Saltanat-ı Seniyye ise bu gûne metbû‘larından olan

Cezâyir-i Garb ocaklarının düvel-i ecnebiye ile peyder pey zuhûra gelen envâ‘ sızıldılarından tasdî‘ olduğu misillü bunlardan dahi bîzâr olacağı lede'l-îmâ diğer bendeleri cânibinden iki devlet beynine âhar bir devlet hulûl etmiş olduğundan işbu bî‘at maddesini kabûlde zarûret-i şer‘iyye olmamak gerekdir kaldı ki şâh-ı müşârun-ileyhin murâdı tebe‘iyyet-i âmme ise zât-ı şevket-simât-ı şâhâne ve cenâb-ı ma‘delet-nisâb-ı hüsrevâne hâdimü'l-haremeyni'ş-şerîfeyn ve nâ’ib-i resûl-i hazret-i rabbü'l-âlemîn olarak ser-levha-i havâkîn ve melce’ ve melâz-ı kâffe-i müslimîn olup ahâlî-i Buhara dahi ehl-i İslâm'dan bulunduklarından tebe‘iyyet-i âmmede dâhil olduklarından tekrâr tebe‘iyyete ihtiyâc olmadığı ve eğer murâdları tebe‘iyyet-i hâssa ise ol sûret dahi mahzûrdan sâlim olmadığından kabûlü îcâb etmeyeceği inbâ olundukda ba‘zı kulları tarafından şâh-ı müşârun-ileyhin merâmı tebe‘iyyet-i hâssadır ve menşûr ister ve bu sûret kabûl olunduğu hâlde Devlet-i Aliyye'nin metbû‘undan olarak nîk ü bedi Saltanat-ı Seniyye'ye râci‘ olacakdır bunda dahi ânifen envâ‘-ı mehâzîr beyân olundu binâ-berîn kabûlü her ne kadar câ’iz değilse de bir kerre sûret-i şer‘îsi su’âl olunup adem-i kabûlüne mesâğ-ı şer‘î var ise şâh-ı müşârun-ileyh bu keyfiyyeti nâmesinde iş‘âr etmeyüp elçisinin takrîrine havâle etmiş olduğuna mebnî nâmesine iktizâsı vechile bir cevâb-ı iltifât-me’âb yazılup elçiye dahi şâh-ı müşârun-ileyh Devlet-i Aliyye'nin ez-kadîm mensûbâtından olup cihet-i câmi‘a-i İslâmiye takrîbiyle tâbi‘iyyet ve metbû‘iyyet ke'l-evvel hâsıl olup şimdi yeni başdan menşûr i‘tâsına hâcet olmadığı ve şâh-ı müşârun-ileyh hakkında hüsn-i teveccühât-ı seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî derkâr idüği bast ve ifâde ve sâlifü'z-zikr nâme ve istid‘â eylediği kitâblardan tedârik olanları ba‘de't-teslîm i‘âde olunması lede'l-beyân bu sûret cümle kulları tarafından istihsân olunduğuna mebnî der‘akab Fetvâ Emîni ve Müfettiş Sadık Efendi dâ‘îleri meclise celb ile keyfiyyet tefhîm ve iktizâ-yı şer‘îsi su’âl olundukda mahallerine mürâca‘at ile sûret-i şer‘îsini mübeyyin meclise ihzâr ve takdîm olunan müzekkerede şâh-ı müşârun-ileyhin istid‘âsında mücerred bî‘at husûsu ahâlî-i Buhara'nın İslâmiyet'de muvâfakatlerine binâ’en halîfe-i rûy-ı zemîn ebbedehu'llâhu te‘âlâ ilâ kıyâmı yevmi'd-dîn efendimiz hazretlerine itâ‘at ve inkıyâd ve ızhâr-ı ubûdiyet ma‘nâsını müstelzem olup ancak bilâdları iklîm-i âhar ve serhaddât-ı Devlet-i Aliyye ile beynlerinde hâciz-i azîm olduğundan belde-i Buhara'da kadîmden berü kendüleri şâh ittihâz eyledikleri vâlî tarafından ikâmet-i cum‘a ve kırâ’et-i hutbe ve taklîd-i kazâ ve tezvîc-i eytâm etmeleri emr-i meşrû‘ olup bu sûretde kemâ fi's-sâbık idâre ve tasarruf etmeleri iktizâ eder deyü muharrer olduğundan müzekkere-i mezkûre manzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı mülûkâneleri buyurulmak içün ma‘rûz-ı huzûr-ı lâmi‘u'n-nûr-ı mülûkâneleri kılınmış idüği muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

بادشاهم

HAT 781/36551

HAT. 0781

(22)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 782/36608-A
Дата : 29 зульхиджа 1235 г.х. (7 октября 1820 г.)
Прошение в османское правительство бухарского посланника Хаджи Мухаммед Фазыла, который доставил письмо бухарского эмира Хайдара, а впоследствии после паломничества вернулся в Стамбул, о написании письма бухарскому эмиру от имени султана с сообщением о возвращении посланника на родину.

Code of document : HAT
File/document No : 782/36608-A
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1235 (7 October 1820)
A petition to the Ottoman government from Bukhara envoy Haji Muhammad Fazyl who brought a letter of Bukhara Emir Haydar, and subsequently, after the pilgrimage, returned to Istanbul; on writing a letter to the Bukhara Emir on behalf of Sultan with a report on envoy's returning home.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 782/36608-A
Tarihi : 29 Zilhicce 1235 (7 Ekim 1820)
Daha önce Buhara Şahı Emir Haydar'ın mektubunu getirip daha sonra hacca gidip dönen Buhara elçisi Hacı Muhammed Fazıl'ın memleketine döneceğinden kendisine Padişah tarafından bir mektup yazılması ricasına dair Sadaret'e yazdığı yazı.

Buhara Elçisi Mirza Fazıl dâ'îlerinin takrîridir.

Ma'rûz-ı bendeleridir ki;

Bundan akdem cânib-i Saltanat-ı Seniyye'ye Buhara şâhı merhûm Emîr Haydar nâmesiyle vürûd edüp Dîvân-ı Hümâyûn'dan sonra zılâl-ı şâhânede edâ-yı farîza-i hacc-ı şerîf ile Âsitâne-i Aliyye'ye vusûl-i bendegânem zamânı mümtedd olduğuna binâ'en bu def'a istihsâl-i ruhsat-ı aliyye ederek yine Buhara'ya şâh-ı merhûmun oğlu Emîr Nasrullah Şâh cânibine avdet eylemek üzre te'mîn-i esbâb-ı seferiyye kaydında isem cevâbnâme-i hümâyûn i'tâsı kâ'ide-i Saltanat-ı Seniyye'ye münâfî olduğu hâlde tehî-dest avdet etmemek içün yedime bir kıt'a mektûb-ı sâmî i'tâsı muvâfık-ı irâde-i sâmîleri ise ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emr ve'l-ihsânındır.

Bende el-Hâc Muhammed Fazıl Elçi-i Buhara

تاریخی

۹

(1235)

RE.

HAT F82/36608-A

HAT. 0782

(23)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1339/52337
Дата : 29 зульхиджа 1235 г.х. (7 октября 1820 г.)
Сообщение о направлении великому везиру текста речи султана, с которым он будет обращаться к бухарскому посланнику.

Code of document : HAT
File/document No : 1339/52337
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1235 (7 October 1820)
A report on sending off to the Great Vizier a text of the Sultan's speech to be addressed to the Bukhara envoy.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1339/52337
Tarihi : 29 Zilhicce 1235 (7 Ekim 1820)
Buhara elçisine hitaben yazılan Padişah nutkunun Sadrazam'a gönderildiği.

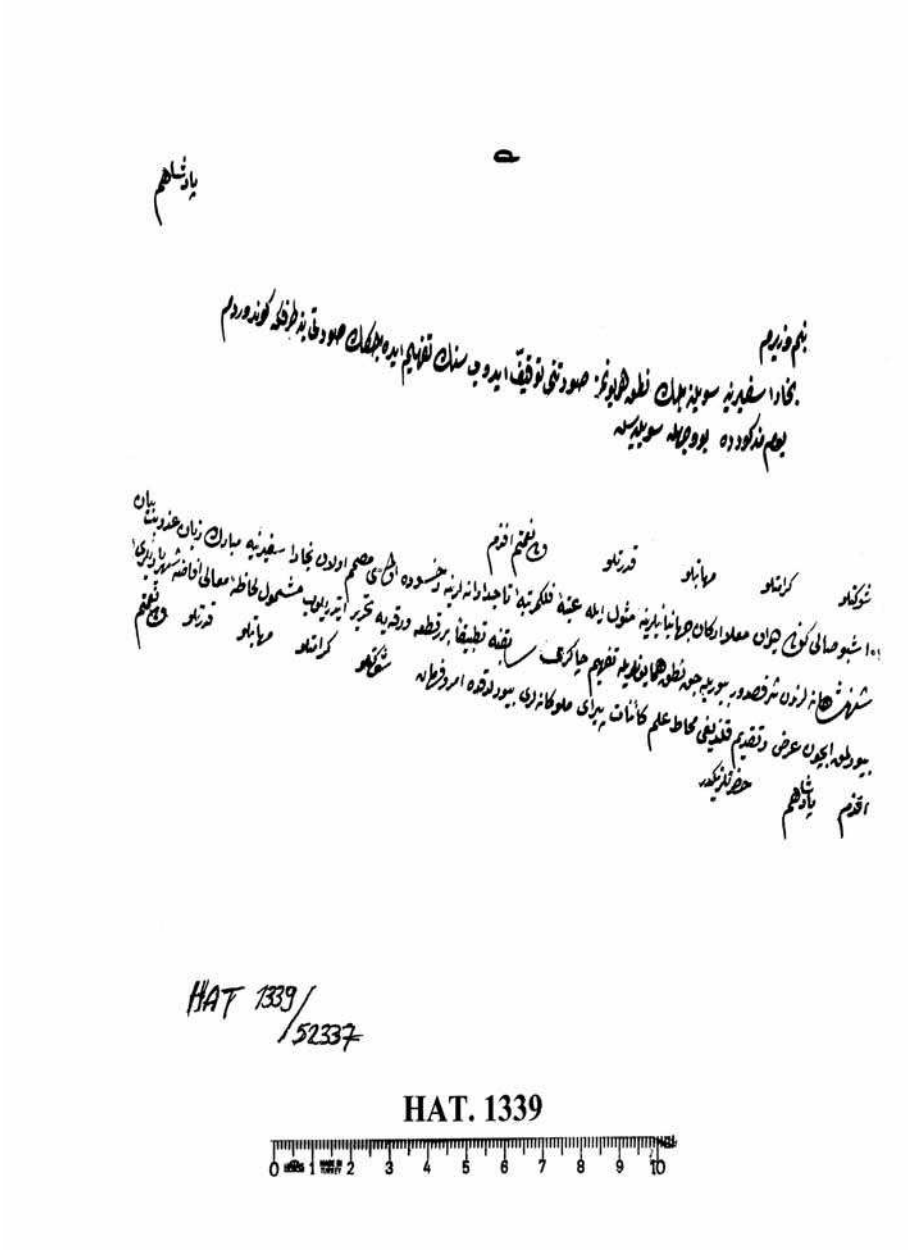

Benim vezîrim;

Buhara sefîrine söylenecek nutk-ı hümâyûnumuz sûretini tevkîf edüp senin tefhîm edeceğin sûreti yine tarafına gönderdim yevm-i mezkûrda bu vechile söyleyesin.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

İşbu Salı günü Dîvân-ı mu'allâ-erkân-ı cihân-bânîlerine müsûl ile atebe-i felek-mertebe-i tâc-dârânelerine ruh-sûde olması musammem olan Buhara sefîrine mübârek zebân-ı uzûbet beyân-ı şehen-şâhânelerinden şeref-sudûr buyurulacak nutk-ı hümâyûnlarıyla tefhîm-i çâkerî sâbıkına tatbîkan birer kıt'a varakaya tahrîr etdirilüp meşmûl-i lihâza-i ma'âlî-ifâza-i şehriyârîleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılındığı muhât-ı ilm-i kâ'inât-pîrâ-yı mülûkâneleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT 1339/52337

HAT. 1339

(24)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 782/36608
Дата : 29 зульхиджа 1235 г.х. (7 октября 1820 г.)
Августейший указ о выделении 7500 курушей на дорожные расходы возвращающемуся на родину бухарскому посланнику Хаджи Мухаммед Фазылу, который доставил письмо бухарского правителя эмира Хайдара, а впоследствии, совершив паломничество, вернулся в Стамбул.

Code of document : HAT
File/document No : 782/36608
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1235 (7 October 1820)
A decree on allocation of 7,500 kurushes as traveling expenses to Bukhara envoy Haji Muhammad Fazyl who brought a letter of the ruler of Bukhara Emir Haydar, and subsequently, having made a pilgrimage, returned to Istanbul.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 782/36608
Tarihi : 29 Zilhicce 1235 (7 Ekim 1820)
Daha önce Buhara Şahı Emir Haydar'ın mektubunu getirip daha sonra hacca gidip dönen Buhara elçisi Hacı Muhammed Fazıl'ın memleketine döneceğinden kendisine yol harçlığı olarak yedi bin beş yüz kuruş verilmesine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim;

İşbu takrîrin ve kaleme aldırılan müsvedde ile sefîr-i mûmâ-ileyhin takrîri manzûr ve ma'lûm-ı hümâyûnum olmuşdur sebk ve ibâresi elverir bu vechile tebyîz ve lisânen dahi takrîrinde beyân olunduğu üzre ifâde ve yedi bin beş yüz guruş harc-ı râh i'tâsıyla avdetine ruhsat verilsün.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Ma'lûm-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulduğu üzre evvelki sene Buhara Hâkimi Haydar Şâh tarafından sefâretle Dersa'âdetlerine vürûd etmiş olan Mirza Fazıl ol zamân dîvân-ı müşeyyidü'l-erkân-ı şâhânelerine rû-mâl oldukdan sonra sefîr-i mûmâ-ileyh hacc-ı şerîfe azîmet ve ba'dehû yine Dersa'âdetlerine avdet ile buradan Buhara'ya gideceğini ifâde eylemiş olmasına binâ'en cânib-i celîlü'l-menâkıb-ı cihân-bânîlerinden hâkim-i mûmâ-ileyhe cevâbı hâvî nâme-i hümâyûn-ı şâhâneleri tahrîri sefîr-i mûmâ-ileyhin avdetine ta'lîk olunmuş ve ber-mûceb-i teşrîfât bu misillü Buhara elçilerine taraf-ı Devlet-i Aliyyelerinden i'tâ ve ihsânı mu'tâd olan on beş bin guruş harc-ı râhın nısfı ba'dehû Buhara'ya avdetinde verilmek üzre nısf-ı diğeri olan yedi bin beş yüz guruşu cânib-i Hicaz'a azîmetinde verilerek ol vechile gidüp sâye-i mekârim-vâye-i zıllu'llâhîlerinde îfâ-yı farîza-i hacc ederek Ramazân-ı şerîf'den mukaddemce Dersa'âdetlerine vürûd ile şimdiye kadar bu tarafda ikâmet eylemiş ve sefîr-i mûmâ-ileyhin bu tarafa avdetinden sonra Buhara hâkimi mûmâ-ileyh Haydar Şâh hulûl-i ecel-i mev'ûduyla vefât edüp ibtidâ yerine hâkim olan oğlu dahi müte'âkıben

vefât ederek el-hâletü hâzihi diğer oğlu Emîr Nasrullah hâkim olmuş olduğundan bu def‘a sefîr-i mûmâ-ileyh dâ‘îleri Bâb-ı Âlîlerine bir kıt‘a takrîr takdîmiyle Dersa‘âdetlerine vusûl ve ikâmeti mümtedd olduğuna binâ’en Buhara'ya avdetine ruhsat-ı seniyye istid‘â etmiş ve el-hâletü hâzihi Buhara Hâkimliği'nin tebeddülüne binâ’en taraf-ı eşref-i şâhânelerinden nâme-i hümâyûn yazılması tensîb buyurulmaz ise tehî-dest avdet etmemesiyçün taraf-ı çâkerîden bir mektûb tahrîr ve i‘tâ olunmasını iltimâs eylemiş ve vâkı‘â hâkim-i lâhık müşârun-ileyhin taraf-ı mükemmelü'ş-şeref-i hilâfet-penâhîlerine henüz resmî hulûs-nâmesi gelmeksizin nâme-i hümâyûn-ı mülûkâneleri tahrîri iktizâ etmez gibi görünüyor ise de sefîr-i mûmâ-ileyh dâ‘îlerinin tehî-dest avdeti dahi münâsib görülmediğinden iltimâsı vechile taraf-ı çâkerîden olarak iktizâsına göre bir kıt‘a mektûb müsveddesi kaleme aldırılarak zikr olunan takrîriyle beraber manzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı şehriyârîleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılınmağla müsvedde-i mezkûrenin sebk ve ibâresi muvâfık-ı irâde-i seniyye-i mülûkâneleri buyurulur ise tebyîz etdirilüp mukaddemâ tevkîf olunmuş olan yedi bin beş yüz guruş harc-ı râh dahi defterdâr efendi kulları tarafından alınup sefîr-i mûmâ-ileyh dâ‘îlerine bi'l-i‘tâ taraf-ı eşref-i şâhâneleriyçün da‘avât-ı hayriyyesi isticlâb olunarak i‘zâm ve isrâ etdirileceği ve ma‘lûm-ı ma‘âlî-melzûm-ı cihân-bânîleri buyurulduğu üzre sefîr-i mûmâ-ileyh dâ‘îleri Dersa‘âdet'e ibtidâ-yı vürûdu esnâda Bâb-ı Âlîlerine takdîm ile meşmûl-i nazar-ı ma‘âlî-eser-i mülûkâneleri buyurulmuş olan bir kıt‘a Farisiyyü'l-ibâre takrîri tercümesi me’âlinde Buhara hâkim ve ahâlîsi zât-ı şevket-simât-ı şâhâneleri imâmü'l-müslimîn ve halîfe-i rûy-ı zemîn olduklarına binâ’en cümlesi fermân-ı cihân-mutâ‘-ı mülûkânelerine mutî‘ ve münkâd olduklarından bahisle Buhara hâkimi müteveffâ Haydar Şâh'ın sefîr-i mûmâ-ileyhin takrîr-i şifâhîsine havâle etmiş olduğu vechile sûret-i ilticâ ve istirhâmda Rusyalunun ol havâlîye vâki‘ olan tasallut ve ta‘addîsinden şikâyet ederek taraf-ı Devlet-i Aliyyelerinden kavlen ve fi‘len imdâd ve i‘âne talebinde oldukları muharrer ise de Buhara memâliki bu‘d mesâfe olmak ve ol hengâmda Devlet-i Aliyyeleri Rusyalu ile musâlih bulunmak hasebiyle fi‘len i‘âne mümkün olamadığı misillü kavlen dahi icrâsı ba‘zı esbâb ve mülâhazaya mebnî adîmü'l-imkân olarak tecvîz olunamadığından ba‘zı münâsib sözler ile savuşdurulması sûreti ol vakt mülâhaza olunmuş ve el-hâletü hâzihi sefîr-i mûmâ-ileyh dahi ber-vech-i muharrer münteheyyi-i azîmet olduğundan mukaddemki ifâdesine cevâb olmak üzre hîn-i azîmetinde kendüsüne işte Moskovlu el-hâletü hâzihi Devlet-i Aliyye'ye i‘lân-ı harb edüp Dağıstan ve Gürcistan ve cümle ahâlîlerinin gazâ ve cihâda teşvîk ve iğrâları zımnında evâmir-i aliyye ısdâr ve tesyâr olunmağla Buhara tarafından dahi ittihâd-ı dîn ve mezheb iktizâsınca çâre ve imkânını bulup da ol tarafdan gazâ ve cihâda kıyâm ve hareketleri uyar ise mûcib-i mahzûziyyet olacağı ve imkânı bulunamadığı sûretde hemân kendüleri mansûriyyet-i Devlet-i Aliyyeleri da‘avât-ı hayriyyesine kıyâm ile iktifâ eylemeleri husûsu iktizâsına göre şifâhen ifâde kılınacağı muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT 782/36608

HAT. 0782

(25)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36575
Дата : 29 зульхиджа 1235 г.х. (7 октября 1820 г.)
Письмо бухарского посланника Мухаммеда Фазыл эфенди правительству с сообщением, что по пути следования на родину ему была оказана вся необходимая поддержка, по прибытию в Тебриз он встречался с принцем Аббас Мирзой, а в Тегеране был принят иранским шахом, который говорил о своих намерениях воевать с Россией до конца.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36575
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1235 (7 October 1820)
A letter of Bukhara envoy Muhammad Fazyl efendi to the government informing that while going back home he was properly assisted. On his arrival in Tabriz, he met with Prince Abbas Mirza, and while at Tehran he was received by the Iranian Shah who stressed his intention to fight against Russia to the final victory.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36575
Tarihi : 29 Zilhicce 1235 (7 Ekim 1820)
Buhara elçisi Muhammed Fazıl Efendi'nin memleketine dönerken yolda kendisine her türlü yardımın yapıldığı ve Tebriz'e vardığında Şehzade Mirza Abbas ile görüştüğü, ardından Tahran'a giderek İran şahı tarafından kabul edilip şahın Rusya ile sonuna kadar savaşacağını kendisine bildirdiğine dair Sadaret'e gönderdiği mektup.

Buhara elçisi Muhammed Fazıl Efendi tarafından makâm-ı riyâsete meb‘ûs Farisiyyü'l-ibâre mektûbun tercümesidir.

Elçi-i mûmâ-ileyh bundan akdem Dersa‘âdet'den hareketle Buhara tarafına azîmetinde yollarda zahmet çekmeyerek refâh ve râhatla Tebriz'e vâsıl ve Şehzâde Mirza Abbas'a mülâkî olup oradan dahi ma‘iyyetine mihmândâr terfîkiyle bâ-i‘zâz ve ihtirâm Tahran'a irsâl ve i‘zâm olunmuş ve Tahran'a vusûlünde şâh-ı İran ile mülâkât ve musâhabeti vâki‘ olarak şâh-ı müşârun-ileyh inşâ’allâhu te‘âlâ Rusyalu'yı yeryüzünden kaldırmak ve nâm-ı habîsini nâbûd ve nâ-peydâ eylemek niyyetindeyim deyü şifâhen ifâde ve beyân ve Buhara hâkimini dahi Rusyalu ile muhârebeye teşvîk ve iğrâ zımnında mahsûs nâme tahrîriyle elçi-i mûmâ-ileyhe i‘tâ ve irsâl eylemiş olduğu ve hak celle ve alâ Devlet-i İslâmiyye'ye feth ve nusret ihsân eylemek da‘avâtına muvâzaben Tahran'dan cânib-i Buhara'ya azîmet etmiş idüği muharrerdir.

بخارا اپچیسی محمد فاضل افندی طرفندن مقام ریاسته معیت فارسی الجاع مکتوبدر ترجمه سیدر

تاریخی
(1235)

HAT 781/36575

HAT. 0781

(26)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 815/37271
Дата : 29 зульхиджа 1239 г.х. (25 августа 1824 г.)
Августейший указ о назначении аудиенции у султана для находящегося в Стамбуле и намеревающегося совершить паломничество Мирза Мухаммед Фазыла, посланника бухарского правителя, для вручения доставленного письма и Священного Корана.

Code of document : HAT
File/document No : 815/37271
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1239 (25 August 1824)
A decree on granting an audience with the Sultan for Mirza Muhammad Fazyl, envoy of the ruler of Bukhara who was visiting Istanbul and seeking to make a pilgrimage, for handing a letter and Holy Koran.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 815/37271
Tarihi : 29 Zilhicce 1239 (25 Ağustos 1824)
Görevli olarak gelmeyip hacca gitmek üzere İstanbul'da bulunan Buhara hakiminin elçisi Mirza Muhammed Fazıl'ın getirdiği nameyi ve Kuran-ı Kerim'i takdim etmek üzere padişahın huzuruna kabul edilmesine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim;

İşbu takrîrin ve sefîr-i mûmâ-ileyhin takdîm eylediği kâğıd ile tercümesi manzûr ve ma'lûm-ı hümâyûnum olmuşdur çünkü sefîr-i mûmâ-ileyh böylece gönderirse pek mahzûn ve mükedder olacağı bilindiğinden mâ'adâ takrîrinde beyân eylediğin üzre tecdîd-i usûl ve kavânîn olunmuş olduğundan ibtidâki dîvâna tesâdüfi inşâ'allâh Devlet-i Aliyyemiz hakkında mahz-ı hayrdır hemân bu vechile icrâ ve vakti geldikde tekrâr taraf-ı şâhâneme arz edesin ancak li'llâhi'l-hamd tecdîd-i usûl olunmuş olduğundan dîvânların icrâsı Salı günlerine mahsûs ise de bu dahi âhar güne nakl etdirilüp öylece icrâ olunsa gibi hâtır-ı hümâyûnuma gelür bir de tertîb olunacak dîvânda asâkir-i mansûreden ve sunûf-ı sâ'ireden tertîb olunacağı olunduğu sûretde gerek tüfenkleri ve gerek şubara ve elbiseleri temîz olanlardan ayırulup öylece icrâsına dikkat ve ihtimâm olunsun.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Ma'lûm-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulduğu üzre geçende Buhara hâkimi tarafından sefâretle der-bâr-ı şevket-medâr-ı şâhânelerine vürûd etmiş olan Mirza Fazıl'ın hâmil olduğu tahrîrâtına nazaran zâhirde müstakil sefârete me'mûriyyeti olmayup hacc-ı şerîfe azîmet edeceğinden hakkında rüsûma dâ'ir tekellüfâtdan sarf-ı nazar olunarak fakat Teşrîfât tarafından verilmiş olan pusulada muharrer hamam harçlığı i'tâ birle ba'dehû bir gün tahsîs olunarak mirza-yı mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlîlerine celb ve ber-mûceb-i teşrîfât kendüsüne bol yenlü semmûr kürk ve yanında bulunan ba'zı adamlarına dahi münâsibi vechile kürk

ve hil‘atlar iksâsıyla be‘dehû hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerine olan nâmesini takdîm talebi vukû‘unda Devlet-i Aliyye şimdiki hâlde nizâmât-ı mülkiyyesiyle meşgûl ve ocak-ı sâbıkın ilgâsıyla mevâcib-i dîvânı dahi metrûk olup ber-muktezâ-yı uhuvvet-i dîniyye-i Devlet-i Aliyye ile Buhara Hükûmeti beyninde kadîmî derkâr olan muhabbet ve müvâlât rüsûmât-ı zâhireden müstağnî olmak hasebiyle mahsûsca Dîvân-ı Âlî tertîbi tekellüfünü hâcet mess etmeyeceğinden hâmil olduğu nâmesi hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerine taraf-ı çâkerîden takdîm ve hîn-i avdetinde cevâbnâme-i hümâyûn dahi yine taraf-ı abîdânemden teslîm kılınacağı kendüsüne iş‘âr ve tefhîm olunmak ve ba‘dehû hac mevsimi geldikde ol vakt hâkim-i müşârun-ileyhe cevâbnâme-i hümâyûn tasdîr ve münâsibi mikdâr atiyye-i seniyye i‘tâsıyla mirza-yı mûmâ-ileyhe i‘zâm kılınmak sûretleri münâsib görülerek hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerinden bi'l-istîzân şeref-efzâ-yı sudûr buyurulan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâneleri mûcebince ol vakt mirza-yı mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlîlerine celb ile hakkında rüsûmât-ı mukteziyye icrâ olunarak nâmesini takdîm talebinde olduğu vakt ber-vech-i meşrûh dîvân tertîbi tekellüfüne hâcet olmayacağı dahi taraf-ı çâkerîden kendüsüne ifâde olunacak idi el-hâletü hâzihi mevsim-i hac takarrüb edüp mirza-yı mûmâ-ileyh henüz nâmesini takdîm talebinde olmamış olduğundan Rusya sefîri Ribiyobir(?) gelmezden evvelce şu aralık mirza-yı mûmâ-ileyh nâmesini takdîm talebinde olarak taraf-ı çâkerîden kendüsüne söylenilecek cevâb ol vechile söylenilmek içün geçende mihmândârı olan Kapucıbaşı Haşim Ağa kullarının Bâb-ı Âlîlerine vürûdunda Buhara Elçisi Mirza Fazıl hacc-ı şerîfe gitmek üzre Dersa‘âdet'e vürûd etmişidi el-hâletü hâzihi hacc-ı şerîf mevsimi dahi takarrüb eyledi mirza-yı mûmâ-ileyh henüz nâmesini takdîm talebinde olmuyor denilerek sırasıyla keyfiyyet mihmândâr-ı mûmâ-ileyhe tefhîm olunmuş ve ol dahi mirza-yı mûmâ-ileyhe münâsebet getürerek Dîvân-ı Âlî tertîbinden sarf-ı nazar ile hâmil olduğu nâmenin hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerine taraf-ı bendegânemden takdîm kılınacağını söylemiş olduğundan mirza-yı mûmâ-ileyh bu def‘a hizmet-i riyâsete Farisiyyü'l-ibâre bir kıt‘a tezkire takdîmiyle lede't-tercüme me’âlinde Buhara hâkimi Devlet-i ebediyyü'd-devâmın kadîmî ve samîmî du‘âcısı olup zât-ı şevket-simât-ı şâhânelerine derkâr olan hulûsunu huzûr-ı meyâmin-mevfûr-ı mülûkânelerine teblîğ etmek üzre kendüyi me’mûr etmiş ve el-hâletü hâzihi sâye-i şevket-vâye-i cihân-bânîlerinde kendüsünün râhat ve âsâyişi derkâr olduğuna müteşekkiren rûz u şeb du‘â-yı devâm-ı ömr ü şevket-i cihân-dârîlerine meşgûl ise de rû-sâ-yı hâk-i pây-ı ma‘âlî-ihtivâ-yı mülûkâneleriyle şeref-yâb olmasına müsâ‘ade-i seniyye şâyân buyurulmadığı takdîrde kendüsü bende-i fermâ-yend olmağla elinden bir şey gelmeyüp lâkin bu husûsda dost ve düşman indinde mahcûb olacağından gayri sâbıklarda Buhara hâkimi tarafından gönderilen elçilerin huzûr-ı fâ’izü'n-nûr-ı pâdişâhîlerine duhûlüne müsâ‘ade-i aliyye erzân buyurula geldiğinden kendüsü Buhara'ya vardığında senin hakkında iltifât-ı mu‘tâdeye müsâ‘ade buyurulmaması elbette senden bir kusûr zuhûrundan iktizâ etmişdir diyerek hâkim-i müşârun-ileyh kendüye siyâset mu‘âmelesi etmesinden hâ’if ve hirâsân olduğunu ve husûsan Acem şâhı ve oğlu Abbas Mirza zâhirde dost ve bâtında

düşman olmalarıyla hâkim-i müşârun-ileyhin dahi bunların indinde kadr ve i‘tibârı münselib olarak dostları mahzûn ve düşmanları mesrûr olacağını inhâ etmiş olmağla tercüme-i mezkûre manzûr-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılındı mukaddemâ mirza-yı mûmâ-ileyhin Bâb-ı Âlîlerine takdîm eylediği tahrîrât me’âllerinden kendüsünün müstakil sefârete me’mûriyyeti olmayup hacc-ı şerîfe gideceği münfehim olduğuna binâ’en nâmesini takdîm içün müstakil dîvan tertîbi tekellüfüne hâcet olmamak ve ecvibe-i münâsebe ile tatyîbi mümkün olmak mülâhazasıyla ol vechile tasmîm olunmuş ise de el-hâletü hâzihi mirza-yı mûmâ-ileyh eslâfı misillü nâmesini hâk-i pay-ı hümâyûn-ı şâhânelerine kendüsü takdîm etmesine müsâ‘ade-i aliyye erzân buyurulmasını söz ve güdâz ile niyâz ve istirhâm etmiş olmağla vâkı‘â Buhara ahâlîsi ehl-i sünnet ve sâhib-i diyânet bir kavm olup zât-ı şevket-simât-ı hilâfet-penâhîlerinin emîrü'l-mü’minîn ve imâmü'l-müslimîn olduklarını bilerek hâkim-i müşârun-ileyh aralık aralık taraf-ı eşref-i şehen-şâhîlerine bu vechile ızhâr-ı hulûs ve husûsiyyeti levâzım-ı diyânet ve mütâba‘at ittihâz etmekde olduğuna ve fi'l-vâkı‘ sâbıklarda gelen elçileri rû-sâ’î-i hâk-i pây-ı kimyâ-sâ-yı şâhâneleriyle vâye-mend-i şeref ve iftihâr olageldiklerine ve Dersa‘âdet'e gelmek üzre olan Rusya elçisi Ribiyobir(?) vürûdu takarrüb edüp elçi-i mersûm geldikde beher hâl hasbe'r-resm nâmesini takdîm içün Dîvân-ı Âlî tertîbi lâzım gelerek mirza-yı mûmâ-ileyh anı dahi görüp ol vakt dahi ziyâde mahzûn olacağından başka hâkim-i müşârun-ileyh dâ‘îlerinin dahi İranlu ve Rusyaluya karşı lâ-muhâle mahzûniyyetini mûceb olacağına nazaran elçi-i mersûm gelmeksizin mirza-yı mûmâ-ileyh hakkında resm-i âdînin icrâsı münâsib görünmüş ve ocak-ı sâbık takımıyla tertîb oluna gelen dîvân resmlerinin ilgâsıyla bi-hamdihî te‘âlâ teceddüd-i usûl ve kavânîne mebnî el-hâletü hâzihi âtîdeki Dîvân-ı Hümâyûn-ı mülûkâneleri Buhara hâkimi misillü seniyy-i pâk-nihâd ve mütedeyyin ve sahîhü'l-i‘tikâd dâ‘î-i muhlislerinin sefîriyle bede’ olmak üzre vukû‘u ni‘amü't-tesâduk kabîlinden olarak tefe’ülün bi'l-hayr olunmuş olmağla bi-mennihî te‘âlâ Cumâde'l-âhire'nin on beşine doğru bir Salı günü mahsûsca dîvân tertîbiyle mirza-yı mûmâ-ileyh hâmil olduğu nâmesini huzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı mülûkânelerine takdîm ve hâkim-i müşârun-ileyhin hediyesi olan Mushaf-ı şerîfi teslîm etmek üzre Dîvân-ı Hümâyûnlarına celb ile Bâb-ı Âlî'de icrâ olunduğu misillü hakkında lâzım gelen merâsimin icrâsı muvâfık-ı irâde-i seniyye-i mülûkâneleri buyurulur ise bi-mennihî te‘âlâ vakti geldikde yine hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerine arz ve iş‘âr olunacağı muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT. 0815

HAT 815/37271

(27)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 815/37271-F
Дата : 29 зульхиджа 1239 г.х. (25 августа 1824 г.)
Письмо Мирза Мухаммед Фазыла, пребывающего в Стамбуле и намеревающегося совершить паломничество, о том, что правитель Бухары будет очень доволен, если его посланник будет принят султаном.

Code of document : HAT
File/document No : 815/37271-F
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1239 (25 August 1824)
A letter of Mirza Muhammad Fazyl who was staying in Istanbul and going to make a pilgrimage, that the ruler of Bukhara would be pleased if his envoy was received by the Sultan.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 815/37271-F
Tarihi : 29 Zilhicce 1239 (25 Ağustos 1824)
Görevli olarak gelmeyip hacca gitmek üzere İstanbul'da bulunan Buhara hakiminin elçisi Mirza Muhammed Fazıl'ın padişah tarafından huzura kabul edilirse Buhara hakiminin memnun kalacağına dair yazısı.

Buhara elçisi Mirza Muhammed Fazıl tarafından takdîm olunan Farisiyyü'l-ibâre tezkirenin tercümesidir.

Buhara pâdişâhı bu dâ‘îlerini Devlet-i Aliyye-i ebediyyü'l-istimrâra elçilik resmiyle me’mûr edüp memleket-i Acem'den geçmek lâzım geldiğine mebnî bu dâ‘îlerini i‘zâz ve ikrâm ile Dersa‘âdet'e i‘zâm etmek üzre bir nâme Acem şâhına ve bir nâme dahi Abbas Mirza'ya tahrîr ederek mutlakâ Devlet-i Aliyye'nin âsitânını bûs ederek halîfe-i rûy-ı zemîn efendimiz hazretlerine du‘â ve senâların teblîğ etmekliğe gönderdiklerini iş‘âr etmiş oldukları ecilden şâh-ı Acem ve Abbas Mirza bu fakîri müsâfir-i Devlet-i Aliyye bilüp i‘zâz ve ikrâm-ı tâm ile o cânibden azîmet etdirdiler ve elhamdü lillâhi te‘âlâ Dersa‘âdet'e vusûl ile Devlet-i Aliyye-i ebediyyenin âsitân-ı iclâlini bûs etmeklik müyesser olup her vechile râhat ve âsâyiş-i tâm ile rûz u şeb du‘â-yı hazret-i halîfe-i rûy-ı zemîn ile meşgûlüm lâkin iki gündür bendelerine bir bî-huzûrluk ve ıztırâb ârız oldu ki hiç karâr ve ârâm tutamıyorum şu çihetden ki Buhara pâdişâhı bu âciz bendeyi huzûr-ı hümâyûna rû-sâ şerefiyle müşerref olmak üzre göndermiş olmağla iki gündür me’yûs ve nâ-ümîdlik ârız olarak dost ve düşman indinde mahcûb olduğumdan gayri Buhara pâdişâhı tarafından kendü nefsimden dahi havf ediyorum zîrâ elbette pâdişâh-ı müşârun-ileyh benim sâbıklarda irsâl eylediğim elçilerin huzûr-ı hümâyûna duhûlüne müsâ‘ade buyurulur ve anlar dahi bu bendenin hulûsunu teblîğ ederler idi seni niçün huzûr-ı hümâyûna götürmediler elbette senden bir kusûr zuhûra gelmişdir deyü bu bendeyi siyâsetle emr eder husûsan şâh-ı Acem ve Abbas Mirza zâhiren dost ve bâtınen düşman-ı cânı olmalarıyla hem Buhara pâdişâhının i‘tibârı selb olup hem şâh ve şehzâde indlerinde dahi bî-kadr olurum öteden berü pâdişâh-ı Buhara taraf-ı Devlet-i Aliyye ve hazret-i halîfe-i rûy-ı

zemînden şefkat ve merhamet ve i‘zâz ve ikrâm görmüşdür ve dâ’imâ sözü halîfe-i rûy-ı zemîn ve imâmü'l-müslimîn hazretlerinin hâlis du‘âcısı ve âciz bendesiyim deyü söyler eğer huzûr-ı hümâyûna duhûlden me’yûs olur isem Buhara pâdişâhının dostları mahzûn ve düşmanları mesrûr olurlar hâl-i âcizânem bu vechile arza dâşt-i Bâb-ı Âlî kılındı ben bir bende-i fermân-berim emr ve ihsân hazret-i men-lehü'l-emrindir deyü muharrerdir.

بخارا الجیبی میرزا محمد فاضل طرفندن تقدیم اولنان فارسی العباره تذکره نامك ترجمه سیدر

HAT 815/37271-F

HAT. 0815

(28)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36554
Дата : 29 зульхиджа 1240 г.х. (14 августа 1825 г.)
Августейший указ о выделении жалованья в 1000 курушей и поселении в Тире Мир Насиреддина, младшего брата скончавшегося правителя Бухары эмира Хайдара, переселившегося ранее в Иран из-за разногласий со своим братом и пребывавшего там в течение определенного времени, а впоследствии переехавшего в Османскую империю и пожелавшего постоянно проживать здесь.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36554
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1240 (14 August 1825)
A decree on allocation of 1000 kurushes as salary and settling in Tir to Mir Nasireddin, younger brother of the late ruler of Bukhara Emir Haydar who had earlier moved to Iran due to differences with his brother and stayed there for some time, and later moved to the Ottoman Empire in an aspiration to live there permanently.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36554
Tarihi : 29 Zilhicce 1240 (14 Ağustos 1825)
Vefat eden Buhara Hakimi Haydar Şah'ın küçük biraderi Mir Nasıruddin'in kardeşi ile olan anlaşmazlık nedeniyle daha önce İran'a hicret ederek uzun bir süre orada ikamet ettikten sonra Osmanlı Devleti'ne iltica ederek daimi surette burada ikamet etmek istediğinden kendisine bin kuruş maaş tahsis edilerek Tire'de ikamet ettirilmesine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim,

İşbu takrîrin ve mîr-i mûmâ-ileyhin arzuhâliyle tercümesi manzûr-ı hümâyûnum olmuşdur. Takrîrinde beyân eylediğin vechile mûmâ-ileyhe verilmekde olan bin beş yüz guruşun beş yüz guruşu tenzîl olunarak fakat bin guruş ma'âş tahsîs birle Tire'de iskân etdirilsün.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Ma'lûm-ı ma'âlî-melzûm-ı mülûkâneleri buyurulduğu üzre Buhara hâkimi müteveffâ Haydar Şâh'ın küçük biraderi Mîr Nasıruddin mukaddemâ pederleri vefâtında biraderi müteveffâ-yı müşârun-ileyh ile beynlerinde hâsıl olan münâferet ve husûmet giderek kendünün insilâb-ı emniyyet ve âsâyişini müstelzem olarak müte'allıkâtıyla beraber İran toprağına firâr ve on dokuz sene orada Meşhed-i Ali Rıza nâm mahalde tevakkuf ve ikâmeti ihtiyâr edüp el-hâletü hâzihi Rusyalunun İran ülkesine vâki' olan tecâvüz ve tahattîsinden dolayı havâlî-i merkûmede derkâr olan şûriş ve ihtilâl cihetleriyle Bağdad tarafında olan ziyâretgâhlara gitmek bahânesiyle İran şehzâdesi tarafından istihsâl-i ruhsatla dolaşarak Erzurum'a gelmiş ve bundan birkaç mâh mukaddemce Galib Paşa kulları tarafından tahrîrâtla Dersa'âdet'e vürûd etmiş ve hâk-i

pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerinden bi'l-istîzân Kapucıbaşı Haşim Ağa bendelerinin hânesine müsâfir verilerek kendüsüne cânib-i mîrîden bin beş yüz guruş ma‘âş tahsîs kılınmış ise de bu def‘a mîr-i mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlîlerine takdîm eylediği bir kıt‘a Farisiyyü'l-ibâre arîzası tercümesinin hülâsa-i me’âlinde kendüsünün peşîn hacc-ı şerîfe irsâliyle ba‘de'l-avde veyâhûd şimdiden bundan böyle ömrü oldukça memâlik-i şâhânelerinde temekkün ve ârâm ve da‘avât-ı hayriyye-i şehen-şâhîlerine devam etmek üzre ağa-yı mûmâ-ileyhin hânesinden kaldırılarak bir münâsib mahalde ikâmesi ve ba‘dehû İran'da olan evlâd ve ıyâlinin dahi ol tarafa celbi husûsuna müsâ‘ade-i seniyye erzân buyurulmasını iltimâs etmiş ve mûmâ-ileyh haber verildiğine göre ulemâ ve sulehâdan ve lâzımü'r-ri‘âye dâ‘iyândan görünüp her ne ise mûmâ-ileyh Dâru's-saltanatı's-seniyyelerinde bulundukça şâyed şimdiki Buhara Hâkimi Bahadır Şâh dâ‘îlerine bir nev‘ hâtıra îrâsını mûcib olması melhûz idüğinden sâye-i merâhim-vâye-i zıllu'llâhîlerinde mecma‘-ı ulemâ olan bir münâsib mahalde ikâmetle ed‘iyye-i hayriyye-i saltanat-ı seniyyelerine muvâzabet eylemek üzre is‘âf-ı iltimâsı cesbân görünmüş ve el-hâletü hâzihi ma‘âş olarak cânib-i mîrîden mâhiyye verilmekde olan bin beş yüz guruşun beş yüz guruşu tenzîl olunarak şimdilik fakat bin guruş ma‘âş tahsîs birle ba‘dehû İran'da olan müte‘allıkâtının yanına celbinde bin beş yüze iblâğ olunmak üzre makarr-ı ulemâ olan Tire kazâsına irsâl ve iskânı sûreti münâsib gibi görünmüş ise de ol bâbda ne vechile irâde-i seniyye-i mülûkâneleri sunûh ve sudûr buyurulur ise emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT 781/36554

HAT. 0781

(29)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36557
Дата : 13 мухаррама 1242 г.х. (17 августа 1826 г.)
Августейший указ о достойном размещении, оказании гостеприимства и помощи посланнику бухарского правителя Мирза Мухаммед Фазылу, прибывшему в Стамбул с подарками в сопровождении помощника губернатора Эрзурума Хамзы эфенди.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36557
Date : 13 Muharram 1242 (17 August 1826)
A decree on proper accommodation, hospitality and assistance to the envoy of the ruler of Bukhara Mirza Muhammad Fazyl who arrived in Istanbul with gifts accompanied by assistant to Erzurum governor Hamza Efendi.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36557
Tarihi : 13 Muharrem 1242 (17 Ağustos 1826)
Buhara hakimi tarafından bazı hediyelerle birlikte gönderilen elçisi Mirza Muhammed Fazıl'ın Erzurum Naibi Hamza Efendi'yle birlikte İstanbul'a gönderildiğinden kendisinin İstanbul'da münasip bir yerde misafir edilerek gerekli yardımın yapılmasına dair hatt-ı hümayun.

Manzûrum olmuşdur.

Sefîr-i mûmâ-ileyh Dersa'âdet'e vürûdunda iktizâsına göre bir münâsib hâne tahsîsiyle icrâ-yı levâzıme-i mihmân-nüvâzî ri'âyet olunur.

Erzurum Vâlîsi Galib Paşa kullarının vârid olan şukkasıdır. Gönderdiği kağıdlar tercümesiyle beraber manzûr-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılındı. Dersa'âdet'e vürûdunu inhâ eylediği Buhara elçisinin bu tarafa vürûdunda hâl-i vaz'iyyetine göre bir münâsib hâne tahsîsi ve icrâ-yı lâzıme-i mihmân-nüvâzî ve hürmetin îfâsı Teşrîfât tarafına havâle olunarak sefîr-i mûmâ-ileyhin bundan böyle vürûdunda iktizâsına bakılması husûsu muvâfık-ı irâde-i seniyye-i mülûkâneleri buyurulur ise emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

İnâyetlü atûfetlü mürüvvetlü seniyyü'l-himem sultânım hazretleri;

Buhara hâkimi tarafından bu def'a ba'zı hediye ile Dersa'âdet'e me'mûr olan Mirza Muhammed Fazıl nâm sefîr ber-muktezâ-yı tarîk bu tarafdan mürûr etmiş ve emnen imrârı zımnında hâkim-i müşârun-ileyh ile vezîri tarafından savb-ı hulûs-verîye olarak iki kıt'a kâğıd getürmüş olmakdan nâşî mûmâ-ileyhe mehmâ-emken ikrân olunarak Erzurum nâ'bi olup tekmîl müddetle Âsitâne'ye giden Hamza Rıfkı Efendi'ye terfîkan i'zâm olunmuş olduğuna binâ'en sâlifü'z-zikr tahrîrât manzûr olmak üzre derûn-ı nemîka-i senâverîye leffen tesyîr-i savb-ı mürüvvetleri kılındığı beyânıyla işbu hulûs-nâme tahrîr ve tesyîr kılınmışdır. İnşâ'allâhu te'âlâ lede'l-vusûl savb-ı senâverîyi teveccühât-ı behiyyeleriyle meşmûl buyurmaları menût-ı şîme-i mürüvvetleridir.

Fî 13 M. sene [12]42

HAT 781/36557

HAT. 0781

(30)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 276/16200
Дата : 29 зульхиджа 1242 г.х. (24 июля 1827 г.)
Августейший указ о выделении казначеем 5 453 курушей на приобретение книг по тафсиру и фикху, которые просил правитель Бухары, а также о составлении списка, отсутствующих в продаже книг и вручении его султану с тем, чтобы найти их в Дворцовой библиотеке и передать посланнику бухарского правителя.

Code of document : HAT
File/document No : 276/16200
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1242 (24 July 1827)
A decree on allocation by a treasurer of 5 453 kurushes for purchase of books on tafsir and fikh that the ruler of Bukhara asked for, and on compilation of a list of books unavailable and on giving it to the Sultan in order to find them at the Palace library and present them to the envoy of the ruler of Bukhara.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 276/16200
Tarihi : 29 Zilhicce 1242 (24 Temmuz 1827)
Buhara hakiminin padişahdan istediği tefsir ve fıkıh kitaplarından piyasada mevcut olanlarının satın alınarak bedeli olan beş bin dört yüz elli üç kuruşun defterdar tarafından ödenmesi ve bulunamayan kitapların isimlerinin deftere kaydedilerek padişaha takdim edildiği; bulunamayan kitapların da Enderûn-ı Hümâyûn Kütüphanesi'nden araştırılarak elçiye teslim edileceğine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim;

Efendi dâ'îlerinin tarafına olan tezkiresi ve kütüb defteri manzûr-ı hümâyûnum olmuşdur iştirâ olunan kitâbların akçesini defterdârdan alup müşârun-ileyhe teslîm eyleyesin defter-i mezkûr nezd-i şâhânemde tevkîf olunmuşdur bulunmayan kitâbları Enderûn-ı Hümâyûnum Kütübhânesi'nde taharrî etdirdeyim bulunur ise tarafına gönderirim.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Buhara hâkiminin taraf-ı eşref-i hilâfet-penâhîlerinden bâ-defter istid'â eylediği tefâsîr-i şerîfe ve kütüb-i fıkhiyyenin tedârik ve iştirâsı husûsu muktezâ-yı irâde-i seniyye-i mülûkâneleri üzre semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi dâ'îlerine ifâde olunmuş ve efendi-i müşârun-ileyh dâ'îleri dahi defter-i mezkûrda muharrer kütübden bulunabilenlerini iştirâ birle esâmî ve kıymetlerini başka ve bulunamayanlarını ya'ni mü'ellifât-ı mütekaddimînden olup ba'zı kütübhâne ve mahallerde var ise de Sahâf Çarşusu'nda vesâ'ir alur satar makûlelerinde bulunmaması cihetiyle iştirâ olunamayanlarını başka göstererek defterini bir kıt'a tezkiresiyle irsâl etmiş olmağla manzûr-ı ma'âlî-mevfûr-ı şâhâneleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılındı defter-i mezkûra nazaran iştirâ olunan kütübün bahâsı olan beş bin dört yüz elli üç guruş defterdâr

efendi kullarına havâle ile efendi-i müşârun-ileyh dâ‘îleri tarafına teslîm etdirilmesi muvâfık-ı irâde-i seniyye-i mülûkâneleri buyurulur ise emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

پادشاهم

فیم وزیرم

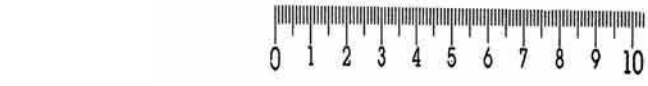
افندلو داعیلرك طرفله اولان مذكره ومكتوب دفتری نظر همایونم اولمشدر. اشبو اولفان كتابلرك اقچه سی وفقدان اولوب اشبو اولفان كتابلرك
تسلیم ایدیلمسی دفتر مذكور زیر عطاف اولمشدر. بو تفصیلات كتابلری اندرون همایونم كتبخانه سنده محفوظ ایتدیروب بو تحریر
طرفكه گوندردم

شوكتلو كرامتلو مرحمتلو قدرتلو فخر افخم

بخارا خانی طرفندن ارسال اولنان عریضه سنده یاد اولنان كتابلرك بعضی نفایس تحریرات اولوب وكتب فقهیه دن اولمیوب ذكر اولنان كتابلرك
سنه ماوكانه لری اوزره سماحتلو شیخ الاسلام افندی راعیلرینه افاده اولنمش وافندی مشارالیه راعیلری دخی دفتر مذكوره محرر
كتیده بولنه بیلدیكی اثنالرله اسامی وقیمتلری یازه وبولنه میانلری یعنی مؤلفاتی متفقیسنده اولوب بعضی كتبخانه ومكالمده
وارلیسره صحافی هارشوسنده وسائر الوصاف مقولدنده بولنمسی جهتیله اثنا اولنه میانلری یازه كوسترمكدن ناشی
برقطعه تذكره سیله ارسال ایتمكلرینی مظهر معالیمو تور شاهانه لری بیورمغله ایجوده عرض وتقدیم قیلندی دفتر مذكوره
نظراً اثنا اوقاته كتبخانه همایونم دفتردار افندی قولدنه حواله ایله مشارالیه
راعیلری طرفنه تسلیم ایدلمسی موافق اراده سنیه ماوكانه لری بیورلمسه امر وشرط شوكتلو كرامتلو مرحمتلو قدرتلو
وفخر افخم پادشاهم حضرتلرندر

HAT 276/16200

HAT. 0276

(31)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36556
Дата : 29 зульхиджа 1242 г.х. (24 июля 1827 г.)
Августейший указ о назначении аудиенции посланнику бухарского правителя Мирза Мухаммед Фазылу для вручения падишаху письма и Священного Корана в качестве подарка от бухарского правителя.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36556
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1242 (24 July 1827)
A decree on granting an audience to the envoy of the ruler of Bukhara Mirza Mohammad Fazyl for handing a letter and Holy Koran to the Sultan as a gift from the ruler of Bukhara.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36556
Tarihi : 29 Zilhicce 1242 (24 Temmuz 1827)
Buhara hakimi tarafından gönderilen elçisi Mirza Muhammed Fazıl'ın namesini ve hediye olarak getirdiği Kur'an-ı Kerim'i takdim etmek üzere padişah tarafından kabul edileceğine dair hatt-ı hümayun.

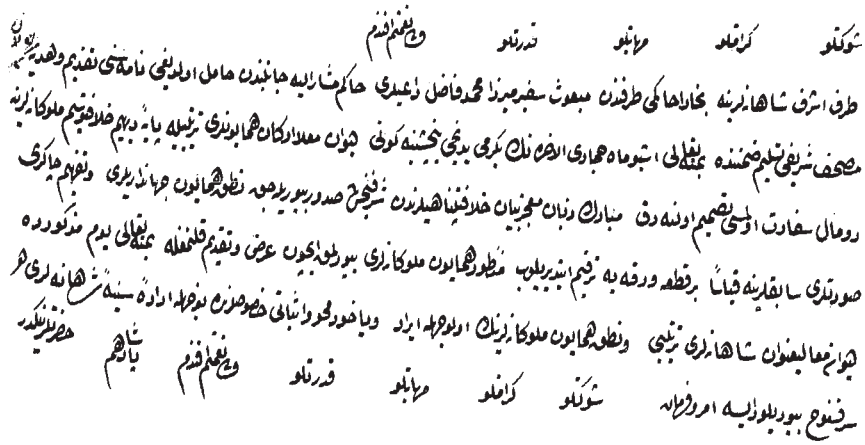
Benim vezîrim;

İşbu takrîrin ve varaka-i mezkûre manzûr-ı hümâyûnum olmuşdur. Yevm-i merkûmda sefîr-i mûmâ-ileyhe bu vechile tefhîm edersin.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım;

Taraf-ı eşref-i şâhânelerine Buhara hâkimi tarafından meb‘ûs Sefîr Mirza Muhammed Fazıl dâ‘îleri hâkim-i müşârun-ileyh cânibinden hâmil olduğu nâmesini takdîm ve hediyesi olan Mushaf-ı Şerîfi teslîm zımnında bi-mennihî te‘âlâ işbu mâh-ı Cumâde'l-âhire'nin yirmi yedinci Perşembe günü Dîvân-ı Mu‘âllâ-erkân-ı hümâyûnları tertîbiyle pâye-i dîhîm-i hilâfet-vesîm-i mülûkânelerine rû-mâl-i sefâret olması tasmîm olunarak mübârek zebân-ı mu‘ciz-beyân-ı hilâfet-penâhîlerinden şeref-bahş-ı sudûr buyurulacak nutk-ı hümâyûn-ı cihân-dârîleri ve tefhîm-i çâkerî sûretleri sâbıklarına kıyâsen bir kıt‘a varakaya terkîm etdirilüp manzûr-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılınmağla bi-mennihî te‘âlâ yevm-i mezkûrda Dîvân-ı ma‘âlî-unvân-ı şâhâneleri tertîbi ve nutk-ı hümâyûn-ı mülûkânelerinin ol vechile îrâd veyâhûd mahv ve isbâtı husûslarında ne vechile irâde-i seniyye-i şâhâneleri şeref-sunûh buyurulur ise emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

تاريخ
(1242)
92

HAT 781/36556

HAT. 0781

(32)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36556-A
Дата : 29 зульхиджа 1242 г.х. (24 июля 1827 г.)
Послание бухарскому правителю эмиру Хайдару, в котором сообщалось, что султан удовлетворен выражением верности, содержащимся в его письме, и что впредь ему будет оказана помощь султана.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36556-A
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1242 (24 July 1827)
A message to the ruler of Bukhara Emir Haydar that informed about the Sultan's satisfaction with expression of loyalty and that he would henceforth be assisted by Sultan.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36556-A
Tarihi : 29 Zilhicce 1242 (24 Temmuz 1827)
Buhara Hakimi Haydar Şah'ın gönderdiği mektupta padişaha bağlılığını ifade etmesinden memnuniyet duyulduğu ve padişahın yardımının devam edeceğinin kendisine bildirildiği.

Tefhîm-i çâkerî

Şevketlü mehâbetlü azametlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâh-ı âlem-penâh hazretlerinin diyânetlü Haydar Şah sıddîklarının gönderdiği nâmesi ve arz-ı ihlâsları bâ'is-i mahzûziyyet-i mülûkâneleri olmağla hakkında hüsn-i nazar ve teveccüh-i pâdişâhâneleri ber-devâm ve levâzım-ı uhuvvet-i dîniyyenin icrâsı müstedâm idüğini mutazammın emr u fermân-ı mülûkâneleri şeref-bahş-ı sudûr buyurulmuşdur.

تفهم جاکری

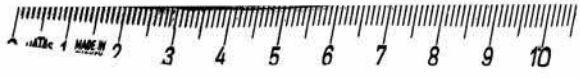
(1242)

شکلو ربانلو عظمتلو قدرتلو وفخرعالم قدم پادشاه عالمپناه حضرتلرینک
دیانتلو جمیع شاه صدیقلرینک کونردوکی نامه‌دی وعرض اولنمسی باعث مخلصیت
ملوکانه‌لری اولمغله مقتضه حسب نظر وتوجه پادشاهانه‌لری بروجه ولوازم اخوت
دینیه‌لرینک اجراسی مستلزم ایدوکنی مقتضه امروفرمانه ملوکانه‌لری شرفبخش صدور بیورلمشدر

HAT 781/36556-A

HAT. 0781

(33)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 796/36912
Дата : 29 зульхиджа 1242 г.х. (24 июля 1827 г.)
Августейший указ об аудиенции у султана посланнику бухарского правителя Мирза Мухаммед Фазылу.

Code of document : HAT
File/document No : 796/36912
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1242(24 July 1827)
A decree on an audience with the Sultan for the envoy of the ruler of Bukhara Mirza Muhammad Fazyl.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 796/36912
Tarihi : 29 Zilhicce 1242 (24 Temmuz 1827)
Buhara hakimi tarafından gönderilen elçisi Mirza Muhammed Fazıl'ın padişahın huzuruna kabul edildiğine dair hatt-ı hümayun.

İzn ve ruhsat-ı hümâyûnum olmuşdur.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım:

Arz-bende-i bî-mikdâr oldur ki;

Cenâb-ı nizâm-bahşâ-yı ahvâl-i cihân ve cihâniyân ve husûl-fermâ-yı âmâl-i âlemiyân tenezzehe zâtuhû an-vasametü'n-nakkâsân mücerred kavânîn-i dîn ü devlet ve mü'eyyed-i usûl-i zafer-rehîn-i mülk ü millet olan mübârek vücûd-ı kerâmet-iktinâh-ı zıllu'llâhî ve zât-ı mü'eyyed min indi'llâhi hilâfet-penâhîlerinde hemîşe serîr-i gerdûn-ı nazîr-i cihândârî ve hilâfet ve dîhîm-i übbehet-vesîm-i şehriyârî ve saltanatlarında kemâl-i sıhhat ve ikbâl-i ebedî ve sunûf-ı şevket ve iclâl-i sermedî ile ber-karâr ve müstedâm ve eşi‘‘a-i şân ve şükûh-ı satvet-i enbûh-ı şehenşâhîlerinde alâ vefki'l-merâm bâ‘is-i istikrâr-ı nizâm ve intizâm eyleyüp zamân-ı feyz-i iktirân-ı mülûkânelerinde nuhbe-i evkât ve edvâr ve nukâve-i ifât ve a‘sâr eyleye âmîn.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım; taraf-ı eşref-i şâhânelerine Buhara hâkimi tarafından meb‘ûsen der-bâr-ı şevket-karâr-ı pâdişâhânelerine vürûd etmiş olan Sefîr Mirza Muhammed Fazıl dâ‘îleri hâkim-i müşârun-ileyh cânibinden hâmil olduğu nâmesini takdîm ve hediyesi olan Mushaf-ı şerîfi teslîm ümniye-i âcizânesiyle huzûr-ı mehâbet-nüşûr-ı şâhânelerine müsûl ve rû-mâlî-i pây-gâh-ı serîr-i şevket-masîr-i mülûkâneleri şeref-i cihânbahâsına neyl ve vusûl içün îstâde-i mevkıf-ı niyâz ve intizâr olmağla hizmet-i Dîvân-ı Hümâyûnları hitâmında resm-i dîrîn-i Saltanat-ı Seniyyeleri üzre çâker-i sadâkat-küsterleri ve Kapudân Paşa ve Asâkir-i Mansûre Ser‘askeri Hüseyin Paşa ve Anadolu Vâlîsi İzzet Mehmed Paşa kullarının pîş-gâh-ı serîr-i şevket-masîr-i cihân-bânîlerine vaz‘-ı cebîn-i rıkkiyyet ile iktisâb-ı nisâb-ı şeref ve mefharet eylememize ve sefîr-i mûmâ-ileyh dâ‘îlerinin dahi pâye-i dîhîm-i mehâbet-vesîm-i mülûkânelerine ruh-sûde olmasına izn ve ruhsat-ı seniyye-i şâhâneleri

erzânî buyurulur ise işbu telhîs-i çâkerânem bâlâsı izn-i hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulduğunu müş‘ir mübârek hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şehriyârîleriyle tezyîn ve tevşîh buyurulmak bâbında emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT. 796/36912

(34)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1418/57993
Дата : 29 зульхиджа 1242 г.х. (24 июля 1827 г.)
Августейший указ об оказании особого приема посланнику Мухаммеду Фазылу, прибывшему из Бухары в Стамбул с намерением совершить паломничество, и выделении ему денежных средств в виде разового вознаграждения.

Code of document : HAT
File/document No : 1418/57993
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1242 (24 July 1827)
A decree on showing particular hospitability to the envoy Muhammad Fazyl who arrived from Bukhara to Istanbul in an effort to make a pilgrimage and on allocating funds to him as once-only reward.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1418/57993
Tarihi : 29 Zilhicce 1242 (24 Temmuz 1827)
Hacca gitmek niyetiyle Buhara'dan İstanbul'a gelen Elçi Muhammed Fazıl'a alelade teşrifat yapılması ve bir miktar atiyye verilmesine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim;

İşbu takrîrin ve Teşrîfât'dan muhrec pusulalar ile tercüme kağıdları manzûr ve ma'lûm-ı hümâyûnum olmuşdur vâkı'â sefîr-i mûmâ-ileyh müstakil sefârete me'mûr olmayup hacc-ı şerîfe azîmet niyyetiyle gelmiş olduğundan takrîrinde beyân olunduğu üzre hakkında lâzım gelen mu'âmelenin icrâsı kifâyet eder ve hîn-i azîmetinde münâsibi mikdâr atiyye i'tâsıyla mu'azzezen gönderilür tamâm.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Ma'lûm-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulduğu üzre Buhara hâkimi tarafından der-bâr-ı şevket-medâr-ı şâhânelerine gelmek üzre olduğu geçenlerde Erzurum Vâlîsi Galib Paşa kulları tarafından inhâ olunan Buhara Elçisi Mirza Muhammed Fazıl bu günlerde karşu Kartal tarafına vürûd etmiş olduğunu lede'l-ihbâr Dersa'âdet'e celbiyçün Dergâh-ı Âlî kapucıbaşılarından Haşim Ağa kulları mihmandâr ta'yîn ve irsâl olunarak sefîr-i mûmâ-ileyh bu def'a Dersa'âdet'e vusûl ve ağa-yı mûmâ-ileyh kullarının hânesine nüzûl birle hakkında lâzıme-i mihmân-nüvâzî icrâ olunmuş ve taraf-ı eşref-i şâhânelerine hâkim-i müşârun-ileyh tarafından hâmil olduğu nâmenin sûretini ve fâhiretü'l-Buhara Fahreddin Efendi'nin bir kıt'a arzuhâlini Bâb-ı Âlîlerine irsâl eylemiş olduğundan tercüme etdirilerek makâm-ı Sadâret ve Meşîhat'e ve hizmet-i riyâyete meb'ûs ba'zı mekâtib ve sefîr-i mûmâ-ileyhin Bâb-ı Âlî'ye takdîm eylediği bir kıt'a Farisiyyü'l-ibâre takrîri tercümeleri ile beraber manzûr-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılındı sâbık ve emsâli hakkında icrâ olunan rüsûmât keyfiyyeti Teşrîfât tarafından lede's-su'âl merfû'-ı atebe-i ulyâ-yı mülûkâneleri

kılınan pusulalarda muharrer olduğu vechile iki yüz otuz beş târîhinde gelmiş olan Buhara elçisine vürûdundan birkaç gün sonra üç bin guruş hamam harclığı ve tevâbi‘âtına dahi alâ merâtibihim esvâb bahâ i‘tâ ve Bâb-ı Âlîlerine geldiğinde ve ba‘dehû nâmesini huzûr-ı hazret-i hilâfet-penâhîlerine takdîminde kendüye ve tevâbi‘ine hil‘atler iksâ kılınmış olup mûmâ-ileyh Mirza Muhammed Fazıl dahi târîh-i mezkûrda elçi-i mûmâ-ileyhin tevâbi‘inden olmak üzre beraber gelmiş olarak el-hâletü hâzihi rütbesi âna müsâvî göründüğünden hakkında resm-i sâbıkın tamâmca icrâsı veyâhûd mukaddemâ Hind elçisi hakkında icrâ olunmuş olduğu misillü bundan böyle rikâb-ı hümâyûn-ı şâhâneleri vukû‘unda sefîr-i mûmâ-ileyh hâk-i pây-ı kimyâ-sâ-yı hilâfet-penâhîlerine rû-mâl olarak nâmesini takdîm eylemesi şıkları hâtıra gelür ise de mûmâ-ileyhin zâhirde müstakil sefârete me’mûriyyeti olmayup hacc-ı şerîfe azîmet edeceğinden ve eğerçi zikr olunan takrîri tercümesinde taraf-ı Devlet-i Aliyye'den Buhara hâkimi tarafına ne gûne hizmet emr u irâde buyurulur ise emsâline sa‘y olunmak üzre Buhara'ya avdet eylemesi sûreti hâkim-i müşârun-ileyh tarafından kendüsüne lisânen tevdî‘ olunduğunu iş‘âr etmiş olup vâkı‘â Buhara ahâlîsinin diyânet ve salâbetleri derkâr ise de bunlara teklîf olunacak hizmet olsa olsa Moskovlu aleyhine dâ’ir bir şey olmak lâzım gelüp şimdiki hâlde ânın vakti olmadığından kat‘-ı nazar bunlar hükûmet-i kaviyye sâhibi olmayup ancak kendülerini koruyabildiklerinden gerek mevki‘ ve gerek hükûmet-i hâliyeleri cihetiyle Devlet-i Aliyye'ye göre bunların da‘avât-ı hayriyye ve teveccühât-ı ma‘neviyyeleri isticlâbından başka bir fâ’ide hâsıl olamayacağına ve asıl maksûd taraf-ı eşref-i şâhânelerine arz-ı hulûs ve mutâba‘at ve mirza-yı mûmâ-ileyh hakkında istihsâl-i âtıfet ve inâyetden ibâret görünüp hattâ mekâtîb-i mezkûre mûmâ-ileyhi tavsiyeden ibâret olması dahi buna delâlet eylediğine nazaran rüsûma dâ’ir tekellüfâtdan sarf-ı nazarla fakat pusula-i mezkûrda muharrerü'l-mikdâr hamam harçlıkları i‘tâ ve bir gün tahsîsiyle mirza-yı mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlîlerine celb ve kendüsüne bol yenli erkân semmûr kürk ve sâbıkı vechile yanında bulunan ba‘zı adamlarına dahi münâsibi üzre kürk ve hil‘atlar iksâ birle işbu resmî mülâkâtda taraf-ı çâkerîden kendüsüne sâbıklarda olduğu vechile ba‘zı resmî kelâm îrâdıyla iktifâ olunarak ba‘dehû hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerine olan nâmesini takdîm talebi vukû‘unda Devlet-i Aliyye şimdiki hâlde nizâmât-ı mülkiyyesiyle meşgûl olup ocağ-ı sâbıkın ilgâsıyla mevâcib-i dîvânî dahi metrûk olduğu ve ber-muktezâ-yı uhuvvet-i dîniyye Devlet-i Aliyye ile Buhara Hükûmeti beyninde kadîmî ve samîmî muhabbet ve meveddet derkâr olarak işbu müvâlât-ı hakîkiyye rüsûmât-ı zâhireden müstağnî olmak hasebiyle mahsûsca dîvân tertîbi tekellüfüne dahi hâcet mess etmeyeceği ve hâmil olduğu nâme hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerine taraf-ı çâkerîden takdîm ve ba‘dehû hîn-i avdetinde cevâbnâme-i hümâyûn dahi yine taraf-ı çâkerîden teslîm kılınacağı kendüsüne iş‘âr ve tefhîm ve ba‘dehû bir aralık da sâlifü'z-zikr verdiği takrîrin cevâbını su’âl olunur ise hâkim-i müşârun-ileyhin ol vechile arz-ı hizmet eylemesi mahzûziyyet-i seniyyeyi mûcib olmuşdur şimdiki hâlde teklîf olunacak hizmet olmamağla lede'l-iktizâ muhâbere olunur yollu cevâb i‘tâ olunması ve bundan böyle hac mevsimi hulûlüyle mirza-yı mûmâ-ileyh

cânib-i Hicâz'a azîmet edecek olduğundan ol vakt hâkim-i müşârun-ileyhe iktizâsına göre cevâbnâme-i hümâyûn yazılarak münâsibi mikdâr atiyye-i seniyye ile kendüye i‘tâ ve i‘zâm kılınması sûreti münâsib görünmüş ise de ne vechile irâde-i seniyye-i cihân-dârîleri buyurulur ise emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT 1418/57993

HAT. 1418

(35)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 735/34869
Дата : 7 мухаррама 1243 г.х. (31 июля 1827 г.)
Августейший указ о выделении ежемесячно 1500 курушей Мир Насиреддину, брату правителя Бухары эмира Хайдара, пожелавшему отправиться в паломничество, и дополнительно 5 тысяч курушей на карманные расходы на основании ходатайства в правительство об оказании помощи, представленного губернатором Эрзурума Салих пашой.

Code of document : HAT
File/document No : 735/34869
Date : 7 Muharram 1243 (31 July 1827)
A decree on allocation of 1,500 kurushes monthly to Mir Nasireddin, brother of the ruler of Bukhara emir Haydar who wished to go on a pilgrimage, and additional 5,000 kurushes for minor expenses on the basis of a solicitation to the government on rendering aid, submitted by Governor of Erzurum Salih pasha.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 735/34869
Tarihi : 7 Muharrem 1243 (31Temmuz 1827)
Buhara Hakimi Mir Haydar'ın biraderi olup hacca gitmek niyetinde olan Mir Nasıruddin'e yardımcı olunmasına dair Erzurum Valisi Salih Paşa tarafından Sadaret'e gönderilen tahrirat üzerine kendisine aylık olarak bin beş yüz kuruş ve harçlık olarak da beş bin kuruş verilmesine dair hatt-ı hümayun.

Manzûrum olmuşdur.

Surhda beyân olunduğu üzre mûmâ-ileyhe şimdilik mâhiyye bin beş yüz guruş ta‘yînât bahâ ve harclık olarak cânib-i mîrîden beş bin guruş atiyye i‘tâ olunsun.

Erzurum Vâlîsi Galib Paşa'nın şukkasıdır.

Mûmâ-ileyh dâ‘îleri Dersa‘âdet'e vürûd ile geçenlerde gelüp hacc-ı şerîfe azîmet eden Buhara sefîrinin mihmandârı Kapucıbaşı Haşim Ağa kullarına misâfir verilmiş olup mûmâ-ileyh dâ‘îleri hacc-ı şerîf niyyetinde ise de muzâyaka ve ıztırâbı derkâr ve âtıfet-i seniyyeye sezâvâr olduğunu ve yanında sekiz kadar âdemîsi olup üç neferi dahi yolda hastalanarak anlar dahi verâdan gelmek üzre idüğini ağa-yı mûmâ-ileyh kulları ifâde eylediğinden ve bu misillüler haklarında merâsim-i mürâ‘âtın icrâsı şîme-i kerîme-i Saltanat-ı seniyyelerinden idüğinden bi-mennihi te‘âlâ hac mevsiminde iktizâsına bakılmak üzre şimdilik mâhiyye bin beş yüz guruş ta‘yînât bahâ i‘tâsı ve mûmâ-ileyh dâ‘îlerinin elbise ve harclık husûsunda derkâr olan muzâyaka-i hâline nazaran harclık olarak cânib-i mîrîden beş bin guruş atiyye-i seniyye-i şâhâneleri inâyet ve ihsân-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulması muvâfık-ı irâde-i aliyye-i cihânbânîleri buyurulur ise emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

İnâyetlü atûfetlü mürüvvetlü seniyyü'l-himem sultânım hazretleri;

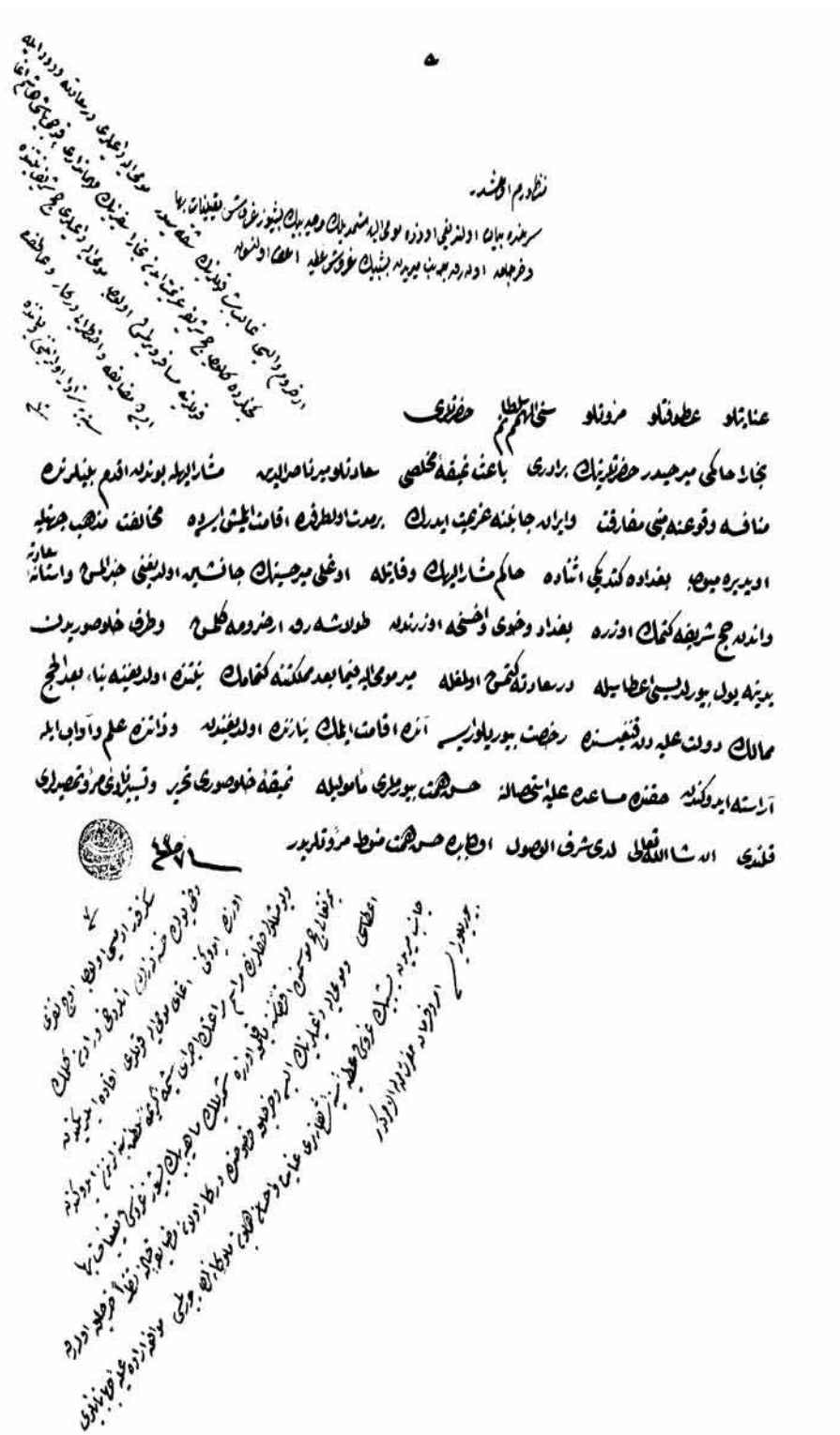
Buhara Hâkimi Mîr Haydar hazretlerinin biraderi bâ‘is-i nemîka-i muhlisî sa‘âdetlü Mîr Nasıruddin müşârun-ileyhle bundan akdem

beynlerinde münâfese vukû‘una mebnî müfârakat ve İran cânibine azîmet ederek bir müddet ol tarafda ikâmet eylemiş ise de muhâlefet-i mezheb cihetiyle uyduramayup Bağdad'a gitdiği esnâda hâkim-i müşârun-ileyhin vefâtıyla oğlu Mîr Hüseyin'in cânişîn olduğunu haber almış ve Âsitâne-i Sa‘âdet'e ve andan hacc-ı şerîfe gitmek üzre Bağdad ve Hoy ve Ahısha üzerinden dolaşarak Erzurum'a gelmiş ve taraf-ı hulûs-verîden yedine yol buyruldusu i‘tâsıyla Dersa‘âdet'e gitmiş olmağla mîr-i mûmâ-ileyh fî mâ-ba‘d memleketine gitmemek niyyetinde olduğuna binâ’en ba‘de'l-hac memâlik-i Devlet-i Aliyye'den kangısında ruhsat buyurulur ise anda ikâmet eylemek niyâzında olduğundan ve zâtında ilm ve âdâb ile ârâste idüğinden hakkında müsâ‘ade-i aliyye istihsâline hüsn-i himmet buyurmaları me’mûliyle nemîka-i hulûs-verî tahrîr ve tesyîr-nâdî-i mürüvvet-masîrleri kılındı inşâ’allâhu te‘âlâ ledâ şerefü'l-vusûl ol bâbda hüsn-i himmet menût-ı mürüvvetleridir.

Fî 7 M. sene [12]43

es-Seyyid Galib.

HAT 735/34869

HAT. 0735.

(36)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36548
Дата : 28 зульхиджа 1244 г.х. (1 июля 1829 г.)
Августейший указ о выделении в общей сложности 25 тысяч курушей в качестве карманных расходов двум посланникам и сопровождающим лицам, прибывшим в Стамбул для вручения султану письма, Священного Корана и подарков от правителя Туркестана, и об уточнении вопросов, которые они собирались изложить султану в устной форме.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36548
Date : 28 Dhu'l-Hijjah 1244 (1 July 1829)
A decree on allocation of total 25,000 kurushes as minor expenses for two envoys and their entourage that arrived in Istanbul to hand in a letter, Holy Koran and gifts from the ruler of Turkestan, and clarification of issues they were going to inform the Sultan about orally.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36548
Tarihi : 28 Zilhicce 1244 (1 Temmuz 1829)
Türkistan hakimi tarafından gönderilen mektup, Kuran-ı Kerim ve diğer hediyeleri padişaha takdim etmek üzere İstanbul'a gelen iki elçi ile diğer görevlilere toplam yirmi beş bin kuruş harçlık verilmesi ve şifahi olarak arz edecekleri hususların ne olduğunun araştırılmasına dair hatt-ı hümayun.

Kâ'immakâm paşa

İşbu takrîrin ve hâkim-i müşârun-ileyhin nâme ve tercümesi manzûr ve ma'lûm-ı hümâyûnum olmuşdur vâkı'â sefîr-i mûmâ-ileyhimânın ifâdât-ı hafiyyeleri olduğu me'âl-i tercümeden münfehim olduğundan bir gün Bâb-ı Âlî'mize celb ile ifâdât-ı mahremâneleri her ne ise anlaşılsun ve mûmâ-ileyhimâya cânib-i mîrîden onar bin ve hademelerine dahi beş bin guruş atiyye verilsün.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Ma'lûm-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulduğu üzre Türkistan hâkiminin biri ulemâsından ve biri avâmdan olarak iki nefer sefîri Dersa'âdet'lerine vürûd ile hâkim-i müşârun-ileyh tarafından cânib-i şevket-câlib-i şâhânelerine getürdükleri nâmenin sûretini Bâb-ı Âlî'lerine takdîm etmiş olduklarından bi't-tercüme manzûr-ı mekârim-mevfûr-ı mülûkâneleri buyurulmak içün arz ve takdîm kılındı. Hâkim-i müşârun-ileyh sefîr-i mûmâ-ileyhimâ vesâtatıyla taraf-ı eşref-i tâc-dârîlerine bir kıt'a Mushaf-ı Şerîf-i meymenet-redîf ile sâ'ir ba'zı hediye göndermiş olmak hasebiyle bunların ve gerek nâmesinin sûret-i ref' ve takdîmi anlaşılmak lâzım geleceğinden başka ba'zı ifâdât-ı hafiyyeleri olduğu dahi me'âl-i tercümeden münfehim olmağla sefîr-i mûmâ-ileyhimâ bir gün Bâb-ı Âlî'lerine celb olunarak merâsim-i âdiye bi'l-icrâ ifâdât-ı hafiyyeleri her ne ise anlaşılması ve sefîr-i mûmâ-ileyhimâ mihmândârları hâcegândan Ahmed Cemil Efendi kullarına

müsâfir verilerek sâye-i şevket-vâye-i şâhânelerinde masârıf-ı rûz-merreleri cânib-i mîrîden verilmekde ise de ba‘zan Buhara'dan vürûd eden süferâya atiyye-i seniyye-i cihân-dârîleri inâyet ve ihsân buyurula geldiğinden sefîr-i mûmâ-ileyhimâya dahi cânib-i mîrîden onar bin ve yirmi beş nefer hademelerine dahi beş bin guruş ki cem‘an yirmi beş bin guruş atiyye-i seniyye-i cihân-bânîleri inâyet ve ihsân buyurulması husûslarında her ne vechile emr u irâde-i merâhim-âde-i şehen-şâhîleri şeref-sudûr buyurulur ise emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

قائمقام پاشا

مشیر تقدیرلو دعالرکم مشارالیه نامه و ترجمه سی ملفوظ و معلوم همایونم اولمشدر واقعا سفیر موی الیه نك افاداتی
مفیده سی اولدیغی حالی ترجمه دن مفهوم اولمغله بركوه جانب عالیلرینه جلب ایله افاداتی محرراً عرض اولنمق اكلوشلو
دعوی الیه جانب عدیده و تریاك دیاره دخی بشبیك غروش عطیه دیرلسون

سوكنلو كرامنلو مرابنلو قدرنلو وبنعم افندم

معلوم همایونم اولكاتری بوردیغی اوزره تركستان حاكمك برعلماسنده وبرعوامدن اولدرق ایكی نفر سفیری درسعادتیه
ورود ایله حاكم مشارالیه طرفندن جانب سوكنجالب پاشاهازرینه كتوردكاری نامه نك صورتی با جناب عالیلرینه تقدیم ایتمش اولدقلرندن
بالترجمه مفاد مكارم موفور مولكاتری بوردیغی وجهله عرض وتقدیم قلندی حاكم مشارالیه سفیر موی الیها وسائر طلب اشرف
تابعلریله برقطعه مصحف شریف بجنت ردیف ایله سائر بعض هدیه كوندرمش اولوب عسیه بولندقلرندن وكرن نامه نك صورت رفع
وتقدیمی اكلدشلوب لزوم كلمكله بنفسه بعض افاداتی خفیه لری اولدیغی وجهله مآل ترجمه دن مفهوم اولمغله سفیر موی الیها بركون
با جناب عالیلرینه جلب اولندرق مراسم عادیه بالاجرا افاداتی خفیه لری هرنه ایسه اكلدیلمسی وسفیر موی الیها مهما مكن لری خوشحال ایده
اجمه جبل افندی قولله رینه مسافر بوریله رك سایه سوكنوالیه شاهازرینه صادق روزنامه لری جانب عدیده وبرلمكده ایسه ده بعضاً
بخارادن ورودایدن سفرا یه عطیه سنه جراندارلری عنایت واحسان بوریله كلدیكندن سفیر موی الیها یه دخی جانب عدیده اوتریاك
وبكرمی بش نفر خدمه لرینه دخی بشبیك غروشك جمعاً بكرمی بشبیك غروش عطیه سنه جراندارلری عنایت واحسان بوریلمسی خصوصلرنده

سوكنلو كرامنلو مرابنلو قدرنلو

هرنوصورله امروارده مراعاده شهنشاهیدی شرفصدور بوردیلدیكی امروفرمانه
خصوصلرینكده

وبنعم افندم بادشاهم

HAT 781/36548

HAT. 0781

(37)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36553
Дата : 29 зульхиджа 1244 г.х. (2 июля 1829 г.)
Августейший указ о назначении аудиенции у султана для двух посланников кокандского правителя, прибывших с письмом и подарками, а также сопровождающего их переводчика с персидского языка Урфи эфенди.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36553
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1244 (2 July 1829)
A decree on granting an audience with the Sultan for two envoys of the Kokand ruler who arrived with a letter and gifts, as well as with an interpreter from Persian Urfi efendi.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36553
Tarihi : 29 Zilhicce 1244 (2 Temmuz 1829)
Hokand hakimi tarafından gönderilen mektup ve hediyeleri padişaha arz etmek üzere gelen iki elçisinin yanlarında Farça tercümanı Örfi Efendi olduğu halde padişahın huzuruna kabul edileceklerine dair hatt-ı hümayun.

Kâ'immakâm paşa;

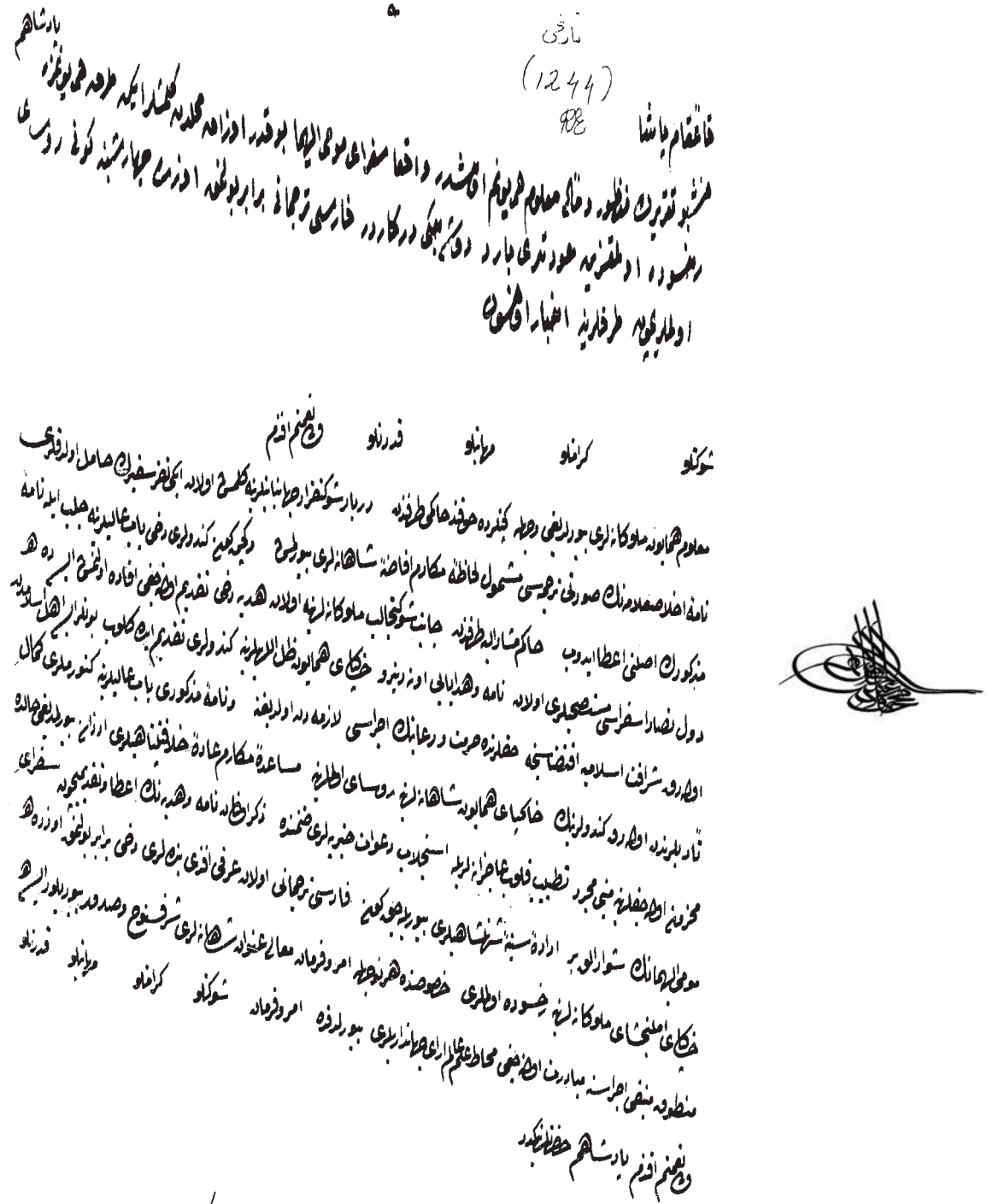
İşbu takrîrin manzûr ve me'âli ma'lûm-ı hümâyûnum olmuşdur. Vâkı'â süferâ-yı mûmâ-ileyhimâ bu kadar uzak mahalden gelmişler iken taraf-ı hümâyûnumuza ruh-sûde olmaksızın avdetleri bârid düşeceği derkârdır. Farisî tercümânı beraber bulunmak üzre Çarşamba günü rû-sây olmalariyçün taraflarına ihbâr olunsun.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Ma'lûm-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri buyurulduğu vechile geçenlerde Hokand hâkimi tarafından der-bâr-ı şevket-karâr-ı cihân-bânîlerine gelmiş olan iki nefer sefîrin hâmil oldukları nâme-i ihlâs-allâmenin sûreti tercümesi meşmûl-i lihâza-i mekârim-ifâza-i şâhâneleri buyurulmuş ve geçen gün kendüleri dahi Bâb-ı Âlîlerine celb ile nâme-i mezkûrun aslını i'tâ edüp hâkim-i müşârun-ileyh tarafından cânib-i şevket-câlib-i mülûkânelerine olan hediye dahi takdîm olunacağı ifâde olunmuş ise de düvel-i nasârâ süferâsı müstashibleri olan nâme ve hedâyâyı öteden berü hâk-i pây-ı hümâyûn-ı zıllu'llâhîlerine kendüleri takdîm edegelüp bunlar ise ehl-i İslâm'dan olarak şerâfet-i İslâmiye iktizâsınca haklarında hürmet ve ri'âyetin icrâsı lâzımeden olduğuna ve nâme-i mezkûru Bâb-ı Âlîlerine getürmeleri kemâl-i te'eddüblerinden olarak kendülerinin hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhânelerine rû-sây olmalarına müsâ'ade-i mekârim-âde-i hilâfet-penâhîleri erzân buyurulmadığı hâlde mahzûn olacaklarına mebnî mücerred tatyîb-i kulûb-ı âcizâneleriyle isticlâb-ı da'avât-ı hayriyyeleri zımnında zikr olunan nâme ve hediyenin i'tâ ve takdîmiyçün süferâ-yı mûmâ-ileyhimânın şu aralık bir irâde-i seniyye-i şehen-şâhîleri buyurulacak gün Farisî tercümânı olan Örfi Efendi bendeleri dahi beraber bulunmak üzre hâk-i pây-ı emel-bahşâ-

yı mülûkânelerine ruh-sûde olmaları husûsunda her ne vechile emr u fermân-ı ma‘âlî-unvân-ı şâhâneleri şeref-sunûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı münûfi icrâsına mübâderet olunacağı muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı cihân-dârîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT 781/36553

HAT. 0781

(38)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 363/20138-D
Дата : 17 раби аль-ахыра 1248 г.х. (13 сентября 1832 г.)
Сообщение губернатора Эрзурума Эсад паши о том, что кади Эмир Назар и Абдуррахман бей с сопровождающими лицами, препровожденные по указанию иранского принца Аббас Мирзы Зейналабдин беком в Эрзурум, после пяти-десяти дней оказанного гостеприимства благополучно направились в Стамбул для выражения верности правителя Туркестана Мухаммед Али хана Османской империи.

Code of document : HAT
File/document No : 363/20138-D
Date : 17 Rabi‘ al-thani 1248 (13 September 1832)
Governor of Erzurum, Esad pasha’s report that kadi Emir Nazar and Abdurrahman bey and their entourage accompanied by Zeynalabdin bey in accordance with the order of Iranian prince Abbas Mirza, following five or ten days of hospitability, made their way to express the loyalty of the ruler of Turkestan Muhammad Ali khan to the Ottoman Empire.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 363/20138-D
Tarihi : 17 Rebiulahir 1248 (13 Eylül 1832)
Türkistan Hakimi Muhammed Ali Han'ın Osmanlı Devleti’ne bağlılığını bildirmek üzere gönderdiği elçileri Kadı Emir Nazar ve Abdurrahman Bey ile yanlarında bulunan adamlarının İran Şehzadesi Abbas Mirza tarafından görevlendirilen Zeynelabidin Bey tarafından Erzurum’a getirilip orada beş on gün istirahatlerinin sağlanıp emniyetle İstanbul’a yolcu edildiklerine dair Erzurum Valisi Esad Paşa'nın yazısı.

Erzurum vâlîsi kullarının kâ’imesidir.

Devletlü inâyetlü âtıfetlü re’fetlü veliyyü'n-ni‘am vüfûru'l-cûd ve'l-kerem efendim sultânım hazretleri;

Türkistan memâlikinin sâhib-i ihtiyârı Muhammed Ali Hân cenâbları tarafından cânib-i seniyyü'l-cevânib-i Devlet-i Aliyye-i ebediyyü'l-karâra izhâr-ı ihlâs ve ubûdiyete dâ’ir ve hâkân-ı hıtta ile miyânesinde vukû‘ bulan muhârebe ve müsâlemetin ifâdesiyle ba‘zı cihetden isti‘ânete mütedâ’ir nâmesiyle mültecâ-yı kâffe-i düvel ve selâtîn olan âsitâne-i refî‘u'l-bünyân-ı hazret-i halîfe-i rûy-ı zemîne ulemâsından Emir Nazar Kâdî ve ümerâsından Abdurrahman Bey nâmân mu‘teberân-ı memleketini sefâretle ta‘yîn eylemiş olduğundan sefîrân-ı mûmâ-ileyhimânın ma‘iyyetine velî-ahd-ı İran Şehzâde Abbas Mirza cenâbları tarafından hânân-ı İraniye'den Zeynelabidin Bey mihmân-nüvâzlıkla terfîk olunarak şehzâde-i müşârun-ileyhin savb-ı çâkerîye olarak bir kıt‘a tahrîrâtıyla hân-ı mûmâ-ileyh sefîrân-ı mûmâ-ileyhimâyı yirmi beş nefer mikdâr adamlarıyla Erzurum'a getürmüş olduğundan sefîrân-ı mûmâ-ileyhimâ Devlet-i Aliyye misâfirleri oldukları cihetle haklarında ri‘âyet-i lâzımenin îfâsı şân-ı ma‘âlî-unvân-ı Saltanat-ı Seniyye'den olacağından sâye-i ihsân-vâye-i şâhânede sefîrân-ı mûmâ-ileyhimânın

Erzurum'da beş on gün istirâhat ve müsâferetlerinde levâzım-ı hürmet ve ri‘âyet ve merâsim-i hâtır-sâzî ve meveddet icrâ olundukdan sonra teb‘asıyla sefîrân-ı mûmâ-ileyhimâ Dersa‘âdet'e varınca yol üzerinde olan kazâların mütesellim ve voyvoda ve sâ’ir hânedânları konaklarında müsâferetlerine ri‘âyet birle âminen ve sâlimen kazâdan kazâya irsâl ve îsâllerine dikkat olunmak bâbında savb-ı çâkerîden buyurulduyla bir nefer adamım kulları mihmân-dâr ta‘yîn olunurak târîh-i arîzadan çend rûz akdemce sefîrân-ı mûmâ-ileyhimâ Dersa‘âdet cânibine i‘zâm ve isbâl olunmuş ve İran mihmândârı mûmâ-ileyh dahi şehzâde-i müşârun-ileyh tarafına îcâbı vechile cevâbnâme i‘tâsıyla mültefiten i‘âde kılınmış olduğu zerî‘a-i te’kîd-i ubûdiyetim olmuşdur inşâ’allâhu te‘âlâ ledâ sa‘du'l-vusûl ol bâbda ve her hâlde emr u fermân devletlü inâyetlü âtıfetlü re’fetlü veliyyü'n-ni‘am vüfûru'l-cûd ve'l-kerem efendim sultânım hazretlerinindir.

Fî 17 R. sene [12]48

Erzurum Valisi Esad Paşa

(39)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 1352/52817
Дата : 29 зульхиджа 1250 г.х. (28 апреля 1835 г.)
Августейший указ о подтверждении султаном необходимости перевода с турецкого на персидский язык Августейшего послания, адресованного кокандскому хану, и об извещении, что посланники кокандского хана будут приняты султаном.

Code of document : HAT
File/document No : 1352/52817
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1250 (28 April 1835)
A decree on the Sultan's acknowledgement of the necessity of translating from Turkish into Persian of a message addressed the Kokand Khan, on notification that the envoys of the Kokand Khan would be received by Sultan.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1352/52817
Tarihi : 29 Zilhicce 1250 (28 Nisan 1835)
Hokand hanına gönderilmek üzere Türkçe olarak yazılan nâme-i hümâyûnun bir suretinin de Farsça olarak yazılmasının padişah tarafından onaylandığı ve elçilerin padişah tarafından kabul edileceğine dair hatt-ı hümayun.

Devletlü inâyetlü übbehetlü efendim;

Bâlâsına mübârek hatt-ı hümâyûn tevşîh ve tastîr buyurulmak üzre atûfetlü İbrahim Paşa hazretlerinin hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhâneye olan arîzasını bugün takdîm ve irsâle himmet buyurmaları bâbında emr u fermân efendimindir.

Seniyyü'l-himemâ kerîmü'ş-şiyemâ devletlü inâyetlü âtıfetlü efendim hazretleri;

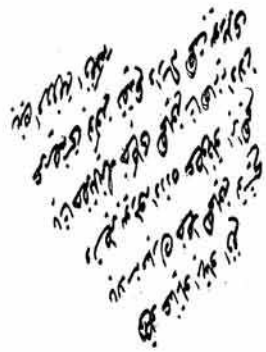
Taraf-ı eşref-i hazret-i şehen-şâhîden şehâmetlü Hokand hânı cenâbları tarafına yazılmak üzre cevâbnâme-i hümâyûn müseveddesi ibtidâ usûlü vechile Türkî olarak kaleme alınmış ise de işbu nâme-i hümâyûn mahallinde dîvân tertîbiyle kırâ'et olunacağından hân-ı müşârun-ileyh hakkında ibrâz buyurulacak mehâsin-i teveccüh-i âlî-i hazret-i pâdişâhîyi herkes anlayup cümlesine bâ'is-i iftihâr olmak içün Farisî olarak yazılmasını Hokand süferâsı iltimâs etmiş olduklarından ol vechile Farisî bir müsvedde kaleme alınup tercümesiyle beraber manzûr-ı âlî buyurulmak üzre tesyîr-i savb-ı sâmîleri kılındı zikr olunan müsveddenin sebk ve ibâre ve sûret-i ifâdesi muvâfık-ı irâde-i seniyye-i hazret-i şâhâne buyurulduğu hâlde bir iki gün zarfında tebyîz ve techîz etdirilerek ba'dehû süferâ-yı mûmâ-ileyhimânın kangı gün mübârek hâk-i pây-ı hümâyûn-ı cenâb-ı hilâfet-penâhîye rû-sâ olmaları husûsunda dahi ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne buyurulur ise âna göre hareket olunmak üzre iş'ârı husûsuna himem-i behiyyeleri derkâr buyurulmak vâbeste-i şîme-i lütf ve inâyetleridir efendim.

Devletlü inâyetlü âtıfetlü re'fetlü übbehetlü veliyyü'n-ni'am kesîrü'l-kerem efendim hazretleri;

İşbu tezkire-i sâmîleri ve müsvedde-i mezkûre mübârek hâk-i pây-ı

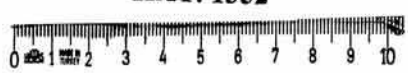
hümâyûn-ı hazret-i şâhâneye arz ve takdîm kılınarak manzûr-ı âlî-i zıllu'llâhî ve müsvedde-i mezkûre güzel kaleme alınmış olduğundan rehîn-i sâ-pâş ve tahsîn-i âlî-i hazret-i pâdişâhî buyurulmuş olduğundan hemân tebyîz ve techîzine mübâderetle süferâ-yı mûmâ-ileyhimânın hâk-i pây-ı şâhâneye rû-sâ olmak üzre tekmîl-i tebyîz ve techîz nâme-i mezkûru savb-ı âcizâneme tekrâr iş‘âra himmet buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

HAT 1352/52817

HAT. 1352

(40)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 175/7620-A
Дата : 17 мухаррама 1253 г.х. (23 апреля 1837 г.)
Распоряжение о разрешении вернуться на родину посланнику бухарского правителя Балтакулу беку, сославшемуся на преклонный возраст.

Code of document : HAT
File/document No : 175/7620-A
Date : 17 Muharram 1253 (23 April 1837)
An order of permission to return home for the envoy of the ruler of Bukhara Baltakulu bey who pleaded his declining years.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 175/7620-A
Tarihi : 17 Muharrem 1253 (17 Nisan 1837)
Buhara hakiminin sefiri Baltakulu Bey'in ihtiyar olduğu ve memleketine dönmek istediğinden memleketine gitmesine izin verilmesi talebi.

Makâm-ı vâlâ-yı nezâret-i umûr-ı mülkiyeye Buhara hâkimi cenâblarının sefîri Baltakulu Bey tarafından takdîm olunan Farisiyyü'l-ibâre müzekkerenin hülâsa-i tercümesidir.

Fî 17 M. sene [12]53.

Sefîr-i mûmâ-ileyh hakkında sezâvâr buyurulan âsâr-ı iltifât ve hürmet-i seniyye-i hazret-i cihân-dârî kendüsüne bâ'is-i envâ'-ı mübâhât ve mefharet olduğu hâlde müsâfir bulunduğu mahalde müreffehen ve müsterîhan ikâmet ve devâm-ı ömr ü şevket-i cenâb-ı mülûkâne da'avât-ı hayriyyesine muvâzabet üzre ise de memleket-i Buhara'nın bu'diyyet-i mesâfesi derkâr ve kendüsü ihtiyâr olarak arzu-yı vatan husûsu cây-gîr-i zamîr-i dâ'iyânesi olmak hasebiyle bundan böyle heme hâl ve mahalde ed'iye-i hayriye-i hazret-i şehen-şâhî vecîbesiyle iştigâl eylemek üzre memleketi cânibine avdeti husûsuna müsâ'ade-i aliyye şâyân buyurulması niyâzında idüği muharrerdir.

مقام ولای نظارت امور ملکیه بخارا حکمی جنابلرینک سفیری بالله قولی بای طرفندن تقدیم اولنان فارسی العباده
مذکره نک خلاصه ترجمه سیدر ۱۷ سکزه

سفیر موصی الیه حضرتلرینک سزاوار بور بالاده آثار التفات وعرض سنه حضرتلرینه باعث انواع مباهات وفخرت
اولدیغی حالده سافر بولندیغی محله مرورنا وعبورنجا اقامت ودوام عمر وشوکت جناب ملوکانه دعوان خیریه سنه مواظبت
اوزره ایسه ده مملکت بخارانک بعدیت مسافه کی درکار وکذوکی اختیار اولدرده آرزوی وطنه خصوصی جایکیر ضمیر اشتیاقی
اولوجهله بویله کوهای وکلده ادعیه خیریه حضرت شهریاقی وجیه سبیله استفتای ایلیان اوزره ملکنی جانبنه عودتی
خصوصنه مساعده عالیه شاهانه بورلسی نیازنده ایدوکی محرردر

HAT. 175/7620-A

HAT. 0175

(41)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36576
Дата : 17 джумада аль-ахыра 1253 г.х. (18 сентября 1837 г.)
Письмо губернатора Эрзурума Мехмед Эсад Мухлис паши в правительство, в котором сообщалось, что возвращавшемуся на родину бухарскому посланнику Балтакулу беку по его прибытию в Эрзурум были оказаны подобающие почести, а до иранской границы его сопровождал Хасан бек.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36576
Date : 17 Jumada al-thani 1253 (18 September 1837)
A letter of Governor of Erzurum Mehmed Esad Muhlis pasha to the government that informed that the Bukhara envoy Baltakulu bey was shown appropriate hospitality upon his arrival in Erzurum, and that Hasan bey accompanied him to the Iranian border.

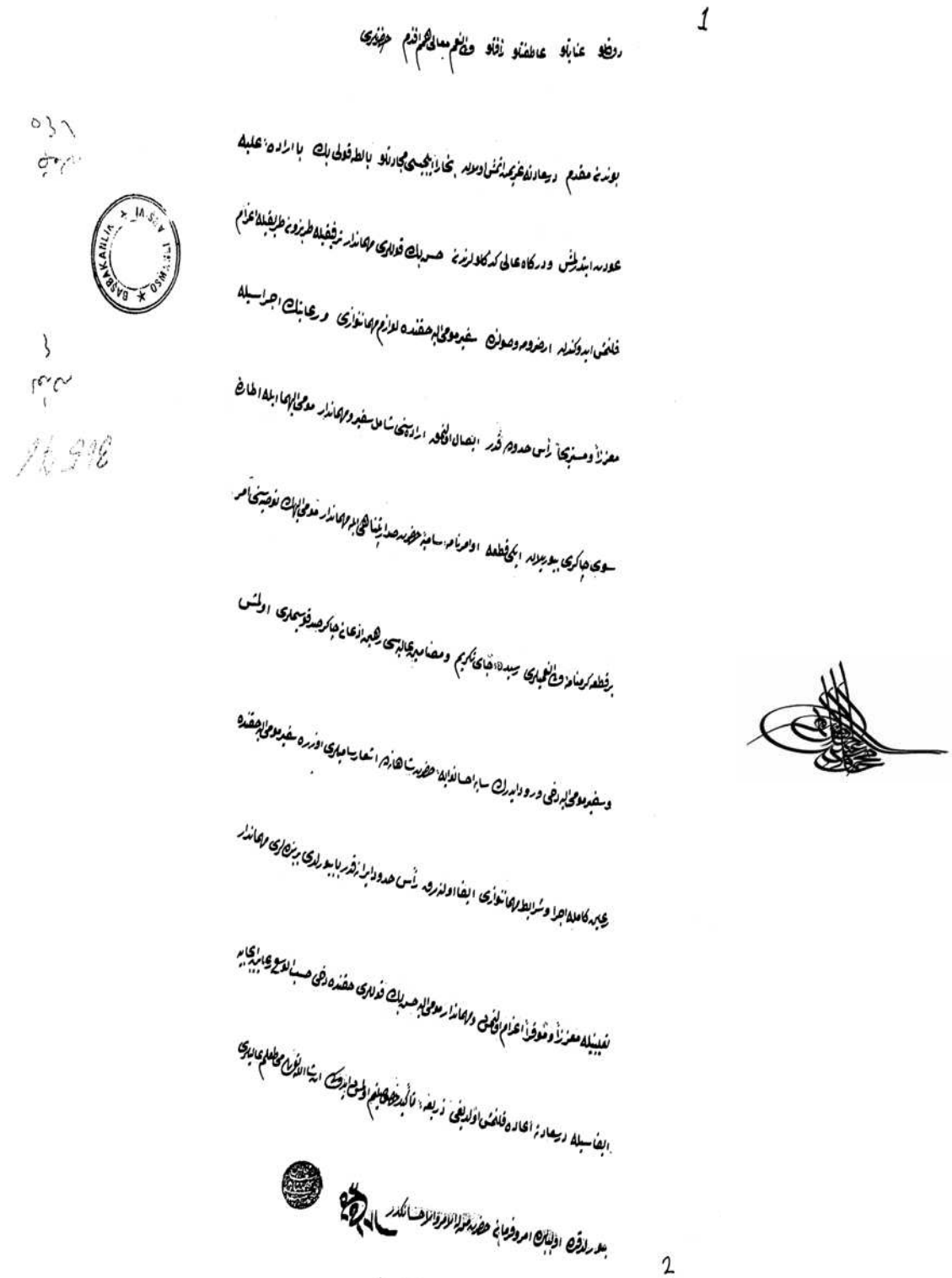
Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36576
Tarihi : 17 Cemaziyelahir 1253 (18 Eylül 1837)
Memleketine dönecek olan Buhara elçisi Baltakulu Bey'in Erzurum'a vardığında kendisine gereken yardımın yapılarak İran hududuna kadar Hasan Bey'in kendisine refaket ettirildiğine dair Erzurum Valisi Mehmed Esad Muhlis Paşa'nın Sadaret'e gönderdiği yazı.

Devletlü inâyetlü âtıfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am ma'âlî-himem efendim hazretleri;

Bundan mukaddem Dersa'âdet'e azîmet etmiş olan Buhara elçisi mecâdetlü Baltakulu Bey bâ-irâde-i aliyye avdet etdirilmiş ve Dergâh-ı Âlî gediklülerinden Hasan Bey kulları mihmândâr terfîkiyle Trabzon tarîkiyle i'zâm kılınmış idüğünden Erzurum'a vusûlünde sefîr-i mûmâ-ileyh hakkında levâzım-ı mihmân-nüvâzî ve ri'âyetin icrâsıyla mu'azzezen ve müsterîhan re's-i hudûda kadar îsâl olunmak irâdesini şâmil sefîr ve mihmândâr-ı mûmâ-ileyhimâ ile itâre-i sûy-ı çâkerî buyurulan iki kıt'a evâmirnâme-i sâmiye-i hazret-i Sadâret-penâhî ile mihmândâr-ı mûmâ-ileyhin tavsiyesini âmir bir kıt'a keremnâme-i veliyyü'n-ni'amîleri resîde-i cây-ı tekrîm ve mezâmîn-i âliyesi rehîn-i iz'ân-ı çâker-i sıdk-ı vesîmleri olmuş ve sefîr-i mûmâ-ileyh dahi vürûd ederek sâye-i ihsân-vâye-i hazret-i şâhânede iş'âr-ı sâmîleri üzre sefîr-i mûmâ-ileyh hakkında ri'âyet-i kâmile icrâ ve şerâ'it-i mihmân-nüvâzî îfâ olunarak re's-i hudûd-ı İran'a kadar bâ-buyuruldu bir bendeleri mihmândâr ta'yîniyle mu'azzezen ve muvakkıran i'zâm olunmuş ve mihmândâr-ı mûmâ-ileyh Hasan Bey kulları hakkında dahi hasbe'l-vüs' ri'âyet-i îcâbiyye îfâsıyla Dersa'âdet'e i'âde kılınmış olduğu zerî'a-i te'kîd-i husûsiyyetim olmuş idüği inşâ'allâhu te'âlâ muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emr ve'l-ihsânındır.

Fî 17 C. sene [12]53

HAT 781/36576

HAT. 0781

(42)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 175/7622
Дата : 29 зульхиджа 1253 г.х. (26 марта 1838 г.)
Распоряжение о вручении султану письма и подарков правителя Бухары, доставленных его посланником, и разрешении бухарскому правителю вести борьбу с разбойничьими бандами на подвластных ему землях.

Code of document : HAT
File/document No : 175/7622
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1253 (26 March 1838)
An order on granting a letter and gifts to the Sultan from the ruler of Bukhara brought by the envoy, and a permission to combat gangs of robbers on his lands.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 175/7622
Tarihi : 29 Zilhicce 1253 (26 Mart 1838)
Buhara hakimi tarafından gönderilen elçinin getirdiği mektup ile hediyelerinin padişaha takdim edilerek Buhara hakiminin idaresi altında bulunan bölgelerde eşkıya ile mücadele etmesine izin verildiğine dair irade.

Seniyyü'l-himemâ behiyyü'ş-şiyemâ inâyetlü atûfetlü oğlum efendim hazretleri;

Ma‘lûm-ı vâlâları buyurulduğu üzre Dersa‘âdet'e vürûd eden Buhara sefîri geçen gün Bâb-ı Âlî'ye celb ile mülâkât-ı resmiye icrâ olunmuş ve sefîr-i mûmâ-ileyhin cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i şâhâneye Buhara hâkimi hazretleri tarafından müstashibi olduğu nâmenin sefîr-i mûmâ-ileyh eslâfı haklarında icrâ buyurulan ta‘attufât-ı seniyyeye nâ’iliyet ümniyesiyle mübârek hâk-i pây-ı ma‘âlî-peymâ-yı hazret-i şâhâneye bi'z-zât takdîm etmek niyâzında olduğundan me’âli anlaşılmak üzre evvel-i emrde nâme-i mezkûr alınarak bir kıt‘a sûreti ihrâc ve Farisiyyü'l-ibâre olduğundan bir kıt‘a tercümesi dahi yazıldıkdan sonra aslı yine sefîr-i mûmâ-ileyhe i‘âde ve zikr olunan sûretler dahi manzûr-ı âlî-i hazret-i şâhâne buyurulmak içün sûy-ı vâlâlarına itâre kılınmış olup nâme-i mezkûr me’âlinden müstefâd olduğu üzre pâdişâh-ı İslâm ve melce’ ve penâh-ı enâm olan zât-ı şevket-simât-ı hazret-i hilâfet-penâhîye öteden berü Buhara hâkimlerinin mutî‘ ve münkâd oldukları misillü hâkim-i müşârun-ileyh dahi izhâr-ı levâzım-ı sıdk ve hulûs ve inkıyâd ile müftehir ve mübâhî olduğu beyânıyla Maveraünnehr ve Belh etrâfında bulunan ba‘zı usâtın serkeşâne hareketleri vukû‘ bulmakda olduğundan o makûle usâtın uygunsuzlukları hîninde hâkim-i müşârun-ileyh tarafından te’dîbât-ı lâzımelerine bakılmak üzre cânib-i şevket-câlib-i şehen-şâhîden ruhsat talebiyle ol bâbda nâme-i hümâyûn-ı şâhâne tasdîr ve irsâlini iltimâs etmiş ve sefîr-i mûmâ-ileyhin ifâde-i şifâhiyesi iltimâs-ı mezkûrdan ibâret bulunmuş olup eşkiyâ-yı merkûme zîr-i hükûmetlerinde bulunan mahallerde olduğu hâlde icrâ-yı lâzıme-i te’dîbleri zimmet-i hükümdârîye müterettib mevâddan ise de bu vechile ruhsat talebinden dolayı şâyed Hokand Hükûmeti'yle Buhara ülkesi

beyninde münâza‘alı olan mahallerden bulunması hâtıra geldiğinden bundan böyle elçi-i mûmâ-ileyhin hîn-i avdetinde hâkim-i müşârun-ileyh tarafına cevâben yazılacak nâme-i hümâyûn-ı hazret-i şâhânede mahal tasrîh olunmayarak fakat zîr-i hükûmetinde bulunan o makûle usâtın icrâ-yı te’dîbât-ı lâzımeleri zimmet-i himmet-i hükümdârîye mütehattim umûrdan olmak hasebiyle bundan böyle dahi eşkiyâ-yı merkûmenin bir gûne harekât-ı gayr-i marziyyeleri takdîrinde iktizâsının icrâsı menût-ı himmet-i hükümdârî olacağının iktizâsı vechile derci lâzım gelüp ancak sefîr-i mûmâ-ileyhin taraf-ı eşref-i hazret-i şâhâneye teblîğine me’mûr olduğu nâme ve hediyenin huzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı mülûkâneye kangı gün takdîmi emrinde ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i cihân-bânî müte‘allık buyurulur ise ol vechile hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîmine ibtidâr kılındı.

Ma‘rûz-ı bendeleridir ki;

Hâme-pîrâ-yı ta‘zîm olan işbu emirnâme-i seniyye-i veliyyü'n-ni‘amâneleriyle zikr olunan sûretler mübârek ve mu‘allâ hâk-i pây-ı ma‘âlî-ihtivâ-yı hazret-i şehen-şâhîye arz ve takdîm ile manzûr-ı şevket-vüfûr-ı cenâb-ı cihân-bânî buyurularak sefîr-i mûmâ-ileyhin bi-mennihî te‘âlâ işbu Perşembe günü sâ‘at dört buçuk karârlarında Tercümân Örfi Efendi bendeleriyle beraber hâk-i pây-ı hümâyûn-ı mülûkâneye yüz sürmek ve mezkûr nâme ve hediyesini takdîm eylemek üzre gönderilmesi husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkâne ta‘alluk etmiş ve mezkûr sûretler leffen i‘âde-i hâk-i pây-ı devletleri kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

HAT. 175/7622

HAT. 0175

(43)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36560
Дата : 29 зульхиджа 1253 г.х. (26 марта 1838 г.)
Распоряжение о выделении 3267,5 курушей Хасан беку, который сопровождал до иранской границы направляющегося на родину через Эрзурум бухарского посланника Балтакулу бека.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36560
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1253 (26 March 1838)
An order on allocation of 3267, 5 kurushes to Hasan bey who accompanied the Bukhara envoy Baltakulu bey, bound for his homeland,via Erzurum to the Iranian border.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36560
Tarihi : 29 Zilhicce 1253 (26 Mart 1838)
Erzurum yoluyla memleketine dönen Buhara Elçisi Baltakulu Bey'in İran hududuna kadar kendisine mihmandarlık eden Hasan Bey'in yapmış olduğu üç bin iki yüz altmış yedi buçuk kuruşun kendisine ödenmesine dair irade.

Seniyyü'l-himemâ behiyyü'ş-şiyemâ inâyetlü atûfetlü oğlum efendim hazretleri;

Bundan akdem Erzurum tarîkiyle avdet etmiş olan Buhara Elçisi Baltakulu Bey'in Erzurum'a vusûlüyle hakkında hürmet ve ri'âyet-i lâyıka icrâ olunarak İran hudûduna değin tarafından dahi mihmândâr ta'yîniyle i'zâm olunduğunu mutazammın Erzurum müşîri atûfetlü Esad Paşa hazretlerinin bu def'a vürûd eden bir kıt'a tahrîrâtıyla ol bâbda teşekkür ve mahmedeti şâmil sefîr-i mûmâ-ileyhin mektûbu manzûr-ı âlî-i hazret-i cihân-dârî buyurulmak üzre mersûl-i sûy-ı atûfîleri kılındı sefîr-i mûmâ-ileyh zikr olunan mektûbunda kendisine bu tarafdan mihmândâr ta'yîn buyurulan Dergâh-ı Âlî gediklülerinden Hasan Bey bendelerinin hizmetinden izhâr-ı hoşnûdî ve memnûniyyet ve esnâ-yı râhda mîr-i mûmâ-ileyh kulları ma'rifetiyle vukû' bulan masârıfâtı mukârin-i sıhhat olduğuna şehâdet ederek inâyet ve ihsân buyurulmasını iltimâs etmiş ve bir kıt'a defterini dahi leffen takdîm eylemiş olmağla ber-mûceb-i defter üç bin iki yüz altmış yedi buçuk guruş masârıfât-ı vâkı'asının dahi Hazîne-i Âmire'den i'tâsı muvâfık-ı irâde-i seniyye-i hazret-i cihân-bânî buyurulur ise iş'ârı menût-ı himmet-i behiyyeleridir.

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Enmîle-pîrâ-yı ta'zîm olan işbu emirnâme-i sâmî-i veliyyü'n-ni'amâneleriyle müşîr-i müşârun-ileyh hazretlerinin zikr olunan tahrîrâtı sefîr-i mûmâ-ileyhin mektûbuyla beraber mübârek ve mu'allâ hâk-i pây-ı mekârim-ihtivâ-yı hazret-i şehen-şâhîye arz ve takdîm ile meşmûl-nigâh-ı mekârim-iktinâh-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurularak istîzân buyurulduğu üzre ber-mûceb-i defter üç bin iki yüz altmış yedi buçuk [guruş] masârıfât-ı vâkı'asının dahi Hazîne-i Âmire'den i'tâsı husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkâne müte'allık buyurulmuş ve mezkûr tahrîrât ve

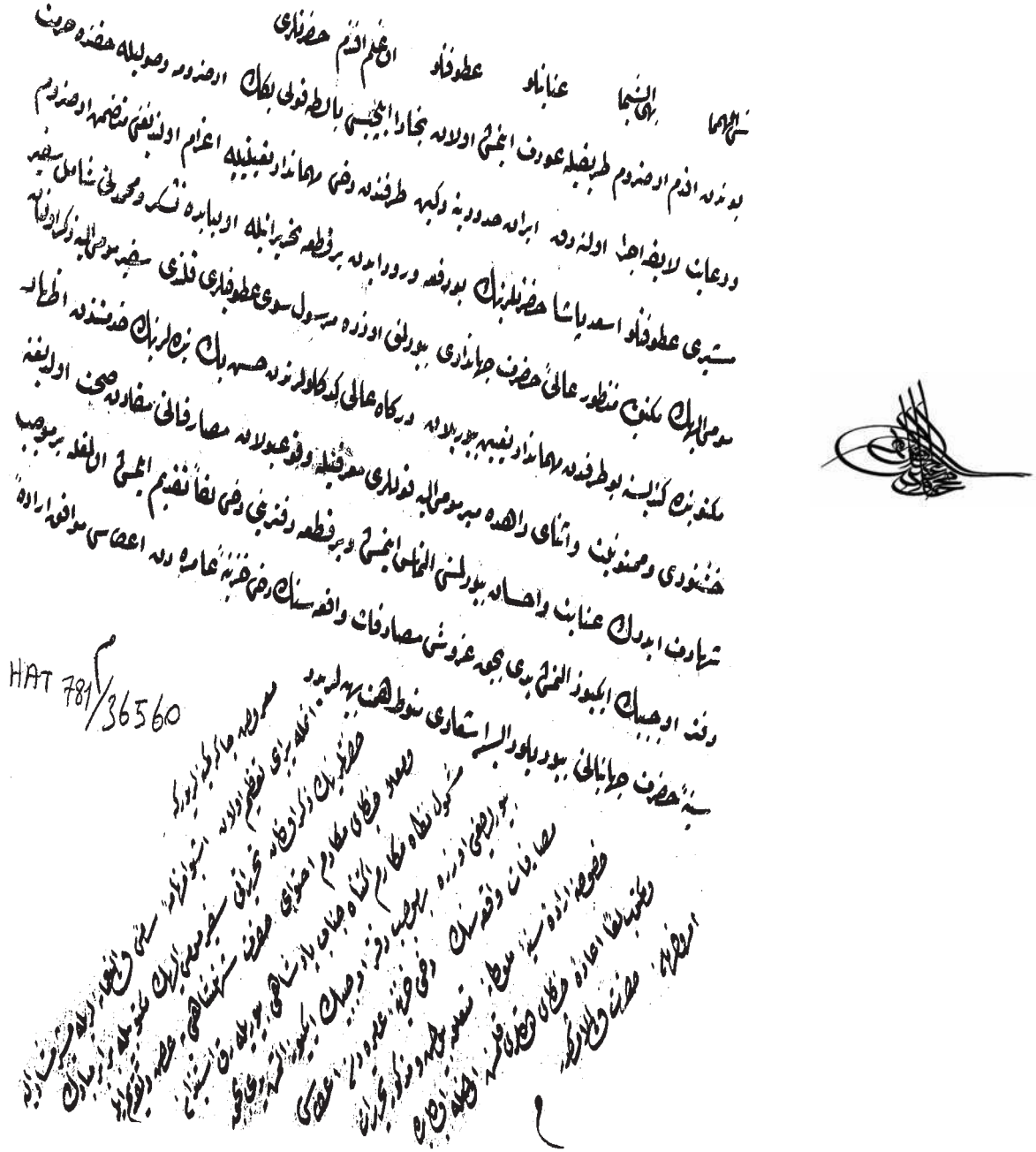
mektûb leffen i‘âde-i hâk-i pây-i devletleri kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

مارشی

(1253)

RDE

HAT 781/36560

(44)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36562
Дата : 29 зульхиджа 1253 г.х. (26 марта 1838 г.)
Распоряжение о назначении аудиенции у султана посланнику, доставившему в Стамбул письмо и подарки бухарского правителя, и выделении 17500 курушей в качестве дорожных расходов.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36562
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1253 (26 March 1838)
An order on granting an audience with the Sultan for the envoy who brought a letter and gifts of the ruler of Bukhara to Istanbul, and on granting him 17500 kutushes as traveling expenses.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36562
Tarihi : 29 Zilhicce 1253 (26 Mart 1838)
Buhara hakiminin gönderdiği mektup ve çeşitli hediyelerle İstanbul'a gelen Buhara elçinin padişahın huzuruna kabul edilerek kendisine on yedi bin beş yüz kuruş harcırah verilmesine dair irade.

Seniyyü'l-himemâ behiyyü'ş-şiyemâ inâyetlü atûfetlü oğlum efendim hazretleri;

Ma'lûm-ı âlî buyurulduğu üzre bu def'a Dersa'âdet'e vürûd eden Buhara elçisinin Buhara hâkimi hazretleri cânibinden taraf-ı bâhirü'ş-şeref-i hazret-i şehen-şâhîye olmak üzre hâmil olduğu nâme ve ba'zı hedâyâ bundan böyle kendü vesâtatıyla huzûr-ı ma'âlî-mevfûr-ı cenâb-ı şâhâneye takdîm olunacak ise de bu makûle süferânın Dersa'âdet'e vürûdlarında taraf-ı eşref-i hazret-i şâhâneden atiyye-i seniyye ihsân buyurulması usûl-i hasene-i saltanat-ı seniyyeden olduğuna binâ'en ba'zı sâbık ve emsâllerine tatbîkan Teşrîfât-ı Hümâyûn tarafından tanzîm etdirilen pusula manzûr-ı âlî buyurulmak üzre mersûl-i sûy-ı atûfîleri kılınmış olmağla ber-mûceb-i pusula on yedi bin beş yüz guruşun Hazîne-i Âmire'den atiyye-i seniyye-i şâhâne olmak üzre sefîr-i mûmâ-ileyh tarafına i'tâsı ve sûret-i me'mûriyyeti anlaşılmak üzre bir gün tahsîsiyle evvel-i emrde Bâb-ı Âlî'ye celbi muvâfık-ı irâde-i seniyye-i şâhâne buyurulur ise icrâ-yı iktizâsına ibtidâr kılınacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîmine mübâderet kılındı.

Ma'rûz-ı bendeleridir ki,

Râha-zîb-i tekrîm olan işbu emirnâme-i vekâlet-penâhîleriyle sâlifü'l-beyân pusula bi't-takdîm manzûr-ı şevket-mevfûr-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurularak ber-mûceb-i pusula meblağ-ı mezbûrun Hazîne-i Âmire'den elçi-i mûmâ-ileyhe i'tâsı ve sûret-i me'mûriyyeti dahi anlaşılmak üzre bir gün tahsîsiyle Bâb-ı Âlî'ye celb olunması husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkâne sudûr ve sunûh buyurulmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

تاریخی
(1253)

HAT 781/36562

HAT. 0781

(45)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36568
Дата : 29 зульхиджа 1253 г.х. (26 марта 1838 г.)
Извещение о том, что дано разрешение на вручение султану подарков и письма, доставленных посланником бухарского правителя Насруллах Бахадур хана чагатайским беком Балтакулу беком, который гостит в доме главного стражника Хашим аги.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36568
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1253 (26 March 1838)
A report saying that the permission was given to present the Sultan with gifts and a letter brought by the envoy of the Bukhara ruler Nasrullah Bahadur khan – Chagatay Baltakulu bey who was on a visit to chief guard Hashim bey.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36568
Tarihi : 29 Zilhicce 1253 (26 Mart 1838)
Buhara Şahı Nasrullah Bahadır Han tarafından sefaret ile gelen Çağatay Beyi Baltakulu Bey'in, Kapıcıbaşı Haşim Ağa'nın evinde misafir edilerek getirmiş olduğu hediyelerin ve mektubun padişaha arz edilmesine izin verildiğine dair irade.

Seniyyü'l-himemâ behiyyü'ş-şiyemâ inâyetlü atûfetlü oğlum efendim hazretleri;

Buhara Şâhı Nasrullah Bahadır Hân hazretleri tarafından nâme ve sefâret-i mahsûsa ile mu‘teber zâbitân-ı askeriyyesinden Çağatay Beyi Baltakulu Bey der-bâr-ı şevket-karâra ruh-sûde olmak üzre Acem içinden Erzurum'a ve andan Trabzon'a gelerek hayvânâtı berren ve kendüsü bahren gelmekde sühûlet mütâla‘asıyla Trabzon'dan sefîneye süvâr olup Dersa‘âdet'e vürûdunu mîr-i mûmâ-ileyh akşam üstü bir adamını Bâb-ı Âlî'ye irsâl ve ifâde etmiş olduğundan sâye-i ihsân-vâye-i hazret-i mülûkânede emsâli vechile hakkında hürmet-i lâyıka icrâ olunmak üzre me’mûrlar ve rükûblariyçün münâsibi mikdâr esb tertîb ile kendüsü dahi gümrük önünde İhtisâb Dâ’iresi'ne çıkarılmış ve Dergâh-ı Âlî kapucıbaşılarından Haşim Ağa bendelerine müsâfir verilmek üzre icrâ-yı iktizâsı me’mûrlarına tenbîh etdirilmiş olmağla keyfiyyeti bundan böyle dahi bi'l-etrâf tahkîk ile nâmesi takdîmine ibtidâr olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîmine mübâderet kılındı.

Ma‘rûz-ı bendeleridir ki;

Hâme-pîrâ-yı ta‘zîm olan işbu emirnâme-i seniyye-i veliyyü'n-ni‘amâneleri mübârek ve mu‘allâ hâk-i pây-ı ma‘âlî-ihtivâ-yı hazret-i şehen-şâhîye arz ve takdîm ile manzûr-ı şevket-mevfûr-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurularak iş‘âr buyurulduğu vechile keyfiyyeti tahkîk ile nâmesinin takdîmi husûsuna irâde-i seniyye-i şâhâne ta‘alluk etmiş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

HAT 781/36568

(46)

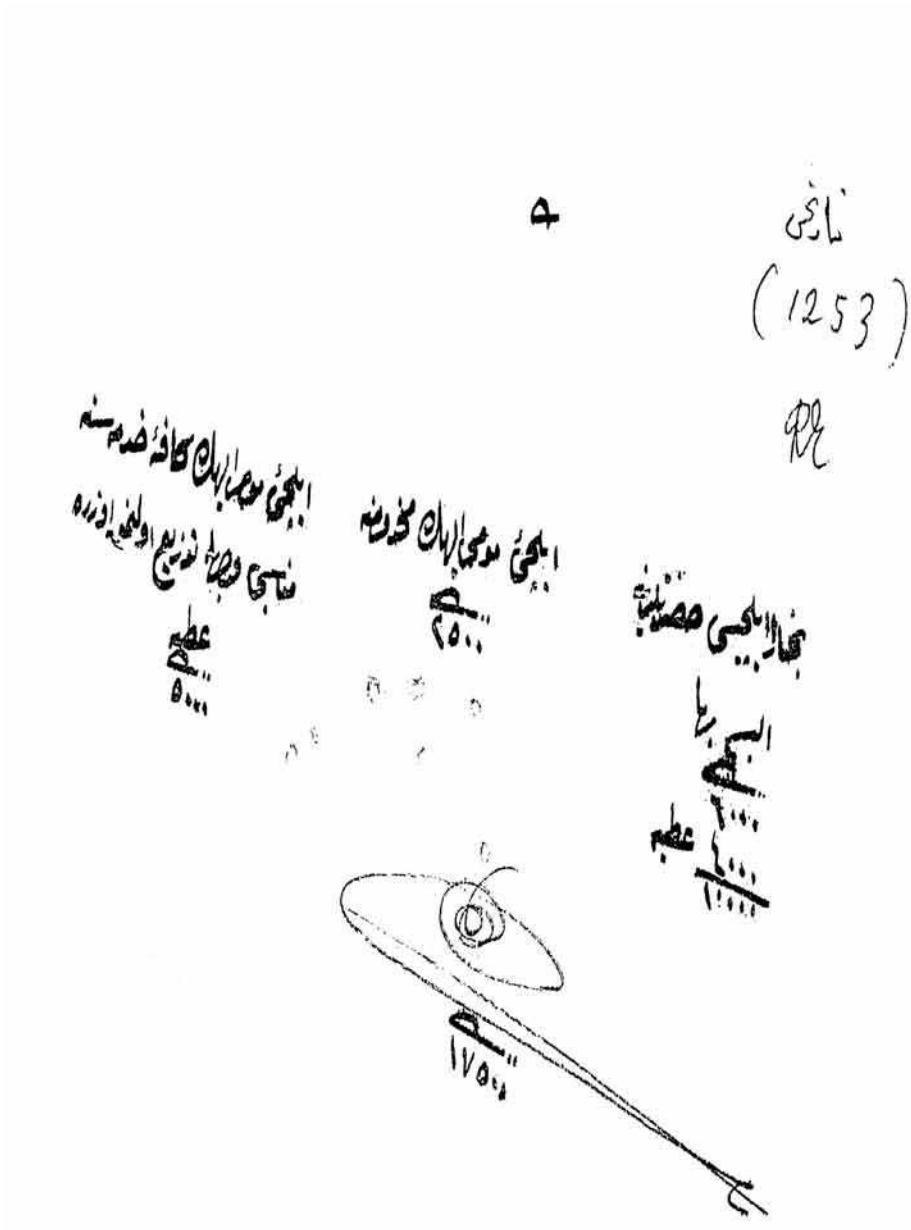
Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36573
Дата : 29 зульхиджа 1253 г.х. (26 марта 1838 г.)
Указ о выделении бухарскому посланнику, его сыну и сопровождающим его лицам в общей сумме 17 500 курушей в виде разового вознаграждения.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36573
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1253 (26 March 1838)
A decree on allocation of 17 500 kurushes as once-only reward to the Bukhara envoy, his son and entourage.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36573
Tarihi : 29 Zilhicce 1253 (26 Mart 1838)
Buhara elçisi ile oğluna ve diğer görevlilere toplam on yedi bin beş yüz kuruş atiyye verildiği.

Buhara elçisi hazretlerine Elbise bahâ 6000 guruş Atiyye 4000 guruş 10000 guruş	Elçi-i mûmâ-ileyhin mahdûmuna 2500 guruş	Elçi-i mûmâ-ileyhin kâffe-i hademesine münâsibi vechile tevzî‘ olunmak üzre Atiyye 5000 guruş

HAT 781/36573

HAT. 0781

(**47**)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36563
Дата : 10 джумада аль-авваля 1254 г.х. (1 августа 1838 г.)
Распоряжение о выдаче разрешения пребывающему в Стамбуле кокандскому посланнику на участие в церемонии праздничных поздравлений.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36563
Date : 10 Jumada al-awwal 1254 (1 August 1838)
An order on issue of permission to the Kokand envoy who was staying in Istanbul, to attend a ceremony of holiday congratulations.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36563
Tarihi : 10 Cemaziyelevvel 1254 (1 Ağustos 1838)
İstanbul'da bulunan Hokand elçisinin bayramlaşma törenine katılmasına izin verildiğine dair irade.

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkânede bulunan Hokand elçisinin bu def‘a dahi mu‘âyede-i hümâyûn resm-i vâlâsında bulunması münâsib olup olmayacağının arz ve ifâde olunması iktizâ-yı emr u fermân-ı hümâyûn-ı şâhâneden olmak hasebiyle keyfiyyet devletlü übbehetlü başvekîl hazretleriyle lede'l-müzâkere kemâl-i lütf ve âtıfet-i seniyye-i mülûkâneden nâşî elçi-i mûmâ-ileyhin hırka-i şerîfe ziyâreti ve geçenki mu‘âyede-i hümâyûnda hâk-i pây-ı hümâyûn-ı şâhâneye yüz sürmek şeref-i cihân-bahâsına mazhariyeti husûsuna müsâ‘ade-i seniyye-i cenâb-ı zıllu'llâhî sezâvâr buyurulmuş ve mu’ahharan huzûr-ı fâ’izü'n-nûr-ı cenâb-ı hilâfet-penâhîye müsûl ile telattufât-ı mekârim-gâyât-ı hazret-i şehen-şâhîye nâ’il olmuş olduğundan elçi-i mûmâ-ileyhin hîn-i avdetinde dahi bir kerre hâk-i kadem-i merâhim-tev’em-i şehen-şâhîye rû-sâ olması lâzım gelür ise de çünki elçi-i mûmâ-ileyh sâye-i übbehet-vâye-i cenâb-ı mülûkânede ez‘âf-ı muzâ‘af-ı mazhar-ı telattufât-ı seniyye buyurulmuş ve bu sırada kendüsünün mu‘âyede-i hümâyûn resm-i celîlinde bulunmasından sarf-ı nazar olunduğu hâlde şâyed hâtırına bir şey gelmemek ve bir kat dahi mesrûriyyetini mûcib olmak içün bu def‘a dahi mu‘âyede-i hümâyûn resm-i âlîsinde bulunması münâsib gibi mütâla‘a olunmuş ise de bu bâbda her ne vechile emr u fermân-ı hümâyûn-ı şâhâne müte‘allık buyurulur ise âna göre icrâ-yı iktizâsına ibtidâr olunacağı ve kendüsüne ihsân-ı hümâyûn-ı şâhâne buyurulmuş olan atiyye-i seniyye-i mülûkânenin teşekkürünü şâmil elçi-i mûmâ-ileyhin bir kıt‘a arzuhâli manzûr-ı şevket-mevfûr-ı cenâb-ı cihân-bânî buyurulmak üzre takdîm kılınmış olduğu ma‘lûm-ı sâmîleri buyuruldukda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Seniyyü'ş-şiyemâ devletlü inâyetlü âtıfetlü efendim hazretleri;

İşbu tezkire-i seniyyeleriyle elçi-i mûmâ-ileyhin zikr olunan teşekkürnâmesi mübârek ve mes‘ûd hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i

şehen-şâhîye arz ve takdîm birle manzûr-ı şevket-mevfûr-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurularak elçi-i mûmâ-ileyhin iş‘âr ve tensîb olduğu vechile bi-mennihî te‘âlâ yarınki mu‘âyede-i hümâyûn resm-i âlîsinde bulunması husûsuna müsâ‘ade-i seniyye-i mülûkâne erzân ve şâyân buyurulmuş ve mezkûr teşekkürnâne yine i‘âde kılınmış olmağla ol bâbda emr ve himmet efendimindir.

HAT 781/36563

HAT. 0781

(48)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 656/32089
Дата : 20 шаввaля 1254 г.х. (6 января 1839 г.)
Августейший указ о том, что прием кокандского посланника султаном состоится после перевода и вручения султану письма на персидском языке, доставленного посланником, а также после изучения его устного сообщения.

Code of document : HAT
File/document No : 656/32089
Date : 20 Shawwal 1254 (6 January 1839)
A decree that the Kokand envoy would be received by the Sultan after a letter in Persian brought by the envoy had been translated, and a Sultan's verbal communication examined.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek N : 656/32089
Tarihi : 20 Şevval 1254 (6 Ocak 1839)
Hokand elçisinin getirmiş olduğu Farsça mektup ile tercümelerini Padişaha takdim edildikten sonra şifahi olarak söyleyeceklerinin tahkik edildikten sonra Padişah tarafından kabul edileceğine dair hatt-ı hümayun.

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Ma'lûm-ı âlî buyurulduğu üzre mukaddemce Dersa'âdet'e gelmiş olan Hokand elçisinin hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm olunmak üzre beraber getürmüş olduğu Farisiyyü'l-ibâre nâmenin bir kıt'a sûretiyle tercümesi manzûr-ı mekârim-mevfûr-ı cenâb-ı şehen-şâhî buyurulmak içün irsâl-i savb-ı savâb-nümâ-yı vâlâları kılındı elçi-i mûmâ-ileyhin birkaç gün zarfında Bâb-ı Âlî'ye celbiyle icrâ-yı merâsim-i mülâkât olundukdan sonra zikr olunan nâmesini li-ecli't-takdîm hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i zıllu'llâhîye rû-sâ olmasına kangı gün müsâ'ade-i ma'âlî-âde-i cenâb-ı mülûkâne buyurulur ise icrâ-yı iktizâsına ibtidâr olunacağı ma'lûm-ı sâmîleri buyuruldukda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Seniyyü'ş-şiyemâ devletlü inâyetlü atûfetlü efendim hazretleri;

İşbu tezkire-i vâlâları ve zikr olunan nâme ile tercümesi mübârek huzûr-ı fâ'izü'n-nûr-ı cenâb-ı pâdişâhîye arz ve takdîm birle manzûr-ı hümâyûn-ı mülûkâne buyurulmuşdur elçi-i mûmâ-ileyhin ba'zı ifâdât-ı hafîyesi şifâhen takrîrine ihâle kılınmış idüği nâme-i mezkûr tercümesinden müstebân olduğundan ifâdât-ı mezkûre ne olduğu evvelce ma'lûmât-ı aliyye bulunmak içün kendüsünden anlaşılarak hâk-i pây-i hümâyûna arz ve beyân ile keyfiyyet ma'lûm-ı âlî buyuruldukdan sonra rû-sâyî-i hâk-i pây-i tutiyâ-sâ-yı hazret-i şehen-şâhî ile mübâhî ve müftehir olması kangı gün emr u fermân-ı mekârim-unvân-ı mülûkâne buyurulur ise ana göre mûmâ-ileyhe beyân ve iş'âr olunması irâde-i seniyye-i şâhâne buyurulmuş ve zikr olunan nâme ile tercümesi i'âde kılınmış olmağla ol bâbda emr ve himem efendimindir.

HAT. 0656

(49)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36565
Дата : 25 шаввaля 1254 г.х. (11 января 1839 г.)
Распоряжение об извещении кокандского посланника о том, что аудиенция у султана будет назначена в течение нескольких дней после перевода письма, доставленного им от кокандского правителя, и изучения вопросов, которые он собирается изложить султану в устной форме.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36565
Date : 25 Shawwal 1254 (11 January 1839)
An order on notification of a Kokand envoy that an audience with the Sultan would be granted within several days after the translation of a letter from the Kokand ruler and the consideration of issues he was going to inform the Sultan orally.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36565
Tarihi : 25 Şevval 1254 (11 Ocak 1839)
Hokand elçisinin getirdiği mektubun tercüme edilerek ve şifahi olarak padişaha arz edeceği hususların Sadaret'te tahkik edildikten sonra birkaç gün içinde padişah tarafından kabul edileceğinin kendisine bildirilmesine dair irade.

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

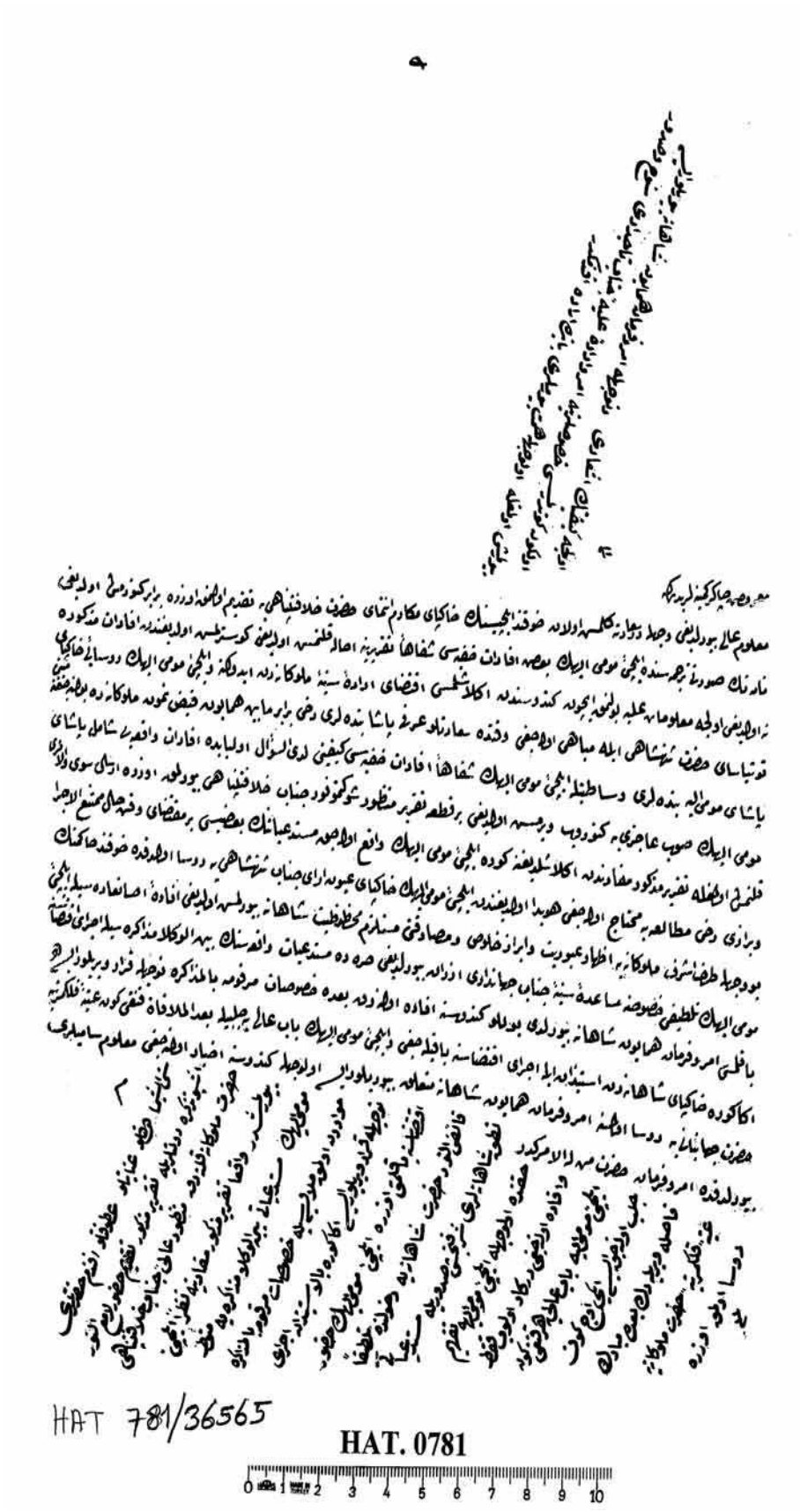
Ma‘lûm-ı âlî buyurulduğu vechile Dersa‘âdet'e gelmiş olan Hokand elçisinin hâk-i pây-ı mekârim-intimâ-yı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm olunmak üzre beraber getürmüş olduğu nâmenin sûreti tercümesinde elçi-i mûmâ-ileyhin ba‘zı ifâdât-ı hafiyyesi şifâhen takrîrine ihâle kılınmış olduğu gösterilmiş olduğundan ifâdât-ı mezkûre ne olduğu evvelce ma‘lûmât-ı aliyye bulunmak içün kendüsünden anlaşılması iktizâ-yı irâde-i seniyye-i mülûkâneden idüğine ve elçi-i mûmâ-ileyhin rû-sâ-i hâk-i pây-ı tûtiyâ-sâ-yı hazret-i şehen-şâhî ile mübâhî olacağı vakitde sa‘âdetlü Örfi Paşa bendeleri dahi beraber Mâbeyn-i Hümâyûn-ı feyz-numûn-ı mülûkânede bulunacağına mebnî paşa-yı mûmâ-ileyh bendeleri vesâtatıyla elçi-i mûmâ-ileyhin şifâhen ifâdât-ı hafiyyesi keyfiyyeti lede's-su’âl ol bâbda ifâdât-ı vâkı‘ayı şâmil paşa-yı mûmâ-ileyhin savb-ı âcizîye getürüp vermiş olduğu bir kıt‘a takrîr manzûr-ı şevket-mevfûr-ı cenâb-ı hilâfet-penâhî buyurulmak üzre irsâl-i sûy-ı vâlâları kılınmış olmağla takrîr-i mezkûr müfâdından anlaşıldığına göre elçi-i mûmâ-ileyhin vâki‘ olacak müsted‘ayâtının ba‘zısı ber-muktezâ-yı vakt-i hâl mümteni‘u'l-icrâ ve birazı dahi mütâla‘aya muhtâc olacağı hüveydâ olduğundan elçi-i mûmâ-ileyhin hâk-i pây-ı uyûn-ârâ-yı cenâb-ı şehen-şâhîye rû-sâ oldukda Hokand hâkiminin bu vechile taraf-ı eşref-i mülûkâneye izhâr-ı ubûdiyyet ve ibrâz-ı hulûs ve musâdakatı müstelzim-i mahzûziyyet-i şâhâne buyurulmuş olduğu ifâde-i ihsân-âdesiyle elçi-i mûmâ-ileyhin taltîfi husûsuna müsâ‘ade-i seniyye-i cenâb-ı cihân-dârî erzân buyurulduğu sırada müsted‘ayât-ı vâkı‘asının beyne'l-vükelâ müzâkeresiyle icrâ-yı iktizâsına bakılması emr u fermân-ı hümâyûn-ı

şâhâne buyuruldu yollu kendüsüne ifâde olunarak ba‘dehû husûsât-ı merkûme bi'l-müzâkere ne vechile karâr verilür ise âna göre hâk-i pây-ı şâhâneden istîzân ile icrâ-yı iktizâsına bakılacağı ve elçi-i mûmâ-ileyhin Bâb-ı Âlî'ye celbiyle ba‘de'l-mülâkât kangı gün atebe-i felek-mertebe-i hazret-i cihân-bânîye rû-sâ olmasına emr u fermân-ı hümâyûn-ı şâhâne müte‘allık buyurulur ise ol vechile kendüsüne ihbâr olunacağı ma‘lûm-ı sâmîleri buyuruldukda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Seniyyü'ş-şiyemâ devletlü inâyetlü atûfetlü efendim hazretleri;

İşbu tezkire-i devletleriyle takrîr-i mezkûr takdîm-i huzûr-ı lâmi‘u'n-nûr-ı hazret-i mülûkâne kılınarak manzûr-ı âlî-i cenâb-ı hilâfet-penâhî buyurulmuşdur vâkı‘â takrîr-i mezkûr müfâdına nazaran elçi-i mûmâ-ileyhin müsted‘ayâtı beyne'l-vükelâ müzâkereye menût mevâddan olmak mülâbesesiyle husûsât-ı merkûme bi'l-müzâkere ne vechile karar verilir ise âna göre bi’l-istîzân icrâ-yı iktizâsına bakılmak üzre elçi-i mûmâ-ileyhin huzûr-ı fâ’izu'n-nûr-ı hazret-i şâhâneye duhûlünde taltîfen nutk-ı şâhâneleri şeref-bahş-ı sudûruyla müsted‘ayâtı hakkında ol vechile elçi-i mûmâ-ileyhe tefhîm ve ifâde olunacağı derkâr olup fakat elçi-i mûmâ-ileyh Bâb-ı Âlî'ye her kangı gün celb olunacak ise iki üç gün fâsıla verilerek ba‘dehû mübârek atebe-i felek-mertebe-i hazret-i mülûkâneye rû-sâ olmak üzre evvelce keyfiyyetin iş‘ârı ve ne vechile emr u fermân-ı hümâyûn-ı şâhâne buyurulur ise ol gün getürülmesi husûslarına emr u irâde-i aliyye-i cenâb-ı tâc-dârî sunûh ve sudûr buyurulmuş olmağla ol vechile himmet buyurmaları bâbında irâde efendimindir.

HAT 781/36565

HAT. 0781

(50)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 657/32100-C
Дата : 15 зулькада 1254 г.х. (30 января 1839 г.)
Перевод с персидского языка письма везира кокандского правителя Шерифа Мухаммеда, в котором сообщается, что Сейййид Мухаммед Захид Ходжа отправлен в качестве посланника для выражения верности Османской империи и дружественных пожеланий султану и передачи некоторых устных сообщений.

Code of document : HAT
File/document No : 657/32100-C
Date : 15 Dhu'l-Qa'dah 1254 (30 January 1839)
Translation of a letter from Persian of the vizier of the Kokand ruler Sharif Muhammad that informed about Seyid Muhammad Zahid Hodja's trip as envoy to express loyalty to the Ottoman Empire and friendly greetings to the Sultan, and on provision of some verbal report.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 657/32100-C
Tarihi : 15 Zilkade 1254 (30 Ocak 1839)
Hokand hakiminin veziri Şerif Muhammed tarafından Sadaret'e gönderilen Farsça mektubun tercümesi olup; Osmanlı Devleti'ne bağlılık ve dostluk dileklerini bildirmek üzere Seyyid Muhammed Zahid Hoca'nın elçi olarak gönderildiği ve şifahi olarak padişaha bazı hususları arz edeceğine dair yazı.

Makâm-ı vâlâ-yı hazret-i vekâlet-penâhîye Hokand hâkiminin vezîri Şerif Muhammed cenâbları tarafından vârid olan Farisiyyü'l-ibâre mektûbun tercümesidir.

Fî 15 Za. sene [12]54

Ba'de ez-ed'iyye ve esniye-i lâzıme şu vechile ifâde-i hâle ibtidâr olunur ki; medâr-ı nizâm ve intizâm-ı âlem ve sebeb-i âsâyiş ve ârâmiş-i ümem yegân ki ve mu'âhât-ı mülûk-i sütûde-i sulûk ile berdevâm ve vakt be-vakt te'kîd ve te'yîd ve râbıt-ı muhâzenet ve müvâlât zımnında irsâl-i rüsül ve resâ'il usûl-i mergûbesine ri'âyet lâzımeden idüği vâreste-i kayd-ı beyân ve ifhâm olarak dâ'imâ bu merâm-ı behcet-irtisâmın mevki'-i husûlde cilve-ger olması husûsuna dikkat ve ihtimâm olunmakda ise de el-eşyâ-i merhûnetün bi-evkâtihâ mazmûnu üzre ba'zı mevâni' haylûletiyle bu evân-ı behcet-iktirâna kadar dûçâr-ı ukde-i te'hîr ve ta'vîk olmuş ve hâkim-i Hokand hân cenâbları öteden berü taraf-ı müstecmi'u'l-mecd ve'ş-şeref hazret-i şehen-şâhîye derkâr olan kemâl-i ihlâs ve akîdet-i senâverânesi iktizâsınca der-i devlet-medâr-ı cenâb-ı hilâfet-penâhîye bi'z-zât azîmetle mülâzemet-i huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı cihân-bânî şeref-i âlem-bahâsına nâ'il olmak emelinde olup işbu ümniyenin icrâsı zımnında her çend ümerâ-i memleket ile istişâre-i resmî îfâ kılınmış ise de Hokand memleketi der-bâr-ı şevket-karâr-ı zıllu'llâhîye mesâfe-i ba'îde olduğundan başka esnâ-yı râhda a'dânın kesreti derkâr olduğundan ol sûret mümkün olamayup nihâyetü'l-emr mu'temedân-ı memleketden bir münâsibinin hidmet-i sefâret ile ba's ve

i‘zâm kılınması husûsuna karâr verilerek Seyyid Muhammed Zahid Hoca gelen cûy-bârî-i hidmet-i mezkûreyi îfâya muktedir ve Maveraünnehr ve Türkistan taraflarının mu‘teber asilzâdegânından ve fazîlet ve haysiyyet erbâbından idüği nâsıye-i hâlinden nümâyân ve zâhir olduğuna mebnî bu def‘a sefâret-i mezkûreye bi'l-intihâb der-bâr-ı atûfet-medâr-ı cenâb-ı cihân-bânîye tesyâr olunmuş ve ba‘zı husûsât-ı lâzıme dahi kendüsünün takrîr-i şifâhiyesine ihâle kılınmış olmağla hakkında her vechile iltifât ve i‘timâd-ı âlî bî-dirîğ ve sezâvâr ve sefîr-i mûmâ-ileyhe tevdî‘an ba‘zı takaddime ve hedâyâ-yı muhâdenet-âsâr irsâline dahi ibtidâr olunmuş ve her ne kadar şey-i nâcîz ve kem-mikdâr idüği bedîhî ve bedîdâr bulunmuş ise de el-hedâyâ alâ kadri mehdîhâ kabîlinden add ve şümâr ile manzûr-ı nazar-ı merhamet-i hazret-i şehriyâr-ı mekârim-disâr buyurulması husûsuna himem-i kâmile-i vekâlet-penâhîleri mütevakkı‘ ve müstercâdır deyü muharrerdir.

HAT 657/32000-C

HAT. 0657

(51)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 657/32100-B
Дата : 29 зулькада 1254 г.х. (3 февраля 1839 г.)
Распоряжение о том, что для вручения подарков везира кокандского правителя Шерифа Мухаммеда, отправленных последним для султана и принцев, кокандскому посланнику будет устроен прием у султана.

Code of document : HAT
File/document No : 657/32100-B
Date : 29 Dhu'l-Qa'dah 1254 (3 February 1839)
An order saying that a reception for the Kokand envoy would be given by the Sultan to present gifts of Sherif Muhammed, vizier of the Kokand ruler, sent by the latter to the Sultan and princes.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 657/32100-B
Tarihi : 19 Zilkade 1254 (3 Şubat 1839)
Hokand hakiminin veziri Şerif Muhammed tarafından padişah ve şehzadelere gönderilen hediyeleri takdim etmek üzere Hokand elçisinin padişahın huzuruna kabul edileceğine dair irade.

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Ma‘lûm-ı âlî buyurulduğu vechile Dersa‘âdet'e gelmiş olan Hokand elçisinin Bâb-ı Âlî'ye her kangı gün celb olunacak ise birkaç gün fâsıla verilerek ba‘dehû mübârek atebe-i felek-mertebe-i hazret-i mülûkâneye rû-sâ olmak üzre evvelce keyfiyyetin iş‘ârı iktizâ-yı emr u fermân-ı kerâmet-unvân-ı cenâb-ı şehen-şâhîden olmak hasebiyle elçi-i mûmâ-ileyh geçen gün Bâb-ı Âlî'ye gelerek devletlü übbehetlü başvekîl hazretleri ve çâker-i kemîneleri ile mülâkât-ı resmiye icrâ olunmuş ve Hokand hâkiminin vezîri Şerif Muhammed cânibinden elçi-i mûmâ-ileyh vesâtatıyla başvekâlet mesned-vâlâsına gönderilen bir kıt‘a Farisiyyü'l-ibâre mektûbun tercümesi ve Hokand hâkimi müşârun-ileyh tarafından cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i mülûkâneye takdîm olunacak ba‘zı hedâyânın bir kıt‘a defteri mektûb-ı mezkûrun aslıyla beraber manzûr-ı şevket-mevfûr-ı cenâb-ı tâc-dârî buyurulmak üzre irsâl-i sûy-i vâlâları kılınmış olmağla elçi-i mûmâ-ileyhin kangı gün hâk-i pây-ı uyûn-ârâ-yı hazret-i cihân-bânîye rû-sâ olmasına müsâ‘ade-i seniyye-i cenâb-ı şehriyârî müte‘allık buyurulur ise ana göre elçi-i mûmâ-ileyhe ihbâr olunarak sa‘âdetlü Örfi Paşa bendeleriyle birlikde Mâbeyn-i Hümâyûn-ı feyz-numûn-ı cenâb-ı şâhâneye azîmet olunacağı ve defter-i mezkûrun aşağısında devletlü necâbetlü şehzâdegân-ı âlî-nejâd efendiler hezerâtına muharrer olan hediye-i husûsî dahi menût-ı irâde-i seniyye-i hazret-i şâhâne idüği ma‘lûm-ı sâmîleri buyuruldukda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Seniyyü'ş-şiyemâ devletlü inâyetlü atûfetlü efendim hazretleri;

İşbu tezkire-i vâlâları ve mektûb ile tercümesi ve defter atebe-i felek-mertebe-i hazret-i hilâfet-penâhîye bi't-takdîm manzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurulmuşdur zât-ı âlîleriyle mûmâ-ileyh

Örfi Paşa muhlisleri beraber olarak bi-mennihî te‘âlâ işbu Cumartesi günü sâ‘at beş buçuk altı karârlarında elçi-i mûmâ-ileyhin rû-sâ-yi hâk-i pây-ı felek-sâ-yı hazret-i şehen-şâhî ile müşerref ve mübâhî olmak üzre Mâbeyn-i Hümâyûn-ı feyz-i meşhûn-ı mülûkâneye gelmesi ve müşârun-ileyhimâ şehzâdegân-ı civân-bahtân efendiler hezerâtı hediyelerinin dahi mübârek hâk-i pây-ı hümâyûna olan hediyeleriyle beraber takdîmi husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkâne şeref-rîz-i sunûh buyurulmuş ve zikr olunan mektûb ve tercümesi ve defter i‘âde kılınmış olmağla ol bâbda emr ve himem efendimindir.

HAT 657/32100-B

HAT. 0657

(52)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36566
Дата : 25 зулькада 1254 г.х. (9 февраля 1839 г.)
Распоряжение об оказании почестей посланнику кокандского хана, доставившему в качестве дара коня, накидку и рулон шелковой ткани.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36566
Date : 25 Dhu'l-Qa'dah 1254 (9 February 1839)
An order on showing respects to the envoy of the Kokand Khan who made a gift of a horse, a cloak and a roll of silk cloth.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36566
Tarihi : 25 Zilkade 1254 (9 Şubat 1839)
Hokand elçisi tarafından getirilen bir at, şal ve bir top canfes kumaşın kabul edilerek kendisinin ağırlanmasına dair irade.

Seniyyü'l-himemâ kerîmü'ş-şiyemâ devletlü âtıfetlü efendim hazretleri;

Bu def‘a Hokand elçisi tarafından savb-ı senâverîye bir re’s esb ile bir aded şâl ve bir top cânfes irsâl olunmuş ve bunlar her ne kadar hedâyâ-yı resmiyyeden ise de kabûlü mütevakkıf-ı emr u irâde-i ma‘âlî-âde-i hazret-i şâhâne olan mevâddan bulunmuş olmağla bi'l-istîzân şeref-sunûh buyurulacak emr u fermân-ı hazret-i mülûkânenin iş‘ârı menût-ı himem-i behiyyeleridir efendim.

Ma‘rûz-ı bende-i müstedîmleridir ki;

İşbu tezkire-i sâmîleri atebe-i felek-mertebe-i hazret-i hilâfet-penâhîye bi't-takdîm manzûr-ı âlî-i tâc-dârî buyurulmuş ve elçi-i mûmâ-ileyh Devlet-i Aliyye müsâfiri bulunarak hakkında ri‘âyet-i kâmilenin icrâsı lâzımeden olduğu misillü hediyesinin dahi rehîn-i kabûlüyle tatyîbi muktezâ-yı ri‘âyet-kârîden olmağla zikr olunan hediyenin kabûlü husûsuna müsâ‘ade-i seniyye-i mülûkâne erzân ve şâyân buyurulmuş olduğu ma‘lûm-ı devletleri buyuruldukda ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

HAT 781/36566

HAT. 0781

(53)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 681/33181
Дата : 26 зулькада 1254 г.х. (10 февраля 1839 г.)
Распоряжение о выделении 25 тысячей курушей, выплаченных как и ранее для покрытия праздничных расходов кокандскому посланнику, принятому султаном, а также его сыновьям и другим сопровождающим лицам.

Code of document : HAT
File/document No : 681/33181
Date : 26 Dhu'l-Qa'dah 1254 (10 February 1839)
An order on allocation of 25,000 kurushes for defraying holiday expenses to the Kokand envoy having been received by the Sultan, as well as to his sons and other entourage.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 681/33181
Tarihi : 26 Zilkade 1254 (10 Şubat 1839)
Padişah tarafından kabul edilen Hokand elçisi ile yanında bulunan oğlu ve diğer görevlilerine bayram harçlığı olarak daha önce verildiği gibi yirmi beş bin kuruşun verilmesine dair irade.

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Ma‘lûm-ı âlî buyurulduğu vechile der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneye gelmiş olan Hokand elçisinin esnâ-yı vürûdunda inâyet-efzâ-yı sünûh ve sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i mülûkâne üzre kendüsüne ve mahdûmuyla etbâ‘ına yirmi beş bin guruş harclık olarak ihsân buyurulmuş ve bu def‘a elçi-i mûmâ-ileyh mübârek hâk-i pây-ı uyûn-ârâ-yı hazret-i cihân-dârîye ruh-sûde olarak hediyesini takdîm etmiş olduğundan bu sırada elçi-i mûmâ-ileyh hakkında inâyât-ı seniyyenin icrâsı şân-ı ma‘âlî-nişân-ı cenâb-ı mülûkâneden ve sûret-i taltîfi emr u fermân-ı mekârim-unvân-ı hazret-i şâhâne iktizâsından olduğuna ve el-hâletü hâzihi îd-i şerîf dahi takarrüb etmekde idüğine mebnî ikisi bir olmak üzre mukaddem i‘tâ olunan atiyye-i seniyyeyi taz‘îfen ve elçi-i mûmâ-ileyhle mahdûm ve etbâ‘ına taltîfen ihsân buyurulması münâsib gibi mütâla‘a olunmuş ve mukaddemki atiyye-i seniyyenin pusulası leffen takdîm kılınmış olmağla muvâfık-ı irâde-i seniyye-i mülûkâne buyurulduğu hâlde meblağ-ı mezbûr Hazîne-i Âmire'den ahz ve irsâl olunacağı ma‘lûm-ı sâmîleri buyuruldukda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Seniyyü'ş-şiyemâ devletlü inâyetlü atûfetlü efendim hazretleri;

İşbu tezkire-i âlîleriyle zikr olunan pusula mübârek ve mes‘ûd hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i mülûkâneye arz ve takdîm ile manzûr-ı mekârim-mevfûr-ı cenâb-ı zıllu'llâhî buyurulmuş ve mukaddem i‘tâ olunan ihsân-ı celîle-i mülûkâneyi taz‘îfen meblağ-ı mezbûr yirmi beş bin guruş atiyye-i seniyyenin Hazîne-i Âmire'den ahzıyla elçi-i mûmâ-ileyh tarafına irsâl kılınması husûsuna irâde-i aliyye-i cenâb-ı şehen-şâhî ta‘alluk etmiş olmağla mûcebince himmet buyurmaları mütemennâdır efendim.

HAT 681/33181

HAT. 0681

(54)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36550
Дата : 29 зульхиджа 1254 г.х. (15 марта 1839 г.)
Указ об отправке Августейшего послания, сабли и медали хану Коканда через его посланников и сопровождающих их лиц, находящихся в Стамбуле и собирающихся вернуться на родину, о выделении им в общей сложности 60 тысяч курушей в качестве дорожных расходов, а также о невозможности направить требуемых ими мастеров рудных дел ввиду отдаленности Кокандского ханства.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36550
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1254 (15 March 1839)
A decree on sending a message, a sabre and a medal to the Kokand Khan through his envoys and entourage, currently in Istanbul and going to come home; on granting them total 60 000 kurushes as traveling expenses, as well as on impossibility of providing them with ore masters due to the remoteness of the Kokand khanate.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36550
Tarihi : 29 Zilhicce 1254 (15 Mart 1839)
İstanbul'da bulunan Hokand elçileri ile yanlarında bulunan görevlilerin memleketlerine döneceklerinden hanlarına bir nâme-i hümâyûn ile bir kılıç ve bir nişan gönderilmesi ve kendilerine de harçlık olarak toplam altmış bin kuruş verilmesi, ayrıca talep ettikleri maden ustalarının mesafenin uzak olması nedeniyle gönderilemeyeceklerine dair hatt-ı hümayun.

Benim vezîrim;

İşbu takrîrin manzûr ve me'âli ma'lûm-ı hümâyûnum olmuşdur. Vâkı'â bu Hokand ahâlîsi mütedeyyin adamlardır bâ-husûs bu kadar mesâfe-i ba'îdeden arz-ı hulûs ile gelmiş oluyorlar bu sûretde hânları ve gerek kendüleri haklarında bu vechile taltîf ve mutayyeben avdet etmeleri münâsib olacağından iktizâ eden nişânlar ile bir kıt'a seyfi ben Darbhâne-i Âmire'mizde i'mâl etdirilmesini tenbîh ve sipâriş ederim harc-ı râhları dahi cânib-i mîrîden ol vechile i'tâ olunsun.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım;

Dersa'âdet'lerinde olan Hokand elçileri avdetlerine ruhsat istid'âsında olduklarından geçen meclisde evvel-i emrde müsted'ayâtları anlaşılup ba'dehû iktizâsına bakılmak üzre söyleşilmiş olduğundan re'îs efendi kulları geçen akşam mûmâ-ileyhimâyı hâne-i âcizânesine celb ve sâye-i hümâyûn-ı şâhânelerinde ikrâm ve ziyâfet ederek istid'âlarını su'âl etmiş olup anların asıl vürûdları bi'z-zât imâmü'l-müslimîn ve halîfe-i rûy-ı zemîn olan zât-ı hümâyûn-ı zıllu'llâhîlerine hânları tarafından arz-ı hulûs ve ızhâr-ı bî'at maksûdundan ve bi'l-arz ba'zı mes'ûlâtdan ibâret olarak diyârlarında ma'den i'mâlini bilür adam olmadığından ma'denci üstâdlarından çend nefer adam istemişler ise de diyârları uzak mahal

olmak hasebiyle rızâlarıyla kimse gitmeyeceği ve bi'l-farz gönderilse bile Rum ve Ermeni milletlerinden olup orada hem-cins ve hem-mezhebleri bulunmadığından durmayacakları îrâd olundukda bu istid‘âlarından vazgeçüp nihâyet âmâl ve istid‘âları taraf-ı eşref-i şâhânelerinden hânlarına bir seyf ve bir nişân-ı âlî ihsân ve getürdükleri nâmeye cevâb-ı âlî tahrîrine müsâ‘ade-i seniyye erzân buyurulması husûslarına münhasır olarak hânımız şevket-me’âb efendimizin kendü bendesi olduğundan nişân-ı âlî kendüsünün bendeliğine alâmet ve diyârımızda ve civârımızda âna ve cümlemize medâr-ı imtiyâz ve mefharet olur deyü temennî etmiş olmalarıyla geçen gün meclisde der-miyân ve müzâkere olundukda meclis-i sâbıkda dahi tezekkür olunduğu vechile bu Hokand ahâlîsi mütedeyyin ve mütesallib adamlar olarak ekser Çin ve Maçin Mecûsîleriyle gazâ ve cihâd üzre bulunduklarından ve hân-ı müşârun-ileyh dâ‘îleri bu vechile Südde-i Seniyye-i Hilâfet-penâhîlerine sefîr-i mahsûs irsâliyle ibrâz-ı sıdk ve ihlâs ve izhâr-ı bî‘at ve ihtisâs etmiş olduğundan kendüsüne ve hânedânına ile'l-ebed dest-mâye-i fahr ve i‘tibâr olmak üzre cevâbı hâvî nâme-i hümâyûnlarıyla beraber bir kıt‘a nişân-ı âlî-şân ve bir kıt‘a seyf-i mefharet-unvân inâyet ve ihsân buyurulması şân-ı mekârim-nişân-ı Saltanat-ı Seniyyeleri iktizâsından olduğu ve süferâ-yı mûmâ-ileyhimâya dahi atiyye-i seniyye ve harc-ı râh olmak üzre elli bin ve yanlarında bulunan hademelerine dahi on bin guruş i‘tâ ve ihsân buyurulduğu hâlde gidecekleri mahallin mesâfesine göre nisâbında göründüğü sûretleri yâd ve tensîb olunmuş ise de ol bâbda ne vechile irâde-i mekârim-âde-i şâhâneleri sâniha-bahş-ı sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfinin icrâsına mübâderet olunacağı muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı şehen-şâhîleri buyuruldukda emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni‘metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

تاريخى
(1254)

بادشاهم

نهم وزيرم

هرشبه تقريرك مضمونى معلوم همايونم اولمشدر واقعا بو خوقندا هليسى مدتيه اوصدر باغوجولرى بوقدر
مسافه بعيده اولوب عرضحال ايله كلنلرى اولدقجه بوصورتده خاندن دكرك كندولرى عقدندن بوجهله تطويله
وسيلتيا جودت ايتمكى مناسب اولمغله اقتضاسنه بنا ايله برقطعه سيفى به خوقنه اعطاسى اولوجهله اعطا اولنوب
اعمال ايدرلسنى تنبيه وسيارتى ايدرم خرجراهدن وخى جانب ميريه اولوجهله اعطا اولنوب

شوخله كراماتلو مرباتلو قدرتلو وزينتلو افندم بادشاهم

HAT 781/36550

HAT. 0781

(55)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36561
Дата : 29 зульхиджа 1254 г.х. (15 марта 1839 г.)
Распоряжение об аудиенции у султана и выдаче 60 тысяч курушей в качестве дорожных расходов прибывшим в Стамбул кокандским посланникам.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36561
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1254 (15 March 1839)
An order on audience with the Sultan and delivery of 60,000 kurushes as traveling expenses for Kokand envoys who arrived in Istanbul.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36561
Tarihi : 29 Zilhicce 125 (15 Mart 1839)
İstanbul'a gelen Hokand elçilerinin padişah tarafından kabulünde kendilerine harcırah olarak altmış bin kuruş verilmesine dair irade.

Seniyyü'l-himemâ kerîmü'ş-şiyemâ devletlü inâyetlü âtıfetlü efendim hazretleri;

Ma'lûm-ı sâmîleri buyurulduğu vechile Hokand elçileri bi-mennihî te'âlâ yarınki Pazar günü hâk-i atebe-i felek-mertebe-i şâhâneye rûsâ olacaklarına ve mukaddemce elçilerin beherine yirmi beşer ve hademesine beşer bin guruş harc-ı râh i'tâsı emr u fermân-ı mekârim-nişân-ı mülûkâne buyurulduğuna binâ'en ma'rifet-i seniyyeleriyle i'tâ olunmak üzre îcâb eden altmış bin guruş altun olarak irsâl-i sûy-ı vâlâları kılınmağla icrâ-yı iktizâsı bâbında irâde efendimindir.

Devletlü inâyetlü atûfetlü übbehetlü veliyyü'n-ni'am vüfûru'l-kerem efendim hazretleri;

Resîde-i dest-i tekrîm olan işbu tezkire-i sâmîleri mübârek ve mu'allâ hâk-i pây-ı tûtiyâ-sâ-yı cenâb-ı hilâfet-penâhîye arz ve takdîm birle meşmûl-i lihâza-i mekârim-ifâza-i hazret-i pâdişâhî buyurulmuş ve mârru'z-zikr sefîrler bugün sâ'at dört râddelerinde bu tarafa gelecek olduklarından meblağ-ı mezkûr i'tâ olunmak üzre tevkîf kılınmış olduğu muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda ol bâbda emr ve himem devletlü inâyetlü âtıfetlü übbehetlü veliyyü'n-ni'am vüfûrü'l-kerem efendim hazretlerinindir.

HAT 781/36561

HAT. 0781

(56)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36565-A
Дата : 29 зульхиджа 1254 г.х. (15 марта 1839 г.)
Устное прошение Захид Ходжи, посланника кокандского хана Мухаммеда, о направлении в их распоряжение по два офицера артиллерии, кавалерии и пехоты с тем, чтобы в окружении Китая, России и Бухары противостоять России, а в случае невозможности исполнить данную просьбу, прислать книги по военному делу, а также вручить кокандскому хану саблю и медаль в знак его верности султану.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36565-A
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1254 (15 March 1839)
A verbal petition of Zahid Hoja, envoy of the Kokand Khan Muhammad, on sending two artillery, cavalry and infantry officers each to thus withstand Russia in the encirclement of China, Russia and Bukhara, and if no possible, send books on military science, and present the Kokand Khan with a sabre and a medal as a token of his loyalty to the Sultan.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36565-A
Tarihi : 29 Zilhicce 1254 (15 Mart 1839)
Hokand Hanı Muhammed Han'dan gelen Elçi Zahid Hoca'nın şifahi ifadesi olup memleketinin bir tarafı Çin, bir tarafı Rusya ve bir tarafı Buhara olup Rusya ile uğraşabilmek için ikişer adet topçu, süvari ve piyade subayının gönderilmesi bu mümkün olmazsa bu konuda basılmış olan kitaplardan gönderilmesini istediği ve hanın padişaha bağlı olduğundan kendisine bir kılıç ile nişan verilmesini talep ettiği.

Hokand Sefîri Zahid Hoca gelen dâ'îleriyle olan mukâlemenin sûretdir.

Hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i mülûkâneye Hokand Hânı Muhammed Hân hazretlerinin bu def'a takdîm eylediği nâmesinde ba'zı husûs-ı zât-ı şerîfinizin şifâhen ifâdesine havâle buyurulduğu muharrer olmağla âna nazaran ifâde ve istid'ânız nedir deyü elçiden su'âl eylediğimde mûmâileyh dahi bizim hânımızın zîr-i hükmünde olan memâlikin bir tarafı Buhara ve bir tarafı Çin-i Maçin ve bir tarafı Rusya Devleti olmağla Buhara ile dâ'imâ sulh üzre olup Çin-i Maçin'in dahi üzerine varılur ise muhârebeye kıyâm edüp ve olmadığı hâlde kendü hudûdundan hârice tecâvüz etmemek âdet-i müstemirresidir hattâ Kaşgar ve Hotan ve sâ'ir yedi şehr Çinlilerin zabtında iken gavga ve nizâ' olunmasun içün hâkim-i şer'ler bizim tarafımızdan nasb olunup ve hâkân-ı Çin beher sene hânımıza def'-i belâ diyerek bir çok akçe dahi verir ancak Rusya Devleti müddet-i medîdeden berü Deşt-i Kıpçak'ın konar-göçer Tura ve ba'zı hânlarını akçe ve sâ'ir hîle ile kendü tarafına celb ve ba'zıları bizim hânımıza itâ'at edüp zekâtlarını verirler ve ba'zıları hiçbir tarafa meyl etmeyüp kendü başlarına gezerler demekle kulunuz dahi Deşt-i Kıpçak'ın nüfûsu sekiz milyondur ne mikdârı hân hazretlerine ve ne kadarı Rusya

Devleti'ne tâbi‘ olup ve ne mikdârı kendü başınadırlar ve beş on sene mukaddem Hokand'da yirmi günlük mesâfede Bedbaht nâm çölün başında Rusya Devleti bir palanka inşâ edüp hân hazretleri tarafından asker irsâliyle palankasını hedm ve Rusya askeri tard ve def‘ olunmuş idi şimdi ne hâldedir deyü su’âlimde Deşt-i Kıpçak'ın nüfûsu ve hânımız ile Rusya Devleti'ne ne mikdârı tâbi‘ olup ve ne kadarı kendü başına oldukları ma‘lûmum değildir ve zikr olunan palanka mukaddemâ hedm olup ben bu tarafa azîmetimden iki gün evvel ol mahalle Rusyalu yine palanka inşâ eyledi deyü âmed ve şüd eden tüccârdan rivâyet olunmağla hânımız tahkîkine adam göndermiş idi işte ma‘lûmunuz olan mahzûrâtı def‘ içün esbâbına teşebbüs lâzım geldüğünden ve bizim askerimizin cümlesi süvârî olup piyâdesi olmadığından ve mukâbele-i bi'l-misl şart idüğünden birkaç seneden berü Hindistan'dan gelen Mu‘allim Kerim Hân vâsıta ve delâletiyle Avrupa usûlü üzre piyâde ve topçu ta‘lîmine şürû‘ olunmuş ise de cebren alınmayup el-hâletü hâzihi istekleriyle yazılan piyâde neferi beş yüz ve takımıyla çarha topu on iki kıt‘aya resîde olup inşâ’allâhu te‘âlâ sâye-i hazret-i şâhânede ahâlî alışup günden güne tezâyüd bulacağı ve askerin ta‘lîmi İngiliz kâ‘idesi üzre olup hânımızın iltimâsı evvelâ taraf-ı eşref-i şâhâneden iki piyâde ve iki süvârî ve iki topçu ta‘lîmcileri irsâline inâyet buyurulmak ve eğer bu mümkün olmaz ise piyâde ve süvârî ve topçu ta‘lîmlerine ve sâ’ir harb ve kıtâle dâ’ir tab‘ olunmuş ve olunacak kitâblardan bir nüsha ihsân buyurulması sâniyen hânımız ol tarafda zât-ı hümâyûn-ı şehen-şâhîlerinin bir ser‘askeri olup seyf-i nizâmî-i şâhâne ve nişân-ı hümâyûn-ı mülûkâneleriyle müftahar ve bendeliğe kabûl buyurulduğu yedi sekiz seneye bâliğ olup sâ’ir bendegân misillü kat‘-ı rütbe ve kesb-i nüfûz etmeğe istihkâkı olduğundan nâme-i hümâyûn-ı ma‘delet-nümûn-ı şâhânelerinde kâffe-i mülk-i Fergana ve Deşt-i Kıpçak-ı Kazakiye ve Deşt-i Alay-ı Kırkıziyye hânlar hânı unvânıyla mu‘anven buyurulması ve bu vesîle ile hiçbir tarafa itâ‘ati olmayup kendü başlarına olan oylat hânlarına nasîhat ve ülü'l-emre itâ‘ate da‘vet ile millet-i İslâmiye'yi ittihâd-ı kulûba rağbete lütf ve merhamet-i mülûkâneleri erzânî buyurulması sâlisen on iki yaşında fakat bir oğlum ve velî-ahdim olan Muhammed Emin Hân bende-zâdelerine dahi iller hânı ta‘bîr ve unvânıyla mesrûr ve bekâm buyurulmasını istid‘â ve iltimâs eylediği sefîr-i mûmâ-ileyhin şifâhen takrîr ve ifâdesinden ma‘lûm olmuşdur bâkî emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

تاریخی
(١٢٥٦)

خوقند سفیری زاهد خواجه کلان واصل اولان مکالمه نامه صورتیدر

HAT 781/36565-A

HAT. 0781

(57)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 781/36574
Дата : 29 зульхиджа 1254 г.х. (15 марта 1839 г.)
Письмо бухарского посланника Мухаммед Захид бека, в котором он выражал благодарность за почести, оказанные ему султаном Махмудом II.

Code of document : HAT
File/document No : 781/36574
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1254 (15 March 1839)
A letter of Bukhara envoy Muhammad Zahid bey that expressed his gratitude for respects shown by Sultan Mahmud II.

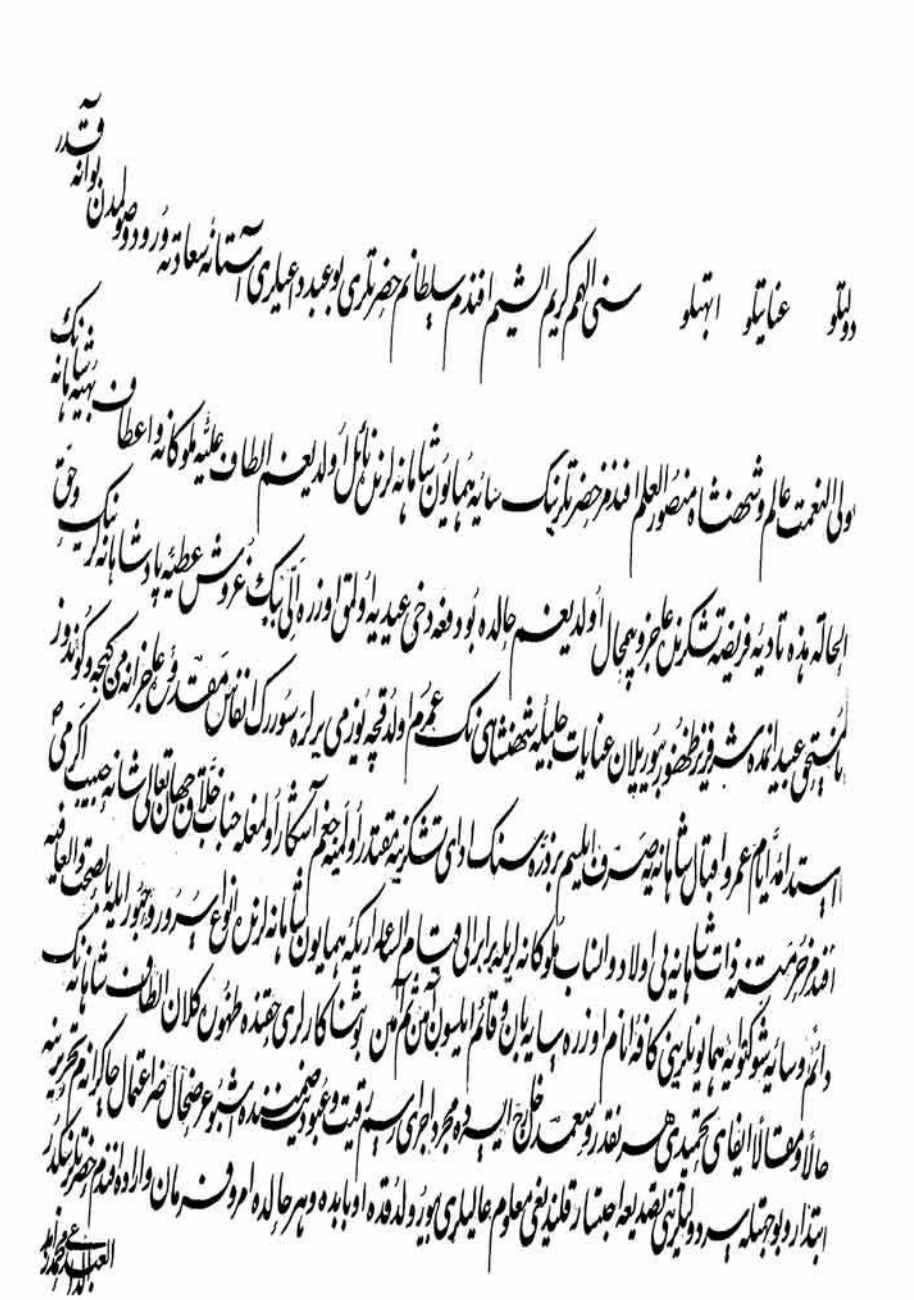
Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 781/36574
Tarihi : 29 Zilhicce 1254 (15 Mart 1839)
Buhara elçisi Muhammed Zahit Efendi'ye Sultan II. Mahmud tarafından gösterilen iltifata karşı yaptığı teşekkürü havi yazısı.

Devletlü inâyetlü übbehetlü seniyyü'l-himem kerîmü'ş-şiyem efendim sultânım hazretleri;

Bu abd-i dâ‘îleri Âsitâne-i Sa‘âdet'e vürûd ve vusûlümden bu âna kadar veliyyü'n-ni‘met-i âlem ve şehen-şâh-ı mansûrü'l-ilm efendimiz hazretlerinin sâye-i hümâyûn-ı şâhânelerinde nâ’il olduğum eltâf-ı aliyye-i mülûkâne ve i‘tâf-ı behiyye-i şâhânenin el-hâletü hâzihi te’diye-i farîza-i teşekküründe âciz ve bî-mecâl olduğum hâlde bu def‘a dahi îdiyye olmak üzre elli bin guruş atiyye-i pâdişâhânelerinin ve hakk-ı nâ-müstahıkk-ı abîdânemde şeref-rîz-i zuhûr buyurulan inâyât-ı celîle-i şehen-şâhînin ömrüm oldukça yüzümü yerlere sürerek enfâs-ı makrûn-ı âcizânemi gece ve gündüz istidâme-i eyyâm-ı ömr ve ikbâl-i şâhâneye sarf eylesem bir zerresinin edâ-yı şükrüne muktedir olamayacağım âşikâr olmağla cenâb-ı hallâk-ı cihân-te‘âlâ şânühû habîb-i ekremi efendimiz hürmetine zât-ı şâhâneyi evlâd ve ensâb-ı mülûkâneleriyle beraber ilâ-kıyâmü's-sâ‘a erîke-i hümâyûn-ı şâhânelerinde envâ‘-ı sürûr ve hubûr ile bi's-sıhhati ve'l-âfiye dâ’im ve sâye-i şevket-vâye-i hümâyûnlarını kâffe-i enâm üzre sâye-bân ve kâ’im eylesün âmin sümme âmin bu senâkârları hakkında zuhûra gelen eltâf-ı şâhânenin hâlen ve makâlen îfâ-yı tahmîdi her ne kadar vüs‘undan hâric ise de mücerred icrâ-yı resm-i rıkkiyyet ve ubûdiyyet zımnında işbu arzuhâl-i darâ‘at-me’âl-i çâkerânem tahrîrine ibtidâr ve bu cihetle yüsr ü devletlerini tasdî‘a ictisâr kılındığı ma‘lûm-ı âlîleri buyuruldukda ol bâbda ve her hâlde emr u fermân ve irâde efendim hazretlerinindir.

el-abdü'd-dâ‘î Muhammed Zahid

HAT 781/36574

HAT. 0781

(58)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 657/32100-A
Дата : 29 зульхиджа 1254 г.х. (15 марта 1839 г.)
О выдаче пребывающему в Стамбуле кокандскому посланнику, его сыну и сопровождающим лицам 25 тысяч курушей в качестве банных и подарочных для разговения в месяце рамазан.

Code of document : HAT
File/document No : 657/32100-A
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1254 (15 March 1839)
On delivery of 25 000 kurushes to the Kokand envoy in Istanbul, his son and their entourage to reimburse charges due to breaking their Ramadan fast.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 657/32100-A
Tarihi : 29 Zilhicce 1254 (15 Mart 1839)
İstanbul'da bulunan Hokand elçisi ile oğlu ve yanındaki görevlilere Padişah tarafından hamam harçlığı ile ramazan iftariyesi olarak yirmi beş bin kuruş verildiği.

Bu def'a der-bâr-ı şevket-karâra vârid olan Hokand elçisi hazretlerine taraf-ı eşref-i şâhâneden olmak üzre hamam harclığıyle ramazâniye olarak irsâli tensîb olunan atâyâ-yı seniyyenin pusulasıdır.

	Guruş
Sefîr-i müşârun-ileyhe	10000
Sefîr-i müşârun-ileyhin oğluna	3000
Kethüdâ ve hazînedâr ve kâtibine	3000
Kırk bir nefer teb'asına münâsibi vechile tevzî' olunmak üzre	9000
	25000

٥

بودفعه ده پادشاکتاره وارد اولان خوقه بلکی حضرتلرینه طرف اشرف شاهانه دن اولنه اولنوره
حمام ضرب علیه رضایه اولرق ایسالر تسبیاتلرینه عطایاتی سنه بالک یوصله سیله

١٠٠٠٠	ضرب شاه ایله
٢٠٠٠	ضرب شاه ایله اوغلنه
٢٠٠٠	کتخدا وخزینه دار وکاتبه
٩٠٠٠	قرده برنقد نیوسنه شاکردلرینه توزیع اولنمق اوزره
٢٥٠٠٠	

HAT 657/32100-A

HAT. 0657

(59)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 472/23101
Дата : 2 мухаремма 1255 г.х. (18 марта 1839 г.)
Распоряжение о присвоении звания главного стражника Исмаил беку, представителю знати округа Аладжа, оказавшему гостеприимство кокандскому посланнику, следовавшему в Стамбул, и о помиловании на основании прошения посланника представителя знати округа Сунгур Эмин бека, сосланного в Карахисар-и Сахиб из-за проявленного неуважения в отношении кокандского посланника.

Code of document : HAT
File/document No : 472/23101
Date : 2 Muharram 1255 (18 March 1839)
An order on awarding Ismail bey, representative of nobility of Alaja district, with the title of chief guard, who showed hospitality to the Kokand envoy that was making his way for Istanbul, and on pardon on the basis of a petition of the last representative of the nobility of Sungur district Emin bey who was exiled to Karahisar-i sahib for disrespect to the Kokand envoy.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 472/23101
Tarihi : 2 Muharrem 1255 (18 Mart 1839)
Hokand elçisinin İstanbul'a gelirken kendisini misafir eden Alaca kazası ileri gelenlerinden İsmail Bey'e kapıcıbaşılık rütbesi verilmesi ve kendisine hürmetsizlik ettiğinden dolayı Karahisar-ı Sahib'e sürgün edilen Sungur Kazası Ayanı Emin Bey'in affedilmesini elçinin rica etmesi üzerine ricasının kabul edildiğine dair irade.

Seniyyü'l-himemâ kerîmü'ş-şiyemâ devletlü âtıfetlü efendim hazretleri;

Ma‘lûm-ı âlîleri buyurulduğu üzre Hokand elçisi Dersa‘âdet'e gelür iken esnâ-yı râhda Sungur kazâsı a‘yânı bulunan Emin Bey'in mütecâsir olduğu ri‘âyetsizlikden nâşî elçi-i mûmâ-ileyhin vâki‘ olan iştikâsı cihetiyle merkûm müte‘allık buyurulan irâde-i seniyye mûcebince Karahisar-ı Sahib'e nefy ve iclâ olunmuşidi elçi-i mûmâ-ileyh geçenlerde Bâb-ı Âlî'ye vürûdunda firâk-ı âcizânesinde erzânî buyurulan her dürlü müsâ‘adât ve eltâf-ı bî-gâyât-ı hazret-i şâhâneden kemâliyle izhâr-ı teşekkür sırasında mîr-i merkûm ol sûretle mu‘âmele-i gayr-i lâyıka ile kendüsüni dil-gîr eylediğinden te’dîbi icrâ buyurulduğu misillü kendüsüne ri‘âyet-i kâmile ve hürmet-i lâyıka ibrâz eden bendegânın dahi taltîfine müsâ‘ade-i seniyye şâyân buyurulacağı yakînen meczûmu bulunduğundan ve hilâl-i tarîkde hânesinde müsâferet etmiş olduğu Bozok sancağı dâhilinde Alaca kazâsı vücûhundan Mahalu-zâde İsmail Bey bendeleri be-gâyet ikrâm ve ihtirâm ile kendüsünü tatyîb etmiş olduğundan bahisle mîr-i mûmâ-ileyhin dahi kapucıbaşılık rütbe-i mu‘teberesi ihsânıyla çerâğ buyurulmasını mahsûsen iltimâs ve istircâ ve mu’ahharan bir kıt‘a tezkire irsâliyle tekrâren isti‘tâf ve istid‘â etmiş ve bununla beraber mîr-i merkûm mu‘âmele-i vâkı‘asına nedâmetle elçi-i mûmâ-ileyhden isti‘fâ ve ıtlâkı husûsunda dahi istihsâl-i

merhamet-i seniyyeyi niyâz ve recâ ma‘razında elçi-i mûmâ-ileyh tarafına iki def‘a mektûb göndermiş ve ol dahi merkûmun afvıyla ıtlâkına müsâ‘ade buyurulması iltimâsıyla mârru'z-zikr mektûblarını Bâb-ı Âlî'ye irsâl eylemiş olup tahkîk olunduğuna göre mîr-i mûmâ-ileyh kişi-zâde ve ol havâlî hânedânından olduğundan başka elçi-i mûmâ-ileyhin is‘âf-ı iltimâsı şân-ı vâlâ-nişân-ı Saltanat-ı Seniyye'den ve mîr-i merkûmun afv ve ıtlâkı dahi iktizâ-yı merâhim ve eşfâk-ı cenâb-ı cihân-bânîden olarak ol vechile mûmâ-ileyhe rütbe-i mezkûrenin tevcîh ve ihsânıyla merkûm Emin Bey'in dahi afv ve ıtlâkı husûsu münâsib olacağını Hâriciye müsteşârı atûfetlü Nuri Efendi senâverleriyle müzâkere olunmuş ve manzûr-ı âtıfet-nüşûr-ı cenâb-ı mülûkâne buyurulmak içün tezkire-i mezkûre ile merkûm Emin Bey'in mektûbları leffen savb-ı vâlâlarına ba‘s ve irsâl kılınmış olmağla ol bâbda ne vechile irâde-i ihsân-âde-i hazret-i şâhâne müte‘allık buyurulur ise iş‘ârı menût-ı himem-i behiyyeleridir efendim.

Ma‘rûz-ı bende-i müstedîmleridir ki;

İşbu tezkire-i âlîleri ve mârru'l-beyân tezkire ile mektûblar mübârek hâk-i pây-ı emel-revâ-yı hazret-i pâdişâhîye arz ve takdîm birle meşmûl-i enzâr-ı ihsân-âsâr-ı cenâb-ı şehen-şâhî buyurulmuşdur elçi-i mûmâ-ileyh ulemâdan ve şâyân-ı âtıfet müsâfirândan olduğundan iltimâsının is‘âfıyla tatyîb ve mesrûriyyeti şân-ı mekârim-unvân-ı cenâb-ı cihân-bânîden olduğuna binâ’en iltimâsı vechile mûmâ-ileyh Emin Bey'in afv ve ıtlâkı husûsuna müsâ‘ade-i inâyet-mu‘tâde-i hazret-i şâhâne erzân ve mûmâ-ileyh İsmail Bey bendelerine dahi avâtıf-ı âlem-şümûl-i cenâb-ı pâdişâhâneden kapucıbaşılık rütbe-i mu‘teberesi ihsân-ı hümâyûn-ı mülûkâne buyurulmuş ve müsâfirîn haklarında ikrâm ve hürmetin icrâsı eser-i celîl-i hazret-i nebevî ile müsbet ve husûsiyle sefîr-i mûmâ-ileyh ulemâ ve sulehâdan ve bir senelik mesâfe-i ba‘îdeden arzu ve isteklerinin gelen müsâfirîn-i ihlâs ve hürmetden olduğundan hakkında o misillü ri‘âyetsizlik vukû‘u rızâ-yı âlînin hilâfı idüği rehîn-i berâhin olmağla ba‘d-ezîn o makûle nâ-sezâ hareketde bulunmaması ve gelüp ve giden İslâm vesâ’ir müsâfirân ve bendegân merâsim-i ri‘âyet-sâzî ve levâzım-ı mihmân-nüvâzînin icrâsına i‘tinâ ve dikkat eylemesi tenbîhâtının mûmâ-ileyh Emin Bey tarafına iş‘âr ve te’kîd kılınması emr u fermân-ı şevket-nişân-ı cenâb-ı cihân-dârî muktezâ-yı münîfinden bulunmuş ve zikr olunan tezkire ile mektûblar i‘âde olunmuş olmağla ol bâbda emr u himmem hazret-i veliyyü'l-emrindir.

HAT 472/23101

HAT. 0472

(60)

Код документа : HAT
Дело/документ № : 175/7620
Дата : 29 зульхиджа 1259 г.х. (20 января 1844 г.)
Распоряжение о подготовке предварительного и окончательного текстов Августейшего послания бухарскому правителю и вручении его после утверждения султаном посланнику правителя Бухары и отправке последнего на родину.

Code of document : HAT
File/document No : 175/7620
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1259 (20 January 1844)
An order on preparation of preliminary and final texts of a decree and its delivery, after approval by the Sultan, to the envoy of the ruler of Bukhara and the latter's return home.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 175/7620
Tarihi : 29 Zilhicce 1259 (20 Ocak 1844)
Buhara hakimine yazılacak nâme-i hümâyûnun müsveddesinin temize çekilerek padişahın onayından sonra mühürlenerek elçiye teslim edilip memleketine yolcu edilmesine dair irade.

Seniyyü'l-himemâ behiyyü'ş-şiyemâ inâyetlü atûfetlü oğlum efendim hazretleri;

Ma'lûm-ı âlîleri buyurulduğu üzre taraf-ı müstecmi'u'l-mecd ve'ş-şeref hazret-i şehen-şâhîden Buhara hâkimi hazretleri taraflarına sefîri mu'âvedetiyle cevâb olarak tasdîr olunacak nâme-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı hazret-i şehen-şâhînin bir kıt'a müsveddesi kaleme aldırılarak manzûr-ı âlî-i cenâb-ı şehen-şâhî buyurulmak üzre irsâl-i sûy-i vâlâları kılınmış ve sefîr-i mûmâ-ileyhin vürûd edüp takdîm kılınan Farisiyyü'l-ibâre bir kıt'a tezkiresi tercüme-i me'âlinden müstefâd olduğu üzre kendüsü avdet etmek üzre ruhsat istid'âsında bulunmuş olmağla müsvedde-i mezkûrenin sebk ve ibâresi ve ol vechile tebyîzi muvâfık-ı irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne buyurulduğu hâlde ba'de't-tebyîz mühr-i hümâyûn-ı hazret-i şâhâne ile tezyîn ve temhîr buyurulmak ve ol vechile evdetine ruhsat verilmek üzre tekrâr arz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîmine ibtidâr kılındı.

Ma'rûz-ı bendeleridir ki;

Hâme-pîrâ-yı ta'zîm olan işbu emirnâme-i veliyyü'n-ni'amîleriyle müsvedde-i mezkûre bâ-takdîm meşmûl-i nazar-ı şevket-eser-i cenâb-ı şehen-şâhî buyurulmuş ve müsvedde-i mezkûre rehîn-pesend-i âlî buyurularak ol vechile tebyîz etdirilmesi ve mühr-i hümâyûn-ı hazret-i şâhâne ile tezyîn ve temhîr buyurulmak ve avdetine ruhsat verilmek üzre tekrâr arz olunması husûslarına irâde-i seniyye-i şâhâne ta'alluk etmiş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

HAT. 0175

(61)

Код документа : A.AMD
Дело/документ № : 4/96
Дата : 3 шабана 1264 г.х. (5 июля 1848 г.)
Извещение о том, что посланник кокандского правителя, который принес письмо и в качестве подарка Священный Коран, будет принят султаном, ему и сопровождающим его лицам будет выдано 10 тысяч курушей в виде разового вознаграждения.

Code of document : A.AMD
File/document No : 4/96
Date : 3 Sha'aban 1264 (5 July 1848)
A report saying that the envoy of the Kokand ruler who had brought a letter and Holy Koran as gift would be received by the Sultan, and he and his entourage would be presented with 10 000 kurushes as once-only reward.

Belge Kodu : A. AMD
Dosya Gömlek No : 4/96
Tarihi : 3 Şaban 1264 (5 Temmuz 1848)
Hokand Hakimi'nin mektubu ile padişaha hediye olarak gönderdiği Kuran-ı Kerim'i takdim etmek üzere elçisinin huzura alınacağı ve kendisi ile maiyyetindeki görevlilere on bin kuruş atiyye verileceği.

Tezkire-i Sâmiye

Bugün Hokand hâkimi tarafından gönderilmiş olan elçi Dersa'âdet'e vürûd ile iktizâ-yı şân-ı âlîden olduğu üzre icrâ-yı mu'âmele-i mihmân-nüvâzî zımnında Ahmed Cemil Efendi konağına müsâfir verilüp icrâ-yı resm-i hoş-âmedî ve su'âl-i hâtır zımnında izzetlü Kemal Efendi gönderilmişidi. Efendi-i mûmâ-ileyhin kaleme alup verdiği müzekkere me'âline nazaran merbûtan getürdüği Hokand hâkiminin nâmesi müfâdı ibrâz ve te'yîd-i husûsiyet ile beraber birkaç ma'denci gönderilmesi ve elçi-i mûmâ-ileyh hakkında ba'zı âtıfet-i seniyye ibzâl ve şâyân buyurulması ve taraf-ı zî-şeref-i hazret-i şehen-şâhîye olmak üzre gönderilen bir kıt'a Mushaf-ı Şerîf'in kabûlü iltimâsından ibâret olmasıyla elçi-i mûmâ-ileyhe bir gün Bâb-ı Âlî'ye celb ile ba'dehû huzûr-ı hümâyûn-ı hazret-i mülûkâneye kabûl ile nâme-i mezkûr ile hediye-i şerîfesinin bi'z-zât takdîm ve i'tâ eylemesi ve cânib-i Teşrîfât'dan çıkardılmış olan pusula nâtık olduğu üzre mukaddemâ der-bâr-ı şevket-karâra gelmiş olan Hokand elçisine ve teb'asına yirmi beş bin guruş verilmiş ise de mûmâ-ileyhin kalabalığı olmadığından kendüsüne yedi bin beş yüz ve uşaklarına iki bin beş yüz guruş ki cem'an on bin guruş hamâm harçlığı nâmıyla atiyye-i seniyye verilmesi merhûn-ı müsâ'ade-i seniyye olarak devletlü Hâriciye nâzırı paşa hazretleriyle münâsib gibi tezekkür olunmuş ise de yine her ne vechile emr u irâde-i ma'âlî-âde-i cenâb-ı şehriyârî müte'allık ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı âlîsi icrâsına ibtidâr olunacağı ve manzûr-ı âlî-i hazret-i pâdişâhî buyurulmak içün zikr olunan müzekkere ve pusula arz ve takdîm kılındığı beyânıyla tezkire.

(62)

Код документа : HR.SYS
Дело/документ № : 4/3
Дата : 24 джумада аль-авваля 1265 г.х. (17 апреля 1849 г.)
Предписание правительства Командующему флотом организовать ознакомительную прогулку для посла Хорезма и кокандского принца Садык бека, изъявившим желание осмотреть порты.

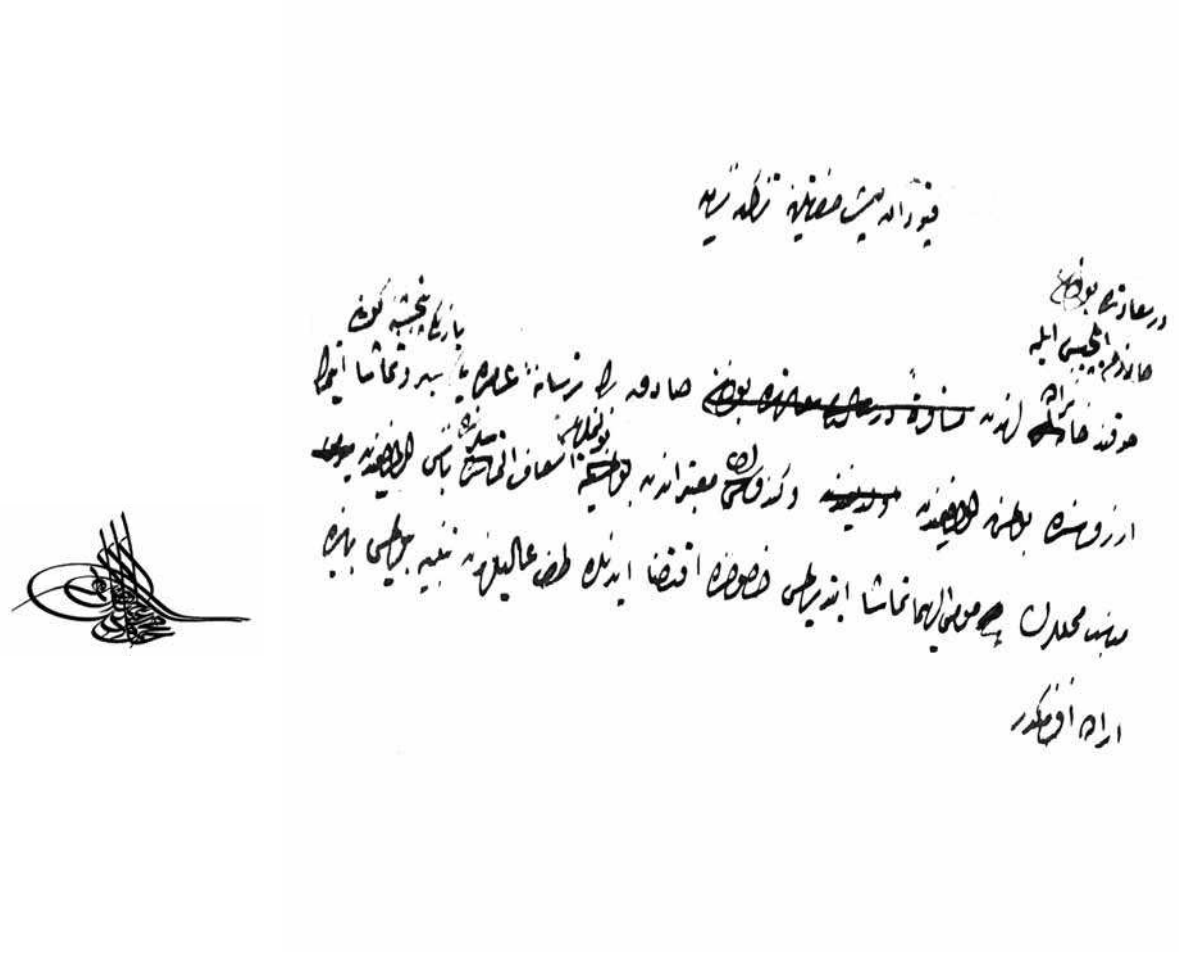
Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/3
Date : 24 Jumada al-awwal 1265 (17 April 1849)
An instruction of the government to the navy command to arrange a reconnaissance airing for Khorezm Ambassador and Kokand Prince Sadyk bey who volunteered a wish to look round the ports.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/3
Tarihi : 24 Cemazeyilevvel 1265 (17 Nisan 1849)
Tersane-i Amire'yi ziyaret etmek isteyen Harezm elçisi ile Hokand hân-zâdelerinden Sadık Bey'in Tersane-i Amire'de gezdirilmeleri için Kaptan Paşa'ya Sadaret'ten gönderilen yazı.

Kapudân Paşa Hazretlerine Tezkire-i Sâmiye

Dersa‘âdet'de bulunan Harezm elçisi ile Hokand hân-zâdelerinden Sadık Bey'in Tersâne-i Âmire'yi yarınki Perşembe günü seyr ü temâşâ etmek arzusunda bulunmuş olduğundan ve kendüleri mu‘teberândan bulunmalarıyla is‘âf-ı iltimâslarında be’is olmadığından münâsib mahallerin mûmâ-ileyhimâya temâşâ etdirilmesi husûsunda iktizâ edenlere taraf-ı âlîlerinden tenbîh buyurulması bâbında irâde efendimindir.

(63)

Код документа : HR.SYS
Дело/документ № : 4/4
Дата : 30 зульхиджа 1265 г.х. (16 ноября 1849 г.)
Прошения правителя Герата Яр Мухаммед хана и правителя Афганистана Мухаммед хана на имя османского султана и великого везира, где они выражают верность султану, просят убрать некоего Гупара, организовавшего смуту в подвластных им землях, и извещают, что они в состоянии собрать миллион воинов из Кандагара, Балха, Бухары, Кабула, Синда и прилегающих краев, с тем чтобы Индия могла оказаться под властью османского султана, для чего султану достаточно объявить джихад и назначить во главе солдат Неджип пашу или одного из везиров.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/4
Date : 30 Dhu'l-Hijjah 1265 (16 November 1849)
Petitions of the ruler of Herat Yar Muhammed Khan and the ruler of Afghanistan Muhammed Khan addressed to the Ottoman Sultan and great vizier that voiced the loyalty to the Sultan and kindly asked to get out of certain Gupar who was sowing discord in the subordinated lands, and added that they were in position to muster an army of million soldiers from Kandahar, Balh, Bukhara, Kabul, Sind and adjoining regions, so that India could fall under the power of Ottoman Sultan. For this to happen, Sultan would suffice to declare jihad and appoint Nejip pasha or one of his viziers to take command of.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/4
Tarihi : 30 Zilhicce 1265 (16 Kasım 1849)
Herat Hakimi Yar Muhammed Han ile Afganistan Hakimi Muhammed Han'ın, Padişaha bağlılıklarını bildirdikten sonra bölgelerinde fesat hareketlerine girişen Gupar adlı şahsın ortadan kaldırılması başta olmak üzere cihat ilan edilirse Kandahar, Belh, Buhara, Kabil, Sind ve civarında olan yerlerden bir milyon asker toplayacakları gibi bu sayede Hindistan'ın da Osmanlı hakimiyetine alınmasının sağlanacağını bildirip padişahın cihat ilan edip askerlerin başına Necip Paşa'yı veya vezirlerden birini tayin etmesi talepleriyle Padişaha ve Sadrazama yazdıkları arizalar.

Herat Hâkimi şehâmetlü Yar Muhammed Hân'ın mübârek ve mu‘allâ hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhâneye takdîm eylediği arzuhâlin tercümesidir.

Ba‘de ez-elkâb;

Bu taraf ahâlîsi cümleten zât-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhânenin bende ve gulâm-ı zer-hırîdi makâmında olduğumuzdan bu bâbda bendeliğe kabûl olunduğumuzu müş‘ir taraf-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhâneden bir kıt‘a fermân-ı âlî tastîr ve tesyîr buyurulduğu hâlde bi'l-cümle Türkmen ve Belüc ve Afgan ve sâ’ir müslimânlar kemer-bend-i ubûdiyyet olarak evvelâ bu taraflara tasallut etmekde olan Gupar nâm şahsın vücûdunu ortadan ma‘dûm ve imhâ ve irâde buyurulduğu hâlde Hindistan'ı dahi zîr-i idâre-i Devlet-i Aliyye'ye idhâl ve iblâ mümkündür bu sûret tensîb

buyurulmadığı hâlde bu tarafda sâhibsiz kalacağımızdan devletlü Necib Paşa hazretleri ve yâhûd âhar bendelerinin bu cânibe irsâl ve ta‘yîniyle bâb-ı cihâdın meftûh ve küşâd buyurulması bâbında her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Afganistan Hâkimi şehâmetlü dost Muhammed Hân'ın mübârek ve mu‘allâ hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhâneye takdîm eylediği arîzası tercümesidir.

Ba‘de ez-elkâb;

Şarkdan garba kadar bütün memâlik-i İslâmiyye ahâlîsi dâ’imâ du‘â-yı vâcibü'l-edâ-yı hazret-i şâhâne ile meşgûl iseler de fakata biraz müddetden berü Gupar nâm şahs ref‘-i livâ-yı tuğyân ederek bir takım memâlik-i İslâmiye'yi pây-mâl ve gâret ve Dîn-i İslâm'a ihânet eylediğine binâ’en cümleten üzerimize cihâd farz olmuş olduğundan taraf-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhâneden bir kıt‘a fermân-ı âlî tastîr ve tesyîr buyurulduğu hâlde Belh ve Buhara ve Kabil ve Kandahar ve Sind ve sâ’ir memâlikden bir milyon asker cem‘ olup şahs-ı merkûmu muzmahil ve perîşân ve Hind ve Horasan havâlîsini dahi Memâlik-i Mahrûse-i Devlet-i Aliyye'ye zam ve idhâl edecekleri âşikâr olmağla vüzerâ-yı izâm-ı Devlet-i Aliyye'den bir bendelerinin bu cânibe irsâli ve yâhûd bu bâbda bir mü’ekked fermân-ı hümâyûn ile ol cânibe i‘zâm kılınan Azim Hân kullarının i‘âdesi bâbında ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Afganistan Hâkimi fehâmetlü dost Muhammed Hân ve Herat Hâkimi şehâmetlü Yar Muhammed Hân'ın taraf-ı müstecmi‘u'ş-şeref-i hazret-i Sadâret-penâhîye başka başka takdîm eyledikleri niyâz-nâmelerinin tercümesidir.

Ba‘de ez-elkâb;

Bu taraflarda Gupar nâm şahs zuhûr ve ekser memâlik-i İslâmiyeye îrâs-ı şerr ü şûr eylemiş olduğundan bi'l-cümle ehl-i İslâmın ittifâkıyla şahs-ı merkûmun izâle-i fesâd ve ref‘-i vücûduyla farîza-i cihâdın icrâsı lâzım gelmiş ve husûsan bu tarafdan asâkir-i İslâm ile gidilüp Peşaver ve Keşmir'den İngiltere ve sâ’ir asâkir-i efrenciye ihrâc kılınmış olduğundan zât-ı merâhim-simât-ı Sadâret-penâhîleri isâbet-i re’y ve tedbîr ve icrâ-yı hakk-ı kalem ve şimşîr ile mevsûf-ı cihân olduklarından keyfiyyetin hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhâneye arzıyla istihsâl-i irâde ve ruhsat ya‘ni devletlü Necib Paşa hazretleri ve yâhûd âhar münâsib bendelerinin irsâline inâyet buyurulduğu hâlde hem emr-i cihâdın icrâ ve hem istihsâl-i rızâ-yı hüdâ olacağı ve keyfiyyet Çerçibaşı Azim Hân'ın dahi ifâde-i şifâhiyesinden ma‘lûm-ı âlîleri buyurulacağı beyânıyla tasdî‘a ictisâr olundu.

هدیه‌ی سزاوار بارگاه جهان‌پناهی و عطیه‌ی شایان درگاه پادشاهی حضرت شاهانه تقدیم دیده‌ی عرضحال نزول یابد.

بعد از القاب

بوطرف همایون حضرت پادشاهانه جهان‌پناهی عرض و استدعا اولنور که قول اولنه بوبنده‌لرك

برقطعه زمین تصرف و تسلط ایتمکده اولدقلری

کوپاره یم قطعات وجودی اوزره بعد الوجود اولمغله

جویله یعنی عالمده بوطرفده عاصی نافرمان

وهم عالمده امر و فرمان حضرت پادشاهی اولمغله

(64)

Код документа : A. MKT. NZD
Дело/документ № : 18/37
Дата : 8 мухаррама 1267 г.х. (13 ноября 1850 г.)
Распоряжение, адресованное в Министерство финансов, о продолжении выделения поденных денег вплоть до возвращения находящимся в Стамбуле в качестве гостя бухарскому посланнику Нур Мехди эфенди, ввиду продления срока его пребывания на два месяца, а также гератскому посланнику Мухаммед Азим хану, ввиду продления срока его пребывания на один месяц.

Code of document : A.MKT.NZD
File/document No : 18/37
Date : 8 Muharram 1267 (13 November 1850)
An order addressed to the Ministry of Finance on continuation of minor expense allocation up to the return of Bukhara envoy Nur Mehdi effendi, staying in Istanbul as guest due to the prolongation of his term by two months, as well as to the Herat envoy Muhammad Azim Khan due to the prolongation of his office by one month.

Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 18/37
Tarihi : 8 Muharrem 1267 (13 Kasım 1850)
Dersaadet'de misafir edilmekte olan Buhara Sefiri Nur Mehdi Efendi'nin misafirlik müddetinin iki ay ve Herat Sefiri Muhammed Azim Han'ın misafirlik müddetinin de bir ay uzatıldığından kendilerine verilmekte olan yevmiyyelerinin dönüşleri müddetine kadar ödenmeye devam edilmesine dar Maliye Nezareti'ne yazılan emir.

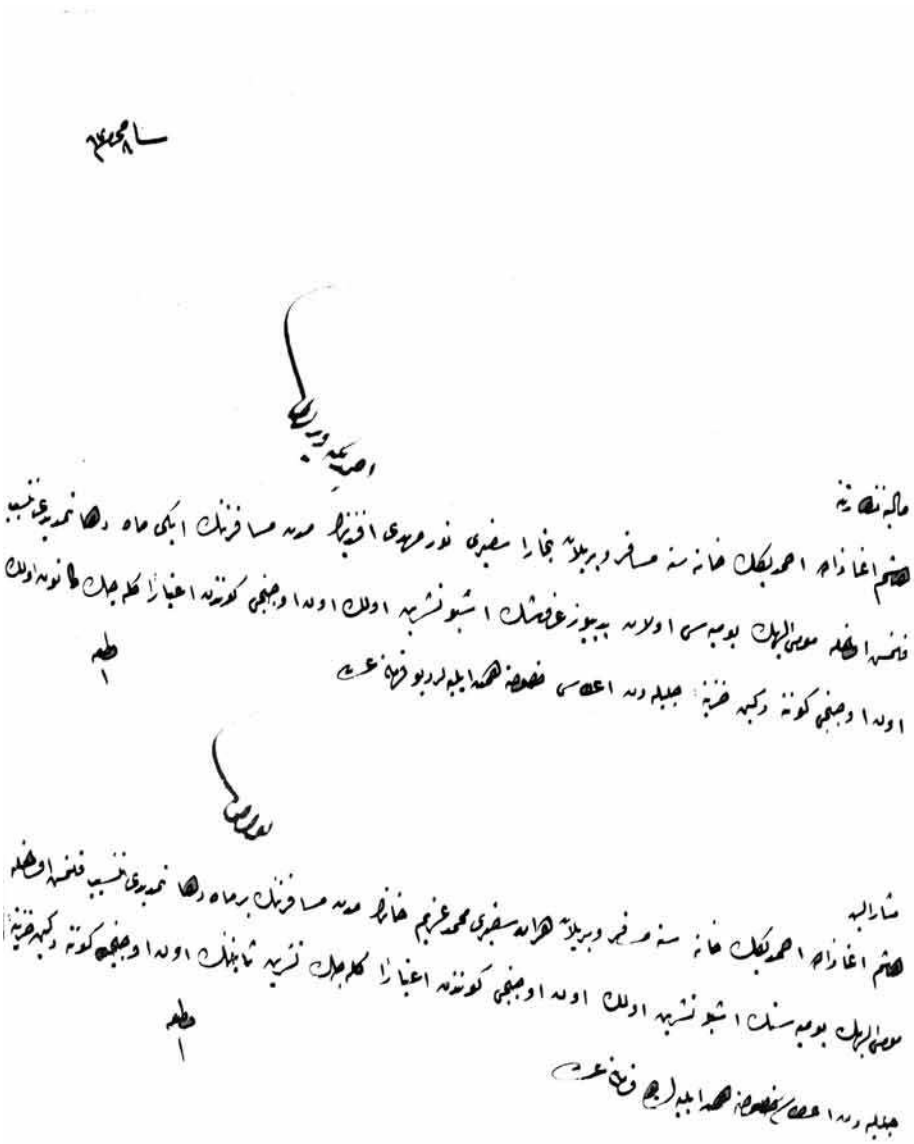

8 Muharrem [12]67
Mâliye Nezâreti'ne

Haşim Ağa-zâde Ahmed Bey'in hânesine müsâfir verilen Buhara Sefiri Nur Mehdi Efendi'nin müddet-i müsâferetinin iki mâh daha temdîdi tensîb kılınmış olmağla mûmâ-ileyhin yevmiyyesi olan yedi yüz guruşun işbu Teşrîn-i Evvel'in on üçüncü gününden i‘tibâren gelecek Kânûn-ı Evvel'in on üçüncü gününe değin Hazîne-i Celîle'den i‘tâsı husûsuna himmet eyleyeler deyü fermân-ı âlî.

Müşârun-ileyhe

Haşim Ağa-zâde Ahmed Bey'in hânesine müsâfir verilen Herat Sefîri Muhammed Azim Hân'ın müddet-i müsâferetinin bir mâh daha temdîdi tensîb kılınmış olmağla mûmâ-ileyhin yevmiyyesinin işbu Teşrîn-i Evvel'in on üçüncü gününden i‘tibâren gelecek Teşrîn-i Sânî'nin on üçüncü gününe değin Hazîne-i Celîle'den i‘tâsı husûsuna himmet eyleyeler deyü fermân-ı âlî.

(65)

Код документа : A.MKT.NZD
Дело/документ N : 34/64
Дата : 16 рамадана 1267 г.х.(15 июля 1851 г.)
Распоряжение, адресованное Министру финансов о выделении племяннику бухарского правителя Хади хану, а также Сейид Ахмеду и Абдуррахману, посланных в Стамбул правителями Бухары, Андахоя и Герата, и пребывавших здесь в качестве гостей, по 1000 курушей для покрытия обратных дорожных расходов.

Code of document : A.MKT.NZD
File/document No : 34/64
Date : 16 Ramadan 1267(15 July 1851)
An order addressed to the Ministry of Finance on allocation of 1000 kurushes to the nephew of the ruler of Bukhara Hady Khan, as well as to Seyid Ahmad and Abdurrahman sent to Istanbul by rulers of Bukhara, Andhoy and Herat who stayed here as guests, to thus defray return travelling expenses.

Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 34/64
Tarihi : 16 Ramazan 1267 (15 Temmuz 1851)
Buhara ve Andhoy ve Herat hakimleri tarafından Dersaadet'e gönderilip misafir edilen Buhara hakiminin yeğeni Hadi Han ile Seyyid Ahmed ve Abdurrahman'a dönüş harçlığı olarak her birine biner kuruş verilmesine dair Maliye nazırına yazılan emir.

Fî 16 N. [12]67
Tahrîrât-ı Hâriciye Müdîri Said Efendi'ye verilmişdir.

Maliye nâzırı atûfetlü efendi hazretlerine

Buhara ve Andhoy ve Herat hâkimleri tarafından müsâfireten Dersa'âdet'de bulunan Buhara Hâkimi yeğeni Hadi Hân ile Seyyid Ahmed ve Abdurrahman'ın vukû' bulan isti'tâflarına mebnî avdet harçlığı olmak üzre mûmâ-ileyhimin beherine biner guruşdan üç bin guruş atiyye-i seniyye verilmesi husûsuna bi'l-istîzân emr u fermân ihsân beyân-ı hazret-i şehen-şâhî sâniha-i zîb-i sudûr buyurulmuş olmağla mantûk-ı âlîsince meblağ-ı mezbûrun Hazîne-i Celîle'den i'tâsına himmet eyleyer deyü fermân-i âlî.

(66)

Код документа : A. MKT. NZD
Дело/документ № : 46/68
Дата : 29 мухаррама 1268 г.х. (24 ноября 1851 г.)
Письмо от правительства в Комиссию по делам благотворительных заведений об удовлетворении просьбы Хаджи Мили бека из Коканда о выдаче ему в качестве подарка одного волоска с почитаемой бороды пророка Мухаммеда из хранилища названной комиссии, ввиду отсутствия в Коканде образца данной святой реликвии.

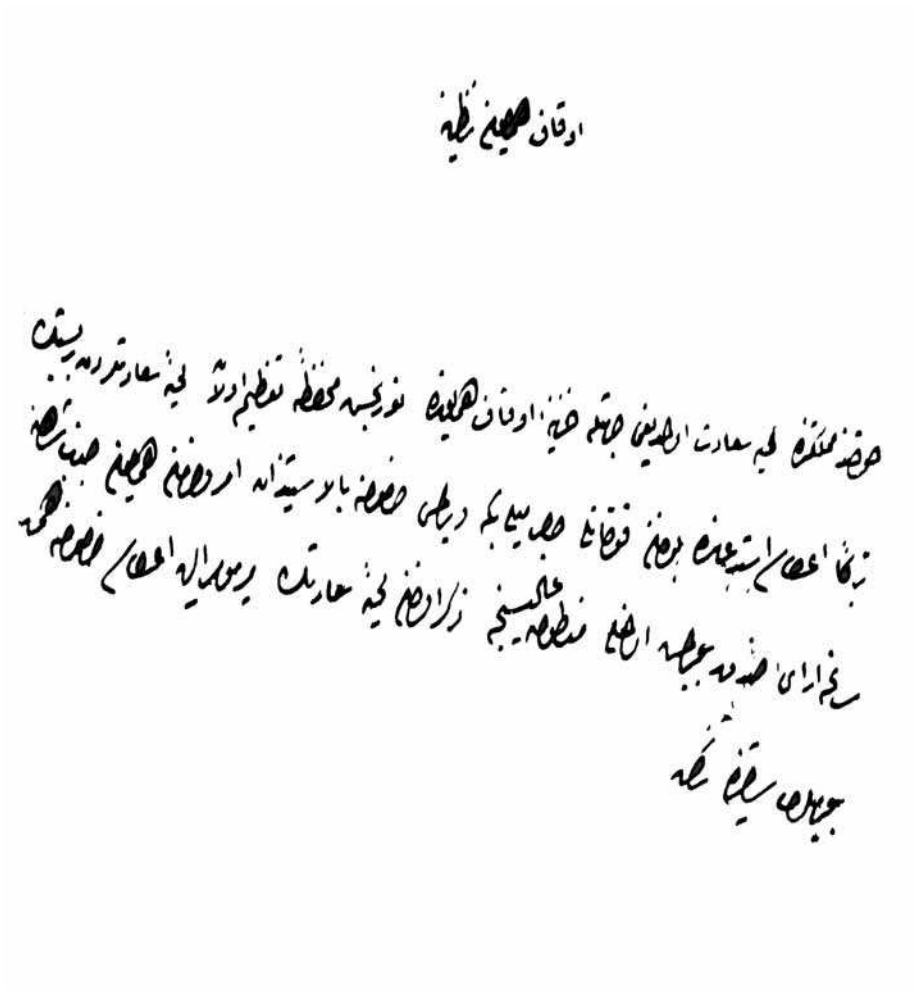
Code of document : A.MKT.NZD
File/document No : 46/68
Date : 29 Muharram 1268 (24 November 1851)
A letter of the government to the commission for charitable institutions to meet a request of Haji Mili bey of Kokand on delivery him a hair from a beard of Prophet Muhammad as gift from the depository of the said commission for lack of such a sacred relic in Kokand.

Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 46/68
Tarihi : 29 Muharrem 1268 (24 Kasım 1851)
Hokandlı Hacı Mili Bey'in, Hokand'da peygamberimizin sakal-ı şerifi olmadığından bir tanesinin verilmesini talep etmesi üzerine Evkaf Hazinesi'nde muhâfaza edilen sakal-ı şeriflerden birinin hediye olarak kendisine verilmesine dair Sadaret'ten Evkaf Nezareti'ne gönderilen yazı.

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırına

Hokand memleketinde lihye-i sa‘âdet olmadığı cihetile Hazîne-i Evkâf-ı Hümâyûn'da nûr-ı bahş mahfaza-i ta‘zîm olan lihye-i sa‘âdetlerden birisinin teberrüken i‘tâsı istid‘âsında bulunan Fokanlı Hacı Mili Bey'e verilmesi husûsuna bi'l-istîzân emr u fermân-ı hümâyûn-ı cenâb-ı şâhâne sâniha-i ârâ sudûr bulmuş olmağla mantûk-ı âlîsince zikr olunan lihye-i sa‘âdetin mîr-i mûmâ-ileyhe i‘tâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında tezkire.

(67)

Код документа : A. MKT. NZD
Дело/документ № : 53/22
Дата : 29 джумада аль-ахыра 1268 г.х. (20 апреля 1852 г.)
Распоряжение, направленное в Министерство финансов, о поденной выплате в течение одного месяца родственнику бухарского правителя, представителю знати Бухары Ахмед хану и десяти его сопровождающим лицам, которые уже в течение 20 дней пребывают в обители Мехмед паша.

Code of document : A.MKT.NZD
File/document No : 53/22
Date : 27 Jumada al-thani 1268 (18 April 1852)
An order to the Ministry of Finance on daily payment within a month to a relative of the ruler of Bukhara, representative of Bukhara nobility Ahmad Khan and tens of his entourage that had for 20 days been staying in the abode of Mehmed Pasha.

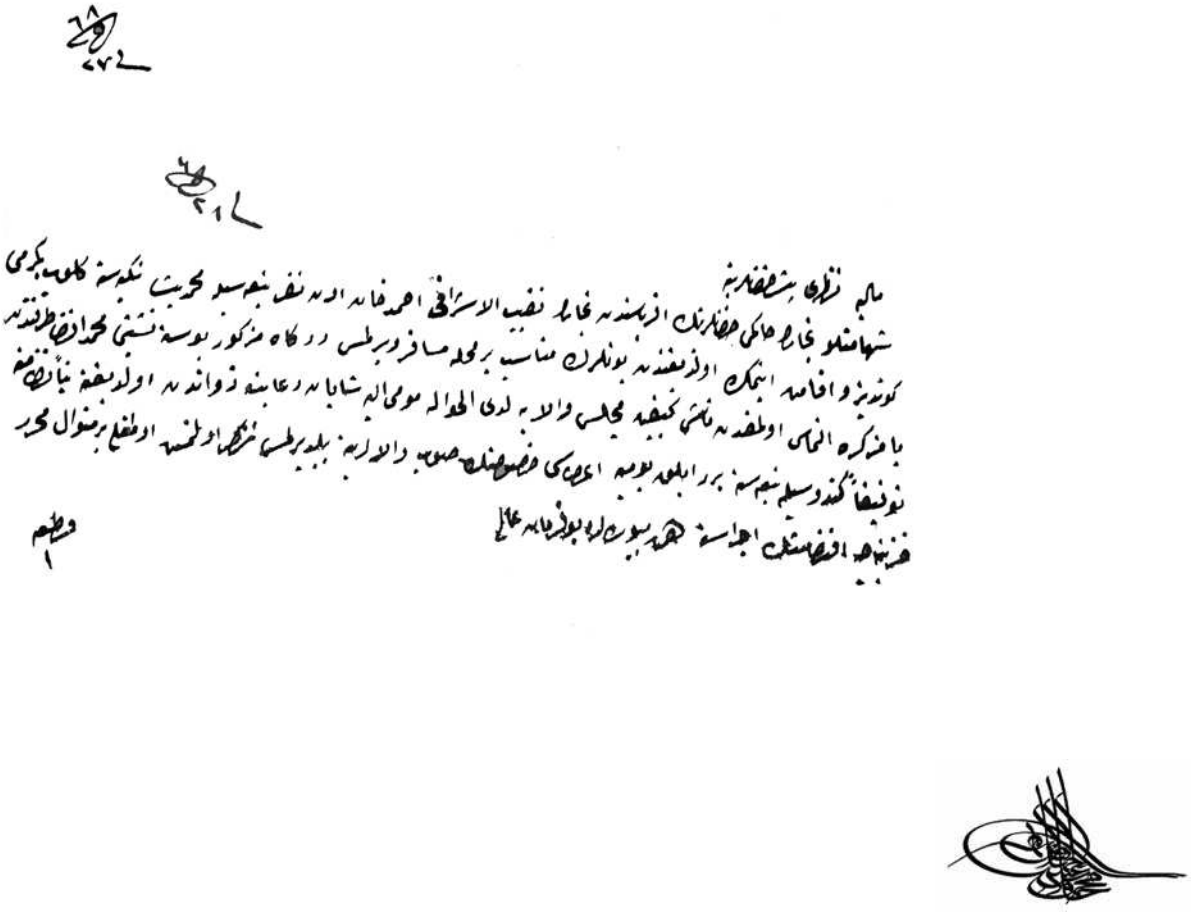
Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 53/22
Tarihi : 27 Cemaziyelahir 1268 (18 Nisan 1852)
Yirmi gündür Mehmed Paşa Tekkesi'nde on kişilik maiyyetiyle birlikte kalmakta olan Buhara hakiminin akrabası Buhara Nakibüleşrafı Ahmed Han ile yanındakilere birer aylık yevmiyye tahsis edildiğinden bu paranın ödenmesi için Maliye Nezareti'ne gönderilen emir.

Fî 27 C. sene [12]68.

Maliye nâzırı paşa hazretlerine;

Şehâmetlü Buhara hâkimi hazretlerinin akribâsından Buhara Nakîbü'l-eşrâfı Ahmed Hân on nefer teb‘asıyla Mehmed Paşa Tekyesi'ne gelüp yigirmi günden berü ikâmet etmekde olduğundan bunların münâsib bir mahalle müsâfir verilmesi dergâh-ı mezkûr postnişîni Mehmed Efendi tarafından bâ-müzekkere iltimâs olunmakdan nâşî keyfiyyet Meclis-i Vâlâ'ya lede'l-havâle mûmâ-ileyh şâyân-ı ri‘âyet zevâtdan olduğuna binâ’en nizâmına tevfîkan kendüsüyle teb‘asına birer aylık yevmiyye i‘tâsı husûsunun savb-ı vâlâlarına bildirilmesi tezekkür olunmuş olmağla ber-minvâl-i muharrer hazînece iktizâsının icrâsına himmet buyuralar deyü fermân-ı âlî.

(68)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ № : 111/47
Дата : 15 мухаррама 1269 г.х. (29 октября 1852 г.)
Распоряжение, повелевающее губернатору Трабзона, немедленно начать совместные действия с губернатором Эрзурума по поиску и скорейщему аресту воров, напавших и ограбивших в деревне Балахор Трабзонской губернии кокандского посланника Хаджи Курбан бека по пути его следования в Стамбул.

Code of document : A.MKT.UM
File/document No : 111/47
Date : 15 Muharram 1269 (29 October 1852)
An order enjoining governor of Trabzon to immediately start joint actions with governor of Erzurum to promptly arrest thiefs that robbed Kokand envoy Haji Kurban bey in the village of Balahor, Trabzon province on his way to Istanbul.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 111/47
Tarihi : 15 Muharrem 1269 (29 Ekim 1852)
Hokand Elçisi Hacı Kurban Bey'in, Dersaadet'e gelirken Trabzon'un Balohor köyü dahilinde kimliği belirsiz kişilerce dövülüp altınlarının çalındığından Trabzon valisinin, Erzurum valisiyle birlikte hareket ederek hırsızların biran önce bulunup hapse atılması ve altınların geri alınması için çalışmalara başlamasına dair Trabzon Valiliği'ne gönderilen emir.

Trabzon Vâlîsi Hazretlerine

Hokand elçisi Hacı Kurban Bey'in Dersa‘âdet'e azîmetinde esnâ-yı râhda bir karye civârında gasb olunan ma‘lûmü'l-mikdâr altunlarının zâhire ihrâcıyla dârib ve gâsıblarının ahz ve giriftine dâ’ir tesyâr olunan tahrîrâta cevâben tevârüd eden tahrîrât-ı bahiyyelelerinde mezkûr altunların Bayburd kazâsı dâhilinde gasb olunması ve kazâ-i mezkûr dahi Erzurum vilâyeti dâhilinde bulunması cihetiyle keyfiyyetin Erzurum vâlîsi devletlü paşa hazretlerine iş‘ârı lâzım geleceği inhâ olunmuş ve vâlî-i müşârun-ileyhin vârid olan tahrîrâtında dahi bu bâbda tahkîkât-ı lâzıme icrâ kılınmış ise de bir eser zuhûr etmemiş ve ma‘a-mâ-fîh yine taharriyât-ı lâzımeye ibtidâr kılınmakda bulunmuş olup fakat nükûd-ı mezkûrenin gasb olunduğu anlaşılan mahal Balahor karyesi olarak karye-i mezkûre ise Trabzon dâhilinde bulunduğundan karye-i mezkûre ile havâlîsinin taharrîsi zımnında keyfiyyetin taraf-ı vâlâlarına ifâde ve inbâ kılınmış olmakdan nâşî keyfiyyet Meclis-i Vâlâ'ya lede'l-havâle mîr-i mûmâ-ileyh müsâfirîn-i Saltanat-ı Seniyye'den olarak nükûd-ı mağsûbesinin zâhire ihrâcı lâzımeden olduğu ve buna dahi me’mûrînin bi-hakkın ikdâm eylemeleri lâzımeden bulunduğu hâlde zât-ı vâlâlarının böyle bütün bütün maslahatın vâlî-i müşârun-ileyhe tahmîli sevdâsında bulunmaları nâ-revâ olmasıyla bu bâbda ikdâmât-ı kâmile ve mütemâdiye icrâ olunarak ve vâlî-i müşârun-ileyh ile dahi muhâbere kılınarak nükûd-ı mezkûrenin kâmilen zâhire ihrâcı ne makûle esbâba mütevakkıf

ise istihsâliyle keyfiyyetin ve gâsıblarının dahi mahbesde bi't-tevkîf derecât-ı cünha ve cesâretlerinin bâ-mazbata inhâsı husûslarının savb-ı düstûrîlerine te’kîd ve tahrîri tezekkür olunmuş olmağla ol vechile îcâbının icrâsına mezîd-i i‘tinâ ve müsâra‘at buyurmaları siyâkında şukka.

(69)

Код документа : A. MKT. NZD
Дело/документ № : 69/24
Дата : 5 раби аль-авваля 1269 г.х. (17 декабря 1852 г.)
Распоряжение в Министерство финансов о выдаче 15 тысяч курушей бывшему послу Коканда Курбану эфенди, срок пребывания в качестве гостя которого был продлен еще на два месяца, из коих 9000 курушей в виде поденных, полагающихся на этот срок, и 6000 курушей в качестве разового вознаграждения ввиду его поездки в Хиджаз.

Code of document : A.MKT.NZD
File/document No : 69/24
Date : 5 Rabi‘ al-awwal 1269 (17 December 1852)
An order to the Ministry of Finance on delivery of 15 000 kurushes to the former Ambassador of Kokand Kurban effendi, whose term of staying as a guest was prolonged two more months, of which 9 000 kurushes as daily payment, and 6 000 kurushes as once-only reward due to his journey to Hijaz.

Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 69/24
Tarihi : 5 Rebiulevvel 1269 (17 Aralik 1852)
Dersaadet'te bulunan sabık Hokand Sefiri Kurban Efendi'nin misafirlik süresinin iki ay daha uzatılıp bu müddete ait yevmiyyesi tutarı olan dokuz bin kuruş ile yine kendisinin Hicaz'a gideceğinden altı bin kuruş da atiyye verilmesine karar verildiğinden atiyye ve yevmiyyesinin tutarı olan on beş bin kuruşun kendisine ödenmesi için Maliye Nezareti'ne yazılan emir.

Fî 4 Ra. sene [12]69.
Ahmed Bey'e verildi. Fî 5 Ra. sene [12]69.

Maliye nâzırı atûfetlü beyefendi hazretlerine;

Hokand sefîri sâbık Kurban Efendi'nin müddet-i müsâfereti tekmîl olunduğundan müddet-i müsâferetinin iki mâh daha temdîdi Müsâfirhâne Müdîri Ahmed Bey tarafından istid‘â olunduğundan ve kendüsü cânib-i Hicâz'a azîmet etmek üzre bulunduğundan ve mahall-i mübârekeye azîmetinde bir mikdâr atiyye-i seniyye verilmesi şân-ı mekremet-şân-ı hazret-i mülûkâneden olacağından böyle olmakdan ise ber-vech-i istid‘â müddeti temdîd kılındığı hâlde verilecek dokuz bin guruş ta‘âmiyyenin üzerine altı bin guruş daha ilâvesiyle on beş bin guruş atiyye-i seniyye i‘tâsıyla azîmetine ruhsat verilmesi husûsunun savb-ı vâlâlarına havâlesi Meclis-i Vâlâ'da tezekkür ve tensîb ve hâk-i pây-ı hümâyûn-ı hazret-i mülûkâneden istîzân olunarak irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî dahi bu merkezde müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulmuş ve mantûk-ı âlîsince buraca îcâbı icrâ kılınmış olmağla meblağ-ı mezbûrun Hazîne-i Celîle'den i‘tâsına himmet eyleyeler deyü fermân-ı âlî.

(70)

Код документа : HR.MKT
Дело/документ № : 54/40
Дата : 29 раби аль-авваля 1269 г.х. (10 января 1853 г.)
Письмо из правительства, адресованное в египетский департамент, ответственный за связи с османским правительством, о посадке на пароход "Миср" бывшего посла Кокандского правительства Курбан бека, его жены и сопровождающих его лиц, которые направлялись в Хиджаз.

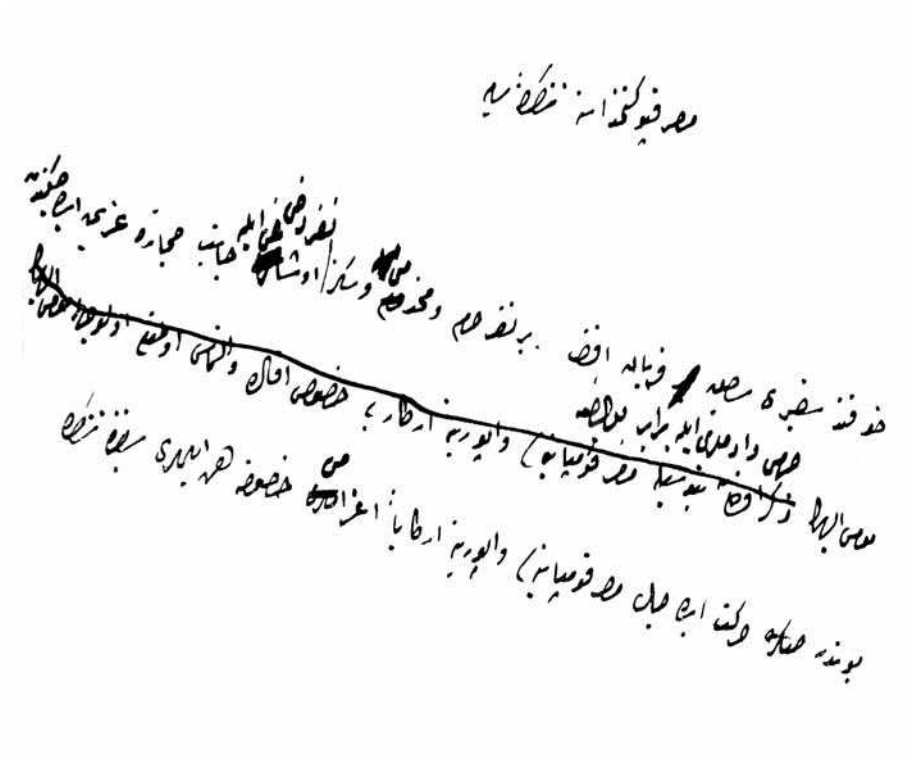
Code of document : HR.MKT
File/document No : 54/40
Date : 29 Rabi‘ al-awwal 1269 (10 January 1853)
A letter of the government addressed to the Egyptian department in charge of ties with the Ottoman government; about embarkation on steamer "Misr" of the former Ambassador of the Kokand government Kurban bey, his wife and entourage that made their way for Hijaz.

Belge Kodu : HR. MKT
Dosya Gömlek No : 54/40
Tarihi : 29 Rebiulevvel 1269 (10 Ocak 1853)
Hicaz'a gidecek olan Hokand sabık sefiri Kurban Efendi ile eşi ve adamlarının Mısır vapuruna bindirilmelerine dair Sadaret'ten Mısır Kapukethüdalığı'na gönderilen yazısı.

Mısır Kapukethüdâsına Tezkire-i Sâmiye

Hokand sefîri sâbık Kurban Efendi bir nefer harem ve mahdûmu ve sekiz nefer dahi uşağı ile cânib-i Hicâz'a azîmet edeceğinden mûmâileyhin haremi ve adamları ile beraber bu def‘a hareket edecek Mısır kumpanyası vapuruna irkâben i‘zâmı husûsuna himmet eylemeleri siyâkında tezkire.

(71)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/8
Дата : 29 рамадана 1270 (25 июня 1854 г.)
Прошение помощника хивинского хана, направленное в османское правительство, с просьбой оказать помощь в выводе вооруженных сил России, захвативших большую часть территории Хивинского ханства.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/8
Date : 29 Ramadan 1270 (25 June 1854)
A petition for the assistance from the Khiva Khan filed to the Ottoman Government with a request to assist in withdrawing Russian armed forces that occupies a greater portion of the Khiva khanate.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/8
Tarihi : 29 Ramazan 1270 (25 Haziran 1854)
Rusya'nın Hive'nin büyük bir kısmını ele geçirdiğinden Rus kuvvetlerinin Hive'den çıkarılması talebiyle Hive hakiminin kethüdasının Sadaret'ten istediği yardımı hâvî arizası.

Hive hâkiminin kethüdâsı tarafından makâm-ı Sadâret'e lisan-ı Çağatayî üzre takdîm olunan arîzanın tercümesidir.

Ba‘de'l-elkâb ve'd-du‘â;

Âlî-i hazret-i refî‘-münzilet felek-rif‘at hurşîd-i mertebet zıllu'llâh ki yoluna canım fedâdır emr-i âlîleriyle ya‘ni pâdişâhımın irâdesiyle bu eyyâm-ı behçet-encâmda Şükrullah Ağa Ka‘be-i Mu‘azzama ziyâretiyle Rum Memleketi sultânı sefâretine me’mûr olmağın bu vechile ifâde-i hâle ibtidâr olunur ki bir müddetden berü Rusya pâdişâhı bizim pâdişâhımızın memâlikine tahattî ve tecâvüz birle nice yerlere istîlâ ve nice yerlerinde kal‘a ve tabyalar inşâ ederek ehl-i İslâma îsâl-i zarar dâ‘iyesinde bulunuyor elçi gönderüb de niçün memâlikimize ta‘addî ediyorsun dediğimizde dahi bir ma‘kûl cevâb vermeyüp bu yerleri ben Kazaklar'dan satun aldım deyü tarîk-i hud‘aya sülûk ediyor hâlbuki hırsız ve harâmî makûlesi bir takım âsîlerin oraya geçüb de kendi pâdişâhlarının memleketlerini satması meşrû‘ ve ma‘kûl olur mu? Ammâ ne çâre ehl-i İslâm âciz ve o gâlib olduğundan bir şey yapılamıyor binâ’en alâ-zâlik zikr olunan memâlikimizden Rusyaluların def‘ ve ihrâcı esbâbının istihsâline himmet-i aliyyeleri masrûf buyurulduğu hâlde ecr-i azîm husûle geleceği ve dostî ve ittihâdın izdiyâdını mûcib olacağı bî-iştibâhdır.

(72)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ № : 827/71
Дата : 25 сафара 1275 г.х. (4 октября 1858 г.)
Письмо губернатора Эрзурума Ариф паши великому везиру об извещении его советником посольства в Тегеране Тевфик пашой о следовании через Эрзурум в Стамбул (специального посланника) с целью вручения султану прошения хивинского хана, и об оказании ему почестей по его прибытию в Стамбул.

Code of document : A.MKT.UM
File/document No : 827/71
Date : 25 Safar 1275(4 October 1858)
A letter of the governor of Erzurum Arif pasha to the great vizier on notifying him as counselor of the Embassy to Teheran Tevfik pasha on passing through Erzurum to Istanbul (of special envoy) with a view of handing a petition of the Khiva Khan to the Sultan and showing him respects upon his arrival in Istanbul.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 827/71
Tarihi : 25 Safer 1275 (4 Ekim 1858)
Hive hanının arizasını Padişaha takdim etmek üzere Erzurum yoluyla Dersaadet'e hareket ettiği Tahran Maslahatgüzarı Tevfik Efendi tarafından haber verildiğinden Dersaadet'e vardığında kendisine gereken hürmet ve iltifatın yapılması talebiyle Erzurum Valisi Arif Paşa'nın sadrazama gönderdiği yazı.

Devletlü efendim hazretleri;

Mütekaddem arîza-i çâkerî Hacı Muhammed Murad Bey Hive hânı hazretleri tarafından atebe-i felek-mertebe-i hazret-i pâdişâhîye olan arîzasını takdîm etmek üzre Erzurum tarîkiyle azîmet eylediği beyânıyla hakkında ri‘âyet-i lâzıme îfâsı Tahran maslahatgüzâr-ı muvakkati izzetlü Tevfik Efendi bendeleri tarafından iş‘âr olunmuş ve mûmâ-ileyhe bi'l-vusûl hürmet ve ri‘âyet-i mukteziyye îfâsıyla Dersa‘âdet'e azîmet etmiş olmağla bi-mennihî te‘âlâ hâk-i pây-ı âlî-i âsafâneleriyle müsta‘idd olduğu hâlde hakkında ri‘âyet ve iltifât-ı seniyye-i âsafâneleri şâyân buyurulmak bâbında ve her hâlde emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 25 S. [12]75

Bende Vâlî-i Eyâlet-i Erzurum Arif.

(73)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/11
Дата : 23 джумада аль-ахыра 1276 (17 января 1860 г.)
Прошение в Министерство иностранных дел от Шукрюллах аги, прибывшего в качестве посланника для вручения двух писем хивинского правительства, о продлении срока пребывания на сорок-пятьдесят дней ввиду незавершенности дел и из-за зимнего сезона, несмотря на повеление в течение десяти дней вернуться на родину с целью исполнения возложенных на него султаном обязанностей по устранению разногласий и споров, возникших между правителями Хивы и окрестных областей.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/11
Date : 23 Jumada al-thani 1276 (17 January 1860)
A petition to the Ministry of foreign Affairs from Shukrullah aga who arrived in the capacity of envoy to deliver two letters of the Khiva Government on the prolongation of office by forty-fifty days due to incomplete matters and winter season even despite an order to come back home in ten days with the aim of performing his duties to remove differences and disputes between the ruler of Khiva and adjoining regions.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/11
Tarihi : 23 Cemaziyelahir 1276 (17 Ocak 1860)
Hive Hükumeti'nin iki mektubunu takdim etmek üzere elçi olarak gönderilen Şükrullah Ağa'nın, Hive ve civarında bulunan hükümdarlar arasında ortaya çıkan anlaşmazlık ve kavgalarını sona erdirmekle padişah tarafından görevlendirilip on gün içinde bu görevi yerine getirmek üzere memleketine dönmesi emredilmiş ise de işlerinin bitmediği ve özellikle kış mevsimi dolayısıyla memleketine dönüşünün kırk elli gün kadar daha tehir edilmesi talebiyle Hariciye Nezareti'ne verdiği arzuhal.

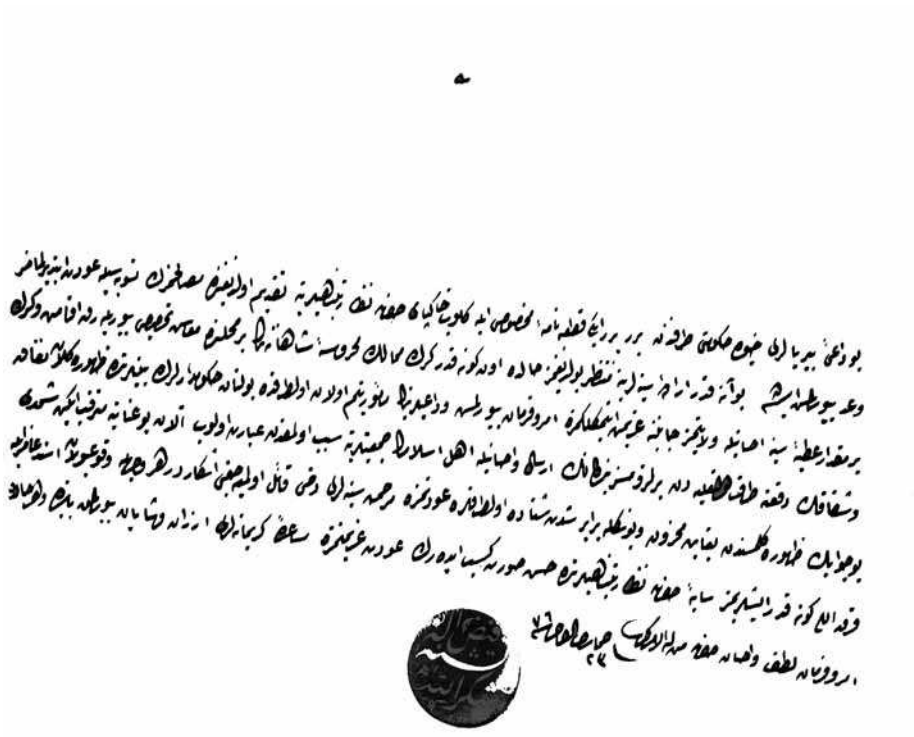
Bu dâ‘î-i bî-riyâları Hive Hükûmeti tarafından birer birer iki kıt‘a nâme-i mahsûs ile gelüp hâk-i pây-ı hazret-i nezâret-penâhîlerine takdîm olunduğundan mesâlihimizin tesviyesiyle avdet etdirilmemiz va‘d buyurulmuş ise de bu âna kadar irâde-i seniyyelerine muntazır bulunduğumuz hâlde on güne kadar gerek Memâlik-i Mahrûse-i Şâhâne'nin bir mahallinde ma‘âş tahsîs buyurularak ikâmet ve gerek bir mikdâr atiyye-i seniyye ihsânıyla vilâyetimiz cânibine azîmet etmekliğimizi emr u fermân buyurulmuş ve dâ‘îlerinin me’mûriyetim olan ol tarafda bulunan hükümdârların beynlerinde zuhûra gelen nifâk ve şikâkın ref‘ine taraf-ı Devlet-i Aliyye'den bir lüzûmsuz bendegânın irsâl ve ihsânıyla ehl-i İslâm'ın cem‘iyyetlerine sebeb olmakdan ibâret olup elân bu inâyete müterakkib iken şimdi bu cevâbın zuhûra gelmesinden begâyet mahzûn ve bununla beraber şiddet-i şitâda ol taraflara avdetimize merhamet-i seniyyeleri dahi kâ’il olmayacağı âşikârdır her vechile vukû‘ bulan istid‘âmız ile kırk elli güne kadar işlerimiz sâye-i hazret-i nezâret-penâhîlerinde hüsn-i sûret kesb ederek avdet-i azîmetimize müsâ‘ade-i

kerîmâneleri erzân ve şâyân buyurulmak bâbında ve her hâlde emr u fermân lütf ve ihsân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 23 Cemâziye'l-âhir sene [12]76.

Feyzullah bin Şükrullah.

HL 565 4/111.1

(74)

Код документа : A.AMD
Дело/документ № : 92/81
Дата : 28 зульхиджа 1276 г. х. (17 июля 1860 г.)
Ответное письмо османского султана Абдулхамид хана, в котором он выражал крайнюю признательность кокандскому правителю Али хану за послание в связи с вступлением на трон последнего и за Священный Коран, присланный в качестве подарка, а также поздравлял Али хана с вступлением на трон, сообщал об отправлении подарка и изъявлял желание поддерживать дружбу.

Code of document : A.AMD
File/document No : 92/81
Date : 28 Dhu'l-Hijjah 1276 (17 July 1860)
A reply letter of the Ottoman Sultan Abdulhamid Khan that expressed his gratitude to the Kokand ruler Ali Khan for message on the occasion of his (Ali Khan's) enthronement as Khan and for Holy Koran as gift. He congratulated Ali Khan with his enthroning, informed him about sending a gift and expressed his desire to maintain friendship.

Belge Kodu : A. AMD
Dosya Gömlek No : 92/81
Tarihi : 28 Zilhicce 1276 (17 Temmuz 1860)
Hokand Hükümdarı Ali Han'ın tahta geçişi dolayısıyla Sultan Abdülhamid Han'a gönderdiği dostluğunu bildirir mektubuyla hediye olarak gönderdiği Kuran-ı Kerim'den Padişahın son derece memnun olduğuna ve buna mukabil olarak da Padişahın Ali Han'a hediye gönderdiği, tahta geçişini kutladığı ve aradaki dostluğun devamı temennisiyle yazdığı mektup.

Hokand Hükümdârı Ali Hân Hazretlerine Nâme-i Hümâyûn

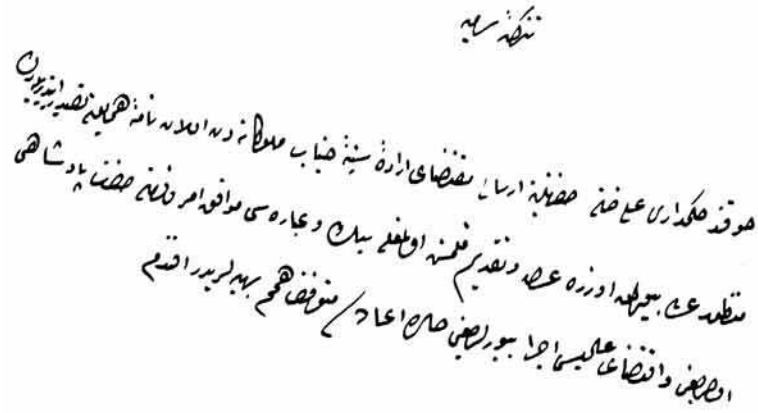
Bi'l-irs ve'l-istihkâk Hokand Hükûmeti tahtına ku'ûd eyledikleri ifâdesini ve ibrâz-ı hulûs-ı meveddeti hâvî Hacı Mirza Can'a tevdî'an irsâl kılınan bir kıt'a nâme-i sa'âdetleri me'âlî-i müvâlât-iştimâli ma'lûm-ı şâhânemiz olup hükûmet-i mezkûre tahtına zât-ı sa'âdetlerinin ku'ûdları ve bu vesîle ile izhâr-ı şi'âr-ı muhabbete vâki' olan himmet-i şerîfleri bâ'is-i mahzûziyyet-i hâlisânemiz olmuş ve irsâl ve ihdâ Mushaf-ı Şerîf dahi bi'l-memnûniyye kabûl olunarak taraf-ı hümâyûnumuzdan dahi gönderilmiş olan yâdigârın karîn-i hüsn-i kabûl olması me'mûlümüz bulunmuş idüği bi-mennihî te'âlâ ma'lûm-ı sa'âdetleri oldukda ba'd-ezîn dahi ibrâz-ı âsâr-ı müvâlât-kârîye himmet eylemeleri me'mûl-i muhibbânemizdir.

Tezkire-i Sâmiye

Hokand Hükümdârı Ali Hân hazretlerine irsâli muktezâ-yı irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâneden olan nâme-i hümâyûn tasdîr etdirilerek manzûr-ı âlî buyurulmak üzre arz ve takdîm kılınmış olmağla siyâk ve ibâresi muvâfık-ı emr u fermân-ı hazret-i pâdişâhî olduğu ve iktizâ-yı âlîsi icrâ buyurulduğu hâlde i'âdesi mütevakkıf-ı himmem-i behiyyeleridir efendim.

(75)

Код документа : A. AMD
Дело/документ № : 93/24
Дата : 18 сафара 1277 г.х. (5 сентября 1860 г.)
Ответное письмо османского султана Абдулхамида хивинскому хану, составленное в связи с возвращением на родину посла хивинского правительства в Стамбуле Шукрюллах аги, в котором выражалось удовлетворение должным исполнением Шукрюллах агой своих обязанностей, подчеркивалось значение дружбы с Хивинским правительством и пожелание поддерживать эту дружбу и впредь.

Code of document : A.AMD
File/document No : 93/24
Date : 18 Safar 1277 (5 September 1860)
A reply letter of the Ottoman Sultan Abdulhamid to the Khiva Khan written in connection with the return of Shukrullah aga, Ambassador of the Khiva Government in Istanbul, to the homeland that expressed satisfaction with Ambassador's proper execution of his duties; stressed importance of friendship with the Khiva Government and aspiration to maintain these friendly relations henceforth.

Belge Kodu : A. AMD
Dosya Gömlek No : 93/24
Tarihi : 18 Safer 1277 (5 Eylül 1860)
Dersaadet Hive Hükumeti Sefiri Şükrullah Ağa'nın memleketine gideceğinden bu vesile ile Osmanlı Sultanı Abdülhamid Han'ın, daha önce Hive Hanı'nın gönderdiği mektuba cevap olmak üzere; hem Şükrullah Ağa'nın vazifesini hakkıyla ifa etmesinden duyduğu memnuniyet ile Hive Hükumeti ile olan dostluğa önem verip aradaki bu dostluğun sürdürülmesi temennisiyle Hive hanına yazdığı mektup.

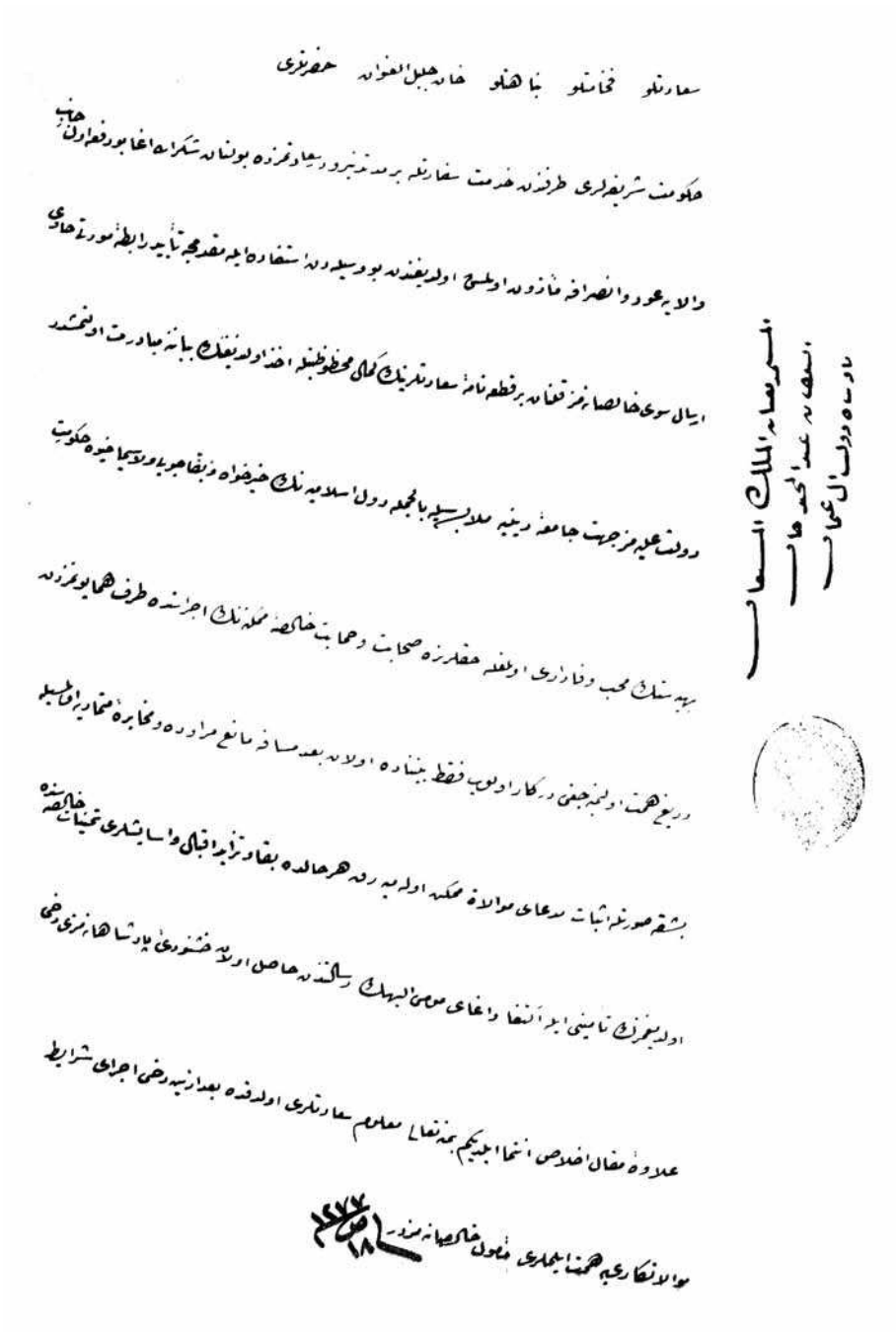

Sa'âdetlü fehâmetlü nebâhetlü hân-ı celîlü'l-unvân hazretleri;

Hükûmet-i şerîfeleri tarafından hizmet-i sefâretle bir müddetden berü Dersa'âdetimüz'de bulunan Şükrullah Ağa bu def'a ol cânib-i vâlâya ûd ve inhirâfa me'zûniyyet olmuş olduğundan bu vesîleden istifâde ile mukaddemce te'yîd-i râbıta-i meveddeti hâvî irsâl-i sûy-i hâlisânemiz kılınan bir kıt'a nâme-i sa'âdetlerinin kemâl-i mahzûziyetle ahz olunduğunun beyânına mübâderet olunmuşdur Devlet-i Aliyyemiz cihet-i câmi'a-i dîniyye mülâbesesiyle bi'l-cümle düvel-i İslâmiye'nin hayr-hâh ve bakâ-cûyu velâ-siyyemâ Hive Hükûmet-i behiyyesinin muhibb-i vefâdârı olmağla haklarında sahâbet ve himâyet-i hâlisa-i mümkinenin icrâsında taraf-ı hümâyûnumuzdan dirîğ-i himmet olunmayacağı derkâr olup fakat beynenâda olan bu'd mesâfe mâni'-i murâdda ve muhâbere-i mütemâdiye olmasıyla başka sûretle isbât-ı müdde'â-yı müvâlât mümkün olamayarak her hâlde bakâ ve tezâyüd-i ikbâl ve âsâyişleri temenniyât-ı hâlisasında olduğumuzun te'mîni ile iktifâ ve ağa-yı mûmâ-ileyhin risâletinden hâsıl olan hoşnûdî-i pâdişâhânemizi dahi ilâve-i makâl-i ihlâs intimâ eylediğim bi-mennihî te'âlâ ma'lûm-ı sa'âdetleri oldukda ba'd-ezîn dahi icrâ-yı şerâyit-i müvâlât-kârîye himmet eylemeleri me'mûl-ı hâlisânemizdir.

Fî 18 S. sene 1277.

El-müslimeti bi-inâyeti'l-meliki'l-müsta'ân es-Sultân Abdülhamid Hân Pâdişâh-ı Devlet-i Âl-i Osmân. Sultân Abdülhamid Hân.

سعادتلو فخامتلو باشقاو خانه جليل العنوانه حضرتلری

حکومت شریفه‌لری طرفنده خدمت سعادتلرینه برمدتبرو رسیده تمزده بولنانه شکرانه‌لرمز غایه‌سز وفعالیتلرینه حاوی

والا یه عجز و انصرافه مازوده اولمیوب اولدیغندن بو وسیله دن استفاده ایله مقدمجه تأیید رابطه مودتلرینه حاوی

ایال سوی خالصانه‌مز قفانه برقطعه نامه سعادتلرینک کمال محظوظیتله اخذ اولنوب بیانه مبادرت اولنمش

دولتلو علیه مزجبت جامعه دینیه ملابسیله بالمجمله دول اسلامیه نک خیرخواه و یقین حامیلرندن بولنوب حکومت

سنیه سنک محب و فادارلری اولغله حقلرنده صحبت و محابت خالصانه مملکتلرنک اجرانسنه طرف همایونمزدن

دریغ اولنمیه جغنی رکاب اولوب فقط بیناده اولدیغی بعد مسافه مانع مراوده و مخابره متمادیه‌لرینک

بشقه صورتله اثبات دعای موالاة محکمه اولدیغی وجهله هرحالده بقاو تزاید اقبال و سایه‌لری تمنیات خالصانه‌سنده

اولدیغمزدن تامینی ایراننفاذ و اغای موصی الیهک رسالتده حاصل اولدیغی حضور همایون پادشاهانه‌مزده

عرض اولنمغله اجرای شرایط

عبودیت و مقال اخلاص انتما اجنیکم بمنه تعالی معلوم سعادتلری اولدیغندن بعد ازین دخی اجرای شرایط

موالاتکارانه همتلری مأمول خاکپایانه مرسوم

السر عسکر الملک السعادت
اسعد بن عبد الحمید هاشم
باشوکیل دولت علیه

(76)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ № : 199/73
Дата : 28 раби аль-ахыра 1277 г.х. (13 ноября 1860 г.)
Письма из правительства, адресованные Командующему флотом и в Департамент по контролю за султанской казной о необходимости посадки на один из пароходов, отплывающих в Искендерийе, кокандского посла Мирза Абдурраджи хана, который возвращался на родину.

Code of document : A.MKT.MHM
File/document No : 199/73
Date : 28 Rabi‘ al-thani 1277 (13 November 1860)
Letters of the government addressed to the Navy Commander and the Department for control of Sultan treasury on the necessity of embracement on a steamer sailing to Iskenderiye of the Kokand Ambassador Mirza Abdurraji Khan who was returning home.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 199/73
Tarihi : 28 Rebiulahir 1277 (13 Kasım 1860)
Memleketine gidecek olan Hokand Sefiri Mirza Abdurraci Han'ın İskenderiye'ye gidecek olan bir vapura bindirilmesine dair Sadaret'ten Kaptan Paşa ile Hazine-i Hassa Nezareti'ne gönderilen yazılar.

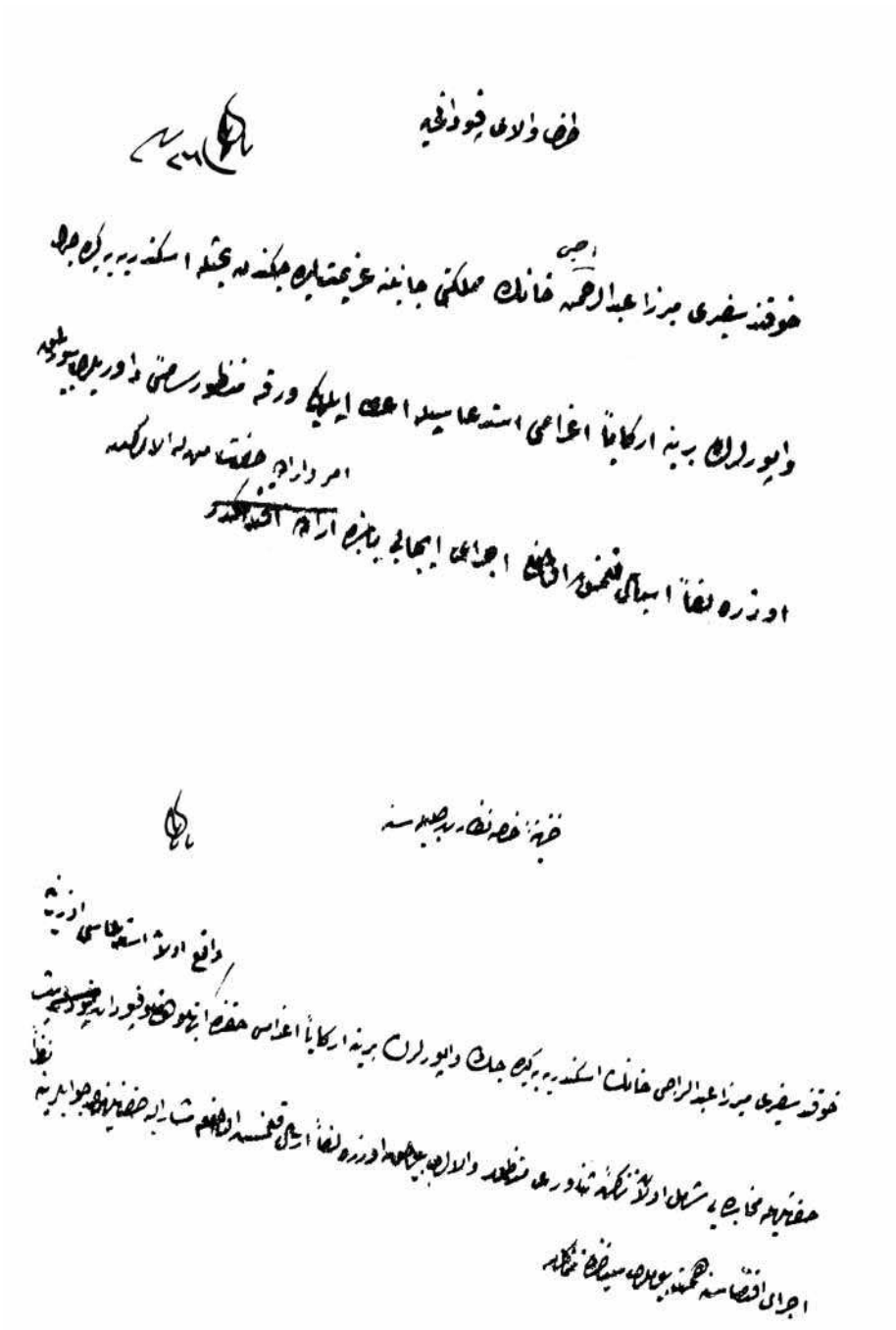
Fî 26 R.

Taraf-ı Vâlâ-yı Kapudânîye

Hokand Sefîri Mirza Abdurraci Hân'ın mümleketi cânibine azîmet edeceğinden bahisle İskenderiye'ye gidecek vapurların birine irkâben i‘zâmı istid‘âsıyla i‘tâ eylediği varaka manzûr-ı sâmî-i dâverîleri buyurulmak üzre leffen isbâl kılınmış olmağla icrâ-yı îcâbı bâbında emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Hazîne-i Hâssa Nezâret-i Celîlesine

Hokand Sefîri Abdurraci Han'ın İskenderiye'ye gidecek vapurların birine irkâben i‘zâmı hakkında vâki‘ olan istid‘âsı üzerine übbehetlü devletlü kapudân paşa hazretleriyle muhâbereyi şâmil olan tezkire-i senâverî manzûr-ı vâlâları buyurulmak üzre leffen irsâl kılınmış olmağla müşârun-ileyh hazretlerinin cevâblarına nazaran icrâ-yı iktizâsına himmet buyurmaları siyâkında tezkire.

(77)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/14
Дата : 19 шавваля 1277 г.х. (30 апреля 1861 г.)
Прошение кокандского посла Ходжи Судура в Министерство иностранных дел, в котором он выражал крайнюю признательность за прием и почести, оказанные ему султаном, и просил Османское правительство начать переговоры с Россией, намеревающейся напасть на Узбекистан и захватить Коканд и прилегающие области, чтобы предотвратить захват, а также дать разрешение на возвращение на родину.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/14
Date : 19 Shawwal 1277 (30 April 1861)
A petition of Kokand Ambassador Hoja Sudur to the Ministry of Foreign Affairs that expressed his gratiutude for the reception and respects shown by the Sultan, and asked the Ottoman Government to start talks with Russia – intending to attack Uzbekistan and capture Kokand and adjoining regions – to thus prevent the capture and let him come back home.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/14
Tarihi : 19 Şevval 1277 (30 Nisan 1861)
Hokand Sefiri Hoca Sudur'un, padişahın huzuruna kabul edilmesinden ve padişahın yaptığı ihsanlardan son derece memnun kaldığını beyan ettikten sonra Rusya Devleti'nin Özbekistan'a hücum ederek Hokand ve havalisini zapt etmek niyetinde olduğundan Osmanlı Devleti'nin, Rusya nezdinde girişimde bulunarak bu istiladan vazgeçmesinin sağlanması ve kendisinin memleketine dönüşüne izin verilmesi talebiyle Hariciye Nezareti'ne yaptığı başvuru.

Nezd-i âlî-i nezâret-penâhîlerinde ta‘rîf ve tekrârdan müstağnî olduğu üzre mücerred âsâr-ı himmem-i aliyye-i hidîvâneleri semere-i celîlesinden olmak üzre geçenlerde mübârek ve mes‘ûd hâk-i pây-ı seniyye-i cenâb-ı cihân-bânîye yüz sürmek şeref-i cihân-kıymetine nâ’il ve min gayri istihkâk envâ‘-ı iltifât-ı celîle-i hazret-i şehenşâhîye dahi mazhar olmuş olduğumuz cihetiyle bu lütf-i azîmin ne vechile teşekkürünü îfâ edeceğimizi şaşırup ömrümüz oldukça tezâyüd-i ömr ü ikbâl-i mülûkâne ed‘iyye-i hayriyesine hasr-ı evkât edeceğimiz derkârdır ancak bir müddetden berü Rusya Devleti'nin havâlî-i Özbekistan'a aralıkda hücûm ederek ba‘zı hudûdu tecâvüz etmek ve envâ‘-ı desâyis ile Hokand ve ol havâlîyi zabt edüp almak efkâr-ı sahîhinde bulunduğuna ve ol havâlî ahâlîsi ise Devlet-i Aliyye'nin bir du‘â-gûy-ı kadîmleri olduğuna ve her nekadar asker ve mühimmât ve ma‘deniyyât ve sâ’irece idâre-i memlekete iktidâr hâlinde ise de taht-ı terbiyede olmadıkları cihetle ma‘denleri metrûk ve askerleri nizâmsız bir hâl ve hey’etde bulunup ahâlî-i Hokand Devlet-i Aliyye-i ebed-müddete kadîmden berü min ciheti'l-mezhebiye tâbi‘iyyet şerefiyle müftehir oldukları cihetle her hâlde himâye ve sahâbet-i Saltanat-ı Seniyye'ye muhtâc bulunduğuna binâ’en düvel-i müttefika ile Devlet-i Aliyye beyninde cârî olan mu‘âmelâta adem-i ma‘lûmât mülâbesesiyle devlet-i müşârun-

ileyhânın ber-minvâl-i muharrer vukû‘ bulmakda olan müdâhalesinin ref‘i husûsunun şifâhen istid‘â ve iltimâsına me’mûriyet-i kemterânem olup ancak vakt ü hâlin reviş ve uyuşuna göre ne sûretle nizâm-pezîr olması mümkün olabiliyor ise ol sûretle îcâbının icrâsı re’y-i âlî-i âsafânelerine menût olup ancak Devlet-i Aliyye eyyeda'llâhu te‘âlâ ilâ yevmi'l-kıyâme hâmî-i dîn ve halîfe-i rûy-ı zemîn şeref-i âlem-bahâsını hâ’iz oldukları cihetle hükûmet-i mezkûrenin vahîmü'l-âkıbe bir hâlde kalmasına kemâl-i rahm ü şefkat-i seniyyeleri kâ’il olmayacağından ve çünkü Mâverâünnehr ahâlî ve tevâbi‘âtı kâffeten Devlet-i Aiyye'ye meyl ve muhabbet ve kemâl-i ta‘zîm ve hürmetleri olması cihetiyle bu bâbda her ne vechile tensîb ve irâde buyurulur ise ol vechile îfâ-yı muktezâsı husûsuna müsâ‘afe-i seniyyeleri erzân buyurulması arz ve niyâzına ictisar kılınmış ve mahall-i mezbûrun bu‘diyyeti münâsebetiyle çâkerlerinin dahi avdet-i kemterâneme müsâ‘ade-i seniyye buyurulması temennî ve istid‘â kılınmakda bulunmuş olmağla ol bâbda ve kâffe-i hâlde emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 25 Za. sene [1]278.

El-abdü'd-dâ‘î Sefîr-i Hokand Hoca Sudur.

(78)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ № : 220/23
Дата : 12 зулькада 1277 г.х. (22 мая 1861 г.)
Постановление правительства, предписывающее Министерству финансов продолжать приостановленные выплаты поденных денег, пребывающему в Стамбуле в качестве гостя хивинскому послу, до даты завершения им своих дел.

Code of document : A.MKT.MHM
File/document No : 220/23
Date : 12 Dhu'l-Qa'dah 1277(22 May 1861)
A decree of the Government that prescribed the Ministry of Finance to continue previously suspended minor expenses for the Khiva Ambassador that stayed in Istanbul in the capacity of guest until termination of his business.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 220/23
Tarihi : 12 Zilkade 1277 (22 Mayıs 1861)
Dersaadet'de misafir olarak bulunan Hive sefirinin işleri bitmediğinden işlerinin bitimine kadar kesilen yevmiyyesinin verilmesine devam edilmesine dair Sadaret'den Maliye Nezareti'ne yazılan yazı.

Mâliye Nezâret-i Celîlesine

Ahmed Bey'in hânesinde müsâfir bulunan Hive sefîri efendinin mahsûs olan yevmiyyesi sâ'ir müsâfirîn ile beraber Şevvâl ibtidâsından i'tibâren kat' olunmuş ise de efendi-i mûmâ-ileyhin henüz işi tesviye olunmamış olduğundan avdetine kadar kemâ-fi's-sâbık yevmiyyesinin i'tâsı husûsu tensîb olunmuş olmağla îcâbının icrâsı husûsuna himmet buyurula deyü.

(79)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ № : 761/24
Дата : 27 зульхиджа 1277 г.х. (6 июля 1861 г.)
Распоряжение в Министерство финансов об оплате 8990 курушей на покрытие расходов за перевозку грузов кокандского посла Мирзаджана и сопровождающих его лиц, отправленных в Искендерийе на пароходе "Сыдк-и Бари", принадлежащем султанской казне.

Code of document : A.MKT.MHM
File/document No : 761/24
Date : 27 Dhu'l-Hijjah 1277 (6 July 1861)
An order of the Ministry of Finance on repayment of 8990 kurushes to defray expenses for transportation of cargo owned by Kokand Ambassador Mirzajan and his entourage who went to Iskenderiyye by steamer "Sydk-i Bari" owned by the Sultan treasury.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 761/24
Tarihi : 27 Zilhicce 1277 (6 Temmuz 1861)
Hazîne-i Hassa kumpanya vapurlarından Sıdk-ı Bârî Vapuru'yla İskenderiye'ye gönderilmiş olan Hokand Elçisi Mirza Can ile maiyyetindekilerin vapur navul bedelleri olan sekiz bin dokuz yüz doksan kuruşun Maliye Hazinesi'nden ödenmesi.

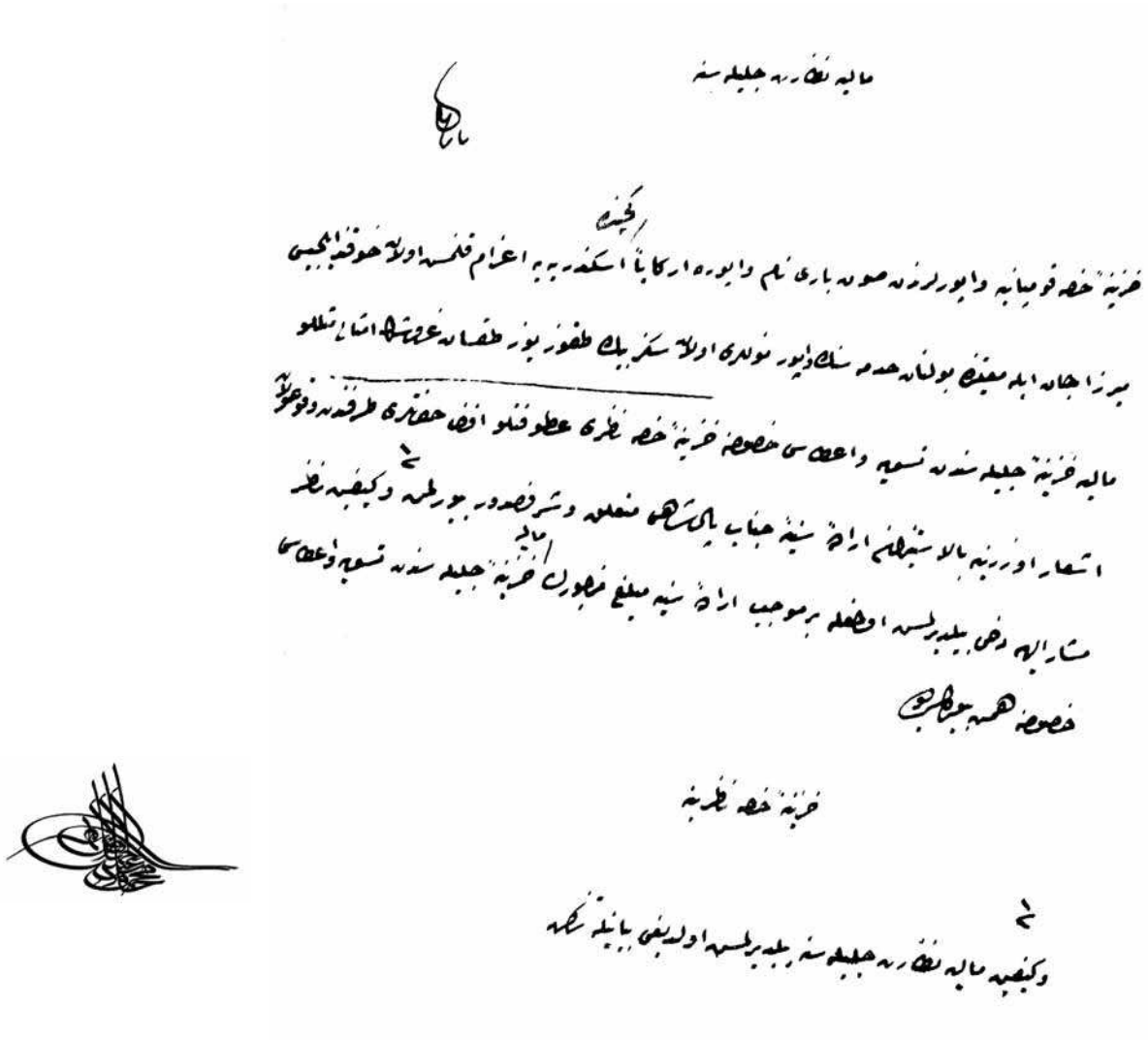

Mâliye Nezâret-i Celîlesine

Hazîne-i Hâssa kumpanya vapurlarından Sıdk-ı Bârî nâm vapura irkâben geçende İskenderiye'ye i‘zâm kılınmış olan Hokand Elçisi Mirza Can ile ma‘iyyetinde bulunan hademesinin vapur navulları olan sekiz bin dokuz yüz doksan guruşun emsâli misillü Mâliye Hazîne-i Celîlesi'nden tesviye ve i‘tâsı husûsuna Hazîne-i Hâssa nâzırı atûfetlü efendi hazretleri tarafından vukû‘ bulan iş‘âr üzerine bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulmuş ve keyfiyyet nâzır-ı müşârun-ileyhe dahi bildirilmiş olmağla ber-mûceb-i irâde-i seniyye meblağ-ı mezbûrun Mâliye Hazîne-i Celîlesi'nden tesviye ve i‘tâsı husûsuna himmet buyurula deyü.

Hazîne-i Hâssa Nâzırına

Ve keyfiyyet Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne bildirilmiş olduğu beyânıyla tezkire.

(80)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/17
Дата : 13 раби аль-авваля 1278 г.х. (18 сентября 1861 г.)
Письмо кокандского посла Абдуррахман Мирза хана в османское правительство, в котором он сообщает о том, что пароход, на котором он возвращался на родину после завершения полномочий посла, затонул, ему удалось спасти лишь султанские подарки, а остальное имущество сохранить не удалось. Получив известие о восхождении на трон султана, он вернулся обратно в Стамбул.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/17
Date : 13 Rabi‘ al-awwal 1278 (18 September 1861)
A letter of Kokand Ambassador Abdurrahman Mirza khan to the Ottoman Government that said that a steamer he was sailing by home after the termination of his Ambassador’s powers, went down and he managed to save just Sultan’s gifts, while the rest was lost. On learning that Sultan was enthroned, he returned to Istanbul.

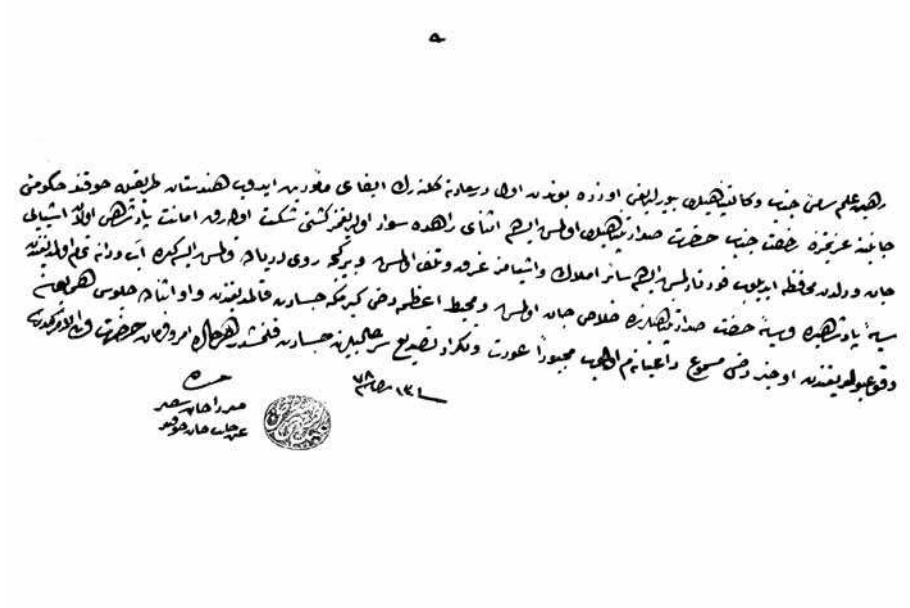
Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/17
Tarihi : 13 Rebiulevvel 1278 (18 Eylül 1861)
Hokand Sefiri Abdurrahman Mirza Han'ın, görevini tamamlayıp padişahın ihsan ettiği hediyelerle birlikte dönerken bindiği geminin batması üzerine hediyeleri kurtarıp diğer eşyaları kurtaramadığını beyan ettikten sonra bu arada meydana gelen cülus haberini alıp geri Dersaadet'e geri döndüğünü Sadaret'e bildirir yazısı.

Rehîn-i ilm-i sâmî-i cenâb-ı vekâlet-penâhîleri buyurulduğu üzre bundan evvel Dersa‘âdet'e gelerek îfâ-yı me’mûriyet edüp Hindistan tarîkiyle Hokand Hükûmeti cânibine azîmetimize ruhsat-ı cenâb-ı hazret-i Sadâret-penâhîleri olmuş ise de esnâ-yı râhda süvâr olduğumuz keştî şikest olarak emânet-i pâdişâhî olan eşyâyı cân ve dilden muhâfaza edilüp kurtarılmış ise de sâ’ir emlâk ve eşyâmız gark ve telef olmuş ve bir gece rûy-ı deryâda kalmış isek de âb ü dâne tamâm olmadığından sâye-i pâdişâhîde ve sâye-i hazret-i Sadâret-penâhîlerinde halâs-ı cân olmuş ve muhît-i a‘zama dahi girmeğe cesâret kalmadığından ve o esnâda cülûs-ı hümâyûn vukû‘ bulduğundan o haber dahi mesmû‘-ı dâ‘iyânem olup mecbûren avdet ve tekrâr tasdî‘-i ser-âlîlerine cesâret kılınmışdır her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 13 Ra. sene [12]78

Bende Mirza Hân Sefîri an-cânibi Hân-ı Hokand
Mühür: Abdurrahman Mirza Hân

(81)

Код документа : A.MKT.NZD
Дело/документ № : 397/15
Дата : 26 джумада аль-авваля 1278 г.х. (29 ноября 1861 г.)
Указ о выделении для специального посланника правителя Коканда Сейид Махмуд хана, его сына и сопровождающих его восемнадцати человек денег в качестве гостевых из расчета 750 курушей в день вплоть до даты его возвращения.

Code of document : A.MKT.NZD
File/document No : 397/15
Date : 26 Jumada al-awwal 1278 (29 November 1861)
A decree on allocation of 750 kurushes a day for special envoy of Kokand's ruler Seyid Mahmud khan, his son and entourage of eighteen people until the date of his return.

Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 397/15
Tarihi : 26 Cemaziyelevvel 1278 (29 Kasım 1861)
Hokand hakimi tarafından hususi elçi olarak gönderilen Seyyid Mahmud Han ile yanında bulunan bir oğlu ve on sekiz adamının misafir edilerek kendisine dönüş tarihine kadar günlük yedi yüz elli kuruş tahsis edildiği.

Hokand hâkimi tarafından sefâret-i mahsûsa ile gelmiş olan Seyyid Mahmud Hân bir mahdûmu ve on sekiz nefer tevâbi‘iyle Ahmed Bey hânesine müsâfir verilmiş ve kendüsü şâyân-ı hürmet müsâfirînden bulunmuş olmağla müsâfereti târîhi olan selh-i Cumâde'l-âhir'den i‘tibâren avdetine kadar yevmiyye yedi yüz elli guruş ta‘âmiye tahsîsi tensîb-i âlî buyurulmuş olmağın îcâb eden buyuruldı-i âlîsinin tastîri bâbında emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 26 Ca. sene [12]78at

(82)

Код документа : A. MKT. NZD
Дело/документ № : 393/75
Дата : 19 раджаба 1278 г.х. (20 января 1862 г.)
Указ о дополнительном месячном продлении срока пребывания в качестве гостя сына кокандского правителя Савык хана (?) Мухаммед Нур хана, а также о принятии в качестве гостя прежнего правителя Хорасана Мухаммед хана сроком на два месяца и определении расходов на питание из расчета 250 курушей в день.

Code of document : A.MKT.NZD
File/document No : 397/75
Date : 19 Rajab 1278 (20 January 1862)
A decree on prolongation of the son of Kokand ruler Savyk Khan (?) - Muhammed Nur Khan's stay as guest, as well as reception of the former ruler of Horasan Muhammed Khan for a term of two months and meals as calculated upon 250 kurushes a day.

Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 393/75
Tarihi : 19 Receb 1278 (20 Ocak 1862)
Hokand Hakimi Savik (?) Han'ın oğlu Muhammed Nur Han'ın misafirlik süresinin bir ay daha uzatıldığı, yine sabık Horasan Serdarı Muhammed Han'ın iki ay süreyle misafir edilerek kendisine günlük yüz elli kuruş yiyecek parası tahsis edildiği.

Hokand Hâkimi Savik Hân'ın mahdûmu Muhammed Nur Hân'ın müddet-i müsâferetinin bir mâh daha temdîdi tensîb olunmuş olmağla îcâbının icrâsı husûsuna himmet eyler deyü.

Bu dahi

Horasan serdâr-ı sâbıkı Muhammed Hân hazretleri iki nefer mahdûmu ve tevâbi'âtıyla beraber Ahmed Bey'in hânesine müsâfir verilerek mûmâileyhe şehr-i Cumâde'l-ûlâ'nın yigirmi dördüncü gününden i'tibâren iki mâh müddetle yevmiyye yüz elli guruş ta'âmiyye tahsîsi tensîb olunmuş olmağla îcâbının icrâsı husûsuna himmet eyler deyü.

(83)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/21
Дата : 9 джумада аль-ахыра 1279 г.х. (2 декабря 1862 г.)
Письмо османского посла в Тегеране Сейид Хайдара в Министерство иностранных дел, в котором он сообщает, что афганский хан Мухаммед продолжает осаду Герата, а информация губернатора Хорасана Султан Мурад Мирзы о том, что он, собрав силы туркменских племен и заплатив им 12 тысяч тюменов, разгромил войско Мухаммед хана, оказалась неверной.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/21
Date : 9 Jumada al-thani 1279 (2 December 1862)
A letter of the Ottoman Ambassador to Tehran Seyid Haydar to the Ministry of Foreign Affairs informed that Afghan khan Muhammad kept on laying siege to Herat, while a report of Horasan's governor Sultan Murad Mirza that he, having mustered Turkmen tribes and paid them 12,000 tyumens, routed an army of Muhammad khan, proved to wrong.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/21
Tarihi : 9 Cemaziyelahir 1279 (2 Aralik 1862)
Tahran Osmanlı Sefiri Seyyid Haydar'ın, Afgan Hanı Muhammed Han'ın Herat'ı muhasaraya devam ettiği, Horasan Valisi Sultan Murad Mirza'nın Türkmen kabilelerinden bir kuvvet toplayıp onlara on iki bin toman vererek Muhammed Han'ın ordusunu perişan ettiğini bildirmiş ise de bunun doğru olmadığına dair Hariciye Nezareti'ne gönderdiği yazı.

Makâm-ı Vâlâ-yı Nezâret-i Celîle-i Hâriciyeye

Ma‘rûz-ı çâkerleridir ki;

Ma‘rûzât-ı mütekaddeme-i sâbıka-i abîdânemde arz kılındığı üzre dost Muhammed Hân henüz feth-i Herat'a muvaffak olamayarak ve asâkirine ve kendüsüne zemlikler yaparak muhâsaraya devam eylemekde olduğu hâlde Horasan Vâlîsi Sultân Murad Mirza kabâ'il-i Türkmenden ba‘zılarını celb ve on iki bin toman va‘adle hân-ı müşârun-ileyhin ordusunu urmağa ve şeb-hûn etmeğe teşvîk ve Türkmenler dahi buna dâmen-çîn dermiyân olarak mezkûr tomanları aldıkdan sonra ordu-yı mezkûra hatab ve alef nakl eylemekde olan ba‘zı bî-çâregânı lühat ve perîşân eyledikden sonra savuşmuş olduklarından dost Muhammed Hân ve ordusuna zarar isâbet etmeyüp yalnız mirza-yı müşârun-ileyhin on iki bin tomanını göz göre [göre] Türkmenler alup gitmişlerdir ancak böyle âmiyâne akçe sarfına fehâmetlü şâh hazretleri tagayyür buyurmasunlar deyü Türkmenler gelüp dost Muhammed Hân'ın ordusunu perîşân ve talan eylediler deyü bu tarafa yazmış ise de keyfiyyet çâker-i kemînelerinin ma‘rûzât-ı hakîkânem gibi olup mirza-yı müşârun-ileyhin müdde‘âsı gibi olmadığını havâdis sırasında arza cür'et eylediğim muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı hazret-i hidîv-i a‘zamîleri buyuruldukda ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 9 Cemâziye'l-âhir sene 1279, fî 19 Teşrîn-i Sânî sene 1278.

Bende Sefîr-i Tahran es-Seyyid Haydar

مظهر والای نظارت جلیله حاجیه

(84)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ № : 333/99
Дата : 11 мухаррама 1282 г. х. (6 июня 1865 г.)
Письмо в Министерство финансов о выделении поденных денег Якуб эфенди, который был направлен со стороны кокандского правительства вторым послом в Стамбул, а также денег, необходимых для оплаты расходов на ремонт и аренду дома для его проживания.

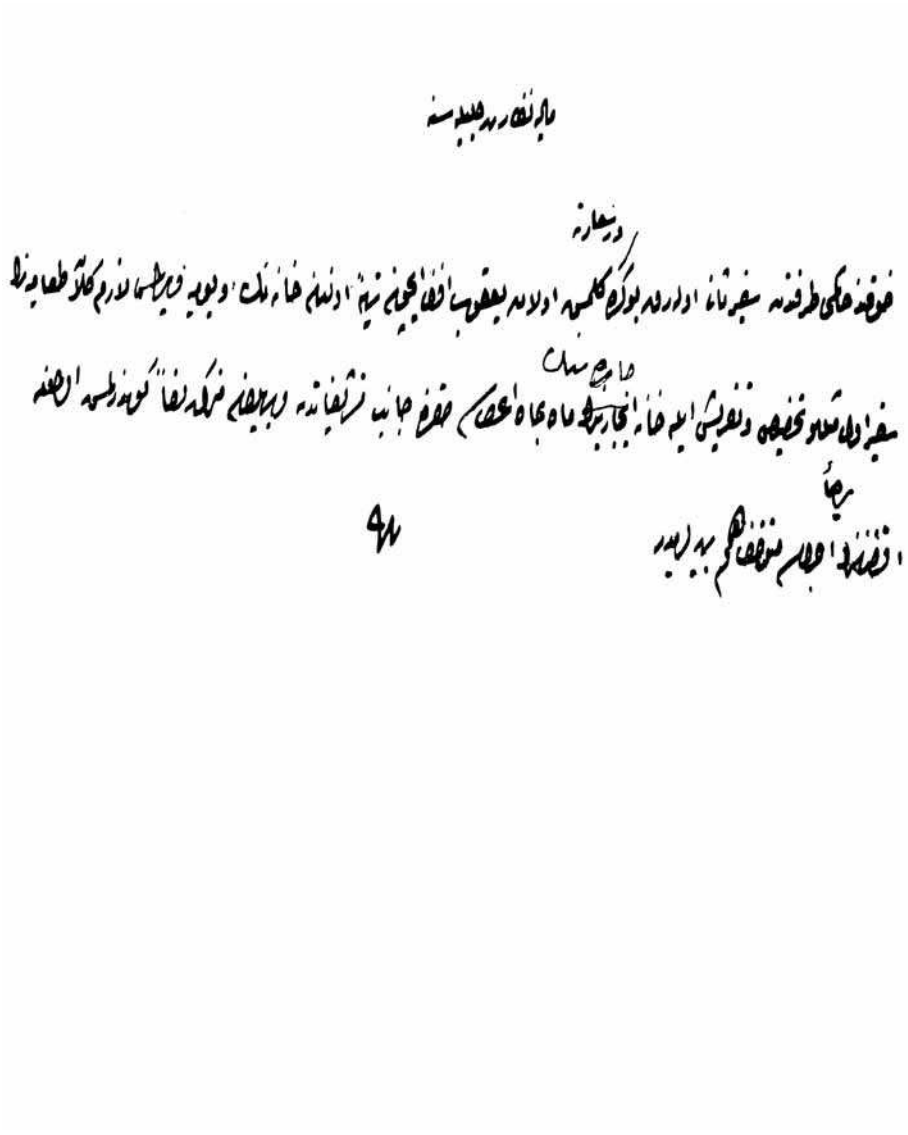
Code of document : A.MKT.MHM
File/document No : 333/99
Date : 11 Muharram 1282 (6 June 1865)
A letter to the Ministry of Finance on allocating minor expenses to Yakub effendi who was sent by Kokand government as the second Ambassador to Istanbul, as well as on funds to repay repair and accommodation charges.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 333/99
Tarihi : 11 Muharrem 1282 (6 Haziran 1865)
Hokand Hükümeti tarafından ikinci sefir olarak Dersaadet'e gönderilmiş olan Yakub Efendi için hazırlanan hanenin tefriş masrafı ve kirasının ödenmesi ile kendisine tahsis edilen yevmiyyenin ödenmesine dairr Maliye Nezareti'ne gönderilen yazı.

Mâliye Nezâret-i Celîlesine

Hokand hâkimi tarafından sefîr-i sânî olarak bu kerre Dersa‘âdet'e gelmiş olan Yakub Efendi içün tehyi’e olunan hânenin ve yevmiyye verilmesi lâzım gelen ta‘âmiyyenin sefîr-i evvel misillü tahsîs ve tefrîş ile hâne icâresinin mâh be-mâh i‘tâsı hakkında cânib-i Teşrîfât'dan verilen müzekkere leffen gönderilmiş olmağla iktizâsının serî‘an icrâsı mütevakkıf-ı himem-i behiyyeleridir.

(85)

Код документа : İ. HR.
Дело № : 215
Документ № : 12493
Дата : 9 раби аль-ахыра 1282 г.х. (1 сентября 1865 г.)
Сообщение о том, что в связи с захватом Кокандского ханства Бухарским ханством кокандским посланникам, пребывающим в Стамбуле, не может быть дан официальный прием и они отправляются обратно в свою страну с вручением каждому из них по 75 тысяч курушей на дорожные расходы, и что в связи с данным событием султан рекомендовал мусульманским ханам тех краев поддерживать между собой хорошие отношения.

Code of document : İ. HR.
File No : 215
Document No : 12493
Date : 9 Rabi‘ al-thani 1282 (1 September 1865)
A report saying that owing to the capture of the Kokand khanate by the Bukhara khanate, the Kokand envoys arriving in Istanbul could not be officially received, so they had to go home having been awarded with 75,000 kurushes each as traveling expenses and that in this connection the Sultan recommended Moslem khans of the affected lands to maintain good relations with each other.

Belge kodu : İ. HR.
Dosya No : 215
Gömlek sira No : 12493
Tarihi : 9 Rebiulahir 1282 (1 Eylül 1865)
Hokand Hükümeti’nin Buhara Hanlığı’nca zapt edilmesi üzerine Dersaadet’de bulunan Hokand elçilerinin resmen kabul edilemeyeceği ancak kendilerine yetmiş beşer bin kuruş harcırah verilerek memleketlerine gönderilmesi ve padişahın o civarda bulunan Müslüman hanların birbirleriyle iyi geçinmeleri konusunda tavsiyelerde bulunduğu.

Atûfetlü efendim hazretleri;

Hokand Hükûmeti'nin ihtilâlât-ı dâhiliyesinden ve ahâlîsinden huşûnet-i mizâcından hâsıl olan fenalıklar hem-civâr bulunan Rusya Devleti'yle olan münâsebât ve mu‘âmelât-ı ticâretlerini dahi ihlâl etmiş ve bi'l-âhare beyne't-tarafeyn harb ve cidâl netice vermiş olduğundan Rusyalunun müdâhalesinin bir sûretle men‘i ve kendülerinin ıslâh-ı ahvâli istid‘âsıyla birbirini müte‘âkib Dersa‘âdet'e vârid olan Hokand sefîrleri hâmil oldukları nâmelerini takdîm etmek ve illet-i gâ’iye-i me’mûriyetleri bulunan mesâ’il bi'l-mütâla‘a hâk-i pây-ı âlîye arz olunmak üzre iken kendülerini bu tarafa irsâl eden hükûmetin a‘zâsı dağılmış ve bâ-husûs vasî-i hükûmet olan zât bir muhârebede şehîd olup Emâret-i Hokand yine Buhara hâkiminin tarafdârlarına geçmiş olduğu mu’ahharan istihbâr olunmuş ve bu cihetle sefîrân-ı mûmâ-ileyhimânın mâdde-i risâletleri bi't-tabi‘ ber-taraf olmuş olduğu misillü Rusyaluların dahi ba‘d-ezîn tecâvüzâtdan istinkâf edecekleri i‘lân kılınmış idüğine ve bunca ehl-i İslâmın şu sûretle bir hâl-i iğtişâş-ı dâ’imîde bulunmaları ve

binâberîn müstemirren hedef-i tîr-i tasallut-ı ecânib olmaları hakîkaten ziyâdesiyle te’essüf olunacak ve kendülerinin îkâz ve tanzîmi ve buna hâmî-i dîn-i mübîn olan Devlet-i Aliyye'nin mu‘âveneti cidden arzu edilecek mevâddan olup lâkin ne çâre ki evvelâ mesâfenin ziyâde bu‘diyeti ve arada başka devletler bulunması ve gerek Buhara ve Hokand ve gerek Hive hükûmetlerinin beynlerinde ittifâk edüp de muhâfazalarına bakacakları yerde birbirleriyle mütevâliyen adâvet ve husûmet üzre olduklarından ıslâh-ı zâtü'l-beyn kâbil olmaması cihetleriyle ba‘zı mertebe nasîhatden başka bir şey yapılamadığına binâ’en taraf-ı eşref-i hazret-i Hilâfet-penâhîden Buhara emîri hazretlerine nâme-i hümâyûn tasdîr buyurulup me’âlinde lüzûm-ı ittihâd ve intizâmın beyân edilmesi ve bu elçiler memleketlerince mu‘teber adamlar olduklarından ve bâb-ı ihsân-ı me’âb-ı hazret-i Hilâfet-penâhîye dahîl hükmünde bulunduklarından kendülerinin min gayri resmin bir kerre hâk-i pây-ı uyûn-ı ârâ-yı cenâb-ı cihân-bânîye rû-mâl olmaları ve ba‘dehû sâye-i ihsân-vâye-i hazret-i mülûkânede yetmiş beşer bin guruş harc-ı râh i‘tâsıyla i‘âdeleri hakkında her ne vechile emr u fermân-ı merâhim-beyân-ı cenâb-ı zıllu'llâhî müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulur ise muktezâ-yı münîfinin icrâsına mübâderet olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 8 R. sene 1284

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Hâme-ârâ-yı ta‘zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleri manzûr-ı âlî-i hazret-i Pâdişâhî buyurulmuş ve ber-mûceb-i istîzân emîr-i müşârun-ileyh hazretlerine beyân buyurulan me’âlde nâme-i hümâyûn tasdîr olunması ve elçi-i mûmâ-ileyhimânın ba‘demâ hâk-i pây-ı tûtiyâ-sây-ı cenâb-ı şehen-şâhîye yüz sürmek üzre mezkûru'l-mikdâr harc-ı râhın tesviye ve i‘tâsı müte‘allık ve şeref-sunûh buyurulan emr u fermân-ı mekârim-beyân-ı hazret-i cihân-dârî mantûk-ı celîlinden bulunmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 9 R. sene 1282

(86)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ № : 347/77
Дата : 22 шабана 1282 г. х. (10 января 1866 г.)
Письмо из правительства в Министерство финансов о выделении денежного довольствия на питание Лютфуллах эфенди, работающему при втором после Кокандского правительства, из расчета 100 курушей в день.

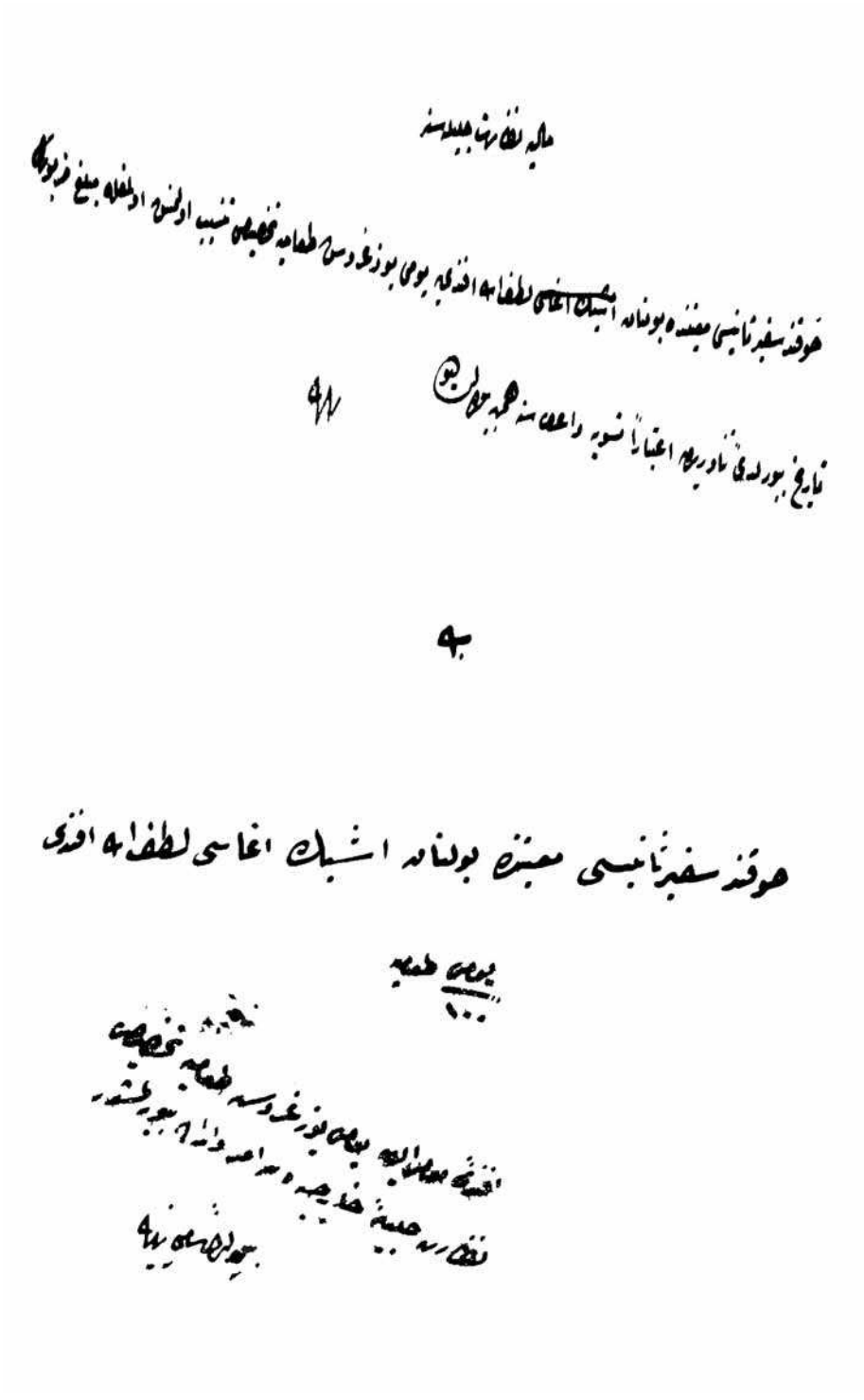
Code of document : A.MKT.MHM
File/document No : 347/77
Date : 22 Sha'aban 1282 (10 January 1866)
A letter of the government to the Ministry of Finance on allocating money allowance for Lutfullah efendi's meals employed under the government next to the Kokand government as calculated upon 100 kurushes a day.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 347/77
Tarihi : 22 Şaban 1282 (10 Ocak 1866)
Hokand ikinci sefiri maiyyetinde bulunan Lütfullah Efendi'ye günlük yüz kuruş taamiye tahsis edildiğine dairr Sadaret'den Maliye Nezareti'ne yazılan yazı.

Mâliye Nezâret-i Celîlesine

Hokand sefîr-i sânîsi ma'iyyetinde bulunan Lütfullah Efendi'ye yevmî yüz guruş ta'âmiyye tahsîsi tensîb olunmuş olmağla meblağ-ı mezbûrun târîh-i buyuruldı-i senâverîden i'tibâren tesviye ve i'tâsına himmet buyurula deyü.

(87)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/23
Дата : 3 раджаба 1283 г.х. (11 ноября 1866 г.)
Письмо в Министерство иностранных дел от османского посла в Тегеране Хайруллаха, в котором он извещает об окончании войны между Россией и Бухарским ханством, подписании договора между ними и полном переходе Бухарского ханства под власть России. В письме посол также сообщает, что попытки министра иностранных дел Ирана Мирза Сейид хана воспрепятствовать рассмотрению османским посольством, как было принято в прежние времена, прошений прибывающих в Иран бухарцев, являются подтверждением, хотя и неофициального, но фактического признания Министерством иностранных дел Ирана власти России в Бухарском ханстве.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/23
Date : 3 Rajab 1283 (11 November 1866)
A letter to the Ministry of Foreign Affairs from the Ottomans Ambassador to Teheran Hayrullah that notified about the termination of war between Russia and Bukhara khanate; about the signing of a treaty between them and the complete transition of the Bukhara khanate under Russia's sovereignty. The ambassador added in his letter that attempts of the Iranian Foreign Minister Mirza Seyyid Khan to prevent consideration by the Ottoman Embassy, as was formerly, of petitions of Bukhara residents arriving in Iran, was a confirmation, inofficially albeit, of practical recognition of the Russian sovereignty over the Bukhara khanate by the Iranian Foreign Ministry.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/23
Tarihi : 3 Receb 1283 (11 Kasım 1866)
Tahran Osmanlı Sefiri Hayrullah'ın, Ruslarla Buhara Devleti arasında savaşın sona erip Ruslarla Buharalıların muahede yaptıkları ve bu muahedeye göre Buhara'nın tamamen Rusların hakimiyeti altına geçtiğini hatta İran Hariciye Nazırı Mirza Said Han'ın bile İran'a gelen Buharalıların işlerini eskiden olduğu gibi Osmanlı Sefareti'nce yapılmasına mani olduğunu bu durumun da İran Hariciyesince Buhara'nın resmen olmasa da filen Rusların hakimiyetinde olduğunun teyid edildiğinin göstergesi olduğuna dair Hariciye Nezareti'ne gönderdiği yazısı.

Makâm-ı Vâlâ-yı Nezâret-i Celîle-i Hâriciyeye
Ma'rûz-ı çâkerleridir ki;

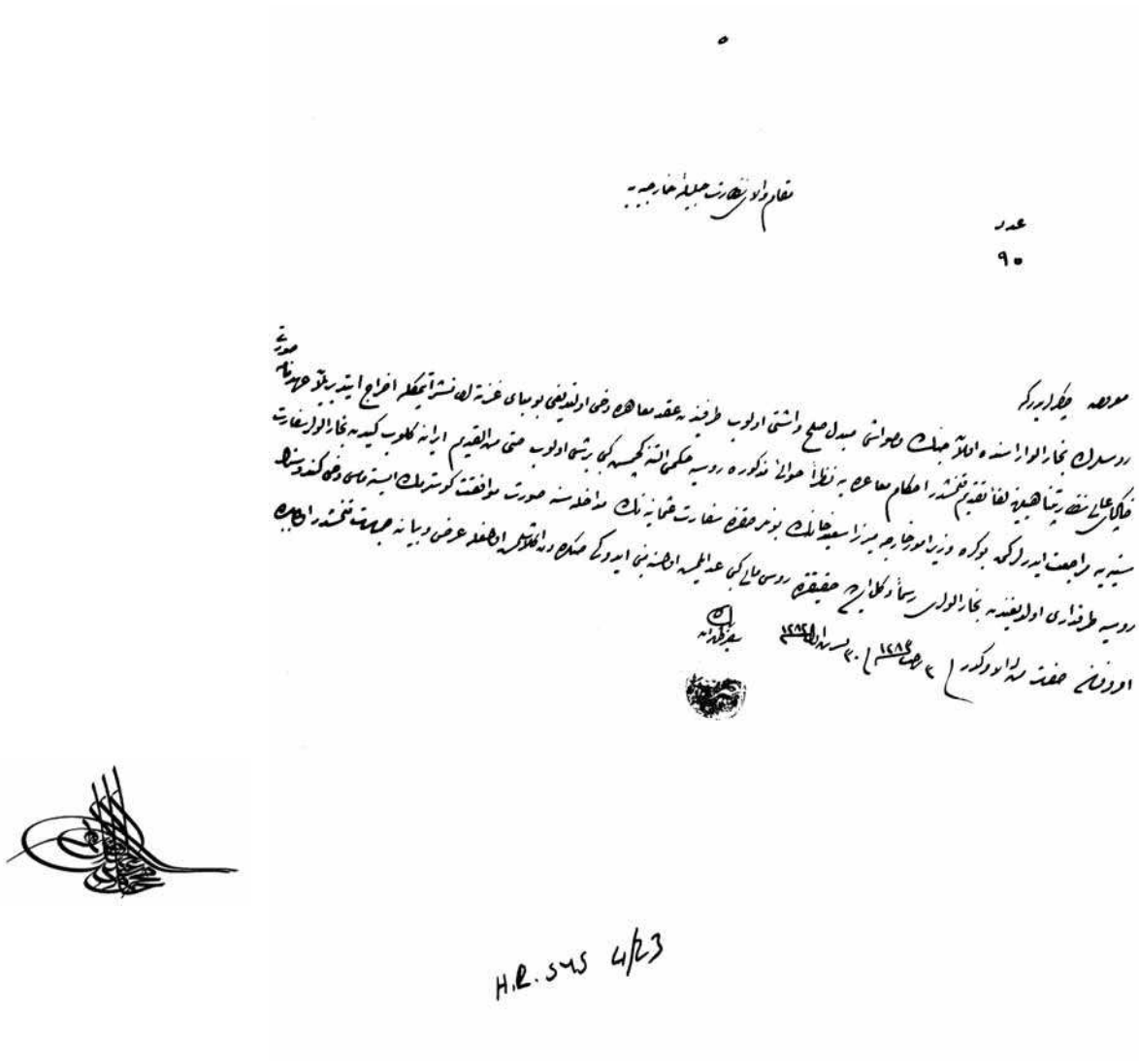
Rusların Buharalu arasında olan cenk ve savaşı mübeddel-i sulh ve âştî olup tarafeynden akd-i mu'âhede dahi olunduğu Bombay gazeteleri neşr etmekle ihrâc etdirilen ahidnâme sûreti hâk-i pây-ı âlî-i nezâret-penâhîlerine leffen takdîm kılınmışdır ahkâm-ı mu'âhedeye nazaran havâlî-i mezkûre Rusya hükmü altına geçmiş gibi bir şey olup hattâ mine'l-kadîm İran'a gelüp giden Buharalular Sefâret-i Seniyye'ye mürâca'at ederlerken bu kerre Vezîr-i Umûr-ı Hâriciye Mirza Said Hân'ın bunlar hakkında Sefâret-i Osmâniye'nin müdâhalesine sûret-i

muvâfakat göstermek istememesi dahi kendüsünün Rusya tarafdârı olduğundan Buharaluları resmen değil ise de hakîkatde Rus mâlı gibi add eylemiş olmasına mebnî idüği sonradan anlaşılmış olmağla arz ve beyâna cesâret kılınmışdır ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 3 Receb sene 1283, fî 30 Teşrîn-i Evvel sene 1282.

Bende Sefîr-i Tahran Hayrullah

H.R. 565 4/13

(88)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 367/68
Дата : 4 раджаба 1283 г. х. (12 ноября 1866 г.)
Предписание правительства в Министерство финансов приостановить ежедневную выплату 600 курушей кокандскому послу Якуб хану в Стамбуле, который решил остаться со своей семьей в Османской империи, ввиду захвата Коканда Россией, и начать выплату ему из казны установленного правительством ежемесячного жалованья в 4000 курушей.

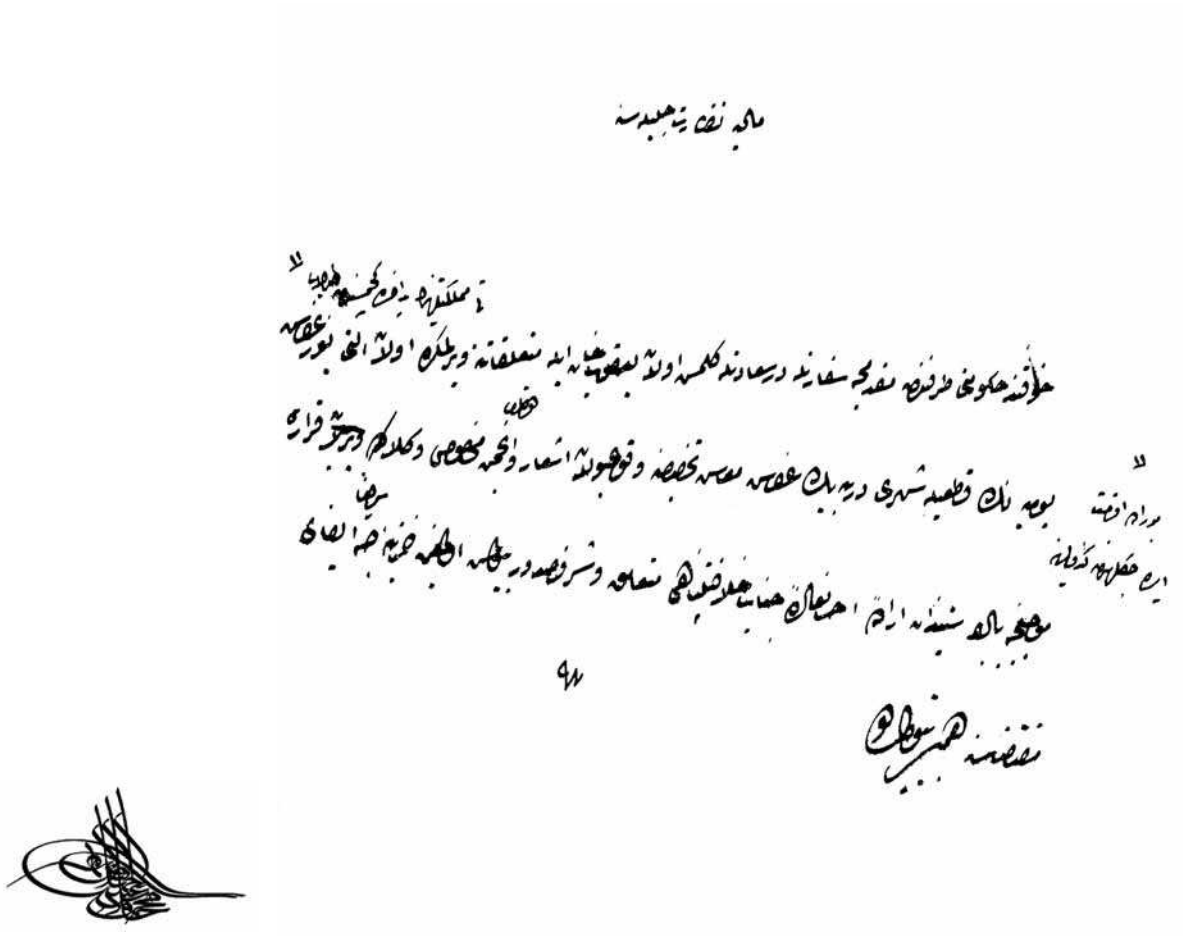
Code of document : A.MKT.MHM
File/document No : 367/68
Date : 4 Rajab 1283 (12 November 1866)
A government's instruction to the Ministry of Finance on suspending a daily salary worth 600 kurushes to the Kokand Ambassador Yakub khan in Istanbul who decided to stay in the Ottoman empire together with his family due to Kokand's seizure by Russia, and start paying him from the treasury a monthly salary worth 4,000 kurushes.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 367/68
Tarihi : 4 Receb 1283 (12 Kasim 1866)
Hokand'ın Rusya'nın eline geçmesi üzerine Dersaadet'de görev yapmakta olan Hokan Sefiri Yakub Han'ın ailesiyle birlikte memleketine dönmeyip burada kalacağından kendisine verilmekte olan günlük altı yüz kuruş yevmiyyenin kesilerek aylık dört bin kuruş maaş tahsis edildiğinden hazineden ödenmesine başlanmasına dair Sadaret'den Maliye Nezareti'ne gönderilen yazı.

Mâliye Nezâret-i Celîlesine

Hokand Hükûmeti tarafından mukaddemce sefâretle Dersa‘âdet'e gelmiş olan Yakub Hân ile müte‘allıkâtına memleketlerinin yed-i âhara geçmesinden dolayı burada ikâmet edeceklerinden kendülerine verilmekte olan altı yüz guruş yevmiyyenin kat‘ıyla şehrî dört bin guruş ma‘âş tahsîsine vukû‘ bulan iş‘âr-ı devletleri ve Encümen-i Mahsûs-ı Vükelâ karârı mûcebince bi'l-istîzân irâde-i ihsân-âde-i cenâb-ı hilâfet-penâhî müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulmuş olmağın hazînce serî‘an îfâ-yı muktezâsına himmet buyurula deyü.

(89)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ N : 4/25
Дата : 4 рамадана 1283 г.х. (10 января 1867 г.)
Рекомендательное письмо великого везира Мехмеда Рюшди на имя правителя Бухары с просьбой поддержать и оказать почести ташкентскому принцу Султанхану эфенди, направляющемуся в Бухару, и предложить ему соответствующую его титулу должность.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/25
Date : 4 Ramadan 1283 (10 January 1867)
A letter of introduction of great vizier Mehmed Rushdi addressed to the ruler of Bukhara with a request to back and do homage to the Tashkent Prince Sultankhan effendi who was making his way for Bukhara, and offer him decorous post.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/25
Tarihi : 4 Ramazan 1283 (10 Ocak 1867)
Sadrazam Mehmed Rüşdi'nin, Buhara'ya hareket eden Taşkend hanzâdelerinden Sultan Han Efendi'ye gereken kolaylık ve iltifatın gösterilerek orada münasip bir işte istihdam edilmesi talebiyle Buhara hükümdarına yazdığı tavsiyenamesi.

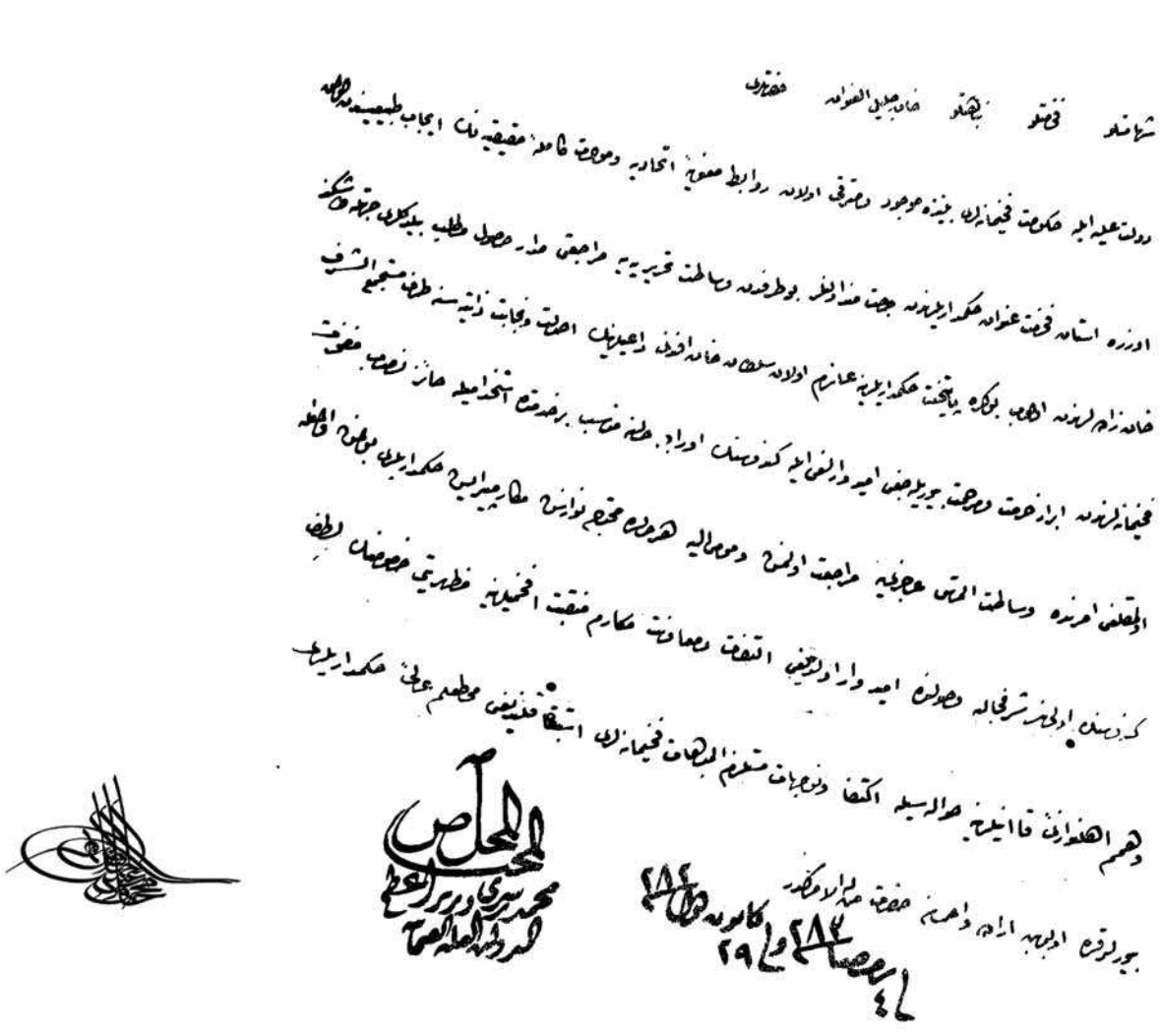

Şehâmetlü fehâmetlü nebâhetlü hân-ı celîlü'l-unvân hazretleri;

Devlet-i Aliyye ile hükûmet-i fehîmâneleri beyninde mevcûd ve müterakkî olan revâbıt-ı ma‘neviyye-i ittihâdiye ve müvâlât-ı kâmile-i hakîkiyenin îcâb-ı tabî‘îsinden olmak üzre âsitâne-i fehâmet-unvân-ı hükümdârîlerinden hâcet-mend olanlar bu tarafdan vesâtat-ı tarîriyeye mürâca‘atı medâr-ı husûl-i matlab bildikleri cihetle Taşkend hânzâdelerinden olup bu kerre pây-i taht-ı hükümdârîlerine âzim olan Sultan Hân Efendi dâ‘îlerinin asâlet ve necâbet-i zâtiyesine taraf-ı müstecmi‘u'ş-şeref-i fehîmânelerinden ibrâz-ı hürmet ve merhamet buyurulacağı ümîddârlığı ile kendüsünün oraca hâline münâsib bir hizmetde istihdâmıyla hâ’iz-i nisâb-ı mefharet olmaklığı emrinde vesâtat-ı iltimâs-ı âcizîye mürâca‘at olunmuş ve mûmâ-ileyh her hâlde muhtâc-ı nevâziş-i mekârim-pîrâyiş-i hükümdârîleri bulunmuş olmağla kendüsünün ol cânib-i şeref-câlibe vusûlünde ümîddâr olduğu iltifât ve mu‘âvenet-i mekârim-menkabet-i efhamîlerine mazhariyeti husûsunun lütf ve himem-i ihtivâ-zî-i kağanîlerine havâlesiyle iktifâ ve teveccühât-ı müstelzimü'l-mübâhât-ı fehîmâneleri istibkâ kılındığı muhât-ı ilm-i âlî-i hükümdârîleri buyuruldukda ol bâbda irâde ve ihsân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 4 Ramazan sene [1]283 ve fî 29 Kânûn-ı Evvel sene [1]282.

El-muhibbü'l-muhlis Mehmed Rüşdi Vezîr-i a‘zam li-Devleti'l-aliyyeti'l-Osmâniye

(90)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/24
Дата : 12 зульхиджа 1283 г.х. (17 апреля 1867 г.)
Письмо в Министерство иностранных дел от Сейид Мухаммед Парисы, назначенного послом Бухарского ханства в Египет, о том, что он прибыл в Каир и приступил к исполнению своих обязанностей.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/24
Date : 12 Dhu'l-Hijjah 1283 (17 April 1867)
A letter to the Ministry of Foreign Affairs from Seyid Muhammad Parisa, newly assigned Ambassador of the Bukhara khanate to Egypt that he had arrived in Cairo and entered upon his duties.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/24
Tarihi : 12 Zilhicce 1283 (17 Nisan 1867)
Buhara Hükümeti tarafından Mısır Sefiri olarak tayin edilen Seyyid Muhammed Parisa'nın, Kahire'ye vararak görevine başladığına dair Hariciye Nezareti'ne gönderdiği mektup.

Mısır vâlî-i vâlâ-şânı hazretlerine Buhara hâkimi tarafından sefâret ile gönderilmiş Seyyid Muhammed Pârisâ cânibinden fî 12 Zi'l-hicce sene [1]283 târîhiyle müverrah ve memhûr tevârüd eden Arabî mektûbun hülâsa-i me'âli tercümesidir.

Buhara-yı Şerîf'in emîr-i İslâmı hazretlerinin kemâl-i ihlâs ve ihtisâsından nâşî Südde-i Seniyye-i Osmânî'ye ve vüzerâ-yı şehen-şâhîye sefâretle irsâl buyurdukları ve zât-ı mes'adet-âyât-ı vâlâları derkâr olan teşevvuk ve muhabbet-i sahîhasından nâşî merkez-i hükûmet-i Buhara eşyâsından ba'zı tuhaf hedâyâ irsâl eylediği ve sefâret-i seniyye husûsunu istikmâl ve ba'dehû Mısır beldesine i'tizâm ve mektûb ile tuhaf hedâyâyı cânib-i vâlâlarına îsâl etmeği dâ'îlerine sipâriş buyurmuşdur dâ'îleri Buhara'dan geçen Rebî'u'l-âhir'in on beşinde kıyâm ve Kelkuta'ya i'zâm birle bir müddet meks ve ârâm ve Hindistan'da mu'azzez ve mükerrem olarak büldân ve bukâ'ı dört mâh müddet geşt ü güzâr ve mazhar-ı taltîfât-ı hükkâm ve küberâ ve dokuz mâh müddet seyr ü seyâhatden sonra e'azz-i matlûb-ı dâ'iyânem olan Mısır-ı Kahire'ye i'tizâma sarf-ı iktidâr ve zât-ı hidîvîlerine güzerân eden ahvâlimi müş'ir nemîka-i dâ'iyânemi tesyâr ve eltâf-ı ilâhiyeden akreb evkât ile Mısır-ı Kahire'ye vâsıl ve zât-ı vâlâ-yı şerîfleriyle hüsn-i hâl ile mülâkât hâsıl olması müyesser-kerde-i cenâb-ı perver-digâr olmak mes'ûl ve mütemennâ-yı du'â-yı kâr idüği muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı hazret-i veliyyü'n-ni'amîleri buyuruldukda ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

(91)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 395/8
Дата : 6 шабана 1284 г.х. (3 декабря 1867 г.)
Распоряжение правительства, обязующее Министерство финансов выплатить смотрителю обители Озбеклер шейху Сулейман эфенди на основании его заявления 4000 курушей, которые он израсходовал в течение восьми дней пребывания бухарского посла Мухаммед Париса эфенди в обители, а также 50 курушей поденных денег, которые полагались помощнику бухарского посла и сопровождающим его четырем лицам, гостившим у вышеупомянутого шейха в течение 33 дней.

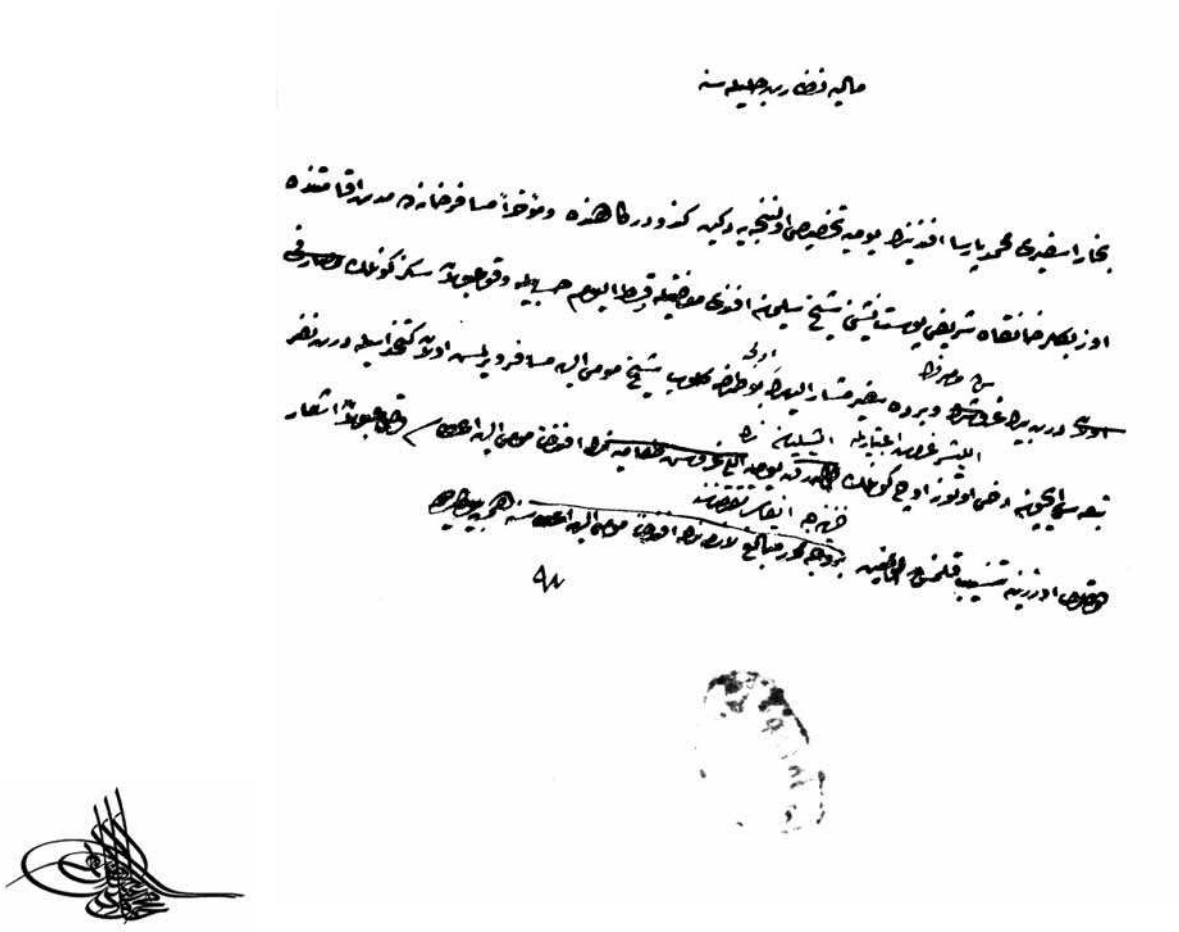
Code of document : A.MKT.MHM
File/document No : 395/8
Date : 6 Sha'aban 1284 (3 December 1867)
An order of the government obliging the Ministry of Finance to pay 4,000 kurushes to Sheikh Suleyman effendi, supervisor of abode Ozbekler that he expended within eight days of the stay of Bukhara Ambassador Muhammad Parisa effendi in the abode, as well as 50 kurushes of daily money that fell on an assistant to the Bukhara Ambassador and four people of entourage who visited the Sheikh for 33 days.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 395/8
Tarihi : 6 Şaban 1284 (3 Aralık 1867)
Özbekler Hankahı Postnişini Şeyh Süleyman Efendi'nin talebi üzerine dergahda sekiz gün süreyle misafir ettiği Buhara Sefiri Muhammed Parisa Efendi'ye harcadığı dört bin kuruş ile yine daha önce sefirin kethüdası ile dört adamını otuz üç gün misafir ettiği sürede bunların her birine verilmesi gereken günlük ellişer kuruş yevmiyyelerinin kendisine ödenmesi için Maliye Nezareti'ne Sadaret'ten yazılan yazı.

Mâliye Nezâret-i Celîlesine

Buhara Sefîri Muhammed Pârisâ Efendi'nin yevmiyye tahsîs olununcaya değin kendü dergâhında ve mu'ahharan müsâfirhânede müddet-i ikâmetinde Özbekler Hânkâh-ı Şerîfi Postnişîni Şeyh Süleyman Efendi ma'rifetiyle ve kıste'l-yevm hesâbıyla vukû' bulan sekiz günlük dört bin guruş masrafının ve bir de sefîr-i müşârun-ileyhin evvelce bu tarafa gelüp şeyh-i mûmâ-ileyhe müsâfir verilmiş olan kethüdâsıyla dört nefer teb'ası içün dahi ellişer guruş i'tibârıyla otuz üç günlük işleyen yevmiyyesinin efendi-i mûmâ-ileyhe i'tâsı vukû' bulan iş'âr-ı devletleri üzerine tensîb kılınmış olmağın hazînece îfâ-yı muktezâsına himmet buyurula deyü.

(92)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ № : 431/82
Дата : 29 мухаррама 1285 г.х. (22 мая 1868 г.)
Письмо в Министерство финансов и Командование сухопутными силами о выплате из казны 10 964,5 курушей для покрытия расходов на производство оружия и официальной военной одежды, запрошенных кокандским правительством.

Code of document : A.MKT.MHM
File/document № : 431/82
Date : 29 Muharram 1285 (22 May 1868)
A letter to the Ministry of Finance and the command of land forces on repayment of 10 964,5 kurushes to defray expenses for manufacture of arms and official uniform as requested by the Kokand government.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 431/82
Tarihi : 29 Muharrem 1285 (22 Mayıs 1868)
Hokand Hükümeti tarafından talep edilip hazırlanan tüfek ve resmî elbiselerin imal bedeli olan on bin dokuz yüz altmış dört buçuk kuruşun hazineden ödenmesine dair Maliye Nezareti ile Seraskerlik'e yazılan yazı.

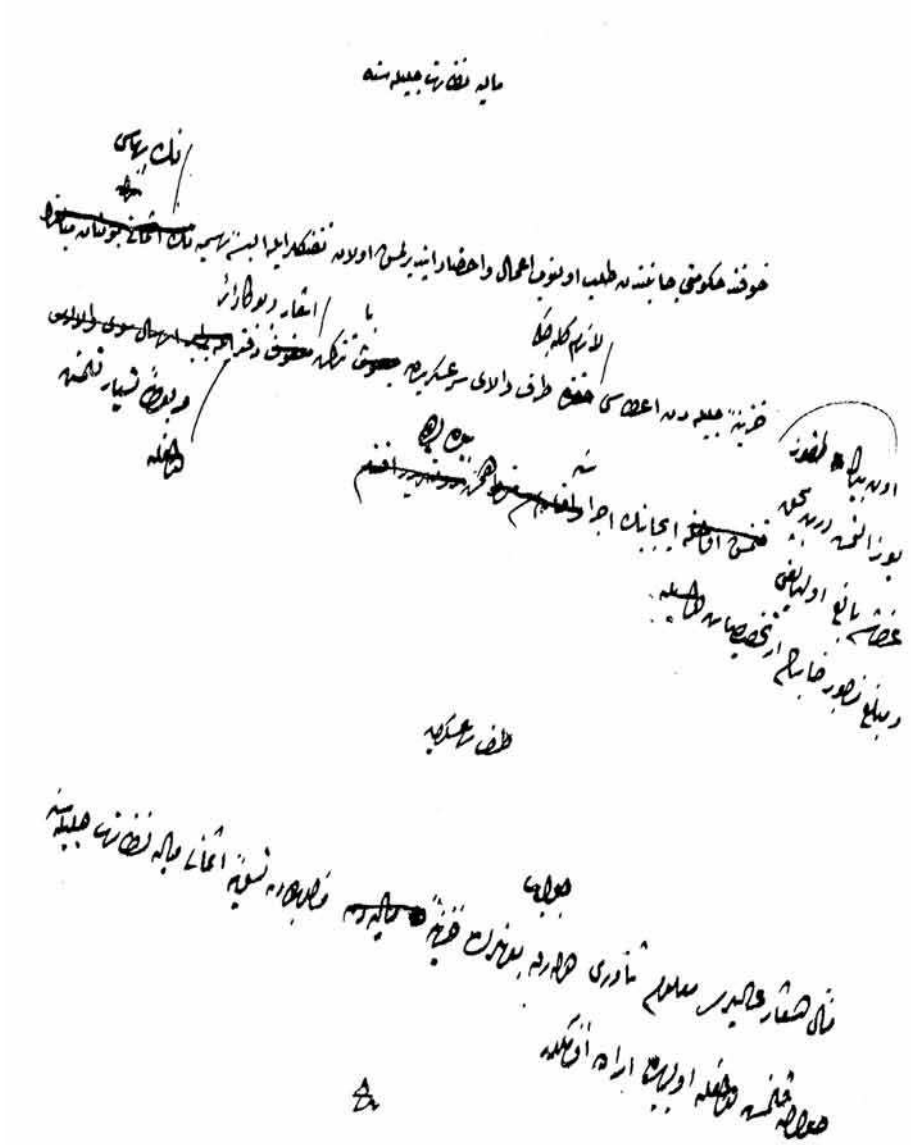
Mâliye Nezâret-i Celîlesine

Hokand Hükûmeti cânibinden taleb olunup i‘mâl ve ihzâr etdirilmiş olan tüfenkler ile elbise-i resmiyenin bahâsı on bin dokuz yüz altmış dört buçuk guruşa bâliğ olduğu ve meblağ-ı mezbûr hâric ez tahsîsât olmasıyla Hazîne-i Celîle'den i‘tâsı lâzım geleceği hakkında taraf-ı vâlâ-yı Seraskerî'den bâ-tezkire iş‘âr ve buna dâ’ir defter merbûtan tesyâr kılınmış olmağla îcâbının icrâsına himmet buyuralar deyü.

Taraf-ı Seraskerî'ye

Cevâb

Me’âl-i iş‘âr-ı âlîleri ma‘lûm-ı senâverî olarak bunların Hazîne-i mezbûreden tesviye-i esmânı Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne havâle kılınmış olmağla ol bâbda irâde efendimindir.

(93)

Код документа : İ. HR.
Дело № : 233
Документ № : 13785
Дата : 29 джумада аль-авваля 1285 г.х. (17 сентября 1868 г.)
Сообщение о том, что посланник кокандского правительства Сейид Якуб эфенди не получил разрешения на встречу с султаном, что вместо просимых вооружений и военного обмундирования ему были выданы образцы и были отправлены рекомендательные письма наместнику Египта и правителю Бомбея для оказания ему необходимой помощи по пути его следования.

Code of document : İ. HR.
File No : 233
Document No : 13785
Date : 29 Jumada al-awwal 1285 (17 September 1868)
A report saying that the envoy of the Kokand government Seyid Yakub effendi had no permission to meet with the Sultan; that instead of requested arms and uniform he was granted with patterns only, and letters of introduction had been sent to the Egypt's general-governor and Bombay's ruler for rendering him necessary assistance throughout the entire journey.

Belge Kodu : İ. HR.
Dosya No : 233
Gömlek sıra No : 13785
Tarihi : 29 Cemaziyelevvel 1285 (17 Eylül 1868)
Hokand Hükümeti tarafından elçi olarak gönderilen Seyyid Yakub Efendi'nin padişahla görüşmesine izin verilmediği ancak talep ettiği silahlarla askeri elbiselerin numune olarak kendisine verildiği ayrıca kendisine yolda gereken yardımın yapılması için de Mısır hidivi ile Bombay hakimine tavsiye mektupları gönderildiği.

Atûfetlü efendim hazretleri;

Ma'lûm-ı âlî buyurulduğu vechile Hokand Hükûmeti tarafından mukaddemâ der-bâr-ı şevket-karâra gelmiş olan sefîrlerden birisi geçende memleketine avdet eylemiş olduğu misillü diğeri Seyyid Yakub Efendi dahi bu kerre avdet etmek arzusunda bulunduğu beyânıyla leffen arz ve takdîm kılınan takrîrinde hâmil olduğu nâme ile ba'zı hedâyânın takdîmi zımnında huzûr-ı hümâyûn-ı hazret-i şehen-şâhîye rû-sâ olmasını ve nâme-i mezkûra cevâbnâme-i hümâyûn tastîriyle Kaşgar iklîmi hâkimi Yakub Hân ile Hudayar Hân'a birer kıt'a nişân-ı âlî-i Osmânî ihsân buyurularak kendüsiyle refâkatinde bulunan Lütfullah Ağa'nın dahi birer nişân-ı hümâyûna nâ'iliyyetlerini recâ ve oralarda ıslâh-ı esliha ve tanzîm-i ahvâl-i askeriyeye sarf-ı mesâ'î olunmak üzre numûne olarak iki aded iğneli ve iki aded dahi şeşhâneli tüfenk ile asâkir-i şâhâne neferâtından ümerâsına kadar iktisâ eyledikleri elbise-i resmiyeden birer kat elbisenin i'tâsına müsâ'ade-i seniyye şâyân ve rüfekâsıyla beraber Dersa'âdet'den İskenderiye'ye kadar yol masrafları ihsân buyurularak İskenderiye'den öte tarîkçe mu'âvenet-i mukteziyenin îfâsı içün fehâmetlü devletlü hidiv-i Mısır hazretleriyle Bombay hâkimine birer

tavsiyenâme verilmesini dahi istid‘â edüp eğerçi bu makûle nâme ve hedâyânın kabûlü emsâli iktizâsından ise de oralar el-ân hâl-i iğtişâşda olarak Hokand Hükûmeti henüz bir zâtda takarrur edemediğinden kendüleriyle muhâbereye mahal görülemediği cihetle vesâ’ir ba‘zı esbâb ve mütâla‘aya nazaran efendi-i mûmâ-ileyhin getürmüş olduğu nâme ve hedâyânın kabûlü ve kendüsünün huzûr-ı hümâyûn-ı cenâb-ı Hilâfet-penâhîye müsûlü ve nişân i‘tâsı uyamayacağından bunlardan sarf-ı nazarla fakat numûne olarak ikişer aded iğneli ve şeşhâneli tüfenk ile neferâtdan ümerâya kadar birer kat elbise-i askeriyenin i‘tâsı ve elçi-i mûmâ-ileyhe yetmiş beş bin guruş atiyye-i seniyye i‘tâsı mukaddemâ şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne muktezâ-yı celîlinden bulunarak bu akçe Hazîne-i Celîle'de mevkûf olduğu cihetle hazîneden kendüsüne i‘tâ etdirileceğinden hidiv-i müşârun-ileyh hazretleriyle Bombay hâkimine istediği tavsiyenâmelerin tastîr ve i‘tâ edilmesi haklarında her ne vechile emr u fermân-ı ma‘âlî unvân-ı hazret-i şehen-şâhî şeref-sunûh ve sudûr buyurulur ise infâz-ı hükm-i celîline ibtidâr olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 28 Ca. sene [12]85

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Zîver-i dest-i i‘zâz olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleriyle takrîr-i mezkûr manzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı hazret-i Pâdişâhî buyurulmuş ve ber-mûceb-i istîzân hidiv-i müşârun-ileyh hazretleriyle Bombay hâkimine istediği tavsiyenâmelerin tastîr ve i‘tâ edilmesi müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne mantûk-ı münîfinden olarak takrîr-i mezkûr yine savb-ı sâmî-i düstûrîlerine i‘âde olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 29 Ca. sene [12]85.

(94)

Код документа : A. MKT.MHM
Дело/документ № : 437/71
Дата : 23 зулькада 1285 г.х. (7 марта 1869 г.)
О выделении в виде разового вознаграждения 5 тысяч курушей для возвращения на родину Лютфуллах эфенди, который прибыл в Стамбул вместе с бывшим послом Коканда Якубом эфенди.

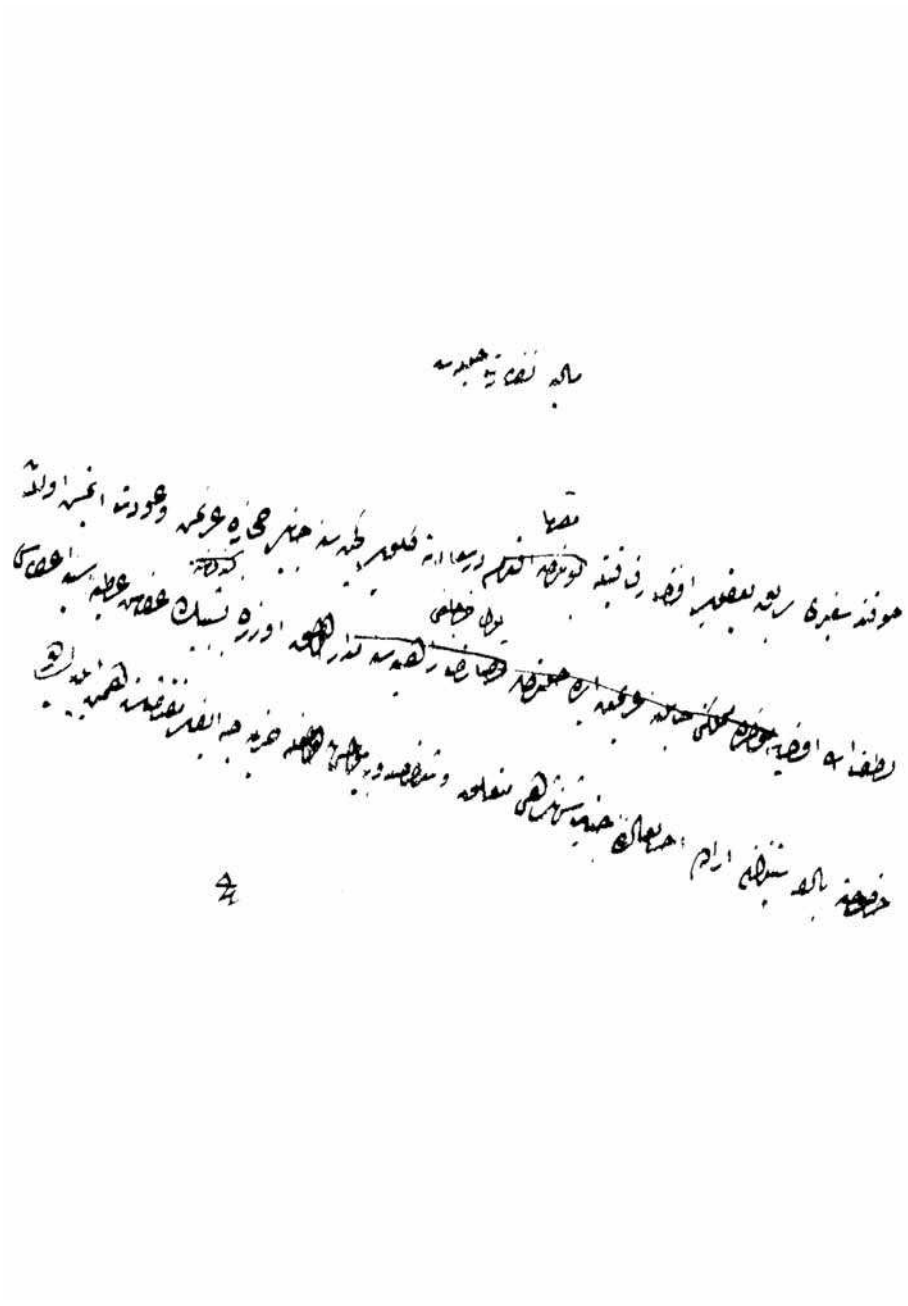
Code of document : A. MKT.MHM
File/document No : 437/71
Date : 23 Dhu'l-Qa'dah 1285 (7 March 1869)
On allocating once-only reward worth 5 000 kurushes to Lutfullah effendi who arrived in Istanbul together with former Ambassador of Kokand Yakub effendi to enable them return home.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 437/71
Tarihi : 23 Zilkade 1285 (7 Mart 1869)
Hokand sabık Sefiri Yakub Efendi ile birlikte Dersaadet'e gelen Lütfullah Efendi'nin memleketine dönmesi için beş bin kuruş atiyye verilmesi.

Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Hokand sefîri sâbık Yakub Efendi refâkatiyle mukaddemâ Dersa‘âdet'e gelüp geçen sene cânib-i Hicâz'a azîmet ve avdet etmiş olan Lütfullah Efendi'ye yol harclığı olmak üzre beş bin guruş atiyye-i seniyye i‘tâsı husûsuna bi'l-istîzâ irâde-i ihsân-âde-i cenâb-ı şehen-şâhî müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulmuş olmağla hazînece îfâ-yı muktezâsına himmet eyleyeler deyü.

(95)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/30
Дата : 21 джумада аль-ахыра 1289 г.х. (26 августа 1872)
Письменный ответ на запрос бухарского посла, в котором отмечалось, что его просьбы были рассмотрены, а его предложение о назначении посла или консула в Бухару на данный момент не представляется возможным, хотя в будущем, когда условия в Бухаре нормализуются, возможно назначение чиновника, ответственного за коммерцию.

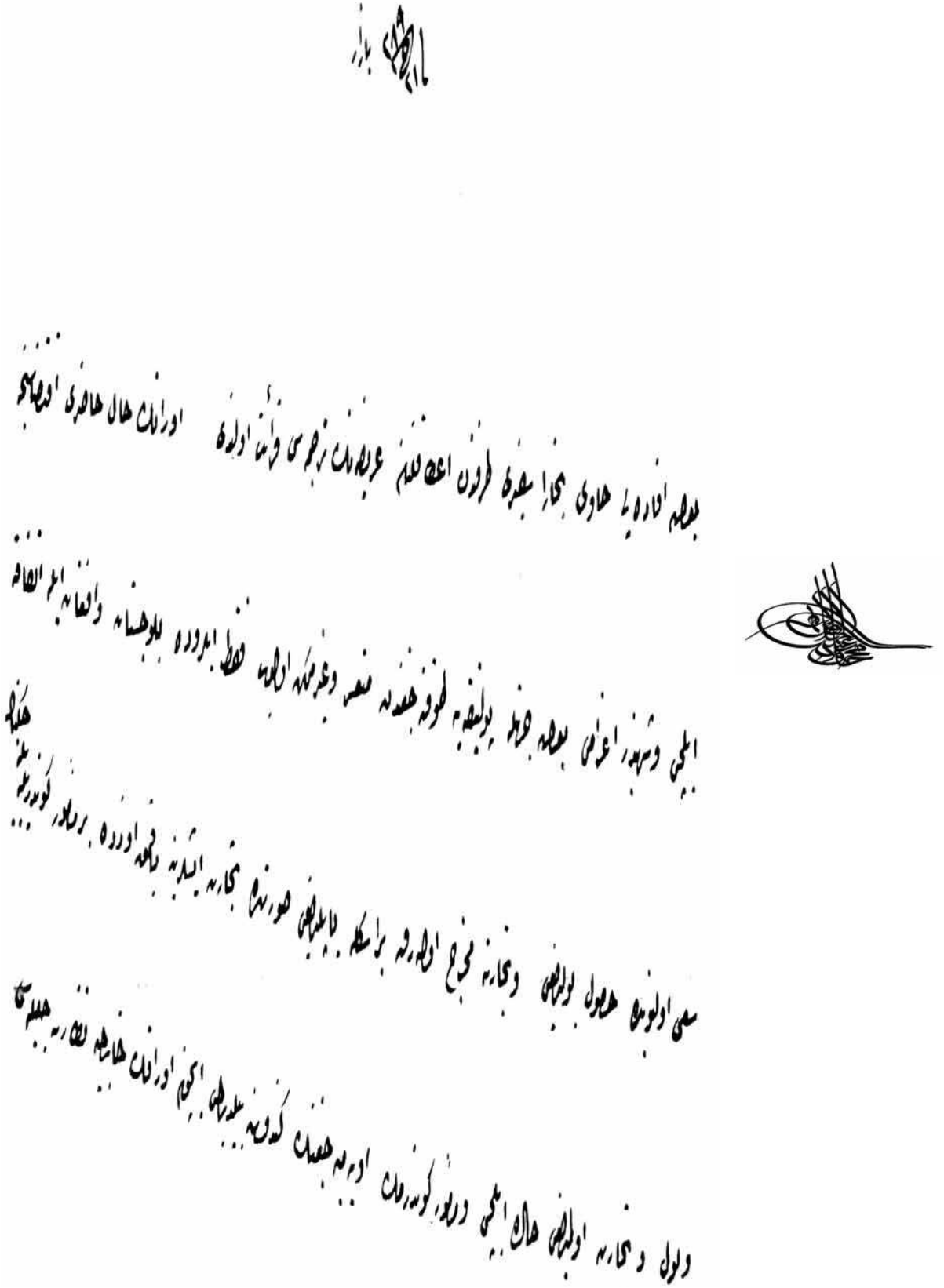
Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/30
Date : 21 Jumada al-thani 1289 (26 August 1872)
A written reply to an inquiry of the Bukhara Ambassador that pointed out that his request has been considered, and his proposal on appointment of an Ambassador or a consul to Bukhara was not possible at the moment, though in the future when the situation in Bukhara was normalized, it would be possible to appoint an official in charge of commercial matters.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/30
Tarihi : 21 Cemaziyelahir 1289 (26 Ağustos 1872)
Buhara sefirinin bazı isteklerini hâvî yaptığı başvurusunun incelendiği; bu isteklerden olarak Buhara'ya bir elçi veya şehbender atanmasının şimdilik mümkün olmadığı ancak ileride Buhara'da şartlar düzeldiği taktirde ticaret işlerine bakmak üzere bir memurun gönderilebileceğinin kendisine beyan edilmesi.

Fî 21 C. sene [1]289 Pazar.

Ba‘zı ifâdeyi hâvî Buhara sefîri tarafından i‘tâ kılınan arîzanın tercümesi kırâ’et olundu. Oranın hâl-i hâzırı iktizâsınca elçi ve şehbender i‘zâmı ba‘zı cihetle politikaya dokunacağından müte‘assir ve gayr-i mümkün olup fakat ilerüde Belücistan ve Afgan ile ittifâka sa‘y olunub da husûl bulduğu ve ticârete muhrec olarak bir iskele yapıldığı sûretde ticâret işlerine bakmak üzre bir me’mûr gönderilebileceğinin ve yol ve ticâret olmadığı hâlde elçi ve me’mûr göndermek uyamayacağının kendüsünü bildirilmesi içün evrâkın Hâriciye Nezâret-i Celîlesi Vekâleti'ne i‘tâsı tezekkür buyuruldu.

(96)

Код документа : Y. EE
Дело № : 91
Документ № : 3
№ старого описания : 33-73/1211
Дата : 29 зульхиджа 1289 г.х. (27 февраля 1873 г.)
Послание султана на имя правителя Кашгара Якуб хана о том, что он получил присланные письмо и подарки и удовлетворен действиями правителя по защите Кашгара, а также доволен кашгарским послом Сейид Якуб ханом, прилежно исполнявшим свои обязанности.

Code of document : Y. EE
File No : 91
Document No : 3
No of previous description : 33-73/1211
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1289 (27 February 1873)
A message of the Sultan addressed to the ruler of Kashgar Yakub khan as saying that he had received a letter and gifts and was content with actions of the ruler aimed at protecting Kashgar, and pleased with Kashgar Ambassador Seyid Yakub khan, diligent in fulfilling his duties.

Belge Kodu : Y. EE
Dosya No : 91
Gömlek sıra No : 3
Eski tasnif numarası : 33-73/1211
Tarihi : 29 Zilhicce 1289 (27 Şubat 1873)
Kaşgar Hakimi Yakub Han'ın padişaha gönderdiği mektub ve hediyelerin alındığı ve memleketin savunmasında gösterdiği gayretlerin memnuniyet verici olduğu ayrıcı Kaşgar Elçisi Seyyid Yakub Han'ın buradaki görevini en iyi şekilde yapmasından da memnun kalındığına dair padişah tarafından gönderilen mektup.

Kaşgar Hâkimine Cevâb-nâme-i Sâmî

Zât-ı müceddet-penâh-ı sa'âdet-iktirân celîlü'l-kadr ve âlî-şân cenâb-ı celâlet-me'âb fehâmedet-nişân hâmil-i hamâyil-i tevfîk-i hudâ saff-ı şiken-cüyûş-ı aʿdâ ilm-i ifrâz-ı meydân-ı cenk ve Darga ma'a mülhakâtihâ Kaşgar hıtta-i cesîmesine hükümdâr ma'âlî-unvân-ı hazret-i Yakub Hân edâma'llâhu iclâlehû ilâ âhiri'd-deverân huzûr-ı ma'âlî-nüşûr-ı züvverânelerine ferş-i dîbâ-yı zîbâ-yı ta'zîmât ve bast-ı kumâş-ı giran-bahâ-yı teslîmât ve tekrîmât olundukdan sonra nemîka-i muhâlasat-ı enîka budur ki; bir müddetden berü ahkâm-ı celîle-i nusûs-ı furkâniyeyi icrâ ve seyr-i cemîle-i Hazreti Mustafavîyeye iktifâ eylemek niyyet-i hayriyyesiyle ol havâlîde bulunan tâ'ife-i bâğiye-i hıtta ve Kalmak ve hey'et-i tâğiye-i ashâb-ı şirk ve nifâk aleyhine azm ve tertîb-i esbâb-ı rezm olunarak zulâm-ı zulm ve adavâtları bârika-i zafer-şârika-i kahr u tenkîl ile imhâ ve zîr-i tâbi'iyyetlerinde bulunan müslimîn tahlîs ve rehâ ve savâmi' ve sümenât mahalline cevâmi'-i şerîfe ve medâris-i latîfe vaz' ve inşâ buyurulmuş idüği tebşîrâtını hâvî akribâ-yı kirâmîlerinden mefharu'l-emâsil ve'l-akrân âlî-câh-ı sâmî-mekân es-Seyyid Yakub Hân vâsıtasıyla irsâl buyurulan kerem-nâme-i nâm-ı eser ve mektûb-ı sürûr

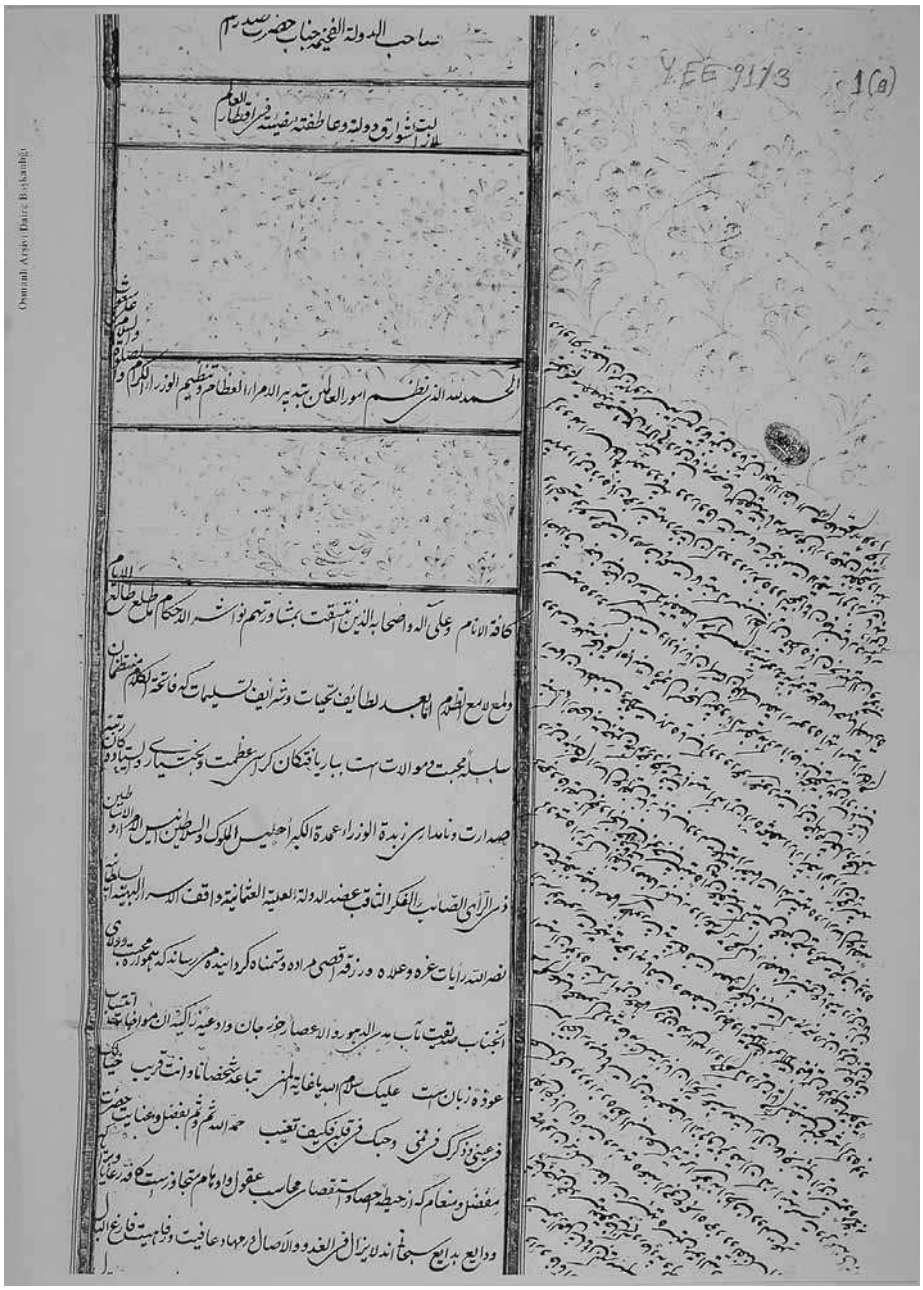
odur ki; her harf belâgat-zarfı sıdk-ı le’âlî-i meveddet ve mürüvvet ve terâkîb-i letâfet-esâlîbi mâ-lâ-mâl cevâhir-i beşâret ve meserretdir pîrâye-i bahş-ı mevki‘ vusûl ve hân-ı mûmâ-ileyhin teblîgât ve tebşîrât-ı şifâhiyesi dahi sâmi‘a-i dikkat ve mefharete mevsûl oldu havâlî-i merkûmede icrâ buyurmakda oldukları tedâbîr-i adüvv-i tedmîrin husûl-i netâyic-i hasenesi ber-muktezâ-yı râbıta-i kaviyye-i hem-dîni ve islâmiyet ve kadem-i me’mûlât ve a‘zam-ı temenniyâtımız olduğu hâlde fe-hamden sümme hamden sümme hamden azîmet ve teşebbüsât-ı aliyye-i hükümdârânelerinin mazhar-ı nusret-i cenâb-ı hayru'n-nâsırîn ve teferruka-i fermâ-yı cem‘iyyet-i hûn ve müşrikîn olmuş olması sahîhan va hakîkaten bâdî-i envâ‘-ı ibtihâc ve şâdî olmağla gülbâng-i bâreka'llâh îsâl-i menâzil-i mihr u mâh va’llâhu eyâ sipihr-keş ve gâzî-i gazâ mübârek-bâr neşîdesiyle tezyîn-i şifâh edilerek hâssaten ve hâlisan tebrîk-i muzafferiyet-i celîle-i fehâmet-penâhîlerine ibtidâr olunduğu ve bu vesîle-i cemîle ile atebe-i ulyâ-yı sipihr-i‘tilâ-yı cenâb-ı zıllu'llâhî ki mutâf-ı kavâfil-i şükûh ve şân ve mes‘â-yı zevâmil-i feyz ve ihsândır ol mevki‘-i mu‘allâya arz olunan tuhfe-i girân-bahâ-yı ihlâs ve ihtisâs-ı dâverîleri bi'l-irs ve'l-istihkâk revnak-tırâz-ı medîha-i uzmâ-yı imâmü'l-müslimîn ve şeref-pîrâ-yı menkabet-kübrâ-yı emîrü'l-mü’minîn olan velî-ni‘met-i bî-minnetimiz metbû‘-ı meşrû‘-ı mu‘azzamamız şevketlü mehâbetlü azametlü kudretlü pâdişâhımız efendimiz hazretlerinin nezd-i mekârim-vefd-i şehen-şâhîlerinde fevka'l-gâye karîn-i kabûl olarak bunun âsâr-ı mevhibetü'l-iftihârı cevâben tasdîr buyurulan yerlîğ-i belîğ-i hümâyûn ve ba‘zı hedâyâ-yı iltifât-mesmûn ile dahi isbât ve i‘lân buyurulduğundan işbu takdîr-i âlî-i hilâfet-penâhînin hüsn-i telakkîsi ile her bâr ibrâz-ı me’ser-i hulûs ve müvâlâta himmet-i behiyye-i hükümdârânelerinin masrûfiyeti ve hân-ı mûmâ-ileyh doğrusu pek güzel îfâ-yı hizmet-i sefâret eylediğinden kendüsünün kemâ-kân mehâsin-i enzâr-ı devletleriyle meşmûliyeti şi‘âr-ı dîn-dârı ve şîme-i kadr-dânî-i kerem-kârânelerinden me’mûl ve muntazır idüği beyânıyla ref‘-i ruk‘a-i husûsiyet bâkî hemîşe neyl-i mürâdât bi-tevfîk-i hâlik-i kâ’inât müheyyâ ve mevcûd ve esbâb-ı iktidâr düşmenân-ı mefkûd-bâd-bânîsi ve âlihu'l-emcâd.

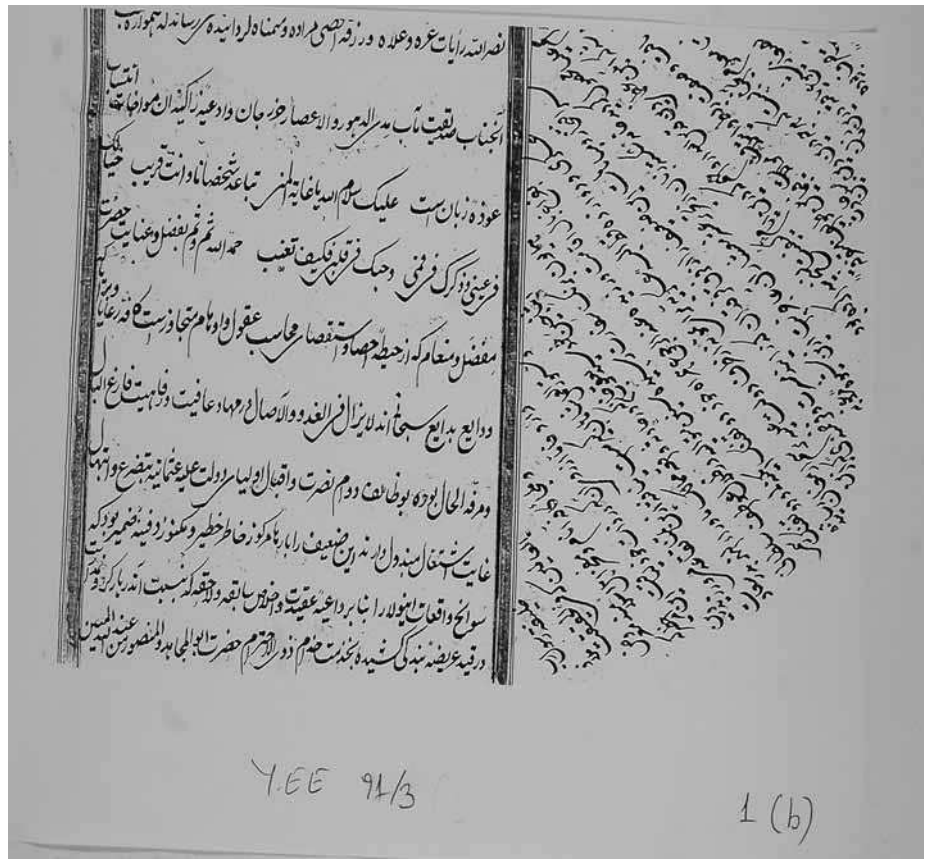

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı

Y. EE. 91/3

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı
Y.EE 91/3 1(a)

Y.EE 91/3
1 (b)

(97)

Код документа : İ. DH.
Дело № : 667
Документ № : 46454
Дата : 28 раби аль-авваля 1290 г.х. (26 мая 1873 г.)
Сообщение о том, что Якуб хан, посол кашгарского хана Якуб хана будет на аудиенции у султана в среду в пять часов, где посол собирался подтвердить верность самого хана и населения Кашгара османскому султану.

Code of document : İ.DH.
File No : 667
Document No : 46454
Date : 28 Rabi‘ al-awwal 1290 (26 May 1873)
A report saying that Kashgar Ambassador Yakub khan would be received by the Sultan on Wednesday at 5 p.m., during which Ambassador was going to reaffirm Khan’ and Kashgar’s population loyalty to the Ottoman Sultan.

Belge Kodu : İ. DH.
Dosya No : 667
Gömlek sıra No : 46454
Tarihi : 28 Rebiulevvel 1290 (26 Mayıs 1873)
Kaşgar Hükümdarı Yakub Han'ın kendisinin ve ülkesinin padişaha olan bağlılığını arz etmek üzere gönderdiği elçisi Yakub Han'ın padişah tarafından Çarşamba günü saat beş sularında huzura kabul edileceği.

Atûfetlü efendim hazretleri;

Çin iklîminde kâ’in Kaşgar ülkesinde birçok nüfûs-ı müslimeyi hâvî terekküb ve müteşekkil eden cem‘iyyet-i İslâmiye hükümdarı Yakub Hân hazretlerinin zamân-ı fevz ve felâh-ı mü’minîn olan asr-ı mes‘ûd-ı füyûzât-nümûd-ı cenâb-ı şehen-şâhîye şeref-müsâdakatla vukû‘ bulan icrâ’ât ve muzafferiyâtından bahisle kendi ve bi'l-cümle ahâlî nâmına olarak atebe-i ma‘âlî-mertebe-i pâdişâhîye arz-ı da‘avât ve rıkkiyet-i hâlisaya ve şimdiye kadar âsitâne-i bülend-eyvân-ı zıllu'llâhîye takdîm-i ma‘rûzâtda zuhûra gelen kusûrundan dolayı beyân-ı ma‘zeretle beraber tarafından bi'l-vekâle resm-i zemîn-bûs ve teberrükîyi icrâ etmek üzre akribâsından Yakub Hân'ı der-bâr-ı şevket-karâra irsâl eylediği ifâdât ve isminin defter-i mefharet-âver-i bendegân-ı hazret-i veliyyü'n-ni‘amîye kayd ve kabûl buyurulması temenniyâtına dâ’ir bir mahfaza derûnuna mevzû‘an hâk-pây-i sipehr-i i‘tilâ-yı cenâb-ı cihân-bânîye meb‘ûs arîzası tercemesiyle arz olundu hân-ı müşârun-ileyh müddet-i medîdeden berü oralarca i‘lâ-yı dîn-i mübîn uğrunda pek ziyâde sarf-ı gayret ve hizmet ve husûl arzusuna iktisâb-ı muvaffakiyet ederek şimdi dahi Südde-i Seniyye-i Mülûkâne'ye rabt-ı rişte-i ubûdiyet maksadıyla mûmâ-ileyh Yakub Hân'ı mahsûsen buraya göndermiş olduğundan kendüsü şân-ı celîlü'l-unvân-ı hilâfet-ulyâya lâyık olduğu vechile müsâfirhâneye ikâme ile sâye-i mekârim-vâye-i şehriyârîde esbâb-ı huzûr ve tatyîbi istihsâl olunmakda idüği ve mûmâ-ileyh huzûr-ı mes‘adet-nüşûr-ı hazret-i mülkdârîye yüz sürmek şeref-i âlem-bahâsına mazhariyet niyâzında

olmasıyla işbu recâsı karîn-i müsâ‘ade-i merâhim-mu‘tâde-i şehen-şâhî olduğu hâlde kendüsünün fermân buyurulacak yevm ve sâ‘atde Mâbeyn-i Hümâyûn cenâb-ı âlîsine i‘zâm olunacağı ifâdesiyle tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

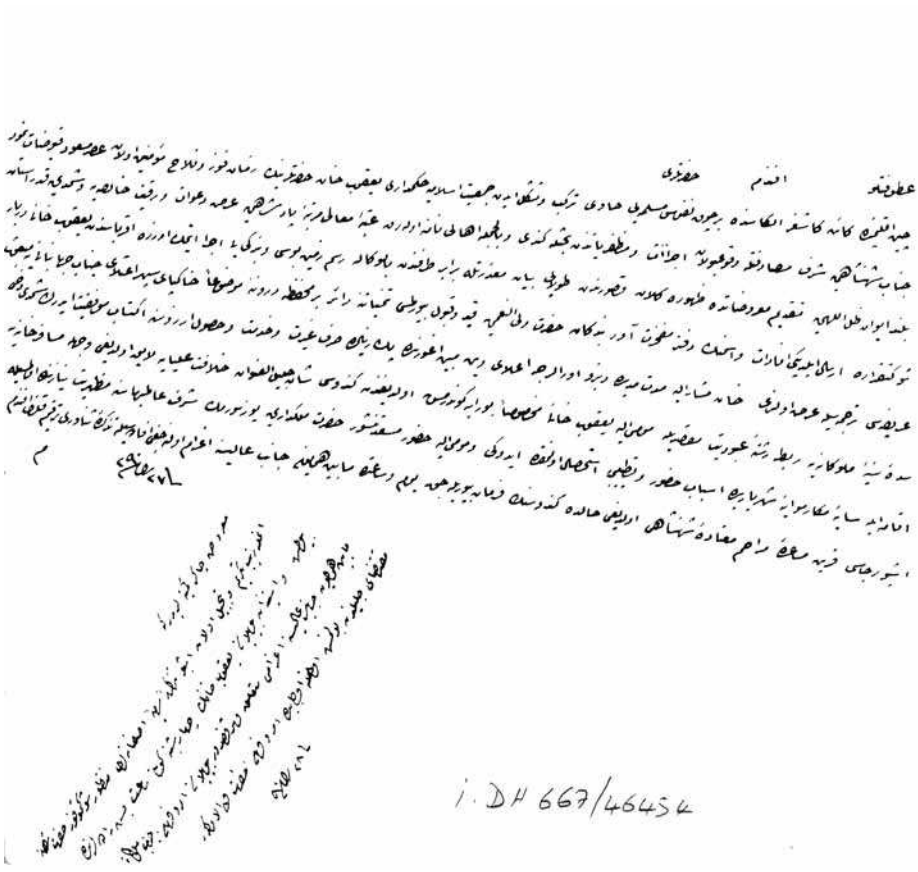
Fî 27 Ra. sene [1]290

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Enmile zîb-i tekrîm olan ve tebcîl olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleri manzûr-ı şevket-mevfûr-ı hazret-i şâhâne buyurulmuş ve istîzân buyurulan Yakub Hân'ın Çarşamba günü sâ‘at beş râddelerinde Mâbeyn-i Hümâyûn cenâb-ı âlîsine i‘zâmı müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulan emr u fermân-ı cenâb-ı mülûkâne muktezâ-yı celîlinden olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 28 Ra. sene [12]90

(98)

Код документа : İ. HR.
Дело № : 259
Документ № : 15524
Дата : 20 раби аль-ахыра 1290 г.х. (17 июня 1873 г.)
Сообщение о том, что кашгарскому правителю Якуб хану, прибывшему в Стамбул и подтвердившему верность османскому султану, была вручена османская медаль, подарена инкрустированная сабля и выдано 100 тысяч курушей на дорожные расходы.

Code of document : İ. HR.
File No : 259
Document No : 15524
Date : 20 Rabi‘ al-thani 1290 (17 June 1873)
A report saying that Kashgar ruler Yakub khan who arrived in Istanbul and reaffirmed his loyalty to the Ottoman Sultan was decorated with an Ottoman medal and presented with an encrusted sword and a sum worth 100 000 kurushes as traveling expenses.

Belge Kodu : İ. HR.
Dosya No : 259
Gömlek sıra No : 15524
Tarihi : 20 Rebiulahir 1290 (17 Haziran 1873)
İstanbul’a gelip Padişaha bağlılığını bildiren Kaşgar Hanı Yakub Han’a bir Osmanlı nişanı ile süslü bir kılıç ve yüz bin kuruş harcırah verildiği.

Atûfetlü efendim hazretleri;

Ma‘lûm-ı âlî buyurulduğu vechile Kaşgar hâkimi tarafından atebe-i ulyâ-yı cenâb-ı şâhâneye rabt-ı rişte-i ubûdiyeti hâvî arîza-i mahsûsa ile geçende Dersa‘âdet'e gelen Yakub Hân bu kerre avdet edecek olup hâkim-i müşârun-ileyhin mutâf-ı kavâfil-i füyûzât olan Âsitâne-i âsumân-ı eyvân-ı hilâfet-i kübrâya kendüsü ve dâ’ire-i hükûmeti ahâlîsi nâmına olarak arz eylediği âsâr-ı rıkkiyet ve ta‘zîmât iktizâsınca nişâne-i taltîf-i celîl-i velî-ni‘met-i bî-minnete mazhariyeti şân-ı ma‘âlî-unvân-ı cihân-dârîye lâyık ve hân-ı mûmâ-ileyhin tesrîri dahi merâhim-i aliyye-i şehen-şâhîye muvâfık olacağından sadr-ı meyânî-i yâdigâr-ı celîlü'l-i‘tibâr-ı hazret-i zıllu'llâhî ile tenvîr ve kadr u şerefi akvâm ve kabâ’ili arasında a‘lâ ve tevfîr olunmuş olmak üzre kendüsüne birinci rütbeden bir kıt‘a murassa‘ nişân-ı Osmânî ile iki yüz bin guruş kıymetinde kezâlik bir seyf-i murassa‘ ihsânı ve hân-ı mûmâ-ileyhe dahi nişân-ı mezkûrun ikinci râddesinden bir nişân ve yüz bin guruş harc-ı râh i‘tâsı merhûn-ı müsâ‘ade-i avâtıf-ı mu‘tâde-i cenâb-ı şehriyârî görünüyor ise de her hâlde isâbet-bahş-ı sahîfe-i sunûh ve sudûr olacak emr u fermân-ı mekârim-beyân-ı hazret-i pâdişâhînin hükm-i münîfi infâz edileceği ifâdesiyle tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 19 R. sene [1]290.

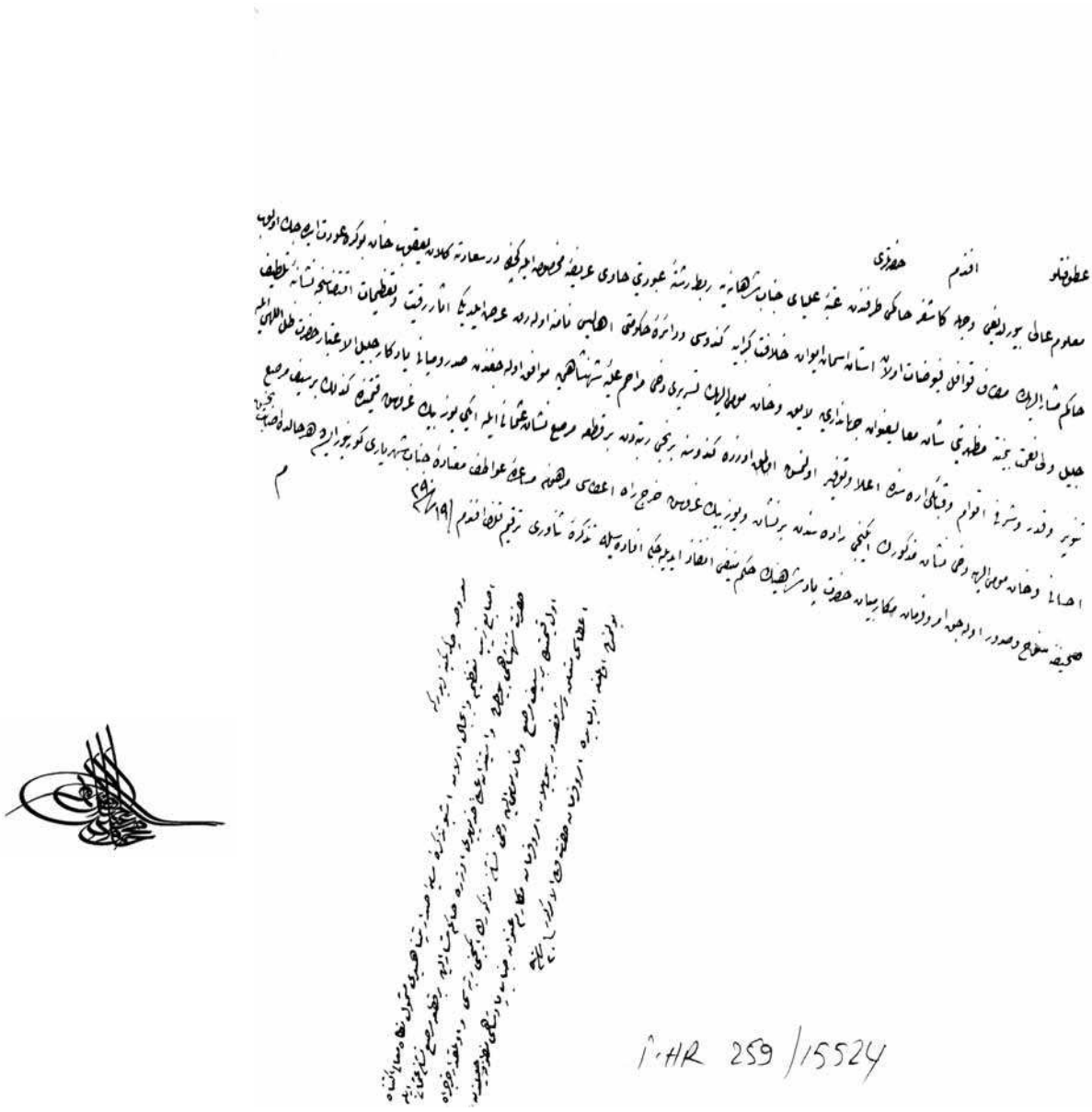
Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Esâbi‘ zîb-i ta‘zîm ve icbâl olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-

penâhîleri meşmûl-i nigâh-ı ma‘âlî-iktinâh-ı hazret-i şehen-şâhî buyurulmuş ve istîzân-ı âlî-i hidîvîleri üzre hâkim-i müşârun-ileyhe bir kıt‘a murassa‘ nişan-ı Osmânî ile ol kıymetde bir seyf-i murassa‘ ve hân-ı mûmâ-ileyhe dahi nişân-ı mezkûrun ikinci rütbesi ve ol mikdâr harc-ı râh i‘tâsı müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulan emr u fermân-ı mekârim-unvân-ı cenâb-ı pâdişâhî mantûk-ı celîlinden bulunmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 20 R. sene [12]90.

(99)

Код документа : İ. DH.
Дело № : 671
Документ № : 46753
Дата : 19 джумада аль-ахыра 1290 г.х. (14 августа 1873 г.)
Справка о выдаче по 15 тысяч курушей Юсуф беку, недавнему выпускнику Военного Училища, и еще одному офицеру, которые должны были отправиться в Кашгар вместе с кашгарским послом Якуб ханом для обучения солдат кашгарского правителя.

Code of document : İ. DH.
File No : 671
Document No : 46753
Date : 19 Jumada al-thani 1290 (14 August 1873)
A certificate on the issue of 15,000 kurushes to Yusuf bey, recent graduate of military college, and to one more officer who were to go to Kashgar together with Kashgar Ambassador Yakub Khan to train soldiers of the Kashgar ruler.

Belge Kodu : İ. DH.
Dosya No : 671
Gömlek sıra No : 46753
Tarihi : 19 Cemaziyelahir 1290 (14 Ağustos 1873)
Kaşgar Hanı'ın askerlerini eğitmek üzere Mekteb-i Harbiye'den yeni mezun olan Yusuf Efendi ile diğer bir subayın Kaşgar Elçisi Yakub Han ile birlikte Kaşgar'a gönderileceğinden bu iki zabite onbeşer bin kuruş harcırah verilmesi.

Atûfetlü efendim hazretleri;

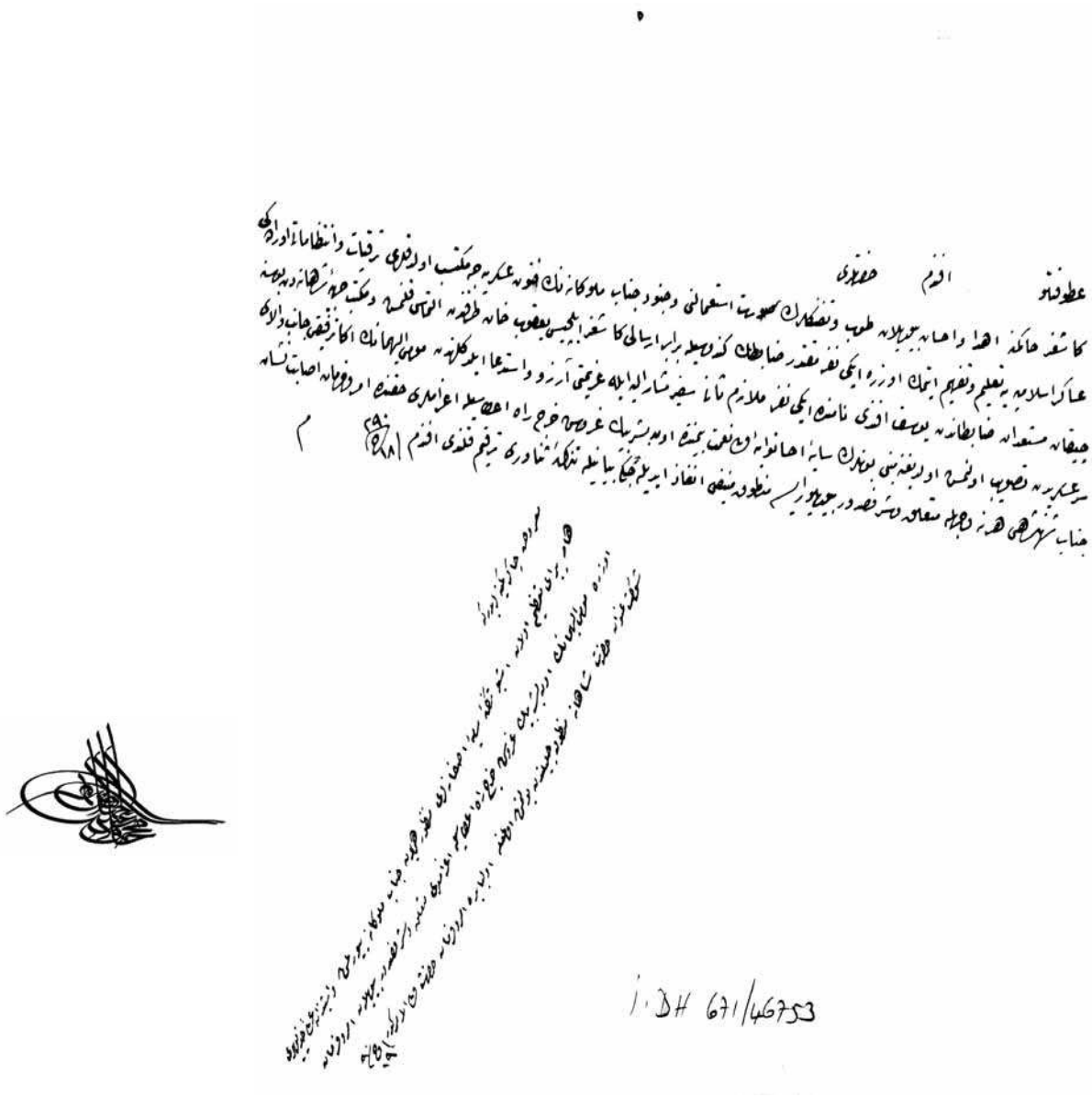
Kaşgar hâkimine ihdâ ve ihsân buyurulan top ve tüfenklerin sûret-i isti'mâlini ve cünûd-ı cenâb-ı mülûkânenin fünûn-ı askeriyece mükteseb oldukları terakkiyât ve intizâmâtı oradaki asâkir-i İslâmiyeye ta'lîm ve tefhîm etmek üzre iki nefer muktedir zâbitin kendüsüyle beraber irsâli Kaşgar Elçisi Yakub Hân tarafından iltimâs kılınmış ve Mekteb-i Harbiye-i Şâhâne'den bu sene çıkan müsta'idân zâbitândan Yusuf Efendi nâmında iki nefer mülâzım-ı sânî sefîr-i müşârun-ileyh ile azîmeti arzu ve istid'â eylediklerinden mûmâ-ileyhimânın ana terfîki cânib-i vâlâ-yı Seraskerî'den tasvîb olunmuş olduğuna mebnî bunların sâye-i ihsân-vâye-i velî-ni'met-i bî-minnetde on beşer bin guruş harc-ı râh i'tâsıyla i'zâmları hakkında emr u fermân-ı isâbet-nişân-ı cenâb-ı şehen-şâhî her ne vechile müte'allık ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfi infâz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 18 C. sene [1]290.

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Hâme pîrâ-yı ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleri manzûr-ı hümâyûn-ı cenâb-ı mülûkâne buyurulmuş ve istîzân-ı âlî-i hidîvîleri üzre mûmâ-ileyhimânın on beş bin guruş harc-ı râh i'tâsıyla i'zâmları müte'allık ve şeref-sudûr buyurulan emr u fermân-ı şevket-unvân-ı hazret-i şâhâne mantûk-ı celîlinden bulunmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 19 C. sene [12]90

(100)

Код документа : İ. DH.
Дело № : 685
Документ № : 47768
Дата : 23 раби аль-ахыра 1291 г.х. (9 июня 1874 г.)
Сообщение о выделении матери правителя Кашгара Якуб хана, вернувшейся из Хиджаза в Стамбул, 250 курушей в качестве поденных для ее отъезда в Кашгар.

Code of document : İ. DH.
File No : 685
Document No : 47768
Date : 23 Rabi‘ al-thani 1291 (9 June 1874)
A report on allocating 250 kurushes per day to the mother of Kashgar ruler Yakub khan who returned from Hijaz to Istanbul, as minor expenses for her departure to Kashgar.

Belge Kodu : İ. DH.
Dosya No : 685
Gömlek sıra No : 47768
Tarihi : 23 Rebiulahir 1291 (9 Haziran 1874)
Hicaz'dan İstanbul'a dönmüş olan Kaşgar Hükümdarı Yakub Han'ın annesinin Kaşgar'a gidebilmesi için kendisine günlük iki yüz elli kuruş tahsis edildiği.

Atûfetlü efendim hazretleri;

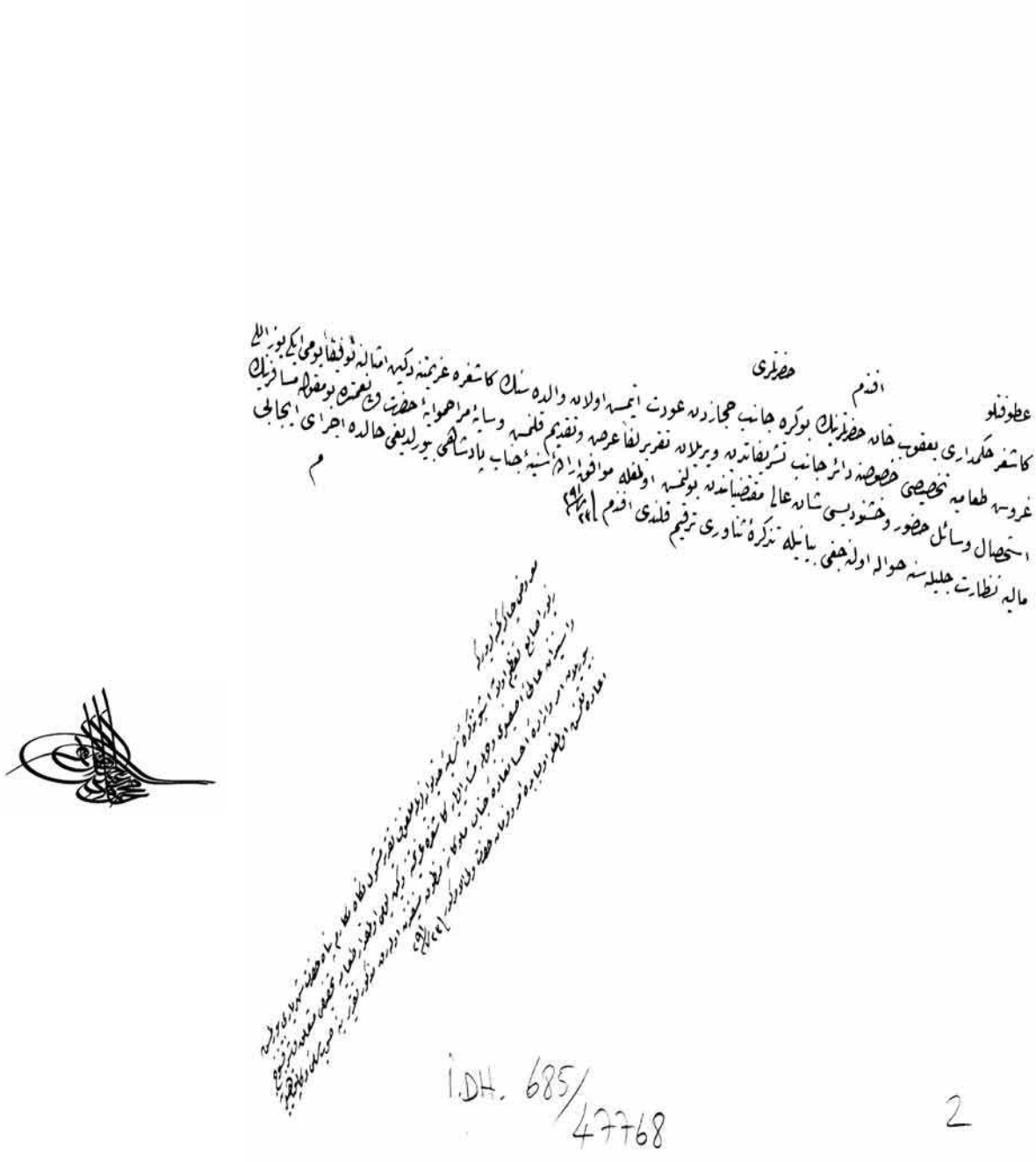
Kaşgar Hükümdarı Yakub Hân hazretlerinin bu kerre cânib-i Hicâz'dan avdet etmiş olan vâlidesinin Kaşgar'a azîmetine değin emsâline tevfîkan yevmî iki yüz elli guruş ta‘âmiye tahsîsi husûsuna dâ’ir cânib-i Teşrîfât'dan verilen takrîr leffen arz ve takdîm kılınmış ve sâye-i merâhim-vâye-i hazret-i velî-ni‘metde bu makûle müsâfirînin istihsâl-i vesâ’il-i hoşnûdîsi şân-ı âlî muktezâsından bulunmuş olmağla muvâfık-ı irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî buyurulduğu hâlde icrâ-yı îcâbı Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne havâle olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 23 R. sene [1]291

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Zîver-i esâbi‘-i ta‘zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i hidîvâneleriyle melfûf takrîr meşmûl-i mekâkim-penâh-ı hazret-i şehriyârî bulunmuş ve istîzân-ı âlî-i âsafîleri vechile müşârun-ileyhâya Kaşgar'a azîmetine değin yevmî ol mikdâr ta‘âmiye tahsîsi müte‘allık ve şeref-sünûh buyurulan emr u irâde-i ihsân-âde-i cenâb-ı mülûkâne mantûk-ı münîfinden olarak mezkûr takrîr yine savb-ı sâmî-i vikâlet-penâhîlerine i‘âde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 23 R. sene [1]291

İ.DH. 685/47768

2

(101)

Код документа : İ. DH.
Дело № : 688
Документ № : 47978
Дата : 23 джумада аль-ахыра 1291 г.х. (7 августа 1874 г.)
Сообщение о подтверждении султаном выплаты в виде разового вознаграждения 25 лир и 30 курушей для оплаты стоимости перевозки грузов на пароходе до Ходжабея, а также поденных денег на один месяц в связи с возвращением на родину гостящей в Стамбуле сестре правителя Кашгара Якуб хана и десяти сопровождающим ее лиц.

Code of document : İ. DH.
File No : 688
Document No : 47978
Date : 23 Jumada al-thani 1291 (7 August 1874)
A report on Sultan's acknowledgement of once-only reward worth 25 lirs and 30 kurushes to compensate for cargo transportation charges by sea to Hojabey, as well as minor expenses for a month in connection with Yakub khan's sister and ten of her retinue, currently on a visit to Istanbul, return home.

Belge Kodu : İ. DH.
Dosya No : 688
Gömlek sıra No : 47978
Tarihi : 23 Cemaziyelahir 1291 (7 Ağustos 1874)
İstanbul'da misafir olarak bulunan Kaşgar Hükümdarı Yakub Han'ın kızkardeşinin on kişilik maiyyetiyle memleketine döneceğinden Hocabey'e kadar olan gemi navlunnarının tutarı olan yirmi beş lira otuz kuruş ile bir aylık yevmiyelerinin atiyye olarak verilmesinin padişah tarafından onaylandığı.

Atûfetlü efendim hazretleri;

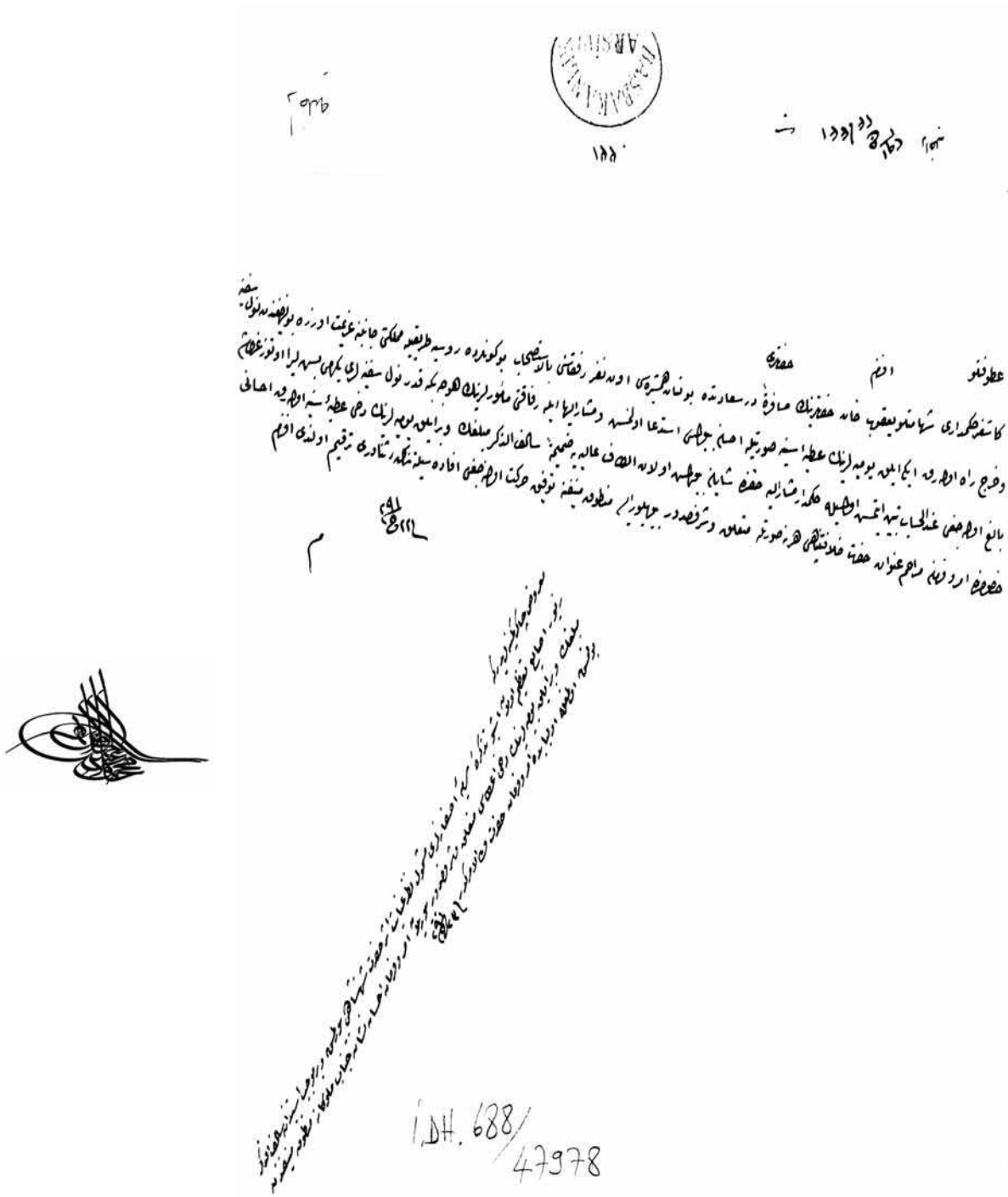
Kaşgar hükümdârı şehâmetlü Yakub Hân hazretlerinin müsâfereten Dersa'âdet'de bulunan hemşîresi on nefer rüfekâsını bi'l-istishâb bu günlerde Rusya tarîkiyle memleketi cânibine azîmet üzre bulunduğundan navl-ı sefîne ve harcırâh olarak iki aylık yevmiyelerinin atiyye-i seniyye sûretiyle ihsân buyurulması istid'â olunmuş ve müşârun-ileyhâ ile refâkati me'mûrlarının Hocabey'e kadar navl-ı sefîneleri yigirmi beş lira otuz guruşa bâliğ olacağı inde'l-hesâb tebeyyün etmiş olmasıyla hükümdâr-ı müşârun-ileyh hakkında şâyân buyurulmuş olan eltâf-ı âliyeye zamîmeten sâlifü'z-zikr meblağın ve bir aylık yevmiyelerinin dahi atiyye-i seniyye olarak ihsânı husûsunda emr u fermân merâhim-unvân-ı hazret-i hilâfet-penâhî her ne sûretle müte'allık ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfine tevfîk-i hareket olunacağı ifâdesiyle tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fî 22 C. sene [1]291

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Zîver esâbi'-i ta'zîm olan işbu tekire-i sâmiye-i âsafâneleri meşmûl-ı nazar-ı inâyet-eser-i hazret-i şehen-şâhî buyurulmuş ve ber-mûceb-i istîzân sâlifü'z-zikr meblağın ve bir aylık yevmiyelerinin dahi i'tâsı müte'allık ve şeref-sudûr buyurulan emr u fermân-ı ihsân-nişân-ı cenâb-ı mülûkâne mantûk-ı münîfinden bulunmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 23 C. sene [1]291.

İ.DH. 688/47978

(102)

Код документа : İ. DH.
Дело № : 701
Документ № : 49054
Дата : 27 раби аль-авваля 1292 г.х. (3 мая 1875 г.)
Сообщение, что правитель Кашгара Якуб хан получил подарки османского султана, доставленные Якуб беем, послом Кашгара в Стамбуле, который будет принят султаном в субботу в связи с продлением полномочий, где посол собирался подтвердить удовлетворение правителя и всего населения Кашгара от верности Османскому государству.

Code of document : İ. DH.
File No : 701
Document No : 49054
Date : 27 Rabi‘ al-awwal 1292 (3 May 1875)
A report saying that ruler of Kashgar Yakub khan received gifts from the Ottoman Sultan brought by Yakub bey, Kashgar’s Ambassador to Istanbul who would be received by the Sultan on Saturday due to the prolongation of powers where the Ambassador was going to reaffirm Kashgar ruler’ and the entire population’s satisfaction with loyalty to the Ottoman state.

Belge Kodu : İ. DH.
Dosya No : 701
Gömlek sıra No : 49054
Tarihi : 27 Rebiulevvel 1292 (3 Mayıs 1875)
Padişahın Kaşgar Emiri Yakub Han'a Dersaadet Kaşgar Sefiri Yakub Bey vasıtasıyla gönderdiği hediyelerin Yakub Han tarafından alındığı ve kendisi ile ahalinin Osmanlı Devleti'ne bağlı olmakdan memnun olduğunu bildirmek ve Yakub Bey'in görevine devam etmek üzere padişah tarafından Cumartesi günü huzura kabul edileceği.

Atûfetlü efendim hazretleri;

Mukaddemâ irsâl ve ihsân buyurulan nâme-i mekârim-unvân ve seyf ve nişân-ı feyz-efşân ile esliha-i mütenevvi‘ayı kemâl-i ta‘zîm ve sürûr-ı azîm ile bi'l-istikbâl fermân-nâme-i mersûl-i iltifât-şümûlü tâc-ı seribtihâc ve tevkîr ve seyf ve nişân-ı âlînin ta‘lîkiyle miyân ve seniyye-i mefharet ve da‘avât-ı hayriye-i cenâb-ı mülûkânenin tezkârıyla da lisân-ı mahmedetini tezyîn ve tenvîr eyledikden sonra yüz pâre top atdıradak i‘lân-ı şâdî ve mesâr etmiş ve işbu i‘tâf-ı seniyye umûm ahâlînin fevka'l-gâye bâ‘is-i mübâhic ve mübâhâtı olmuş idüğünden bahisle ol bâbda zâtı ve bi'l-cümle sekene-i dâ’ire-i hükûmeti nâmına olarak tahdîs-i ni‘am-ı velî-ni‘met-i bî-minnet ve atebe-i aliyyetü'l-mertebe-i kîti-sitânîye tecdîd ve te’kîd-i irtibât ve rıkkiyyeti hâvî ve geçende sefâretle İstanbul'a gelüp mu’ahharan avdet eden Yakub Bey'in vâsıta-i teblîğ-i mehâmid ve ihtisâs olmak üzre bu kerre dahi Dersa‘âdet'e gönderildiğini muhtevî cânib-i celîlü'l-menâkıb-i şehriyârîye Kaşgar emîri fehâmetlü Yakub Hân hazretleri tarafından meb‘ûs arîza ile tercümesi arz ve takdîm olundu me’âlinden istinbât edildiği vechile âfitâb-ı şevket-i Saltanat-ı Seniyye'nin Asya-yı Vüstâ'ya kadar intişâr-ı envârı ile nüfûs-ı

kesîreden mürekkeb bir cem‘iyyet-i cesîme-i islâmiyenin âsitân-ı bülend-eyvân-ı zıllu'llâhîye hâhişger iktisâb-ı ubûdiyet ve intisâb ve sikke ve hutbelerinin nâm-ı nâmî ve ism-i sâmî-i cihân-bânî ile kıymet-dâr ve zînet-yâb olmakda olması vücûd-ı mes‘ûd-ı merâhim-âlûdu mevlâ-yı müte‘âlin mülk ve millete lütf-i adîmü'l-imtisâli ve ulu himmet-i sa‘âdet-nümûdu kuvvet ve miknet-i devletin bâdî-i husûl ve ikmâli olan pâdişâh-ı kudret-penâh efendimizin şân ve levâzım-ı hilâfet-i kübrânın tamâmiyet ve mükemmeliyeti emrinde ittihâz ve ibrâz buyurmakda bulundukları tedâbîr ve inâyât necât-ı gâyâtının enzâr ve efkâr-ı âlemde hâsıl eylediği hüsn-i te’sîrâta dâll ve asr-ı âlü'l-âl-i meyâmin-iştimâl-i hümâyûnlarına iktirân ile sâye-i simâ-pâye-i tâcdârânelerinde bu misillü me’ser-i hasenenin müşâhedesine mazhariyet dahi kâffe-i bendegâne göre şeref-i bî-hemâl olmağla ed‘iyye-i efzâyiş-i ömr u ikbâl ve azamet ve iclâl-ı şehen-şâhî be-tekrâr ref‘-i icâbet-gâh-ı cenâb-ı per-verdigâr kılındığı ve mûmâ-ileyh Yakub Bey emîr-i müşârun-ileyhin teşekkürât ve ihlâsâtını şifâhen arz etmek ve kendüsünün mazhar buyurulduğu âtıfet-i ulyâdan dolayı dahi bi'z-zât îfâ-yı vecîbe-i şükrâniyet eylemek içün hâk-i pây-ı mu‘allâ-yı hazret-i pâdişâhîye yüz sürmek niyâzında bulunduğundan recâ-yı ma‘rûzu karîn-i is‘âf-ı eltâf-ı ittisâf-ı şehen-şâhî olur ise kendüsü tensîb ve fermân buyurulacak vakt ve sâ‘atde Mâbeyn-i Hümâyûn taraf-ı eşrefine i‘zâm olunacağı ifâdesiyle tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 27 Ra. sene [12]92.

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Hâme pîrâ-yı ta‘zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleriyle melfûf arîza ve tercümesi manzûr ve sûret-i hâl ma‘lûm-ı şevket-melzûm-ı hazret-i pâdişâhî buyurulmuş ve mîr-i mûmâ-ileyhin işbu Cumartesi günü sâ‘at beş karârlarında Mâbeyn-i Hümâyûn taraf-ı eşrefine i‘zâmı müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulan emr u fermân-ı ma‘âlî-nişân-ı cenâb-ı cihân-bânî mantûk-ı celîlesinden olarak sâlifü'l-beyân arîza tercümesiyle beraber yine savb-ı âlî-i vekâlet-penâhîlerine i‘âde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 28 Ra. sene [12]92.

(103)

Код документа : İ. DH.
Дело № : 706
Документ № : 49426
Дата : 20 раджаба 1292 г.х. (22 августа 1875 г.)
О присвоении звания офицера третьего ранга Мехмеду эфенди, на которого была возложена обязанность доставки оружия и подарков османского султана правителю Кашгара.

Code of document : İ. DH.
File No : 706
Document No : 49426
Date : 20 Rajab 1292 (22 August 1875)
On conferment of the title of officer of third rank to Mehmed effendi who was in charge of delivering of arms and gifts of Ottoman Sultan to the ruler of Kashgar.

Belge Kodu : İ. DH.
Dosya No : 706
Gömlek sıra No : 49426
Tarihi : 20 Receb 1292 (22 Ağustos 1875)
Padişah'ın Kaşgar emirine ihsan ettiği silahlar ile diğer hediyeleri götürmek için görevlendirilen Mehmed Efendi'ye rütbe-i salise verilmesi.

Atûfetlü efendim hazretleri;

Taraf-ı âlî-i pâdişâhîden Kaşgar emîri hazretlerine ihsân buyurulan esliha ve hedâyâ-yı seniyyenin îsâline ta‘yîn olunan Mehmed Efendi'ye rütbe-i sâlise tevcîhi hakkında emîr-i müşârun-ileyhin me’mûru Yakub Bey cânibinden vürûd eden tezkire arz ve takdîm kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân-ı hümâyûn cenâb-ı cihân-bânî her ne vechile müte‘allık buyurulur ise hükm-i celîli infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fî 20 Receb sene [12]92.

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Esâbi‘-i zîb-i ta‘zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleriyle melfûf tezkire manzûr-ı mekârim-nüşûr-ı hazret-i şehen-şâhî buyurulmuş ve ber-mûceb-i istîzân efendi-i mûmâ-ileyhe rübte-i selâse tevcîhi müte‘allık ve şeref-sunûh buyurulan emr u fermân-ı lütf-i beyân-ı cenâb-ı mülûkâne mantûk-ı münîfinden olarak tezkire yine savb-ı sâmî-i hidîvîlerine i‘âde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 21 Receb sene [12]92.

I.DH 706/49426

(104)

Код документа : Y. EE
Дело № : 91
Документ № : 11
№ старого описания : 33-73/1279
Дата : 29 шабана 1293 г.х. (19 сентября 1876 г.)
Письма правителя Кашгара Якуб хана в правительство и султану Абдулхамиду II с выражением удовлетворения по случаю восхождения его на трон и сообщением об отправке в Стамбул Сейид Якуб хана для ведения переговоров от имени кашгарского эмира.

Code of document : Y. EE
File No : 91
Document No : 11
No of previous description : 33-73/1279
Date : 29 Sha'aban 1293 (19 September 1876)
Letters of Kashgar's ruler to the government and the Sultan Abdulhamid II that expressed his satisfaction on the occasion of his enthroning and a report on sending Seyid Yakub khan to Istanbul to hold talks on behalf of Kashgar ruler.

Belge Kodu : Y. EE
Dosya No : 91
Gömlek sıra No : 11
Eski tasnif numarası : 33-73/1279
Tarihi : 29 Şaban 1293 (19 Eylül 1876)
II Abdülhamid Han'ın tahta geçmesi üzerine Kaşgar Emiri Yakub Han'ın duyduğu memnuniyeti bildirip kendisi adına görüşmeler yapmak üzere Seyyid Yakub Han'ı İstanbul'a gönderdiğine dair Sadaret'e ve Padişaha yazdığı mektuplar.

Belge No: 1

Mesned-celîl-i Sadâret-i Uzmâ'ya Kaşgar emîri şehâmetlü Yakub Hân hazretleri tarafından irsâl olunan mektûbun tercümesidir.

Bâb-ı Âlî
Nezâret-i Celîle-i Hâriciye
Tercüme Odası

Hamden sümme hamden zahru's-selâtîn fahrü'l-havâkîn kefîlü'l-mehâm ve salâhü'l-enâm amîmü'l-kerem kerîmü'ş-şiyem ma'den-i fazl-ı nâ-mütenâhî hazret-i zıllu'llâhî olan şevket-me'âb merhamet-nisâb pâdişâh-ı cihân-penâh Sultân Abdülhamid Hân efendimiz hazretlerinin bi'l-yümni ve'l-ikbâl taht-ı âlî-baht-ı Osmânî'ye cülûs-ı meymenet-me'nûs-ı şehriyârîleri nevîd-i meserret-efzâ ve müjde-i ferhat-nümâsı vâsıl-ı ıttılâ'-ı âlem-yân oldukda hezâr şükr ki maksûr-mâ müyesser-şod meşâm-ı rûh-ı revân tâze ve münevver-şod zünnûr-ı münhr-i cihân-tâb-ı rûy-ı şâh-ı cihân zehi şahân-ı cihân hem-cûme münevver-şod mâ-sadakınca cism-i nâ-tüvâna rûh tâze ve gönüllerde ferhat bî-endâze hâsıl olarak işbu inâyât-ı celîlesinden dolayı Cenâb-ı Hakka îfâ-yı şükr ve senâ ile meşgûl olmakdayım du'â-gûy-ı devlet ve hayr-hâh-ı saltanat olan muhlisleri her ne kadar mevki'in bu'diyeti münâsebetiyle bi'z-zât îfâ-yı tehniyet ve bey'at içün bâb-ı mekârim-me'âb-ı hilâfet-penâhîden

dûr isem de ma‘nen ayn-ı huzûrdayım binâberîn bi'l-vâsıta îfâ-yı vazîfe-i lâzıme zımnında gurre-i nâhiye-i seyyâret tîr âsumân-ı sa‘âdet Seyyid Yakub Hân ol cânib-i âlîye i‘zâm olunduğundan bi-mennihî te‘âlâ lede'ş-şerefü'l-vusûl dâhil-i bezm-i vekâlet-penâhîleri buyuruldukda lâzım gelen mevâddın kendüsüyle tezekkür buyurulmasını hâssaten recâ ederim.

Belge No: 2

Taraf-ı müstecmi‘u'l-mücedd ve'ş-şeref hazret-i hilâfet-penâhîye Kaşgar emîri şehâmetlü Yakub Hân hazretleri cânibinden irsâl olunan nâmenin tercümesidir.

Bâb-ı Âlî

Nezâret-i Celîle-i Hâriciye

Tercüme Odası

Cenâb-ı hudâ-vend-i hudâ-vendân sâye-i hatîr-feleksây ve zıll-ı serîr-i sipihr-âsâ-yı ma‘âzim-i e‘âzimü's-selâtîn melâz-ı ekârimü'l-havâkîn hâmî-i havzatü'l-islâm müreffi‘u kavâ‘idü'ş-şerî‘a bi-icrâ’i'l-ahkâm sultân-ı selâtîn-i enâm hâfız-ı ekâlîm-i islâm olan zât-ı şevket-simât-ı hazret-i hilâfet-penâhîlerini mazhar-ı füyûzât-ı nâ-mütenâhî kılarak ilâ kıyâmi's-sâ‘a penâh-ı mülûk-ı âlem ve melâzîn-i âdem ve vâsıta-i intizâm-ı havâs ve avâm ve râbıta-i refâh kâffe-i enâm buyursun. Derecât-ı câh ve celâl ve gurufât-ı şevket ve iclâl-i cenâb-ı pâdişâhîleri ol kadar bâlâ ve vâlâdır ki cümle-i bülgâ-yı ümem ve fusehâ-yı Arab ve Acem ne kadar sa‘y etseler ta‘rîf ve tavsîfine kâdir olamayacağından ifâk-ı âlemde hulûs ve itâ‘atle meşhûr ve aksâ-yı cihânda sıdk ve irâdetle mezkûr olan bu kemîne-i hâd-mân-ı hazret-i hilâfet-penâhîleri tarîk-i ubûdiyete kadem-i nihâde ve tecâsür olarak kavâyim-i serîr-i saltanatı leb-i huzû‘ ve huşû‘ ile telsîm ederek izz-i huzûra şu vechile arzuhâl eder ki; bu zamân-ı sa‘d-ı iktirân ve evân-ı meymenet-nişândaki ki subh-ı devlet-i câvîd ufuk-ı ikbâl ve saltanatdan burka‘-endâz ve nesîm-i mevâhib-i ilâhî berîd-i rûh-ı efzâ ile müjde-i dil-küşâ-yı cülûs-ı hümâyûn-ı hilâfet-penâhîlerini sâmi‘a-nüvâz-ı ehl-i niyâz kıldığı misillü ahâlî-i Kaşgar dahi bu hayr-ı meserret-eseri işitdiklerinde işbu eltâf-ı mâ-lâ nihâye-i ilâhîyeye teşekküren cebhe-sây-ı secdât-ı şükr ve mahmedet olmuşlardır. Bende-i cân-sipâr ve du‘â-gûy-ı akîdet-şi‘âr olan bu zerre-i bî-mikdâr dahi hayrân-ı lütf-i celîl-i hazret-i rabb-ı müte‘âl olarak müteşekkiren şeb ve rûz du‘â-yı temâdî-i ömr ü ikbâl ve tevâfür-i şükûh-ı şevket ve iclâl-i şehriyârîleriyle meşgûl olduğumu atebe-i ulyâ-yı şevket-ihtivâ-yı tâc-dârîlerine arz etmek ve vâsıta-i intizâm-ı enâm ve bâ‘is-i tervîc-i kavâ‘id-i dîn-i mübîn-i İslâm olan cülûs-ı meymenet-me’nûs-ı hüsrevânelerini tebrîk ve tehniyet eylemek üzre du‘â-gûy-ı devlet-i ebed-müddet ve tercümân-ı ahvâl-i fukarâ-yı vilâyet olan akribâmızdan Seyyid Yakub Han'ı der-bâr-ı şevket-karâr-ı ulyâya i‘zâm eyledim mûmâ-ileyhin gerek ahâlî ve gerek nâm-ı ahkarâneme olarak nezd-i şevket-veft-i hilâfet-penâhîlerinde me’mûr-ı îfâsı olduğu vecîbe-i bey‘at ve tehniyet içün lâmi‘u'n-nûr ve menba‘-ı feyz ü sürûr olan huzûr-ı hazret-i şehriyârîlerine müsûl şerefine nâ’iliyyetinde mazhar-ı iltifât-ı cihân-derecât-ı pâdişâhîleri buyurularak bu vechile bendegân-ı şâkirü'l-ihsân-ı hümâyûnları olan cemî‘ fukarâ-yı İslâmın ve ale'l-husûs

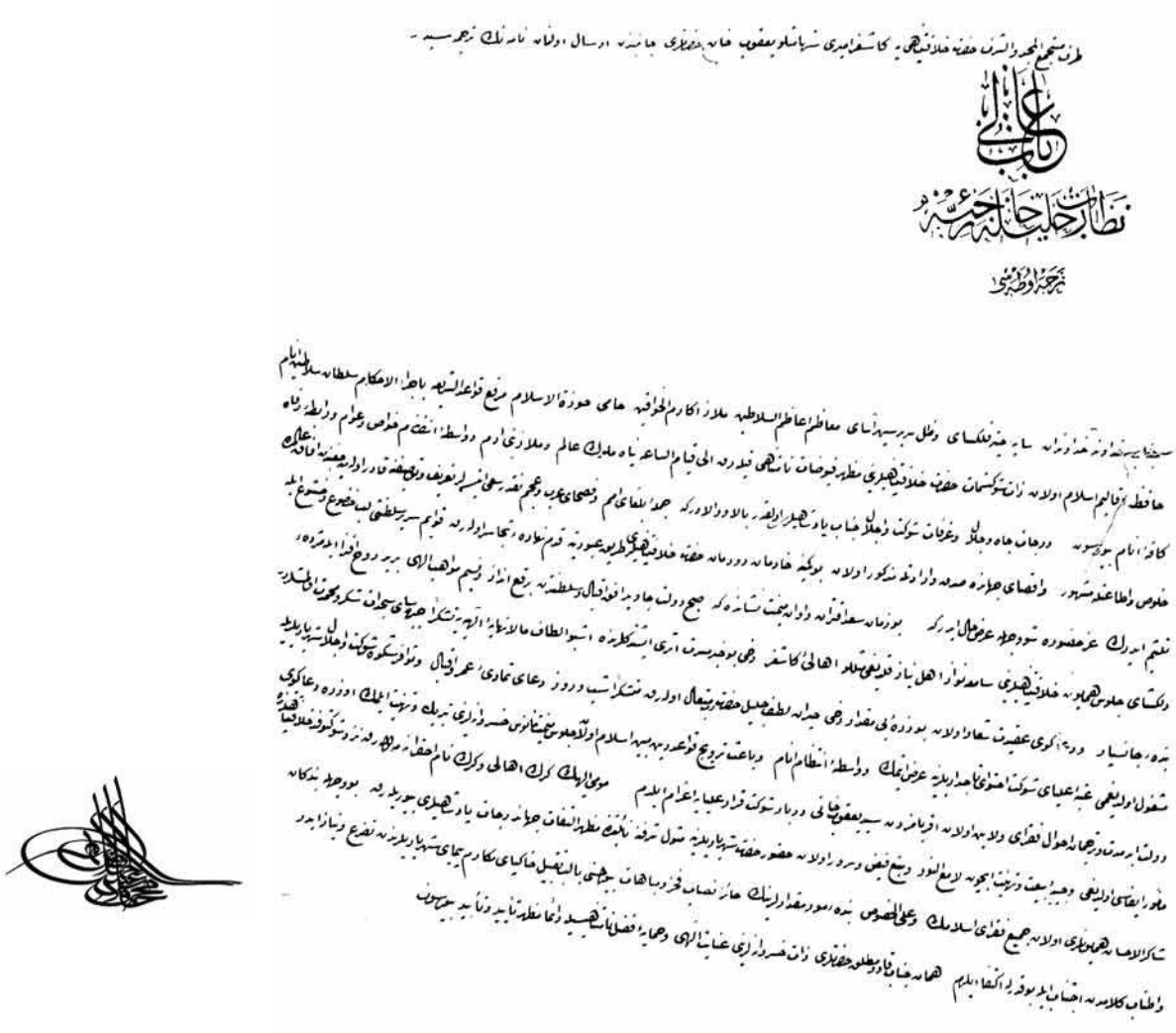
bende-i mûr mikdârlarının hâ'iz-i nisâb-ı fahr u mübâhât buyurulmasını bâ-lebi takbîl hâk-i pây-ı mekârim-sîmâ-yı şehriyârîlerinden tazarru' ve niyâz eder ve atnâb-ı kelâmdan ictinâb ile bu kadarla iktifâ eylerim hemân cenâb-ı kâdir-i mutlak hazretleri zât-ı hüsrevânelerini inâyet-i ilâhî ve himâye-i fazl-ı nâ-mütenâhîsiyle dâ'imâ mazhar-ı te'yîd ve te'bîd buyursun.

YEE 91/11

1

نظارت جلیله جانب عالی

ترجمه وصورتی

(105)

Код документа : Y. EE
Дело № : 42
Документ № : 79
№ старого описания : 18-127/496
Дата : 29 зулькада 1293 г.х. (16 декабря 1876 г.)
Сообщение об отправке правителем Кашгара Якуб ханом в Стамбул своего посланника Якуб хана в связи с восшествием на трон султана Абдулхамида II после смерти султана Абдулазиза для подтверждения своей верности Османскому государству.

Code of document : Y. EE
File No : 42
Document No : 79
No of previous description : 18-127/496
Date : 29 Dhu'l-Qa'dah 1293(16 December 1876)
A report on sending by the ruler of Kashgar Yakub khan of his envon Yakub khan to Istanbul due to the enthronement of Sultan Abdulhamid II after the death of Sultan Abdulaziz for acknowledgement of his loyalty to the Ottoman state.

Belge Kodu : Y. EE
Dosya No : 42
Gömlek sıra No : 79
Eski tasnif numarası : 18-127/496
Tarihi : 29 Zilkade 1293 (16 Aralik 1876)
Sultan Abdülaziz Han'ın vefatı dolayısıyla Sultan II. Abdülhamid Han'ın tahta çıkışı dolayısıyla Kaşgar Hakimi Yakub Han'ın eskiden olduğu gibi saltanata bağlı kalacağını bildirmek üzere elçisi Yakub Han'ı İstanbul'a gönderdiği.

Makâm-ı Nezâret-i Celîle-i Hâriciye'ye fî Zi'l-ka'de sene [1]293 târîhiyle Kaşgar emîri şehâmetlü Yakub Hân hazretleri tarafından irsâl olunan mektûbun tercümesidir.

Bâb-ı Âlî
Nezâret-i Celîle-i Hâriciye
Tercüme Odası

Zamîr-i münîr-i kıyâset-tahmîr ve efkâr-ı safvet-tenvîr-i cenâb-ı nezâret-penâhîlerine hafî olmaya ki elhamdü li'llâhi ve'l-minne ahvâlimiz kemâl-i âsâyiş ve kâmrânî üzre olup dâ'imâ du'â-yı vâcibü'l-edâyı der-bâr-ı şevket-karâr ile meşgûlüz geçenlerde cennet-mekân Sultân Abdülaziz Hân hazretleri tarafından sefîrimiz Yakub Hân'a tevdî'an bir kıt'a nâme-i hümâyûn ile mücevherli bir sâ'at ve bir murassa' hil'at ve altı kıt'a top ve ma'a cebehâne iki bin dâne tüfenk irsâl ve ihsân buyurulmuş idi sefîr-i müşârun-ileyh Hindistan'da Semle şehrine vâsıl oldukda tarafımıza bir mektûb irsâliyle Sultân Abdülaziz hazretlerinin irtihâl-i dâr-ı bekâ buyurmuş ve hâkân-ı sâbık Sultân Murad Hân hazretlerinin dahi illet-i dimâğiye ile ma'lûl olduğundan hilâfetden hal'iyle taht-ı âlî-baht-ı Osmânî bi'l-irs ve'l-istihkâk vâris-i serîr-i sultânî olan şevketlü mehâbetlü kudretlü Sultân Abdülhamid Hân efendimiz hazretlerinin

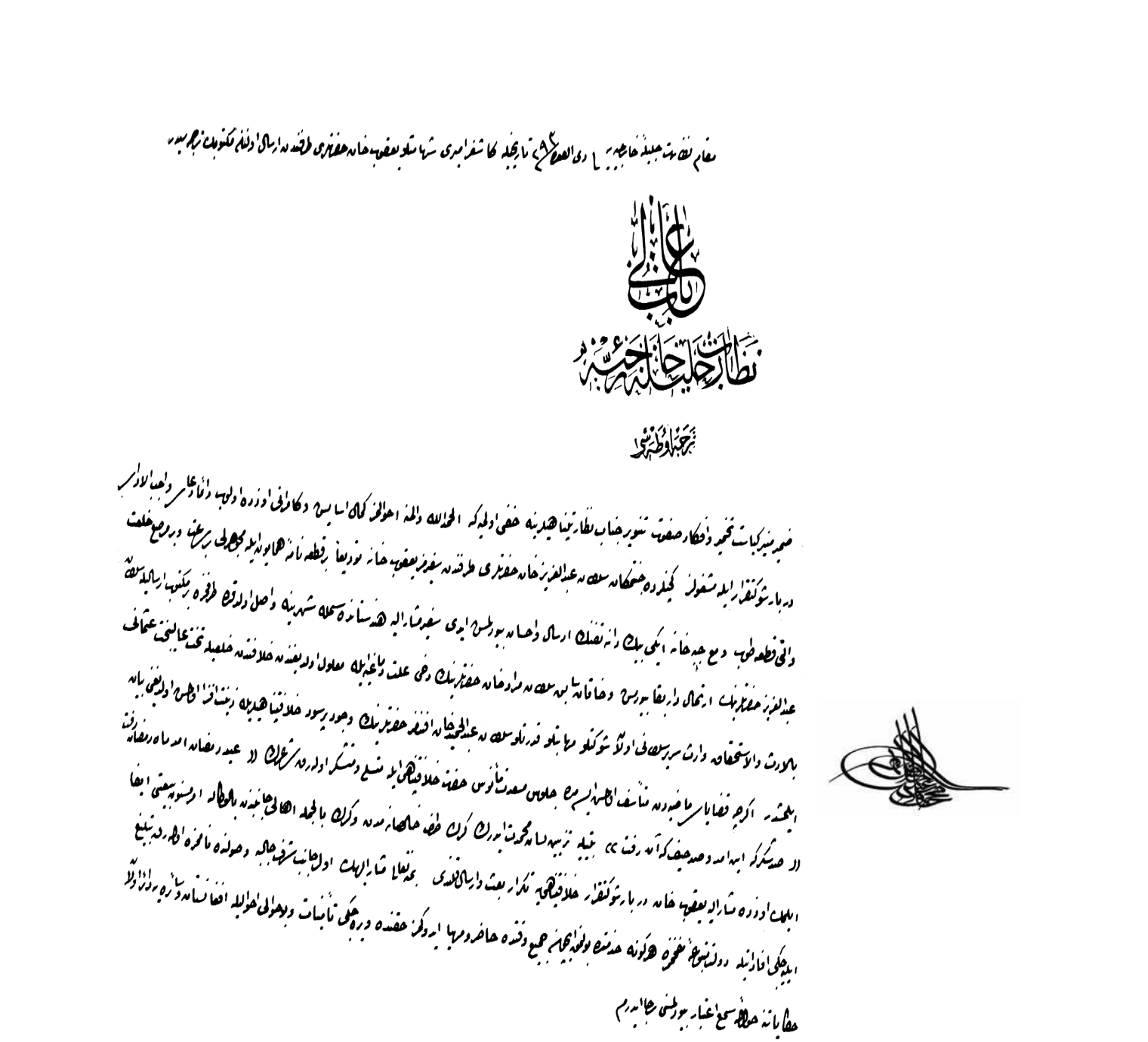
vücûd-ı pür-sûd-ı hilâfet-penâhîleriyle zînet-efzâ olmuş olduğunu beyân eylemişdir eğerçi kazâyâ-yı mâziyeden müte'essif olmuş isem de cülûs-ı mes'adet-me'nûs-ı hazret-i hilâfet-penâhî ile mütesellî ve müteşekkir olarak şâ'irin

Îd-i Ramazân âmed mâh-ı Ramazân reft

Sad şükür ki în-âmed ve sad hayf ki ân-reft.

beytiyle tezyîn-i lisân-ı mahmedet ederek gerek taraf-ı hâlisânemden ve gerek bi'l-cümle ahâlî cânibinden bi'l-vekâle emr-i mesnûn bey'ati îfâ eylemek üzre müşârun-ileyh Yakub Hân der-bâr-ı şevket-karâr-ı hilâfet-penâhîye tekrâr ba's ve irsâl kılındı bi-mennihî te'âlâ müşârun-ileyhin ol cânib-i şeref-câlibe vusûlünde nâmımıza olarak teblîğ eyleyeceği ifâdâtile devlet-i metbû'a-i mufahhamamıza her gûne hizmetde bulunmak içün cemî' vaktde hâzır ve müheyyâ idüğimiz hakkında vereceği te'mînât ve bu havâlî ahvâliyle Afganistan ve sâ'ireye dâ'ir olan hikâyâtına havâle-i sem'-i i'tibâr buyurulmasını recâ ederim.

نظارت جلیله خانه اخیره

ترجمه و طبع شد

History of Central Asia in Ottoman Documents 275

(106)

Код документа : İ. HR.
Дело № : 273
Документ № : 16526
Дата : 21 раби аль-авваля 1294 г.х. (5 апреля 1877 г.)
Сообщение Генерального консула Османской империи в Бомбее Хусейна о том, что кашгарский правитель Якуб хан в сопровождении капитана Молала отправился из Бомбея в Стамбул и по полученным данным Якуб хан не вернется, а отправится далее в Лондон.

Code of document : İ. HR.
File No : 273
Document No : 16526
Date : 21 Rabi‘ al-awwal 1294 (5 April 1877)
A report of the Consul General of the Ottoman Empire in Bombay Huseyn that Kashgar ruler Yakub khan accompanied by captain Molal made his way for Istanbul from Bombey. According to information available, Yakub khan will not return but go further to London.

Belge Kodu : İ. HR.
Dosya No : 273
Gömlek sıra No : 16526
Tarihi : 21 Rebiulevvel 1294 (5 Nisan 1877)
Kaşgar Hanı Yakub Han'ın, Bombay'dan Kaptan Molal refakatinde İstanbul'a hareket ettiği ve alınan bilgilere göre geri dönmeyip Londra'ya gideceğinin Bombay Osmanlı Başşehbenderi Hüseyin tarafından bildirildiği.

Nezâret-i Celîle-i Hâriciye Cânib-i Ma‘âlî-menâkıbına

Numro: 368

Devletlü efendim hazretleri;

Fazîletlü Yakub Hân hazretleri bundan beş gün evvel ol cânibe müteveccihen buradan hareket etdiler burada bulunduğu müddet hükûmet tarafından mefrûş hâne ve araba ve gelür iken şimendüfer ücreti verildikden başka yevmî altmış beş rupi matbah masârıfı olmak üzre kendüsüne akçe verilmiş olduğu gibi Süveyş'e kadar navl dahi i‘tâ olunmuşdur ve İstanbul'dan Londra'ya gideceği cihetle ma‘iyyetine Kapudân Molal'ı terfîk olunup gönderildiği ve mesmû‘âta göre bu tarafa avdet etmeyüp o tarafda kalmak efkârında bulunduğu arz ve ihtârına ictisâr kılındı ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 19 Safer sene [12]94 ve fî 21 Şubat sene [12]92.

Bende Serşehbender-i Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye der-Bombay Hüseyin.

Devletlü efendim hazretleri;

Kaşgar Emâreti tarafından sefâret-i mahsûsa ile Dersa‘âdet'e gönderilen Yakub Hân'ın Bombay'dan sûret-i hareketine dâ’ir Bombay başşehbenderi cânibinden vürûd eden tahrîrât mücerred manzûr-ı âlî buyurulmak içün leffen arz ve takdîm kılındığı beyânıyla tezkire-i

senâverî terkîm olundu efendim.

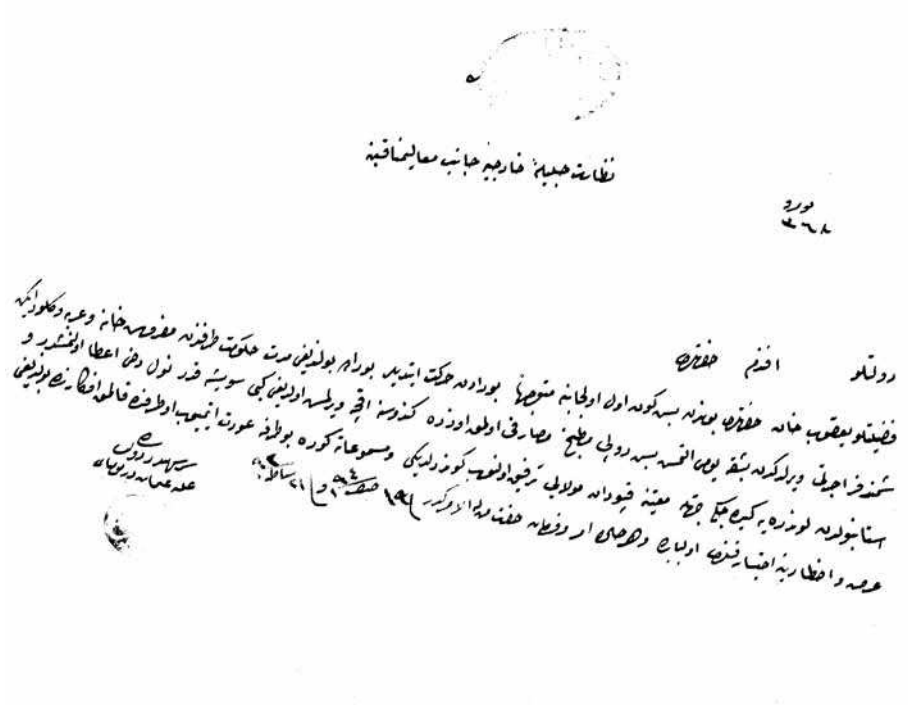
Fî 20 Ra. sene [12]94

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Esâbi‘-i zîb-i ta‘zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleriyle ma‘rûz tahrîrât manzûr-ı âlî-i hazret-i pâdişâhî buyurulmuş ve tahrîrât-ı mezkûre savb-ı sâmî-i âsafânelerine i‘âde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 21 Ra. sene [12]94.

(107)

Код документа : Y. EE
Дело № : 14
Документ № : 113
№ старого описания : 15-74/1442
Дата : (без даты)
Письмо Байкулу бека, сына правителя Кашгара Якуб хана, получившего власть после смерти отца, в котором подтверждалась верность Османскому государству.

Code of document : Y. EE
File No : 14
Document No : 113
No of previous description : 15-74/1442
Date : (no date)
A letter of Baykulu bey, son of Kashgar's ruler Yakub Khan who succeeded to power after his father's death, that acknowledged the loyalty to the Ottoman state.

Belge Kodu : Y. EE
Dosya No : 14
Gömlek sıra No : 113
Eski tasnif numarası : 15-74/1442
Tarihi : (tarihsiz)
Kaşgar Hakimi Yakub Han'ın vefatı üzerine yerine geçen oğlu Beykulu Bey'in Osmanlı Devleti'ne bağlı kalacağına dair gönderdiği mektup.

Teşrîfât-ı Umûmiye Nezâreti'ne Kaşgar hâkim-i sâbıkı merhûm Yakub Hân'ın mahdûmu Beykulu Bey tarafından irsâl olunan Fârisiyü'l-ibâre mektûbun tercümesidir.

Bâb-ı Âlî
Nezâret-i Celîle-i Hâriciye
Tercüme Odası

Pederimin vefâtıyla Kaşgar sandâlî-i emâretine ku'ûdumu ve cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i hilâfet-penâhîye olan sıdk ve ubûdiyetimi şimdiye değin birkaç def'a arz-ı huzûr-ı âlî eylemiş isem de mazhar-ı cevâb-ı inâyet-me'âb olamadım esnâ-yı emâretimde bir takım tâ'ife-i bâğiye zuhûr ederek havza-i hükûmetimde olan mahalleri zîr ü zeberle makâm-ı hükûmetde bulunmaklığımı müşkil bir hâle koyduğundan der-bâr-ı Devlet-i Aliyye'ye rûy-mâl olmak üzre Taşkend'e gelmişdim. Rusya Hükûmeti gerçi hakk-ı âcizânemde izhâr-ı âsâr-ı dostî ve meveddetle kalb-i mahzûnumu tesliyede kusûr etmemiş ise de bu iltifâtı hedefü'l-hareket ittihâz etdiğim Dersa'âdet'e gelmekliğime mâni' olamadı binâ'en-aleyh Cemâziye'l-âhire'nin onuncu günü Taşkend'den hareket ve Şa'bân-ı şerîfin on altıncı günü Hocabey'e muvâsalat etdim işbu arîzam adamım Hacı Molla Muhammed Ernes'e tevdî'an irsâl edilmiş olmasıyla inşâ'allâh yakında hüsn-i mülâkât ile karîrü'l-ayn olurum bâkî mesned-sıhhat ve izzetde ber-devâm olasınız.

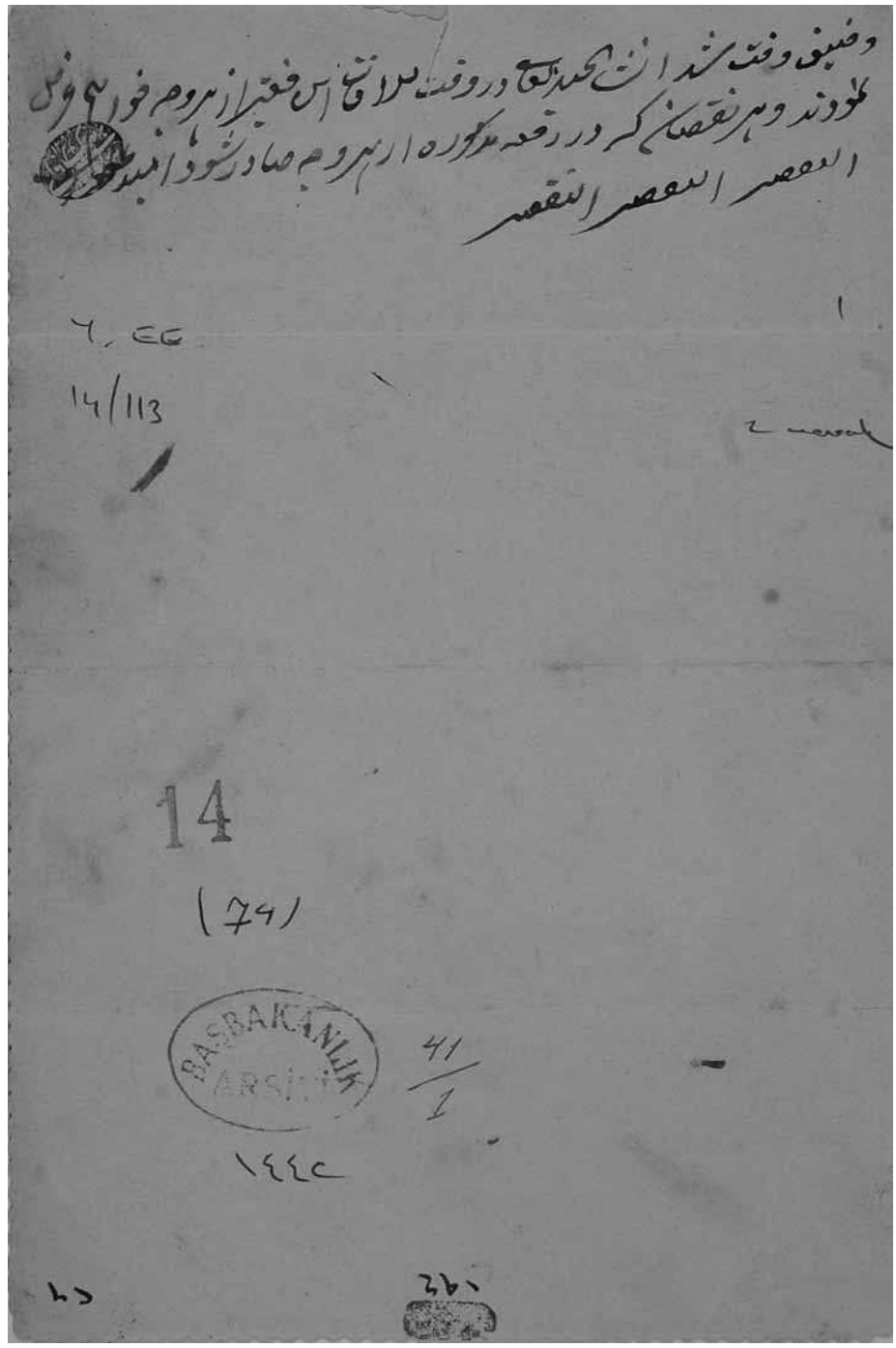

نظامات جليله خارجيه

ترجمه اوطه سی

على

14
(74)
BAŞBAKANLIK
41/1

(108)

Код документа : HR. SYS
Дело/документ № : 4/34
Дата : 28 раджаба 1295 г.х. (28 июля 1878 г.)
Прошение в Министерство иностранных дел от Сейид Якуб хана, у которого гостил Музаффер хан, сын кокандского хана Сейид Мухаммеда Али, о том, чтобы взять рекомендательное письмо из посольства России, адресованное русскому главнокомандующему в Тифлисе, во избежание всякого рода препятствий и оказания помощи Музаффер хану, который через Тифлис направлялся в Хиву, а оттуда к себе на родину, и отправить ему данное рекомендательное письмо вместе с паспортом Музаффер хана.

Code of document : HR.SYS
File/document No : 4/34
Date : 28 Rajab 1295 (28 July 1878)
A petition to the Ministry of Foreign Affairs from Seyid Yakub khan who hosted Muzaffer khan, son of Kokand Khan Seyid Mohammad Ali, regarding a letter of introduction from the Russian Embassy addressed to the Russian commander-in-chief in Tiflis to avoid hindrances of any sort and render aid to Muzaffar khan who made his way for Khiva via Tiflis and from there to his homeland, and send him a letter of introduction together with a passport of Muzaffar Khan.

Belge Kodu : HR. SYS
Dosya Gömlek No : 4/34
Tarihi : 28 Receb 1295 (28 Temmuz 1878)
Hokand Hanı Seyyid Muhammed Ali Han'ın oğlu Muzaffer Han'ı kendi evinde misafir eden Seyyid Yakub Han'ın, Muzaffer Han'ın Tiflis yoluyla Hive'ye ve oradan da memleketine gideceğinden yol boyunca kendisine zorluk çıkartılmaması ve yardımcı olunması için Rusya'nın Tiflis kumandanına verilmek üzere Rusya Sefareti'nden bir tavsiyename alınarak pasaportuyla birlikte kendisine gönderilmesine dair Hariciye Nezareti'ne yaptığı başvuru.

Hâriciye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü efendim hazretleri;

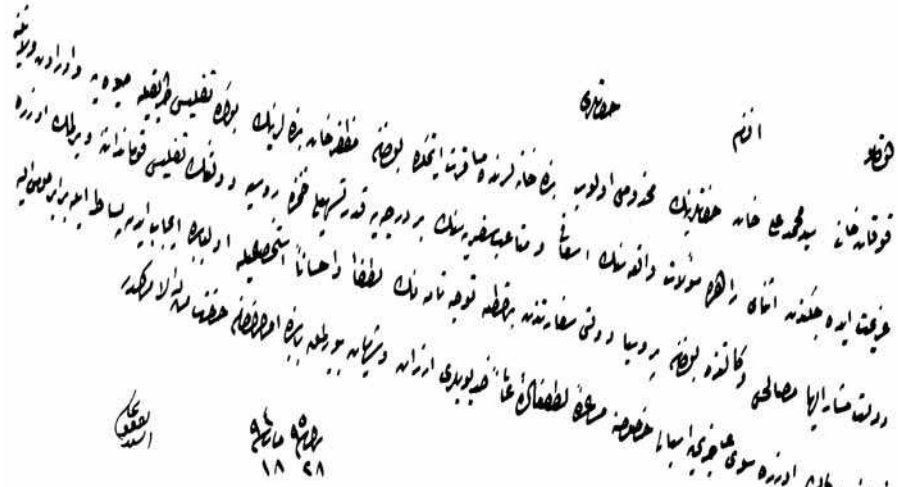
Hokan Hânı Seyyid Muhammed Ali Hân hazretlerinin mahdûmu olup bende-i hânelerinde müsâferet etmekde bulunan Muzaffer Hân bendelerinin bu kerre Tiflis tarîkiyle Hive'ye ve oradan vilâyetine azîmet edeceğinden esnâ-yı râhda mes'ûlât-ı vâkı'asının is'afı ve metâ'ib-i seferiyyesinin bir dereceye kadar teshîli zımnında Rusya Devleti'nin Tiflis kumandanına verilmek üzere devlet-i müşârun-ileyhâ mesâlihi vekâletinde bulunan Rusya Devleti Sefâreti'nden bir kıt'a tavsiyenâmenin lütfen ve ihsânen istihsâliyle ol bâbda îcâb eden pasat ile beraber mûmâ-ileyh bendelerine verilmek üzre sûy-i âcizîye isbâli husûsuna müsâ'ade-i lütf-âde-i âlî-i hidîvîleri erzân ve şâyân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 28 Receb sene [12]95, 18 Mart [12]94.

Es-Seyyid Yakub Hân

خارجیه نظارتی جلیله‌سنه

(109)

Код документа : Y. EE
Дело № : 91
Документ № : 41
№ старого описания : 33-73/1638
Дата : 10 мухаррама 1297 г.х. (24 декабря 1879 г.)
Записка, подготовленная и подписанная Якубом, в котором сообщалось, что в результате напряженности в Кашгаре, возникшей после смерти правителя Кашгара Якуб хана и попыток воссевшего на трон его сына Байкулу хана усмирить не подчинявшиеся ему вали провинций, 80-тысячная армия Китая захватила Кашгар. Далее отмечалось, что поскольку ранее в Кашгаре чеканились монеты и читались хутбы с упоминанием имени османских султанов, Османской империи надлежало бы выступить с инициативой перед императором Китая о прекращении оккупации и возвращении Кашгарского эмирата Османскому государству.

Code of document : Y. EE
File No : 91
Document No : 41
No of previos description : 33-73/1638
Date : 10 Muharram 1297 (24 December 1879)
A memorandum prepared and signed by Yakub as saying that as a result of tensions in Kashgar after ruler of Kashgar Yakub khan's death and attempts of his enthroned son Baykulu khan to suppress disobedient governors of provinces, 80 000-strong army of China seized Kashgar. It added that since coins had been minted and hutba read mentioning names of Ottoman Sultans, the Ottoman Empire ought to have put forward an initiative to the Emperor of China on termination of occupation and return of Kashgar emirate to the Ottoman Empire.

Belge Kodu : Y. EE
Dosya No : 91
Gömlek sıra No : 41
Eski tasnif numarası : 33-73/1638
Tarihi : 10 Muharrem 1297(24 Aralik 1879)
Kaşgar Emiri Yakub Han'ın vefatı üzerine tahta geçen oğlu Baykulu Han'a itaat etmeyen valilerin itaat altına alınması için ülkede çıkan karışıklıklar üzerine 80 bin kişilik Çin ordusu tarafından Kaşgar'ın işgali edildiği, orada daha önce Osmanlılar adına para basıldığı ve hutbe okunmasından dolayı Osmanlı Devleti'nin Çin hakanı nezdinde teşebbüste bulunarak işgalin kaldırılması ve Kaşgar Emirliği'nin Osmanlı Devleti'ne bağlanmasının sağlanmasına dair Yakub imzasıyla kaleme alınıp takdim edilen layiha.

Cenâb-ı Hak Memâlik-i Mahrûse-i hazret-i mülk-dârîlerin muhâfaza buyursun Kaşgar Hükûmeti'nin bundan akdem ber-muktezâ-yı şîve-i kadr-ı ilâhî ve dûçârî-i mesâ'ib-i nâ-gehânî olduğu sebeb-i hakîkaya ve netâyic-i sahîha-i vâkı'asının atebe-i felek-mertebe-i cenâb-ı hilâfet-penâhîlerine şu gavâ'il-i mühimme-i Devlet-i Aliyye sırasında arz ve beyânla bir kat daha îrâs-ı işti'âl-i ye's-i melâl etmeğe eğerçi vicdân-ı

âcizânem rızâ vermez ise de ne çâre ki mukadderât-ı ilâhiye elbetde zuhûr edeceği bedîdâr bulunmuşdur. Hâdise-i mezkûreden tahlîs-i girîbân-ı ser ve cân ederek Dersa‘âdet'e bu kerre azîmet eden Kaşgar Piyâde Askeri Kumandanı Muhammed Hân bendelerinin meşhûdât ve ba‘zı ifâdâtının ber-vech-i zîr arz ve beyânına cür’et olunur.

Zât-ı lütf-i âyât-ı hazret-i pâdişâhîlerine Cenâb-ı Hak elâm-ı sûriye ve ma‘neviyeden masûn buyursun. Kaşgar Emîri Yakub Hân'ın vefâtıyla mahdûmu ve velî-ahdı Beykulu Hân bendelerinin emârete nâ’iliyyetinde Hotan vâlîsi bulunan Niyaz Hâkim taht-ı idâresinde olan eyâletin temellük etmek ümniyesiyle emîr-i müşârun-ileyhe adem-i itâ‘at ve vâdî-i bağy ü fesâda cür’et etmiş ve Ketetorpan vilâyeti vâlîsi Hakîm Hân Töre'nin dahi bu sırada bâğiyâne ve âsiyâne vukû‘ bulan harekâtı üzerine emîr-i müşârun-ileyh bendeleri bi'l-mecbûriye istihsâl-i âsâyiş zımnında Ketetorpan ve Hotan taraflarına azîmetle kuvve-i cebriye-i askeriye icrâsıyla meşgûl bulunduğu hâlde Çinlilerden seksen bin kadar asker Urumca nâm mahalle muvâsalat ve altı bin asâkir-i Çin'iye bağteten Kaşgar'a azîmet ve hücûm ederek bilâ-muhârebe vilâyeti zabt ve istîlâ etmişler ve mu’ahharan Hotan hâkimi bulunan merkûm Niyaz Hâkim Çinliler tarafından katl ve i‘dâm kılındığından ve vilâyet-i Kaşgar dahi bu sûretle perîşân olduğundan emîr-i müşârun-ileyh mevcûd refâkatiyle mu’ahharan Taşkend'e azîmet ve avdet eylemişdir.

Mesmû‘ât ve tahkîkât-ı âcizâneme göre hâkân-ı Çin'in müteveffâ pederini kabrinden ihrâc birle ihrâk-ı bi'n-nâr ve ekser şehir ve vilâyât-ı Çin’i handedâr-ı hasâr ederek bundan akdem hıtta-i Çiniye'den her nasılsa firâr ve Kaşgar havâlîsinde gizlice geşt ü güzâr etmekde olduğu istihbâr olunan ma‘hûd Dahodarin ve Şohdarin nâm şahısların hâkân-ı Çin tarafından ahz u girifti maksadına müsteniden ve me’mûren gönderilüp Urumca'ya vâsıl oldukları bend-i sânîde mezkûr seksen bin mikdâr asâkir-i Çin'iyeden altı bin kadar fırka-i müfrezesi merkûmânın Kaşgar'da bulunacakları ümîdiyle gelmeleri ve Kaşgar'ın asâkir-i İslâmiyeden hâlî bulunmaları üzerine bilâ-muhârebe zabt ve istîlâ birle ârâm ve ikâmet etmişlerdir. Çünkü zâten Kaşgar bundan akdem Çinlilerden tathîr olunarak tâbi‘iyyet-i Saltanat-ı Seniyye-i hazret-i pâdişâhîleriyle hisse-yâb-ı fahr-i mesâr ve şeref-i İslâmiyetle minnetdâr bulunduğundan Çinliler sûret-i kadîmede bir hey’et ibrâz ve irâ’e etmiş olsalar az zamân içinde taraf-ı islâmiyândan müşâhede edecekleri hâl intâc-ı harb ve kıtâl olamayacağı umûr-ı bedîhiyeden bulunmasıyla işte Çinliler dahi burasını yakînen idrâk etmelerinden dolayı umûr-ı idâre-i vilâyeti bütün bütün cânib-i islâmîye tefvîz ve tevdî‘ ederek yalnız sûret-i muvakkatede izhâr-ı alâyişden başka arz-ı ahvâl etmemekde oldukları ve bi'l-cümle ahâlî-i islâmiye ise atf-ı nazar-ı kimyâ-eser-i hazret-i pâdişâhîlerine dîde-küşâ-yı intizâr bulundukları ekseriyâ taraf-ı âcizâneme tevârüd eden mekâtîb ve muharrerât me’âlinden ve hân-ı mûmâ-ileyhin dahi ifâde-i şifâhiyesinden istifâde kılınmakdadır.

Nefs-i Kaşgar vilâyetinin hâvî olduğu yigirmi dört aded vilâyet ve şehirlerde ale't-tahmîn beş milyon nüfûs-ı islâmiye mevcûd bulunduğundan her bir vilâyet kendü nokta-i vesî‘asını hüsn-i sûretle himâye ve idâre ile muhâfaza-i bed-a‘dâ edebileceği bedîdâr bulunduğu hattâ nefs-i Kaşgar'da seksen bin hâne ve bir büyük sîm ve zer ma‘deni ve daha buna mu‘âdil ma‘âdin-i arziye ve ma‘âdin-i müte‘addidden başka ma‘mûl ve gayr-i ma‘mûl otuz üç mahallinden altun ma‘deni zuhûr ederek el-ân ihrâc kılınmakda olduğuna ve Yarkend şehr-i cesîminde ise ta‘rîfden bîrûn zer-âmîz ma‘âdin-i müte‘addide ve külliyetlü altun ile mülemma‘ nuhâs ma‘deni mevcûd idüği ve zikr olunan eyâlât-ı sâ’irenin her birleri dahi defâ’in-i hazîne-i ma‘âdin bulunduğu şübheden vârestedir.

Reviş-i hâlden ve taraf-ı âcizâneme tevârüd etmekde olan muharrerât ve evrâk-ı mahalliye me’âllerinden anlaşıldığına ve mahallince mesbûk olan ma‘lûmât-ı âcizâneme göre Çinlilerin Kaşgar'a azîmetle bilâ-muhârebe zabt ve teshîrine kendülerince pekde memnûn olamayacakları çünkü böyle bir cüz’î fırka-i müfrezenin kuvve-i külliye-i İslâmiye miyânında bulunup da bi'l-âhere harekât-ı tedâfu‘u vukû‘a gelür ise tâb-âver mukâvemet olamayacakları bedîdâr bulunduğu misillü mukaddemce dahi taraf-ı islâmiyeden görmüş oldukları satvet ve şecâ‘at tamâmıyla hâtır-nişânları bulunduğu ve ba‘zı lisânlarından bile istimâ‘ kılınmakda idüği delâletiyle müsbet bulunmuşdur.

Kaşgar vilâyeti emîr-i sâbık ve lâhıkı tâbi‘iyyet-i Saltanat-ı Seniyyeleri şeref-i fahr u meziyyetine mazhar olarak nâm-ı nâmî-i cenâb-ı hilâfet-penâhîlerine sikke darb ve hutbe kırâ’et etmelerinden dolayı mahall-i mezkûrun Memâlik-i Mahrûse-i hazret-i mülk-dârîleri a‘dâdından ma‘dûd bulunduğu ve bilâ-muhârebe zabt ve teshîr kılındığı sûret-i mahsûsa ve dostânede hâkân-ı Çin'e dirâyet-kâr ve müstakîmü'l-etvâr bir me’mûr-ı mahsûs i‘zâmı vâsıtasıyla arz ve teblîğ kılınsa kabûlden istiğnâ etmeyeceği ağleb me’mûl-ı âcizânem olmasıyla böyle bir kıt‘a-i cesîme ve nefîsenin bilâ-harb yed-i Çinli'de bırakılmasına ve Hazîne-i Celîle-i Mâliye'nin şu hâl-i buhrân zamânında vicdân-ı âcizânem kâ’il olmadığından merhamet-i müselleme-i hazret-i tâc-dârîlerine mağrûran arz ve beyân-ı hâle cür’et ve re’y-i rezîn-i ihtiyât-karîn-i hazret-i pâdişâhîlerinin bî-dirîğ ve erzân buyurulması istirhâmına cesâret ve muvâzabet kılınmış olmağın ol bâbda emr u fermân lütf-i firâvân şevketlü mehâbetlü kudretlü pâdişâh-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerinindir.

Fî 10 Muharrem sene [12]97 ve fî 13 Kânûn-ı evvel sene [12]95.

Ed-dâ‘î Yakub.

Y. EE. 91/41

Y.EE
91/41

(110)

Код документа : Y. PRK. ASK
Дело/документ № : 40/41
Дата : 4 шавваля 1304 г.х. (26 июня 1887 г.)
Сообщение министра судоходства Хасан паши о том, что 4 шавваля 1304 г.х. (26 июня 1884 г.) брат хивинского Иса Тура хана перед отъездом посетил Департамент портовой службы и сообщил, что он осмотрел некоторые пароходы и фабрики и остался очень доволен оказанным ему гостеприимством.

Code of document : Y. PRK.ASK
File/document No : 40/41
Date : 4 Shawwal 1304 (26 June 1887)
A report of the Minister of Navigation Hasan pasha as saying that on 4 Shawwal Hegira 1304 (26 June 1884) brother of Khiva Isa Tura khan, before his departure, visited the Port service department and informed that he had surveyed some steamers and factories and remained satisfied with hospitality he was shown.

Belge Kodu : Y. PRK. ASK
Dosya Gömlek No : 40/41
Tarihi : 4 Şevval 1304 (26 Haziran 1887)
Hive hanının kardeşi İsa Tura Han'ın 4 Şevval 1304 tarihinde Tersane-i Amire'ye gelip bazı vapur ve fabrikalarda incelemeler yaptığı ve kendisine gösterilen hürmetten dolayı son derece memnun olduğunu beyan ederek ayrıldığının Bahriye Nazırı Hasan Paşa tarafından ifade edildiği.

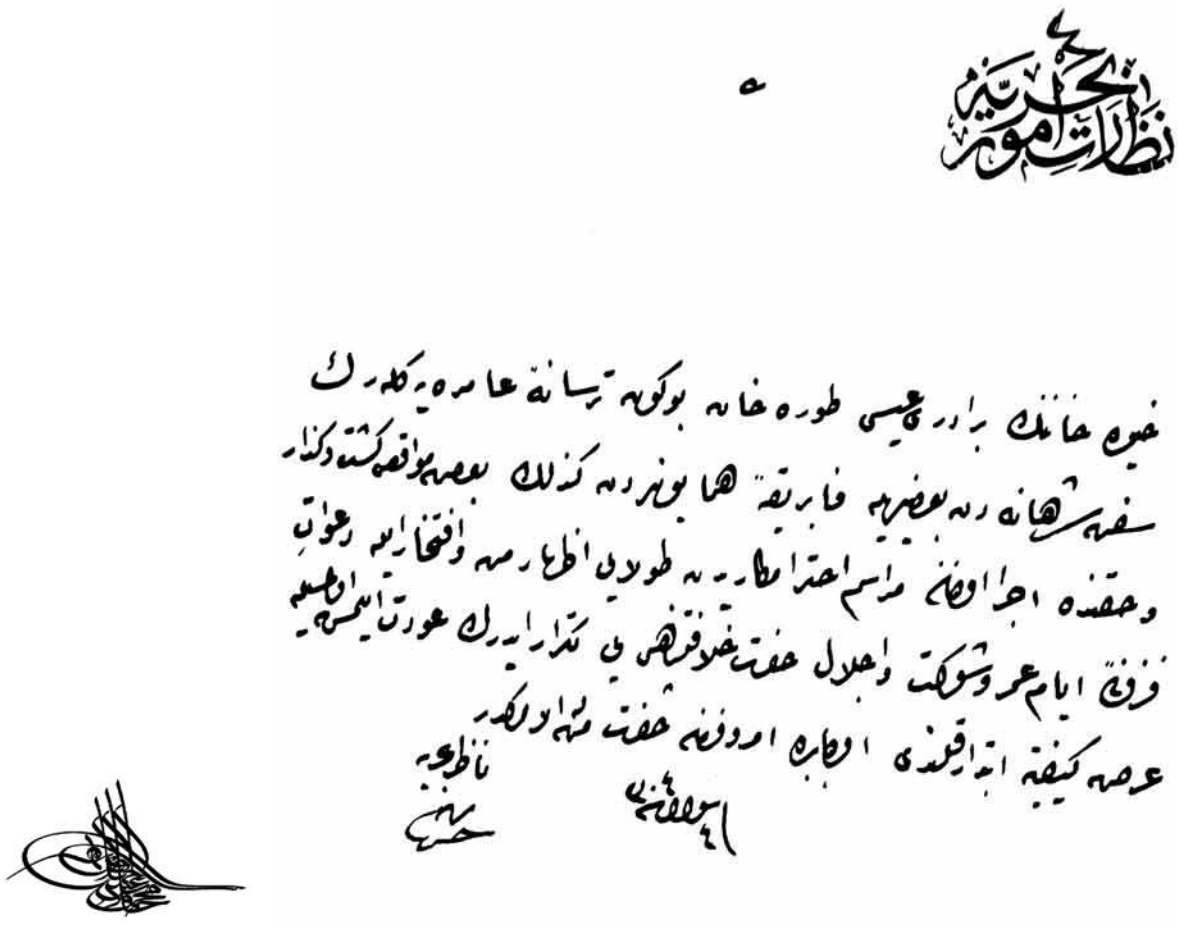

Nezâret-i Umûr-ı Bahriye

Hive hânının biraderi İsa Tura Han bugün Tersâne-i Âmire'ye gelerek süfün-i şâhâneden ba‘zılarıyla fabrika-i hümâyûnlardan kezâlik ba‘zı mevâki‘i geşt ü güzâr ve hakkında icrâ olunan merâsim-i ihtirâmkârîden dolayı izhâr-ı hüsn ve iftihârıyla da‘avât-ı füzûnî-i eyyâm-ı ömr ü şevket ve iclâl-i hazret-i hilâfet-penâhîyi tekrâr ederek avdet eylemiş olmasıyla arz-ı keyfiyyete ibtidâr kılındı ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 4 Şevvâl sene [1]304.

Nâzır-ı Bahriye bende Hasan

(111)

Код документа : Y.PRK.BŞK
Дело/документ № : 11/74
Дата : 15 шаввала 1304 г.х. (7 июля 1887 г.)
Сообщение о том, что двоюродный брат хивинского правителя Иса Тура хана явился в Главную канцелярию правительства вместе со вторым переводчиком посольства России в Стамбуле господином Максимовым, выразил глубокое удовлетворение почестями, оказанными ему султаном за весь период его пребывания, а также сделанными ему подарками, и ввиду того, что он собирался в Хиджаз, попросил издания султанского указа соответствующим инстанциям об оказании помощи на местах, которые он будет посещать по пути следования в Хиджаз.

Code of document : Y.PRK.BŞK
File/document No : 11/74
Date : 15 Shawwal 1304 (7 July 1887)
A report that a cousin of Khiva ruler Isa Tura khan arrived in the head office of the Government together with the second interpreter of the Russian Embassy to Istanbul, Mr. Maximov and voiced his profound satisfaction with homage rendered by the Sultan during his stay in the town, as well as gifts presented. Owing to the fact that he was going to go to Hijaz, he kindly asked for the issue of Sultan's decree to appropriate structures on aid in places he would be visiting throught the entire journey to Hijaz.

Belge Kodu : Y. PRK. BŞK
Dosya Gömlek No : 11/74
Tarihi : 15 Şevval 1304 (7 Temmuz 1887)
Hive hakiminin amcazadesi İsa Tura Han'ın Dersaadet Rusya Sefareti ikinci tercümanı Mösyö Maksimof ile beraber Başkitabet Dairesi'ne gelerek burada olduğu sürece kendisine padişah tarafından yapılan ihsan ve iltifattan dolayı son derece memnun kaldığını beyan ederek Hicaz'a gideceğinden kendisine yol boyunca uğrayacağı yerlerde yardımcı olunması için ilgili makamlara padişah tarafından emirler gönderilmesi talebinde bulunduğu.

Hive hâkiminin ammi-zâdesi İsa Tura Hân Rusya Sefârethânesi ikinci tercümânı Mösyö Maksimof'la beraber dâ'ire-i kitâbete gelüp hân-ı mûmâ-ileyhe Dersa'âdet'de bulunduğu müddetçe nâ'il olduğu iltifât ve inâyât-ı cihân-derecât-ı veliyy-i ni'met-i bî-minnet-i a'zamîlerinden dolayı hissiyât-ı şükr-güzârî ve musâdakat-kârînin atebe-i ulyâ-yı cenâb-ı şehen-şâhîlerine arz ve iblâğını ifâde eylemekle beraber müsâ'ade-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhîleri şâyân buyurulduğu hâlde işbu Cumartesi günü Dersa'âdet'den hareketle Kudüs-i Şerîf'i ba'de'z-ziyâre İskenderiye'ye çıkup Mısır'ı dahi gördükden sonra cânib-i Hicâz-ı mağfiret-tırâza azîmet edeceğinden gideceği mahallerde kendüsüne teshîlât-ı lâzıme irâ'e ve mu'âvenât-ı mukteziye îfâ olunmak üzre iktizâ edenlere evâmir ve irâdât-ı seniyye-i cenâb-ı zıllu'llâhîlerinin teblîğine müsâ'ade-i ma'âlî-âde-i hazret-i şehriyârîleri şâyân buyurulmasını istid'â eylediği ma'rûzdur.

Abd-i memlûkları Süreyya

(112)

Код документа : Y. MTV
Дело/документ № : 27/11
Дата : 22 шаввaля 1304 г.х. (14 июля 1887 г.)
Докладная из Чрезвычайного Комиссариата Египта о том, что в Египте была организована встреча двоюродного брата хивинского хана Иса Тура хана с египетским наместником, и что ему были оказаны требуемая помощь и услуга.

Code of document : Y. MTV
File/document No : 27/11
Date : 22 Shawwal 1304 (14 July 1887)
A report of the Extraordinary Commissariat of Egypt said a meeting between the cousin of the Khiva Khan Isa Tura khan and Egyptian deputy was held and that necessary assistance and services provided.

Belge Kodu : Y. MTV
Dosya Gömlek No : 27/11
Tarihi : 22 Şevval 1304 (14 Temmuz 1887)
Hac etmek üzere yola çıkan Hive hanının amcazadesi İsa Tura Han'ın Mısır'da kendisinin Mısır hidivi ile görüştürüldüğü ve kendisine gereken yardım ve kolaylığın gösterilerildiğine dair Mısır Fevkalade Komiserliği'nden gönderilen tahrirat.

Mâbeyn-i Hümâyûn Cenâb-ı Mülûkâne Başkitâbet-i Celîlesi Cânib-i Âlîsine

Devletlü efendim hazretleri;

Hive hânı hazretlerinin ammizâdesi olup Âsitâne-i Hilâfet-penâhî'ye ba‘de'l-ikmâl îfâ-yı farîza-i hacc etmek niyyetiyle bu tarafa gelmiş olan İsa Tura Hân hazretleri hakkında ihtirâmât-ı lâzıme ibrâzıyla burada bulunduğu müddetce mu‘âvenet ve teshîlâta mazhariyyeti muktezâ-yı irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhîden olduğunu mübellağ olan fî 10 Şevvâl sene [1]304 târîhlü tahrîrât-ı aliyye-i âsafâneleri vâsıl-ı dest-i ibcâl olmuş ve müşârun-ileyh dahi muvâsalat eylemiş olmağla merâsim-i hoş-âmedînin mütekâbilen icrâsından sonra sâye-i ma‘âlî-vâye-i hazret-i velî-ni‘metde hakkında ihtirâmât-ı mahsûsa icrâ olunduğu misillü kendüsü zât-ı sâmî-i hidîvî ile de görüşdürülmüş ve Kahire'ye azîmeti içün şimendüferde mahsûs bir salon ve orada ikâmet ve ba‘zı mahâll-i mübârekeyi ziyâreti müddetinde ma‘iyyetinde cemâ‘atiyle sâkin olmak üzre mahsûsan bir de hâne ihzâr etdirilmiş ve sâye-i merâhim-pîrâye-i hazret-i Hilâfet-penâhîde müşârun-ileyhin memnûniyyet ve huzûr ve râhatı esbâbı istikmâl kılınmış olduğundan du‘â-yı rûz-ı efzûn-ı hazret-i velî-ni‘meti tekrâr ederek bugün Kahire'ye müteveccihen yola çıkmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 22 Şevvâl sene [1]304 ve fî 1 Temmuz sene [1]303.

Mısır Fevka'l-âde Komiseri es-Seyyid Gazi Ahmed Muhtar

(113)

Код документа : Y. MTV
Дело/документ № : 198/95
Дата : 22 рамадана 1317 г.х. (24 января 1900 г.)
Информация о переброске Россией солдат и снаряжений на границу с Афганистаном и в Туркменистан с целью укрепления дислоцированных там вооруженных сил.

Code of document : Y. MTV
File/document No : 198/95
Date : 22 Ramadan 1317 (24 January 1900)
Information about transport of the Russian soldiers and ammunition to the border with Afghanistan and to Turkmenistan with a view of strengthening of armed forces dislocated there.

Belge Kodu : Y. MTV
Dosya Gömlek No : 198/95
Tarihi : 22 Ramazan 1317 (24 Ocak 1900)
Rusların Afganistan hududunda ve Türkistan'da bulunan kuvvetlerini artırmak maksadıyla bu bölgelere asker ve malzeme sevkettikleri.

Makâm-ı Ser‘askerî
Mektûbî Kalemi

Rusların Afganistan hudûdunda ve Türkistan'da bulunan kuvvetlerini tezyîd etmek maksadıyla tecrübe nâmı tahtında icrâ etmekde oldukları sevkiyât-ı askeriyeye dâ’ir ba‘zı istitlâ‘ât ve ma‘lûmâtı hâvî Petersburg'daki top fabrikasında i‘mâl edilen serî‘ atışlı toplarla Avrupa fabrikalarının i‘mâl-kerdeleri olan muhtelif topların yılbaşından sonra Petersburg'daki poligonda tecrübe ve mukâyeseleri icrâ kılınacağını hâvî Petersburg Sefâret-i Seniyyesi Ataşemiliterliği'nden mevrûd tahrîrâtın bir nüshası meşmûl-nigâh-ı âlî buyurulmak üzre leffen arz ve takdîm kılınmış ve aslı Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Dâ’iresi'ne tevdî‘ edilmiş olmağla ol bâbda emr u irâde efendim hazretlerinindir.

Fî 22 Ramazan sene [1]317 ve fî 11 Kânûn-ı Sânî sene [1]315.

Ser‘asker Rıza

Makâm-ı Ser‘askerî
Mektûbî Kalemi

Sûret

Bu kerre menba‘ı Posof'dan aldığım bir ma‘lûmâta nazaran Kafkasya Piyâde Nişâncı Livâsı'nın "merkezi Tiflis şehridir" Birinci Taburu, Harbiye Nezâreti tarafından verilen bir emr-i hafî üzerine Tiflis'den Bakü'ye kadar şimendüferle ve Bakü'den Krasnovodsk'a kadar bahren ve Krasnovodsk'dan Kuşka’ya kadar kezâ şimendüferle sevk edilmişdir mezkûr tabur Tiflis'den Kuşka’ya kadar olan mesâfeyi tamâm sekiz günde kat‘ etdiğinden Rus mahâfil-i askerîsinde sevkiyâtın bu sûretle serî‘ icrâ edilmesi hüsn-i sûretle telakkî edilmişdir. Zâhiren her ne kadar bu sevkiyât bir tecrübe maksadıyla icrâ etdirilmiş ise de her hâlde maksad Türkistan kolordularının kuvvetini tezyîddir. Çünkü evvelâ Kuşka’ya sevk edilen

kuvvet yalnız bir tabur piyâdeden ibâret olmayup topçu sınıfından dahi iki veyâ üç batarya gönderilmişdir ki bu bataryalar Kafkasya Piyâde Nişâncı Livâsı'na mülhak topçu divizyonundan ifrâz edilmişdir. Sâniyen Kuşka mevki‘inde yeniden sevk edilecek asâkirin iskânı içün henüz kışla ve emâkin-i askeriye mevcûd olmadığı hâlde ahîran Türkistan dâhilinde epeyce bir müddet siyâhatden sonra Petersburg'a avdet etmiş olan İsveç-Norveç zâbitânının Kuşka mevki‘iyle civârında yeniden barakalar inşâ edildiğini re’yü'l-ayn müşâhede etdikleri istihbârât-ı bendegânem olmuşdur. Sâlisen İngiltere Hükûmeti'nin Hindistan kıt‘asından bir mikdâr kuvveti Afrika-yı Cenûbî'ye sevk etmek niyyetinde olduğu Petersburg mahâfil-i siyâsiyesinde şâyi‘ olduğundan İngilizlerin bu tertîbât ve niyyâtına kat‘iyyen mâni‘ olmak içün Rusların Türkistan'da bulundurdukları kuvvetlerini tezyîd etmeğe karâr verdikleri. Râbi‘an maksad seferbeliğin sür‘atini anlamak ise bir tabur piyâdenin sevkiyle arzu edilen neticeyi görmek mümkinâtdan olduğu hâlde Ruslar bi'l-aks evvelâ bir tabur ba‘dehû diğer taburları göndermeğe [bâlâda zikr edilen livâya mensûb] karâr vermeleriyle vâkı‘â Ruk mahâfil-i askerîsinde arz etdiğim asker sevki meselesini şimdi şu yolda "maksadımız bahs edilen livânın seferber hâlinde bulunduğu hâlde Kafkasya'dan Afgan hudûduna kaç günde sevk edileceğini anlamakdır" bir kalıba döküşorlar ise de arzu edilen bir mevki‘e bir livâ kuvvetindeki kıt‘a-i askeriyenin [Kafkasya Nişâncı Livâsı dört piyâde taburundan mürekkebdir] kaç günde dâhil olacağını anlamak içün tekmîl kuvveti aynı zamânda sevk etmek îcâb eder iken aks-i hâlin zuhûru ya‘ni taburların ayrı ayrı fâsıla ile sevk edilmeleri tecemmu‘-ı kuvvet-i bahriyesi nâmını verdikleri meseleyi büsbütün tekzîb ediyor. Husûsî olarak edindiğim ve mevsûkiyyetinden kat‘iyyen emîn olduğum bir ma‘lûmâta nazaran Kafkasya Piyâde Nişâncı Livâsı ile mezkûr livâya mülhak topçu divizyonu yakîn zamanda kâmilen Afkanistan hudûduna sevk edilecekdir. Rusya ordularında berây-ı tecrübe teşkîl edilen serî‘ atışlı toplarla [bataryaları adedini mukaddemâ bildirmiş idim] mücehhez bataryalardan bir adedi hâl-i hâzırda Kafkasya'da bulunur bu tataryalara dâ’ir elde edeceğim mufassal ma‘lûmâtı ilerüde arz edeceğim. Alman ve Fransız [Şınayder Havan, Krupp fabrikalarında i‘mâl edilen] toplardan numûne olarak birer adedi Petersburg şehrine gönderilmişdir. Yılbaşından sonra buradaki poligonda mezkûr toplar ve Petersburg'daki Putilovski Zavod denilen top fabrikasının i‘mâl etdiği serî‘ atışlı toplar mukâyese edilecekdir. Rusya ordularında müsta‘mel seyyâr mortiyer toplarının dahi tebdîl edileceğine dâ’ir şâyi‘ât deverân ediyor ise de henüz tahakkuk etmemişdir ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 26 Kânûn-ı Evvel sene [1]315.

Petersburg Sefâret-i Seniyyesi Ataşemiliteri Piyâde Kolağalarından Mustafa Enver

Tiflis'den Kuşka’ya kadar olan mesâfe 2050 kilometrodur. Ya‘ni Tiflis'den Bakü'ye kadar 600 kilometro, Bakü'den Krasnovodsk’a kadar [bahren] 250 kilometro, Krasnovodsk'dan Merde'ye kadar [Türkistan şimendüfer hatı tarîkiyle] 900 kilometro, Merde'den Kuşka'ya [ahîran inşâ’âtı ikmâl edilen Mergab şimendüfer hattı tarîkiyle] kadar 300 kilometrodur.

مکتوبِ قلمی
خصوصی

INDEX

Abbas Mirza (Acem şahının oğlu), 75, 78, 81, 112
Abdullah Paşa (esbâk Şam Valisi), 43, 44, 46
Abdurraci Han (Hokand Sefiri), 202
Abdurrahman (Buhara hâkiminin yeğeni), 178
Abdurrahman Ağa (Cizye başbâkîkulu, Üsküdar'da), 49
Abdurrahman Bey, 112
Abdurrahman Mirza Han (Hokand Sefiri), 211
Afgan, 173, 217, 244, 298
Afganistan, 173, 174, 274, 297
Afrika (-yı Cenubi), 11, 298
Ahısha, 104
Ahmed Bey, 187, 207, 213, 215
Ahmed Cemil Efendi (hâcegândan), 106, 169
Ahmed Han (Buhara Nakibu'l-eşrafı), 182
Alaca kazası (Bozok), 164
Ali Hân (Hokand Hükümdârı), 198
Alman, 298
Anadolu kâdî'askeri, 65
Andhoy, 178
Arab Abdullah Ağa (Şam esbak Valisi Abdullah Paşa'nın delilbaşısı), 46
Arab, 269
Arif (Erzurum Valisi), 193
Âsitâne-i Aliye, 41, 87
Asya (-yı Vusta), 11, 12, 263
Avrupa, 11, 158, 297
Azmi Efendi, 55
Bâb-ı Fetvâ, 59, 65
Bağdad, 49, 58, 84, 104
Bağdad vâlîsi, 18, 19, 21, 26, 30, 32, 58
Bahadır Şâh (Buhara Hâkimi), 85
Bakü, 297, 298
Balahor karyesi, 184
Baltakulu Bey (Buhara elçisi), 118, 120, 125
Baltakulu Bey (Çağatay Beyi), 130
Başbakanlık Osmanlı Arşivi (Türkiye), 11
Bayburd kazası, 184
Bedbaht (Çöl), 158
Belh, 122, 173, 174
Beluc, 173
Belucistan, 244
Beykulu Han (Yakub Han'ın veliahdı), 257, 286
Birinci Abdülhamid, 14
Boğdan, 39, 41, 52, 53
Bombay gazeteleri, 226
Bombay, 239, 240, 276
Buhara, 14, 18, 26, 28, 30, 35, 41, 43, 46, 49, 52, 59, 62, 65, 66, 68, 72, 73, 75, 78, 81, 99, 100, 107, 118, 157, 173, 174, 178, 222, 226, 227, 231, 233, 244
Buhara ahâlîsi, 79, 100
Buhara elçisi, 34, 46, 55, 58, 64, 68, 70, 72, 75, 78, 81, 87, 99, 100, 120,125, 128, 132, 160

Buhara hâkimi (-Hakimliği), 16, 21, 24, 26, 32, 34, 37, 43, 49, 55, 56, 58, 64, 65, 72, 73, 75, 77, 78, 79, 84, 85, 87, 89, 92, 96, 99, 100, 103, 118, 122, 128, 167, 178, 182, 221, 233
Buhara hânı, 18, 19, 30, 39, 46
Buhara Hükûmeti, 78, 100
Buhara iklîmi, 41
Buhara müftîsi, 47
Buhara sefîri, 52, 59, 70, 103, 122, 235, 244
Buhara şâhı, 52, 62, 68, 130
Buhara ülkesi, 122
Bükreş, 41
Câmi'a-i İslâmiye, 34, 35, 66
Cercub keferesi, 14
Cerîde-i Teşrîfât, 37, 56
Cezâyir-i Garb ocakları, 66
Çin ve Maçin 153, 157
Çin, 157, 251, 285, 286
Çinliler, 157, 286, 287
Dağıstan, 73
Dahodarin, 286
Darga, 246
Davud Paşa, (Bağdad Vâlîsi), 58
Dersa'âdet, 21, 26, 32, 58, 64, 72, 73, 75, 78, 79, 81, 84, 87, 99, 103, 104, 106, 113, 120, 122, 128, 130, 137, 139, 145, 152, 164, 169, 171, 178, 184, 193, 200, 211, 219, 221, 229, 239, 242, 254, 261, 263, 276, 286, 293
Dest-i Alay-ı Kırkıziyye, 158
Dest-i Kıpcak-ı Kazakiye, 158
Deşt-i Kıpçak, 157, 158
Devlet-i Aliye, 14, 18, 19, 21, 34, 35, 49, 52, 53, 55, 59, 62, 65, 66, 72, 73, 77, 78, 81, 100, 104, 112, 148, 173, 174, 195, 200, 204, 205, 222, 231, 276, 279, 285
Dîvân-ı Âlî, 78, 79
Dost Muhammed Han, 217
Emin Bey (Sungur kazâsı ayânı), 164, 165
Emîr Haydar (Buhara Hâkimi), 41, 52, 68, 103
Emîr Nasrullah Şâh, (Buhara şâhının oğlu), 68, 73
Emir Nazar Kâdî, 46, 112
Encümen-i Mahsus-ı Vükelâ, 229
Encümen-i Şûrâ, 59
Enderûn-ı Hümâyûn Kütübhânesi, 89
Ermeni milleti, 153
Erzurum vâlîsi, 87, 99, 103, 112, 184
Erzurum (- vilayeti), 84, 87, 104, 112, 113, 120, 125, 130, 184, 193
Esad Paşa, Erzurum Valisi, 112, 113
Fahreddin Efendi, (fâhiretü'l-Buhara), 99
Fas hâkimi, 55
Fergana, 158
Fransa sefîri, 52
Fransız, 298
Galib Paşa, Erzurum Valisi, 84, 87, 99, 103
Gazi Ahmed Muhtar (Mısır Fevkalâde Komiseri), 295
Genç Yusuf Ağa (Şam esbak Valisi Abdullah Paşa'nın delilbaşısı), 46
Gupar, 173, 174

Gürcistan, 73
Hacı Kurban Bey (Hokand elçisi), 184, 187, 189
Hacı Muhammed Murad Bey, 193
Hacı Mili Bey (Hokandlı), 180
Hacı Mirza Can, 198
Hacı Molla Muhammed Ernes, 279
Hadi Han (Buhara hakiminin yeğeni), 178
Hakim Han Tore (Ketetorpan valisi), 286
Hamza Rıfkı Efendi, 87
Hariciye Nezâreti, 195, 204, 217, 226, 233, 283
Harezm, 171
Hasan Bey (Dergâh-ı Âlî gediklilerinden), 120, 125
Hasan (Bahriye Nâzırı), 291
Haşim Ağa (Dergâh-ı Âlî kapucıbaşılarından), 78, 85, 99, 103, 130
Haşim Ağazade Ahmed Bey, 176
Haydar Şâh (Buhara Hâkimi), 49, 52, 58, 64, 72, 73, 84, 94
Hayrullah (Tahran Osmanlı Sefiri), 227
Hazîne-i Âmire, 125, 128, 150
Hazine-i Celile, 176, 178, 187, 209, 237, 240, 287
Hazine-i Evkaf-ı Humayun, 180
Hazîne-i Hâssa Nezâreti, 202, 209
Hazreti Mustafa, 246
Herat, 173, 174, 176, 178, 217
Hicaz, 14, 72, 187, 189, 259, 293
Hind elçisi, 100
Hind tarafı, 65
Hind/Hindistan, 158, 173, 211, 233, 273, 298
Hive, 191, 193, 195, 200, 207, 222, 283, 291, 293, 295
Hoca Sudur (Hokand Sefiri), 204, 205
Hocabey, 261, 279
Hokand, 142, 152, 158, 180, 204, 205, 221, 222, 229
Hokand elçisi, 134, 137, 139, 145, 148, 150, 152, 155, 162, 164, 169, 184, 209, 221
Hokand hânı, 115, 171, 211, 283
Hokand Hükûmeti, 122, 198, 211, 219, 221, 229, 237, 239, 240
Hokand süferâsı, 115
Horasan,174, 215, 217
Hotan, 157, 286
Hoy, 104
Hudayar Han, 239
Hüseyin Paşa (Asâkir-i Mansûre Ser'askeri), 96
Hüseyin (Osmanlı Devleti Bombay Şehbenderi), 276
İbrahim Paşa, 115
İhtisâb Dâ'iresi, 130
İngilizler, 298
İngiltere Hükümeti, 174, 298
İran, 49, 75, 84, 85, 104, 112, 113, 120, 125, 226
İsa Tura Han (Hive Hanı'nın akrabası), 291, 293, 295
İskenderiye, 202, 209, 293
İsmail Ağa, Tersenekli-zâde, 41
İstanbul, 10, 11, 12, 14, 26, 32, 37, 39, 41, 52, 55, 72, 77, 81, 87, 99, 106, 112, 128, 134, 152, 155, 162, 164, 176, 184, 193, 200, 207, 211, 219, 221, 229, 242, 254, 259, 261, 263, 268, 273, 276, 293

İsveç, 298
İzzet Mehmed Paşa (Anadolu Vâlîsi), 96
Ka'be-i Mu'azzama, 191
Kabil, 173, 174
Kafkasya, 297, 298
Kahire, 233, 295
Kalmak, 246
Kandahar, 173, 174
Karahisar-ı Sahib, 164
Kasaba-i Yaş, 41
Kaşgar, 157, 239, 246, 251, 254, 257, 259, 261, 263, 266, 268, 269, 273, 276, 279, 285, 286, 287
Kazaklar¸ 191
Kelkuta, 233
Kemal Efendi, 169
Keşmir, 174
Ketetorpan, 286
Kırgız halkı, 18, 19
Kırım, 37
Krasnovodsk, 297, 298
Krupp fabrikaları, 298
Kudüs, 293
Kuşka, 297, 298
Küçük Orta Asya, 11
Lisan-ı Çağatayi, 191
Londra, 276
Lütfullah Ağa, 239
Lütfullah Efendi (Hokand sefaret heyetinden), 224, 242
Mabeyn-i Hümâyûn, 139, 145, 146, 252, 295
Mahalu-zade İsmail Bey, 164, 165
Maliye Nezâreti, 176, 182, 187, 207, 219, 224, 229, 235, 237
Maveraünnehr, 34, 122, 143, 205
Meclis-i Vâlâ, 182, 184, 187
Mehmed Efendi (Mehmed Paşa Tekyesi postnişîni), 182, 266
Mehmed Paşa Tekyesi, 182
Mehmed Rüşdü (Osmanlı Sadrazamı), 231
Mekteb-i Harbiye, 257
Memâlik-i Turan, 65
Merde, 298
Mergab şimendüfer hattı, 298
Meşhed-i Ali Rıza, İran, 84
Meydancık, 58
Mısır (-ı Kahire), 233, 189, 239, 293, 295
Millü Timur, şakî, 26
Mîr Hüseyin, 104
Mîr Nasıruddin (Haydar Şâh'ın küçük biraderi), 84, 103
Mîr Şerif Efendi (Buhara Sefîri Zivan Beyi Mirza Muhammed Yusuf Bey'in eşik ağabaşısı), 52
Mirza Fazıl (Buhara Elçisi), 68, 72, 78
Mirza Hacı Sabir, 43
Mirza Muhammed Bedi', 24
Mirza Muhammed Fazıl (Buhara Elçisi), 81, 87, 92, 96, 99, 100
Mirza Muhammed Yusuf Bey (Buhara Sefîri, Zivan Beyi), 52

Mirza Sabir, Hacı, Buhara eşrâfından, 46
Mirza Said Han (Buhara Hariciye Veziri), 226
Mirza Sultân Haydar (Buhara Hânı) 46
Moskov muhârebesi, 21, 26, 49, 73, 100
Moskovlu, 18
Mosyo Maksimof (Rusya Sefarethanesi tercümanlarından), 293
Mu'allim Kerim Han, 158
Muhammed Ali Hân (Türkistan memâlikinin sâhib-i ihtiyârı), 112
Muhammed Azim Han (Herat Sefiri), 176
Muhammed Bedi', 16
Muhammed Danyel Bey (Buhara Hanının Veziri), 14
Muhammed Emin Han, 158
Muhammed Han, 215
Muhammed Han (Afganistan Hakimi), 173, 217
Muhammed Han (Hokand Hanı), 157
Muhammed Han (Kaşgar Piyade Askeri Kumandanı), 286
Muhammed Hân, Vezîr, 59
Muhammed Masum Han (Buhara Hakimi), 16
Muhammed Nur Han, 215
Muhammed Şerif Bey, Hacı (Dersaadet Buhara Sefiri), 58
Muhammed Zakir, 14
Mustafa Efendi (Dîvân-ı Hümâyûn Çavuşlar Kâtibi), 24
Mustafa Enver, 298
Muzaffer Han, 283
Nasrullah Bahadır Hân (Buhara Şâhı), 130
Necib Paşa, 174
Niyaz Hakim (Hotan Valisi), 286
Norveç, 298
Nur Mehdi Efendi (Buhara Sefiri), 176
Nuri Efendi (Hariciye Müsteşarı), 165
Orta Asya, 11, 12, 41, 84
Orta Çağ, 11
Osmanlı Arşivleri, 12
Osmanlı Devleti, 11, 12, 21, 34, 112, 142, 204, 263, 279, 285
Osmanlı İmparatorluğu, 11
Örfi Efendi, Farisî tercümânı, 109, 123
Örfi Paşa Sefarethanesi, 139, 145, 146, 293
Özbek (-iyye) tâ'ifesi, 21, 59, 64
Özbekistan, 204
Pesenci-zâde Efendi, 59
Peşaver, 174
Petersburg, 41, 52, 297, 298
Posof, 297
Putilovski Zavod (Petersburg'da top fabrikası), 298
Putilovski Zavod şimendüfer hattı, 298
Ravza-i Mutahhara, 14
Rıza (Serasker), 297
Ribiyobir(?), Rusya sefîri, 78, 79
Rum Memleketi, 191
Rum milleti, 153
Rum padişahı, 191
Rumeli kâdî'askeri, 65
Rusçuk, 41

Rusya bâzergânları, 35
Rusya Devleti/Ruslar, 34, 35, 41, 157, 158, 204, 221, 226, 283, 297, 298
Rusya elçisi, 35, 37, 79
Rusya Hükûmeti, 279
Rusya imparatoru, 52
Rusya konsolosu, 39
Sadık Bey (Hokand han-zadelerinden), 171
Sadık Efendi (Fetvâ Emîni ve Müfettiş), 66
Safevi Devleti, 11
Sahâf Çarşusu, 89
Savik (?) Han (Hokand Hâkimi), 215
Semle (Hindistan'da şehir), 273
Seyyid Ahmed (Buhara hâkiminin yeğeni), 178
Seyyid Haydar (Tahran Sefiri), 217
Seyyid Mahmud Han (Hokand Sefiri), 213
Seyyid Muhammed Ali Han (Hokand Hanı), 283
Seyyid Muhammed Parisa, 233
Seyyid Muhammed Zahid Hoca, 142, 143
Seyyid Yakub Efendi, 239, 246, 261, 268, 269, 273, 276, 283
Sind, 174
Sultan Abdulhamid Han, 14, 198, 200, 268, 273
Sultan Abdülaziz Han, 273
Sultan Han Efendi (Taşkend Hanzâdelerinden), 231
Sultan Murad Mirza (Horasan Valisi), 217
Suud oğlu, şakî, 26
Sülâle-i Cengiziyye, 34
Süleyman Paşa (Bağdad Vâlîsi), 21, 26, 32, 43
Süreyya (Mabeyn Başkâtibi), 293
Sürre-i Hümâyûn emîni, 14
Süveyş, 276
Şâh Murad Bey (Buhara hâkimi), 24
Şakir Paşa, 59
Şam (- şerîf), 14, 43, 44, 46
Şerif Muhammed (Hokand hâkiminin veziri), 142, 145
Şeyh Süleyman Efendi (Özbekler Tekkesi Şeyhi), 235
Şohdarin, 286
Şükrullah Ağa, 191, 195, 200
Tahran, 75, 193, 217, 226, 227
Tahsin Efendi (ricâlden), 65
Taşkend, 231, 279, 286
Tebriz, 75
Tersâne emîni, 56
Tersane-i Amire, 171, 291
Tevfik Efendi (Tahran maslahatgüzarı), 193
Tiflis, 283, 297, 298
Tire kazâsı, 85
Tire, 84
Tombazar kasabası, 52
Trabzon, 120, 130, 184
Turla, 52
Türk Arşivciler Derneği, 12
Türkistan hâkimi, 106
Türkistan ve Turan zemîn-i pâdişâhlığı (-zemîn hâkimi), 34, 35

Türkistan ve Turan-ı zemîn hâkimi, 35
Türkistan, 143, 297, 298
Türkmen kabileleri, 217
Uluslararası Merkezi Asya Araştırmaları Enstitüsü, 12
Urumca, 286
Üsküdar, 49
Yakub Efendi (Hokand ikinci sefiri), 219
Yar Muhammed Han (Herat Hâkimi), 173
Yarkend, 287
Yaş kasabası, 52
Yusuf Mirza, 59
Zeynelabidin Bey (hânân-ı İraniye'den), 112

СОДЕРЖАНИЕ - CONTENT - İÇİNDEKİLER

От редактора 7
From editor 9
Editörden 11
Документы - Documents - Belgeler 13
(1) 14
(2) 16
(3) 18
(4) 21
(5) 24
(6) 26
(7) 28
(8) 30
(9) 32
(10) 34
(11) 37
(12) 39
(13) 41
(14) 43
(15) 46
(16) 49
(17) 52
(18) 55
(19) 58
(20) 62
(21) 64
(22) 68
(23) 70
(24) 72
(25) 75
(26) 77
(27) 81
(28) 84
(29) 87
(30) 89
(31) 92
(32) 94
(33) 96
(34) 99
(35) 103
(36) 106
(37) 109
(38) 112
(39) 115
(40) 118
(41) 120
(42) 122
(43) 125
(44) 128

(45) 130
(46) 132
(47) 134
(48) 137
(49) 139
(50) 142
(51) 145
(52) 148
(53) 150
(54) 152
(55) 155
(56) 157
(57) 160
(58) 162
(59) 164
(60) 167
(61) 169
(62) 171
(63) 173
(64) 176
(65) 178
(66) 180
(67) 182
(68) 184
(69) 187
(70) 189
(71) 191
(72) 193
(73) 195
(74) 198
(75) 200
(76) 202
(77) 204
(78) 207
(79) 209
(80) 211
(81) 213
(82) 215
(83) 217
(84) 219
(85) 221
(86) 224
(87) 226
(88) 229
(89) 231
(90) 233
(91) 235
(92) 237
(93) 239
(94) 242

(95) 244
(96) 246
(97) 251
(98) 254
(99) 257
(100) 259
(101) 261
(102) 263
(103) 266
(104) 268
(105) 273
(106) 276
(107) 279
(108) 283
(109) 285
(110) 291
(111) 293
(112) 295
(113) 297
INDEX 301
Содержание - Content - İçindekiler 308

История Центральной Азии в османских документах. Том I. Политические и дипломатические отношения. Самарканд: МИЦАИ, ТОА. 2011. 310 с.

History of Central Asia in Ottoman Documents. Volume I. Political and diplomatic relations. Samarkand: IICAS, STA. 2011. 310 p.

Osmanlı Belgelerinde Merkezi Asya Tarihi. Cilt 1. Politik ve Diplomatik İlişkiler. Semerkand. IICAS, TAD. 2011. 310 s.

Технический редактор: И.А. Османова
Компьютерная верстка и дизайн: А.С. Юлдашев, Н.Ш. Меметова
Дизайн обложки: Н.Ч. Мурадалиев

МИЦАИ
г.Самарканд, 140129, Университетский бульвар - 19
www.unesco-iicas.org
iicas@rol.uz

Подписано в печать 20.03.2011 г.
Тираж 500 экз.
Отпечатано в типографии Mega Basim
Baha Is Merkezi, Haramidere, Istanbul, Turkey
www.mega.com.tr